

Podnebno ogledalo 2025

Pregled izvajanja NEPN

na področju energetske

učinkovitosti

Končno poročilo

Poročilo *Podnebno ogledalo 2025 – Pregled izvajanja NEPN na področju energetske učinkovitosti* je drugi zvezek *Podnebnega ogledala 2025*, pripravljenega v okviru priprave strokovnih podlag za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka. Projekt izvaja Institut »Jožef Stefan«, Center za energetske učinkovitost (IJS-CEU), s podizvajalci: Kmetijski inštitut Slovenije (KIS), PNZ svetovanje projektiranje, d. o. o., in Gozdarski inštitut Slovenije (GIS).

PROJEKTNA NALOGA:

Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka

ŠT- POGODBE:

C2570-24-311143

NAROČNIK:

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

KOORDINATOR NAROČNIKA:

mag. Nataša Kovač

KOORDINATOR IZVAJALCA:

Matjaž Česen

ŠT. POROČILA

IJS-DP-15273

DATUM:

17. november 2025

AVTORJI:

mag. Barbara Petelin Visočnik

Marko Đorić, *univ. dipl. inž. el.*

dr. Matevž Pušnik,

Katarina Trstenjak, *univ. dipl. geog., MSc, vsi IJS-CEU*

mag. Gregor Pretnar, *univ. dipl. inž. grad.*

Lea Rikato Ružić, *MSc Transport Planning, oba PNZ*

Vsebina

POVZETEK	5
UVOD	14
1 DOSEGANJE CILJEV	16
2 VEČSEKTORSKI UKREPI URE	22
2.1 PREGLED STANJA.....	22
2.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	23
2.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	24
3 INDUSTRIJA	29
3.1 PREGLED STANJA.....	29
3.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	29
3.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	31
4 STAVBE	41
4.1 PREGLED STANJA.....	41
4.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	42
4.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	49
5 PROMET	69
5.1 PREGLED STANJA.....	69
5.2 GLAVNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE INSTRUMENTOV	69
5.3 SPREMLJANJE IZVAJANJA INSTRUMENTOV.....	74
6 OZNAKE, SLIKE IN TABELE.....	114
SEZNAM OZNAK IN KRATIC	114
SEZNAM SLIK	117
SEZNAM TABEL	119
PRILOGA 1: KAZALNIKI S PODROČJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI – DOSEGANJE CILJEV	- 1 -
1.1 [PO36_SPLOŠNO] ZMANJŠANJE RABE ENERGIJE V SISTEMU OBVEZNOSTI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI	- 1 -
PRILOGA 2: KAZALNIKI S PODROČJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI – INDUSTRIJA	- 9 -
2.1 [PO18_INDUSTRIJA] FINANČNE SPODBUDE ZA URE IN RABO OVE V INDUSTRIJI NEETS.....	- 9 -
2.2 [PO37_INDUSTRIJA] ENERGETSKA UČINKOVITOST V INDUSTRIJI	- 14 -
PRILOGA 3: KAZALNIKI S PODROČJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI – STAVBE.....	- 19 -
3.1 [PO6_STAVBE] FINANČNI VZVOD SPODBUD V JAVNEM SEKTORJU	- 19 -

3.2	[PO7_STAVBE] ZMANJŠANJE IZPUSTOV CO ₂ IN RABE KONČNE ENERGIJE Z UKREPI V JAVNEM SEKTORJU	- 25 -
3.3	[PO8_STAVBE] POVRŠINA ENERGETSKO PRENOVLJENIH STAVB V JAVNEM SEKTORJU	- 32 -
3.4	[PO10_STAVBE] ZMANJŠANJE IZPUSTOV CO ₂ IN RABE KONČNE ENERGIJE Z UKREPI V STANOVANJSKEM SEKTORJU	- 40 -
PRILOGA 4: KAZALNIKI S PODROČJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI – PROMET		- 48 -
4.1	[PO02_PROMET] IZPUSTI CO ₂ IZ NOVIH IN VSEH OSEBNIH VOZIL.....	- 48 -
4.2	[PO03_PROMET] DELEŽ OVE V ENERGIJI GORIV ZA POGON VOZIL.....	- 53 -

Povzetek

Slovenija si je do leta 2050 zastavila jasen cilj, da doseže neto ničelne izpuste oziroma podnebno nevtralnost. Doseganje tega cilja je podprto tudi z vmesnimi cilji za leto 2030 zastavljenimi v *Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu (NEPN)* in izvajanjem v njem načrtovanih instrumentov. NEPN, ki je bil sprejet leta 2020 (NEPN 2020) in njegova posodobitev iz leta 2024 (NEPN 2024) obsegata cilje in instrumente za vseh pet razsežnosti energetske unije, kot to opredeljuje Uredba (EU) 2018/1999¹.

V Podnebnem ogledalu 2025 so predstavljene glavne ugotovitve doseganja ciljev in spremljanja izvajanja instrumentov iz NEPN 2024 v okviru prvih dveh razsežnosti energetske unije: razogljičenja (izpusti toplogrednih plinov (TGP) in raba obnovljivih virov energije (OVE)) in energetske učinkovitosti. Doseganje ciljev je pri tem prikazano za leto 2023 ali 2024, odvisno od razpoložljivosti podatkov, glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov pa za leto 2024 in prvo polovico leta 2025. V letih 2023 in 2024 je bil sicer še v veljavi NEPN 2020, vendar daje primerjava s cilji iz NEPN 2024 celovitejšo sliko približevanja ciljem za leto 2030.

Doseganje ciljev

V nadaljevanju so navedene ugotovitve glede doseganja glavnih ciljev iz NEPN 2024 v okviru razsežnosti energetska učinkovitost (Tabela 1). Doseganje ostalih ciljev v okviru te razsežnosti je podrobneje predstavljeno v poglavju o doseganju ciljev (poglavje 1), cilji, ki jih spremljamo s kazalniki Podnebnega ogledala, tudi na področju izvajanja instrumentov, pa na kratko tudi v pregledni tabeli stanja v *Zvezku 3 – Skupna področja*, poglavje 3.

- **Raba končne energije** je leta 2023 znašala 4.491 ktoe in je bila v skladu z NEPN 2020 7,8 %, v skladu z NEPN 2024 pa 5,9 % pod indikativno vrednostjo za to leto. **Obe indikativni letni vrednosti sta bili tako doseženi.** Do zmanjšanja rabe glede na predhodno leto je prišlo v vseh sektorjih, z izjemo storitvenega. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe končne energije za dobra 2 %.
- **Indikativni letni vrednosti za leto 2023 iz NEPN 2020 in NEPN 2024 sta bili doseženi tudi na področju rabe primarne energije.** Ta se je leta 2023 glede na leto prej zmanjšala za 4,1 % in je znašala 6.071 ktoe. S tem je za 4,5 % že presegla ciljno vrednost za leto 2030 iz NEPN 2020, medtem ko je za tisto iz NEPN 2024 zaostajala za 1,5 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe primarne energije za skoraj 4 %.
- **Sektor promet ostaja**, tako zaradi največjega deleža v izpustih neETS (52 %) in rabi končne energije (41 %), kot tudi zaradi omejenega vpliva na dogajanje v tem sektorju, ukrepi so težko izvedljivi, neprijetni in pogosto zahtevajo veliko časa, **še naprej najbolj kritičen z vidika doseganja srednjeročnih ciljev v letu 2030** in vmesnih

1 Uredba (EU) 2018/1999 z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov

indikativnih letnih vrednosti. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe končne energije v tem sektorju za 5 %.

- **Obveznost letne prenove 3 % skupne tlorisne površine ožjega javnega sektorja je bila v obdobju 2014–2024 dosežena samo leta 2018.** Do konca leta 2024 je bilo skupno prenovljenih 91.146 m² površin oz. samo 31 % ciljne vrednosti za obdobje 2014–2024. Obveznost se z NEPN 2024 širi na celoten javni sektor, za njeno doseganje bo treba intenzivnost energetske prenove bistveno okrepiti.
- V okviru **sheme obveznega doseganja prihrankov energije pri končnih odjemalcih za zavezance in alternativnega ukrepa so bili potrebni novi letni prihranki** v letih 2022 in 2023, obakrat 458 GWh, **preseženi**. Leta 2024 so se novi prihranki energije, doseženi v okviru programov Eko sklada (alternativni ukrep), ponovno povečali, **v okviru sheme zavezancev pa po preliminarnih podatkih znatno zmanjšali**, kar je predvsem posledica tega, da so zavezanci svoje obveznosti v tem letu v veliki meri pokrili z neizkoriščenimi presežki prihrankov iz preteklih let. **Ciljna vrednost za nove letne prihranke** za to leto, ki je 745 GWh, je bila s prenosom dela presežnih prihrankov iz leta 2023 vseeno **presežena**.
- Eden od ciljev je tudi **zmanjšanje rabe končne energije v stavbah** za 15 % do leta 2030 glede na leto 2020. indikativna letna vrednost za leto 2023 iz NEPN 2020 je bila dosežena, medtem ko je **zaostanek za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2024 znašal slab odstotek**. Zaradi velikega deleža ogrevanja, je raba končne energije v stavbah zelo odvisna od vremenskih razmer.

Splošne ugotovitve in priporočila

Podrobnejša priporočila za izvajanje instrumentov so vključena po posameznih poglavjih. V nadaljevanju navajamo samo nekaj najpomembnejših splošnih priporočil. Priporočila veljajo tako za energetska učinkovitost kot tudi za razogljičenje in skupna področja, zato se ponovijo v vseh treh zvezkih Podnebnega ogledala 2025. Splošne ugotovitve izvajanja NEPN 2024 so:

- **Trenutno doseganje ciljev** na področju zmanjševanja izpustov (za neETS samo iz uredb (EU) 2018/842 in (EU) 2023/857, na pa tudi iz NEPN 2020 in NEPN 2024) in rabe energije še **ne pomeni dolgoročnega obvladovanja** izpustov in rabe energije in **ne zagotavlja doseganja ciljev za leto 2030 in nadalje**.
- **Promet** zaradi največjega deleža in težkega uveljavljanja učinkovitih ukrepov, ostaja še naprej **najbolj problematičen sektor**, a **izzivi**, kako zmanjšati rabo energije in izpuste TGP ter zagotoviti zeleni prehod, so **prisotni v vseh sektorjih**.
- Na evropski ravni je Evropska komisija na **prvo mesto postavila energetska učinkovitost**. V Sloveniji je trenutno v pripravi predlog novega *Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE-1)*, ki vključuje tudi člen, ki se navezuje na energetska učinkovitost na prvem mestu, druge aktivnosti na tem področju pa še ne potekajo. **Načelo »energetska učinkovitost na prvem mestu« pomembno vpliva tudi na to, kako dolgoročno zagotoviti ustrezno oskrbo z energijo in iz katerih virov (OVE in drugih).**

- Izvajanje instrumentov poteka zelo različno. Izvajanje že »utečenih« instrumentov poteka dobro, nekateri instrumenti, ki so bili načrtovani že npr. z AN URE, se še vedno ne izvajajo, pri izvajanju instrumentov, ki so bili nadgrajeni v novem obsegu (že v NEPN 2020), in novih instrumentih pa je uveljavljanje (pre)počasno.
- Z NEPN 2024 je bilo za leto 2025 načrtovanih veliko aktivnosti, izvajanje nekaterih od njih je skoncentrirano na zelo ozek krog ljudi. Ob hkratnem prenosu EU Direktiv v slovenski pravni red, kjer so zahteve za vse države članice EU enake, neodvisno od velikosti, je to dodatno opozorilo na **kadrovsko podhranjenost**.
- **Vrsta instrumentov**, celo posameznih aktivnosti iz NEPN je **izrazito večsektorskih**, vanje so vključene različne institucije in organizacije, tudi z različnimi interesi, med katerimi pogosto ni prave izmenjave informacij, niti koordinacije njihovih aktivnosti.
- Za tokratno Podnebno ogledalo se je **informacije in podatke o izvajanju instrumentov zbiral s poročevalsko tabelo**, ki so jo v izpolnjevanje prejele vse institucije, odgovorne za izvajanje posameznih aktivnosti v okviru instrumentov iz NEPN 2024. **Z nekaj izjemami, so odgovorne institucije v poročevalsko tabelo poročale samo zelo na kratko ali pa sploh ne.**
- **Informacije o financiranju ukrepov** za razogljčenje in energetska učinkovitost so na razpolago le za nekatere vire oziroma programe. Med zbranimi podatki najpogosteje **primanjkuje podatkov o dejanskih učinkih financiranih ukrepov**, kot so zmanjšanje rabe energije ali znižanje izpustov TGP.
- Pri **finančnih spodbudah**, ki so na voljo za zelo različne namene, je **črpanje marsikje slabše od pričakovanega**. To lahko po eni strani povzroči, da sredstva ostanejo neizkoriščena, po drugi strani pa, da se sredstva z namenom njihove porabe usmerja v »slabe« projekte. Oboje pomeni **odmik tako od smotrne in namenske porabe razpoložljivih sredstev kot tudi od pričakovanih učinkov**, ki naj bi bili z njimi doseženi, kar zmanjšuje tudi možnosti za doseganje zastavljenih skupnih ciljev na področju zmanjševanja izpustov TGP, energetske učinkovitosti in OVE.

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 01/2025

Za dolgoročno obvladovanje izpustov in rabe energije in doseganje ciljev za leto 2030 in nadalje **je treba zagotoviti učinkovito izvajanje instrumentov iz NEPN, kar je mogoče le ob ustreznem podnebnem upravljanju, to je primerni organiziranosti in koordinaciji podnebnih aktivnosti**. V tem okviru je treba med drugim zagotoviti tudi ustrezno **kadrovsko zasedbo** pristojnih služb ter **nadsektorsko koordinacijo in operativno povezovanje z deležniki** (lokalnimi skupnostmi itd.).

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 02/2025

Spremljanje je sestavni del podnebnega upravljanja! Poročanje odgovornih institucij o izvajanju instrumentov iz NEPN namreč ni namenjeno samo pripravi poročil (Podnebno ogledalo, bienalna poročila za EK in ZN), **ampak v prvi vrsti podnebnemu upravljanju**. Zbrani podatki naj bi omogočili celovit pregled nad stanjem izvajanja vseh

instrumentov, pravočasno identifikacijo zamud in težav pri njihovem izvajanju ter pripravo predlogov za njihovo izboljšanje in s tem uspešnejše podnebno upravljanje. **Poročanje o izvajanju ukrepov iz NEPN vsaj dvakrat letno ima sedaj tudi pravno podlago v 12. členu novega Podnebnega zakona (PoZ).**

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 03/2025

Nadgraditi je treba sistem spremljanja financiranja NEPN, da bo omogočal **redno spremljanje tako obsega finančnih spodbud kot tudi njihovih dejanskih učinkov** (zmanjšanje rabe energije, znižanje izpustov TGP itd.) na uresničevanje ciljev NEPN.

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 04/2025

Za uspešen zeleni prehod v podnebno nevtralnost in izpolnjevanje ciljev v letu 2030 je treba **čim prej zagotoviti pospešeno izvajanje že načrtovanih instrumentov za zmanjševanje izpustov TGP in rabe energije ter povečevanje rabe OVE v polnem obsegu**, skladno z NEPN 2024 in drugimi relevantnimi dokumenti, **in v vseh sektorjih. Prizadevanja za zeleni prehod je treba pozitivno povezati s prizadevanji za gospodarsko rast, regionalni razvoj itd.**

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 05/2025

Za ekonomsko uspešen zeleni prehod v podnebno nevtralnost in večjo odpornost je treba na **prvo mesto postaviti energetske učinkovitost**, podobno kot je to na evropski ravni storila Evropska komisija. Ob tem je treba na primeren način **poskrbeti tudi za ranljive skupine prebivalstva in tudi njim zagotoviti dostop do energetske učinkovitosti ter okolju in podnebnju prijaznih rešitev za oskrbo z energijo.**

PRIPOROČILO PODNEBNO OGLEDALO 06/2025

Za izboljšanje črpanja razpoložljivih finančnih sredstev in s tem doseganje zastavljenih ciljev, je treba **podpreti tudi pripravo »dobrih« projektov**. V tem okviru je treba **investitorjem zagotoviti vso potrebno podporo** (tehnično svetovanje, finančno načrtovanje, usposabljanje, pomoč pri pozivih/razpisih in vodenju postopkov itd.).

Tabela 1: Pregled doseganja glavnih ciljev v okviru razsežnosti energetska učinkovitost iz NEPN v letu 2023²

Doseganje v letu 2023	Cilj	Enota	Stanje leta 2023	Indikativna letna vrednost za leto 2023 ³		Cilj za leto 2030 ³	
				NEPN 2020	NEPN 2024	NEPN 2020	NEPN 2024
I. RAZSEŽNOST ENERGETSKA UČINKOVITOST							
😊	Raba končne energije	TWh	52,5	56,6	55,5	54,9	50,2
😞	Raba končne energije v stavbah	TWh	17,2	17,9	17,1	17,8	15,2
😊	Raba primarne energije	TWh	70,6	77,6	74,8	73,9	69,5
😞	Prenova 3 % površine stavb osrednje vlade letno – skupno v obdobju 2014–2023	m²	74.437	267.796	-	-	- ⁴
😊	Sistem obveznosti energetske učinkovitosti – novi letni prihranki energije	GWh	1.445	458	458	458	1.089
😊	Sistem obveznosti energetske učinkovitosti – skupni večletni oz. kumulativni prihranki energije v obdobju 2021–2023	GWh	4.677	2.748	2.748	25.230	36.316

2 Čepur je bil v letu 2023 še veljaven NEPN 2020, je v tem dokumentu doseganje ciljev za to leto določeno v primerjavi z indikativnimi letnimi vrednostmi iz NEPN 2024, kar daje celovitejšo sliko približevanja ciljem za leto 2030. Za kazalnika prenove 3 % površine stavb osrednje vlade letno in sistem obveznosti energetske učinkovitosti so že na voljo podatki za leto 2024, vendar so v tabeli zaradi jasnejšega pregleda še vedno prikazani podatki za leto 2023, medtem ko je v besedilih dodana tudi interpretacija doseganja ciljev v letu 2024.

3 Cilji na področjih rabe primarne in končne energije opisujejo največjo dovoljeno vrednost, ki ne sme biti presežena, ostali cilji pa najmanjšo vrednost, ki mora biti dosežena. Kot cilje za leto 2023 navajamo indikativne letne vrednosti, ki so za rabo primarne in končne energije določene z NEPN. Cilj za prenovo 3 % površine stavb osrednje vlade je okvirjen, saj se zaradi posodobitev evidence stavb ožjega javnega sektorja in zmanjševanja površin, potrebnih energetske prenove, zaradi že izvedenih projektov, spreminja.

4 Z NEPN 2024 se obveznost prenove 3 % skupne tlorisne površine razširja iz stavb v lasti in rabi osrednje vlade na celoten javni sektor. Rok za pripravo popisa stavb, na podlagi katerega bo mogoče opredeliti cilj za leto 2030, je bil oktober 2025.

Izvajanje instrumentov in priporočila po sektorjih

V nadaljevanju so za področja **večsektorskih ukrepov URE, industrije, stavbe in prometa** navedeni kratek povzetek trenutnega stanja, glavne ugotovitve glede izvajanja instrumentov in glavna priporočila za njihovo usmerjanje v prihodnje.

Večsektorski ukrepi URE (poglavje 2)

Stanje. Glavni instrument med večsektorskimi ukrepi URE predstavlja **shema zagotavljanja prihranka energije, ki vključuje shemo obveznega doseganja prihrankov energije pri končnih odjemalcih za zavezanca in alternativni ukrep**. Cilji za shemo izhajajo iz 8. člena Direktive o energetske učinkovitosti (EED) in so opredeljeni v NEPN, njihovo doseganje pa je predstavljeno v podpoglavju *Doseganje ciljev* tega povzetka.

Izvajanje instrumentov. Poleg **sheme zagotavljanja prihranka energije**, kjer se alternativni ukrep z NEPN2024 razširja tudi na programe Borzena ter ukrepe v okviru kohezijske politike in drugih programov spodbujanja URE iz javnih virov financiranja, vključujejo večsektorski ukrepi URE še 4 druge instrumente. **Spodbujanje izrabe odvečne toplote v vseh sektorjih in povezovanja s sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja (SDOH)** se navezuje na instrument *finančnih spodbud za razvoj učinkovitih SDOH*, ki je podrobneje predstavljen v *Zvezku 1 – Razogljičenje, poglavje 1.8*. **Kontaktna točka URE** še ni bila vzpostavljena, o **pripravi podlag za uveljavljanje načela energetske učinkovitost na prvem mestu in spodbujanju učinkovite zunanje javne razsvetljave** pa ni informacij.

Priporočila. V okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca je treba **nadgraditi sistem spremljanja prihrankov in zagotavljanja kakovosti ocen ter izvajanja sheme**. Zaradi zavez Slovenije tudi na drugih področjih, bi bilo treba obveznosti pri poročanju **dopolniti tudi s poročanjem o prispevku izvedenih ukrepov k doseganju drugih ciljev NEPN 2024** (povečanje rabe OVE, zmanjšanje izpustov TGP in drugo). V okviru vseh programov, vključeni v alternativni ukrep, je treba **zagotoviti, da so za potrebe spremljanje izvajanja na voljo podatki o učinkih izvedenih ukrepov**.

Energetska učinkovitost v industriji (poglavje 3)

Stanje. V obdobju 2000–2023 se je **raba končne energije** v industriji zmanjšala za 23,1 %, kar je največje zmanjšanje med vsemi sektorji. Leta 2023 je predstavljala 24 % skupne rabe končne energije v državi (leta 2000 je bil delež 31 %). **Energetska učinkovitost industrije** se je od leta 2005 do 2023 izboljšala za 43 %, kar pomeni manjšo rabo energije na enoto proizvodnje. Največji napredek je bil dosežen v obdobju 2005–2008, medtem ko je gospodarska kriza leta 2009 povzročila začasen upad učinkovitosti.

Izvajanje instrumentov. V obdobju 2024–2025 se **ukrepi za učinkovito rabo energije (URE) in obnovljive vire energije (OVE)** v industriji ter malih in srednje velikih podjetjih (MSP) aktivno izvajajo preko Eko sklada, MOPE, MGTŠ in SID banke. **Nove finančne sheme so zasnovane bolj ciljno**, z določenimi minimalnimi učinki (npr. delež prihrankov energije in razogljičenje fosilnih goriv). Kljub napredku pa ostaja izziv v nepopolni ločitvi podatkov za spremljanje med industrijo, MSP in storitvenim sektorjem, kar otežuje ocenjevanje

dejanskega prispevka ukrepov k energetske učinkovitosti in razogljčenju. Prav tako so **postopki odobritve in izplačil še vedno dolgotrajni**.

Priporočila. Vzpostaviti je treba **enoten sistem za zbiranje, spremljanje in vrednotenje učinkov ukrepov URE in OVE** v industriji ter MSP, z jasno določenimi kazalniki, ločeno za sektorja ETS in neETS. Tak sistem bo omogočil transparentno uporabo javnih sredstev, redno vrednotenje doseženih rezultatov in preusmerjanje spodbud tja, kjer so učinki največji. Omogočil bo tudi **primerljivost podatkov, boljše načrtovanje politik in skladnost z NEPN** pri prehodu industrije v konkurenčno in nizkoogljično gospodarstvo.

Stavbe (poglavje 4)

Stanje. Raba goriv v široki rabi je v letu 2023 k **izpustom neETS** prispevala 12,4 %, samo stavbe, kjer večina izpustov nastaja pri rabi goriv za ogrevanje stavb, pa 10 %. Indikativna letna vrednost za zmanjšanje izpustov v stavbah tega leta ni bila dosežena. Ravno tako v stavbah ni bila dosežena letna indikativna vrednost iz NEPN 2024 pri **rabi končne energije**. Zaostanek je znašal slab odstotek. V obdobju 2005–2023 so se sicer izpusti TGP v stavbah zmanjšali bistveno bolj, za 58 %, kot raba končne energije, za 23 %. **Delež OVE v rabi končne energije** v stavbah je leta 2023 znašal 50,6 %, s čimer je bila indikativna letna vrednost iz NEPN 2024 presežena za slabo odstotno točko.

Izvajanje instrumentov. Leta 2024 je **Eko sklad za ukrepe učinkovite rabe energije (URE) in rabe OVE v gospodinjstvih** izplačal 54,1 milijonov evrov nepovratnih spodbud, kar je le malenkost manj kot leto prej. Na področju energetske prenove večstanovanjskih stavb potekajo **pilotni projekti za preizkus finančnih instrumentov**, ki so bili razviti v okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE*. **Sofinanciranje energetske prenove javnih stavb** v okviru OP EKP 2014–2020 je končano. Izvedenih je bilo 134 projektov s skupno enim milijonom m² prenovljene neto tlorisne površine stavb. **Prenova je najbolje potekala v občinah, najslabše pa v ožjem javnem sektorju, kjer je bilo izvedenih samo 6 projektov**. To je tudi prispevalo k slabim rezultatom v okviru obveznosti prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade. Poteka izvedba projektov energetske prenove javnih stavb v okviru programa **React-EU in Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)**. Objavljeni so bili tudi **prvi razpisi za energetsko prenovo javnih stavb v okviru PEKP** za programsko obdobje 2021–2027. Z oktobrom leta 2025 bo v veljavo stopila **obveznost zmanjšanja skupne rabe končne energije v javnem sektorju za 1,9 % letno**. Pripravljene so bile **strokovne podlage za pripravo programa upravljanja z energijo v javnem sektorju in v tem okviru tudi akcijskega načrta za prenovo javnih stavb**. **Veliko instrumentov, načrtovanih za stavbe z NEPN 2024, se še ne izvaja oz. se ne izvajajo v obsegu, načrtovanem za leti 2024 in 2025**.

Priporočila. Sistem upravljanja z energijo v javnem sektorju je treba nadgraditi s **kontaktno točko, ki bo v pomoč zavezancem iz javnega sektorja pri pripravi in posredovanju potrebnih podatkov** v informacijski sistem. Poudarek pri prenovi stavb bo v prihodnje na **postopni celoviti prenovi**, zato je treba poleg finančnih sredstev za energetsko prenovo **zagotoviti tudi finančna sredstva za vključevanje drugih vidikov prenove** (potresni, kulturne dediščine in drugo) in poskrbeti za njihovo smotrno porabo. **Za prenovo stavb** je treba vsakemu investitorju – fizični ali pravni osebi – **omogočiti dostop do celovite**

podpore na enem mestu, vključno s tehničnim svetovanjem, finančnim načrtovanjem, pomočjo pri razpisih in vodenju postopkov. Treba je **nadaljevati z razvojem finančnih instrumentov** v podporo celoviti prenovi večstanovanjskih stavb. Začeti je treba z izvajanjem instrumentov, ki se še ne izvajajo, pa bi se morali, in **zagotoviti izvajanje vseh instrumentov v obsegu iz NEPN 2024**.

Promet (poglavje 5)

Stanje. Sektor promet še naprej predstavlja daleč največji vir, v letu 2023 kar 52 %, izpustov neETS. Obenem ima z 41 % tudi največji delež v rabi končne energije. Zaradi velikega deleža in omejenega vpliva na dogajanje v tem sektorju, **promet še naprej ostaja najbolj kritičen sektor z vidika doseganja srednjeročnih ciljev v letu 2030**. Promet je tudi edini sektor, kjer se je raba energije v obdobju 2000–2023 povečala, in sicer za 51 %.

Izvajanje instrumentov. Več kot polovica instrumentov se bodisi še ne izvaja bodisi ni informacij o izvajanju. Med instrumenti, kjer se je izvajalo največ aktivnosti, je treba med **integralnimi instrumenti** izpostaviti celostno prometno načrtovanje na državni, regionalni in lokalni ravni in spodbujanje trajnostne mobilnosti. Na področju **zmanjševanja števila/skrajšanje dolžine potovanj** je bila dosežena ciljna vrednost deleža zaposlenih, ki delajo od doma. Na področju **javnega potniškega prometa** je največ napredka na področju nadgradnje železniškega omrežja, izboljšanja konkurenčnosti javnega potniškega prometa, delno tudi izboljšanja uporabniške izkušnje v javnem potniškem prometu. Na področju **aktivne mobilnosti** se nadaljuje dokaj intenzivno dogajanje na področju izboljšanja kolesarske infrastrukture ter spodbujanja aktivne mobilnosti. Med instrumenti **trajnostne uporabe osebnih motornih vozil** ni zaznati pomembnejšega napredka. V **tovornem prometu** je na področju strateškega načrtovanja tovrnega prometa prišlo predvsem do priprav za izvajanje aktivnosti, na področju infrastrukture za tovrni promet pa je treba izpostaviti predvsem nadgradnjo železniškega omrežja. Na področju **alternativnih goriv** se intenzivneje odvijajo vzpostavitev nacionalnega okvirja za spodbujanje uporabe alternativnih goriv, finančno-davčne spodbude za prehod na vozila z nizkimi izpusti CO₂, načrtovanje in spodbujanje postavitve polnilne in oskrbovalne infrastrukture ter povečevanje deleža OVE v prometu (v obeh primerih sofinanciranje polnilne infrastrukture). Veliko ukrepov se torej izvaja, a so to pogostejše enostavnejši ukrepi. Zahtevni ukrepi se po večini ne izvajajo ali se izvajajo prepočasi.

Priporočila. **Promet ne predstavlja le sektorskega, temveč sistemski problem**, ki zahteva **usklajeno ukrepanje na področjih infrastrukture, prostorskega načrtovanja, davčne politike in vedenjskih sprememb**. Podnebni cilji morajo biti obravnavani skupaj s prometnimi, razvojnimi, prostorskimi in razvojnimi politikami. **Izziv predstavlja razogljičenje prometnega sektorja ob hkratnem zagotavljanju gospodarske učinkovitosti**, še posebej na področju logistike in dostopnosti, še zlasti na podeželskih območjih. Pri tem pomembno vlogo igrajo **večmodalne rešitve** (kombinacija železnice, cestnega in aktivnega prometa) in **digitalizacija prometa**. Na splošno je potrebno **boljše programiranje projektov, pospešitev razpisov, usmeritev v ukrepe z dokazanim učinkom** (javni potniški promet, železnice, aktivna mobilnost) ter **manj podpor, ki subvencionirajo že konkurenčne tokove**. Med sistemskimi priporočili so, da je pravočasno treba **pristopiti k oblikovanju predlogov za spremembo sistema nadomestila stroškov prevoza na delo** ter zagnati

redno spremljanje aktivnosti/izvajanje investicij preko sistema DIPSIP (MOPE). Nadaljuje naj se zagotavljanje intenzivnih vlaganj v **razvoj železniškega omrežja**, s ciljem večje uporabe železniškega prometa za potniški in tovorni promet, skladno z veljavnim načrtom vlaganj v promet in prometno infrastrukturo. **Investicije naj se prednostno usmerjajo v koridorje z največjim potencialom za povečanje števila potnikov oziroma tovora.** Pospeši naj se državno prostorsko načrtovanje za nadgradnjo prog na prednostnem območju Ljubljanske urbane regije. Zagnati oziroma pospešiti je treba prostorsko umeščanje LŽV in hitre proge. **Okrepiti je treba sodelovanje in komunikacijo z EU in sosednjimi državami glede mednarodnega omrežja hitrih prog na širšem območju regije.** Pravočasno naj se pristopi k zagotovitvi strokovnih in zakonodajnih podlag za **načrtovanje in izgradnjo zmogljivih kolesarskih povezav.** Pristopi naj se k izvedbi aktivnosti za **preučitev učinkov znižanja dovoljene hitrosti v naseljih** (30 km/h), s katero bi se izvedlo presojo prostorskih in družbenih učinkov. Vidik **izboljšanja hodljivosti** mora postati sestavni del načrtovanja infrastrukturnih projektov, kot so podhodi in nadhodi ter dostopi do potniških vozlišč. Čim prej naj se prične z izvajanjem aktivnosti instrumenta *M26.2 Spodbujanje k učinkovitejši rabi avtomobila*, saj se večina aktivnosti še ne izvaja. Preuči naj se **možnosti omejevanja/upravljanja tovornega prometa v skladu z EU zakonodajo** (npr. omejevanje v času in prostoru, diferenciacija cestnin, preusmerjanje na železnico). Za učinkovito razogljičenje je ključno **pospešiti umeščanje in gradnjo polnilne in oskrbovalne infrastrukture**, zlasti za tovorni promet.

Uvod

Podnebno ogledalo 2025 je dokument, v katerem so predstavljene glavne ugotovitve spremljanja izvajanja ukrepov za razogljčenje, in sicer na področju zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov (TGP) in obnovljivih virov energije (OVE), in ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti. Dokument vključuje pregled doseganja ciljev in izvajanja instrumentov na področju razogljčenja (Zvezek 1), na področju energetske učinkovitosti (Zvezek 2) in na skupnih področjih (Zvezek 3) iz *Posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta iz leta 2024 (NEPN 2024)*⁵. Doseganje ciljev je pri tem prikazano za leto 2023 ali 2024, odvisno od razpoložljivosti podatkov, glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov pa za leto 2024 in prvo polovico leta 2025. Leta 2024 je bil sicer še v veljavi *Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt iz leta 2020 (NEPN 2020)*⁶, vendar daje primerjava s cilji iz NEPN 2024 celovitejšo sliko približevanja ciljem za leto 2030, obenem pa to pomeni tudi uskladitev s spremljanjem izvajanja ukrepov v okviru preostalih treh razsežnosti energetske unije (energetska varnost, notranji trg energije ter raziskave, inovacije in konkurenčnost) v okviru Energetskega ogledala. Metodologija za pripravo Podnebnega ogledala je bila razvita v okviru projekta *LIFE Podnebna pot 2050*⁷.

Podnebno ogledalo sestavljajo trije zvezki:

- **Zvezek 1: Pregled izvajanja NEPN na področju razogljčenja** (v nadaljevanju Zvezek 1 – Razogljčenje), kjer so predstavljene glavne ugotovitve doseganja ciljev in spremljanja izvajanja instrumentov na področju izpustov TGP in obnovljivih virov energije;
- **Zvezek 2: Pregled izvajanja NEPN na področju energetske učinkovitosti** (v nadaljevanju Zvezek 2 – Energetska učinkovitost), v katerem so predstavljene glavne ugotovitve doseganja ciljev in spremljanja izvajanja instrumentov na področju energetske učinkovitosti;
- **Zvezek 3: Pregled izvajanja NEPN za skupna področja** (v nadaljevanju Zvezek 3 – Skupna področja), v katerem so predstavljene glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov za skupna področja v NEPN (zmanjšanje okoljske škode, skupni večsektorski instrumenti), poleg tega pa so vključeni tudi pregledna tabela stanja kazalnikov za razogljčenje in energetska učinkovitost ter poglavji o financiranju ukrepov za razogljčenje in energetska učinkovitost in organizaciji izvajanja NEPN.

Pričujoči dokument je **Zvezek 2: Pregled izvajanja NEPN na področju energetske učinkovitosti**. V njem so povzeti:

- **Doseganje ciljev**, kjer so vključeni komentarji doseganja glavnih ciljev na področju energetske učinkovitosti iz NEPN 2024.

5 Posodobljeni Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije, Vlada RS, december 2024 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

6 Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije, Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf).

7 LIFE ClimatePath2050 (Slovenian Path Towards the Mid-Century Climate Target), <https://www.podnebnapot2050.si/>.

- **Pregled stanja na področju večsektorskih ukrepov učinkovite rabe energije (URE), pregled stanja v industriji, pregled stanja na področju stavb ter pregled stanja v prometu**, ki vsi vključujejo pregled kazalnikov za spremljanje izvajanja ukrepov iz NEPN 2024 za leto 2023 ali 2024, odvisno od razpoložljivosti podatkov, glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov iz NEPN 2024 v letu 2024 in prvi polovici leta 2025 ter njihovo predvideno izvajanje v obdobju do konca leta 2026 ter priporočila za izboljšanje izvajanja obstoječih instrumentov.

1 Doseganje ciljev

V tabeli (Tabela 2) je predstavljen povzetek doseganja glavnih ciljev na področju energetske učinkovitosti iz NEPN 2024.

Tabela 2: Povzetek doseganja ciljev na področju energetske učinkovitosti

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
pospešeno izboljšanje energetske in snovne učinkovitosti v vseh sektorjih (tudi pri oskrbi z energijo) kot ključni dejavnik uspešnega izhoda iz energetske krize in učinkovite izvedbe zelenega prehoda (in torej zmanjšanje porabe energije in drugih naravnih virov) po načelu »energetska učinkovitost na prvem mestu«, kar je osnovni pogoj za uspešen in konkurenčen prehod v podnebno nevtralno družbo	ni neposrednega kazalnika, posredno se stanje lahko spremlja s kazalnikom [EN10] Raba končne energije po sektorjih , ki je bil pripravljen za PO2024 (za več informacij glej cilj na ravni rabe končne energije)	Raba končne energije se je leta 2023 zmanjšala za 5 %. V obdobju 2000–2023 je bilo zmanjšanje enoodstotno. V obdobju po letu 2011 je zaznati počasen trend zmanjševanja, a s precejšnjimi nihanjem med leti. O trenutnem stanju na področju priprave podlag za uveljavljanje načela energetska učinkovitost na prvem mestu (M36.7), ni podrobnejših informacij. V pripravi je predlog novega Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE-1), ki vključuje tudi člen, ki se navezuje na energetska učinkovitost na prvem mestu. V skladu s predlogom bo potrebno možne rešitve z ukrepi energetske učinkovitosti obvezno preučiti pri vseh postopkih in odločitvah o načrtovanju, politikah in večjih naložbah v vrednosti nad 100 milijonov evrov na naložbo ali 175 milijonov evrov pri projektih prometne infrastrukture.
do leta 2030 izboljšati energetska učinkovitost in obseg letnih prihrankov v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov vsaj v skladu z indikativnim ciljem, določenim v novi Direktivi o energetska učinkovitosti	[PO36] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti (priloga 1, poglavje 1.1)	Ciljna vrednost 2030: novi letni prihranki: 1.089 GWh skupni letni prihranki: 7.849 GWh Dosežena vrednost 2024⁸: novi letni prihranki: 671 GWh oz. 1.028 GWh z upoštevanjem presežkov iz preteklih let skupni letni prihranki: 3.626 GWh

8 Preliminarni podatki.

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
zagotoviti sistematično izvajanje sprejetih politik in ukrepov, da raba končne energije ne bo presegla 50,2 TWh (4.320 ktoe)	[EN10] Raba končne energije po sektorjih , kazalnik je bil pripravljen za PO2024; s kazalnikom [EN16] Raba primarne energije po gorivih se spremlja tudi raba primarne energije	Indikativne letne vrednosti so bile presežene. Glede na leto prej so se novi prihranki energije, doseženi v okviru programov Eko sklada (alternativni ukrep), ponovno povečali, v okviru sheme zavezancev pa znatno zmanjšali, kar je predvsem posledica tega, da so zavezanci svoje obveznosti v tem letu v veliki meri pokrili z neizkoriščenimi presežki prihrankov iz preteklih let. Cilji se do leta 2030 zaostrejejo, zato njihovo doseganje ni samoumevno. Z NEPN 2024 se je alternativni ukrep razširil tudi na izvajanje programov Borzena in drugih programov spodbujanja URE iz javnih virov financiranja. Zagotoviti je treba, da se bodo učinki izvajanja ukrepov spremljali v vseh programih alternativnega ukrepa.
		Ciljna vrednost 2030: 4.320 ktoe
		Dosežena vrednost 2023: 4.491 ktoe
		Indikativni letni vrednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 sta bili doseženi. Glede na leto prej se je raba končne energije zmanjšala za 5 %. Do zmanjšanja je, z izjemo ostale rabe, prišlo v vseh sektorjih, največje je bilo v industriji (-9 %) in prometu (-6 %). Največji delež v rabi še naprej predstavlja promet z 41 %. Zaradi tega lahko že kratkotrajna, a velika rast rabe končne energije v tem sektorju povzroči tako rast rabe skupne končne kot tudi primarne energije. Promet je tudi edini sektor, v katerem se je raba končne energije v obdobju 2000–2023 povečala, in sicer za 51 %. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe končne energije za dobra 2 %.
		Ciljna vrednost 2030: 5.980 ktoe

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		Dosežena vrednost 2023: 6.071 ktoe Indikativni letni vrednosti iz NEPN 2020 in NEPN 2024 sta bili doseženi. Glede na leto prej se je raba primarne energije zmanjšala za 4 %. Do zmanjšanja je prišlo zaradi zmanjšanja porabe tekočih goriv za 7 % ter plinastih in trdnih goriv, v obeh primerih za 3 %. V strukturi rabe primarne energije so tudi leta 2023 še naprej prevladovala tekoča goriva (34,9 %), sledili so jedrska energija (24,0 %) in obnovljivi viri energije (19,6 %). Trendi rabe primarne energije sicer, z nekaj odstopanji, približno sledijo trendom rabe končne energije, zato lahko že kratkotrajna, a velika rast rabe končne energije v katerem izmed sektorjev, povzroči tudi rast rabe primarne energije. Prve ocene za leto 2024 kažejo na povečanje rabe primarne energije za skoraj 4 %.
zmanjšati rabo končne energije v stavbah za 15 % do leta 2030 glede na leto 2020 in zagotoviti zmanjšanje emisij TGP v stavbah vsaj za 70 % do leta 2030 glede na leto 2005	raba končne energije se spremlja s kazalnikom [PO12] Raba končne energije, izpusti TGP in delež OVE v stavbah , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: 1.305 ktoe Dosežena vrednost 2023: 1.477 ktoe Na področju rabe končne energije v stavbah je bila indikativna letna vrednost za leto 2023 iz NEPN 2020 dosežena, medtem ko je zaostanek za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2024 znašal slab odstotek. V primerjavi z letom 2022 je raba ostala na približno enaki ravni – zmanjšala se je le za slab odstotek. Glede na leto 2005 je bilo zmanjšanje 23-, glede na leto 2020 pa 4-odstotno. Večji del končne energije, leta 2023 70 %, so porabile stavbe v gospodinjstvih, v katerih sta se tega leta najbolj povečali raba električne (+9 %) in geotermalne energije (+2 %), najbolj pa zmanjšali poraba zemeljskega plina (-16 %) ter OVE in odpadkov (-7 %). Zaradi velikega deleža ogrevanja, je raba končne

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		energije v stavbah zelo odvisna od vremenskih razmer.
	izpusti TGP se spremljajo s kazalnikom [PO12] Raba končne energije, izpusti TGP in delež OVE v stavbah , kazalnik je bil pripravljen za PO2024	Ciljna vrednost 2030: 739 kt CO ₂ ekv Dosežena vrednost 2023: 1.024 kt CO ₂ ekv Za pojasnila glede doseganja cilja glej Zvezek 1 – <i>Razogljičenje</i> , poglavje 1.
raba končne energije v javnem sektorju se bo zmanjšala za 1,9 % letno v primerjavi z izhodiščnim letom	za leto 2024 cilj še ni relevanten, kazalnik še ni pripravljen	Izpolnjevanje obveznosti bo za državne organe in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti z najmanj 50.000 prebivalci stopilo v veljavo oktobra 2025. Zaključuje se priprava popisa vseh javnih stavb, ki je potreben za vrednostno opredelitev cilja (M19.12). V pripravi so strokovne podlage za program upravljanja z energijo v javnem sektorju, katerega izvajanje bo imelo pomemben vpliv na doseganje cilja (M19.12). V pripravi je tudi informacijski sistem za zbiranje podatkov o energetskih lastnostih stavb, katerega del je tudi podsistem za upravljanje z energijo v javnem sektorju (M19.19). Podsistem naj bi omogočal spremljanje doseganja zmanjšanja rabe končne energije po zavezancih. V rabo končne energije v javnem sektorju so poleg stavb vključena tudi druga področja (javna razsvetljava, vozni parki, oskrba z vodo in ravnanje z odpadnimi vodami itd.).
letno prenoviti 3 % skupne tlorisne površine stavb v javnem sektorju	[PO8] Površina energetsko prenovljenih stavb v javnem sektorju (priloga 3, poglavje 3.3)	Ciljna vrednost 2024: letna vrednost: 28.254 m ² kumulativno (2014–2024): 295.500 m ² Dosežena vrednost 2024⁹: letna vrednost: 16.709 m ² kumulativno (2014–2024): 91.146 m ²

9 Preliminarni podatki.

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		Leta 2024 se je obveznost še nanašala samo na stavbe v lasti in uporabi osrednje vlade. Tega leta sta bila prenovljena samo 2 % namesto 3 % letne prenove. Skupno je bilo do vključno leta 2024 prenovljenih samo 31 % ciljne vrednosti za to obdobje. V opazovanem obdobju je bil načrtovani letni cilj prenove dosežen samo leta 2018, kumulativni pa nikoli. V okviru OP EKP je bilo v ožjem javnem sektorju, ki je zavezanec za doseganje leta 2024 veljavnega cilja, izvedenih samo 6 projektov energetske prenove stavb. Po prvih ocenah evidence javne stavb, ki je v pripravi (M19.12), bo obveznost prenove za celotni javni sektor okoli 243.000 m² letno.
zagotoviti dostopnost do energetske učinkovitosti vsem – tudi finančno šibkejšim uporabnikom	ni neposrednega kazalnika	Eko sklad še zmeraj izvaja razpise/javne pozive za zmanjševanje energetske revščine, kjer so energetske revnim na voljo 100 % subvencije za ukrepe za učinkovito rabo energije. Julija 2024 je bil odprt javni poziv ZER 2024 Nepovratne finančne spodbude za zmanjševanje energetske revščine v vrednosti nekaj manj kot 29 milijonov evrov. Eko sklad je za pomoč ciljni skupini pri izpolnjevanju vlog vzpostavil tudi mrežo koordinatorjev (dodatno, poleg energetskih svetovalcev). Še vedno tudi izvajajo brezplačno energetske svetovanje. Kljub vzpostavitvi koordinatorjev so še možnosti za izboljšanje dostopnosti in informiranosti do ukrepov za zmanjševanje energetske revščine.
aktivna in pospešena podpora industriji za povečanje učinkovitosti in konkurenčnosti, uvajanju novih učinkovitih zelenih tehnologij in krožnega gospodarstva	ni neposrednega kazalnika	Cilj aktivne podpore industriji pri povečanju učinkovitosti in uvajanju zelenih tehnologij se uresničuje z izvajanjem ukrepov za učinkovito rabo energije in uporabo obnovljivih virov. S pomočjo spodbud Eko sklada podjetja vlagajo v energetske prenove, sodobne tehnologije in

Nacionalni cilj iz NEPN 2024	Kazalnik in njegova vrednost	Komentar trenutnega doseganja ciljev
		sisteme upravljanja z energijo, kar prispeva k znižanju porabe energije in izpustov ter krepí njihovo konkurenčnost. Ukrepi spodbujajo tudi prehod v krožno gospodarstvo in razogljičenje proizvodnje, pri čemer bo za dolgoročno uspešnost ključno zagotoviti hitrejše izvajanje projektov ter razviti jasne kazalnike spremljanja učinkov in doseženih prihrankov.
pospešiti izvedbo programov za informiranje, ozaveščanje in usposabljanje različnih ciljnih skupin o koristih in praktičnih vidikih razvoja in uporabe tehnologij za URE in izrabo OVE ter razumevanja koncepta zadostnosti in motivacijo za manj intenzivno materialno blaginjo	ni neposrednega kazalnika	Glavnina aktivnosti na nacionalni ravni se izvaja v sklopu projekta IP LIFE Care4Climate, ki lepo povezuje različne promocijske vsebine in tudi usposabljanja in kjer so v letu 2025 vzpostavili tudi podkast, ki so v zadnjem času izredno priljubljeni in kjer s sogovorniki razpravljajo o različnih okoljskih temah. Glede razumevanja koncepta zadostnosti ocenjujemo, da je bilo narejenega premalo.

2 Večsektorski ukrepi URE

Med večsektorskimi ukrepi URE je cilj za leto 2030 zastavljen na področju sistema obveznosti energetske učinkovitosti, katerega nadgradnja je vključena v instrument *M21.2 Nadgradnja sheme zagotavljanja prihrankov*.

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020

V okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti morajo biti vsako leto v obdobju 2021–2030 doseženi **novi letni prihranki energije v višini vsaj 458 GWh¹⁰, kumulativni prihranki v tem obdobju pa morajo znašati 25.230 GWh.**

NEPN 2024

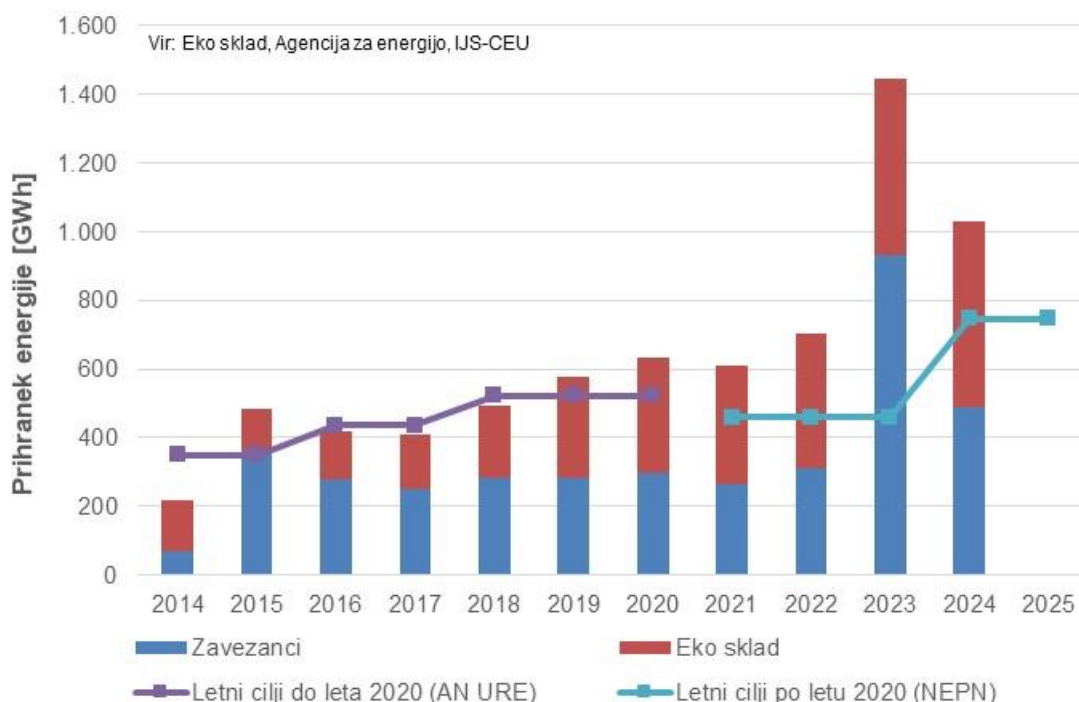
Skupni letni prihranki, ki jih je treba v okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti doseči leta 2030, znašajo **7.849 GWh**, pri čemer se **novi potrebni letni prihranki v obdobju povečujejo, in sicer s 458 GWh leta 2021 na 1.089 GWh leta 2030**. Novi potrebni prihranki za leti 2022 in 2023 so 458 GWh, kar je skladno z vrednostmi iz NEPN 2020.

2.1 Pregled stanja

Novi prihranki energije, doseženi v okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti (instrument M21.2), so leta 2024 po preliminarnih podatkih znašali 671 GWh, kar je manj kot polovica, samo dobrih 46 % novih prihrankov, doseženih leto prej. Ciljna vrednost iz NEPN 2024 za to leto je bila vseeno presežena, in sicer za 38 %, saj so bili v končnih prihrankih upoštevani tudi presežki prihrankov zavezancev iz predhodnih let. Na takšen način izračunani prihranki so leta 2024 znašali 1.028 GWh (Slika 1). Doseženi sta bili tudi indikativni letni vrednosti na ravni skupnih letnih prihrankov in kumulativnih letnih prihrankov energije v obdobju 2021–2024. Zaenkrat so v izračun prihrankov še vedno vključeni samo prihranki, doseženi v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca in programov Eko sklada. Za podrobnosti glej kazalnik *[PO36] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti* v prilogi 1, poglavje 1.1.

Cilji za nove prihranke energije se v obdobju do leta 2030 zaostrujejo, rast doseženih novih letnih prihrankov pa ni samoumevna. Za njihovo doseganje bodo potrebni dodatni napor npr. novi finančni instrumenti za prenovo večstanovanjskih stavb, novi pristopi za gospodinjstva, ki se do zdaj za izvedbo ukrepov energetske učinkovitosti iz različnih razlogov še niso odločila, itd. Z NEPN 2024 se alternativni ukrep sicer razširja tudi na izvajanje programov Borzena, ukrepov v okviru kohezijske politike in drugih programov spodbujanja URE iz javnih virov financiranja.

¹⁰ V povezavi s prihranki, doseženimi v okviru sheme, se uporabljajo trije termini, in sicer: novi letni prihranki (prihranki, ki so bili v tem letu doseženi z izvedbo novih ukrepov), skupni letni prihranki (prihranki, ki vključujejo nove letne prihranke in pa prihranke, ki so bili v tem letu posledica izvedbe ukrepov iz prejšnjih let) in skupni večletni oz. kumulativni prihranki v obdobju (prihranki, ki so vsota skupnih letnih prihrankov v opazovanem obdobju). V NEPN 2020 je cilj za obdobje 2021 – 2030 zastavljen na kumulativni ravni, medtem ko se v NEPN 2024 navedeni cilj nanaša na skupne letne prihranke v letu 2030. Za primerjavo, potrebni kumulativni prihranki iz NEPN 2024 znašajo 36.316 GWh, kar je 44 % več kot v NEPN 2020.

Slika 1: Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti v obdobju 2014–2024 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2025 (Vir: Eko sklad, Agencija za energijo, IJS-CEU)

2.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Poleg instrumenta M21.2 *Nadgradnja sheme zagotavljanja prihrankov*, vključujejo večsektorski ukrepi URE še 4 druge instrumente. Instrument M21.3 *Spodbujanje izrabe odvečne toplote v vseh sektorjih in povezovanja s SDOH* se navezuje na instrument M14.3 *Finančne spodbude za razvoj učinkovitih SDOH* (Zvezek 1 – Razogljčenje, poglavje 1.8), v okviru katerega je celoviteje povzeto dogajanje na tem področju, vključno s priporočili. Instrument M21.1 *Kontaktna točka URE* se še ne izvaja, medtem ko o izvajanju preostalih dveh instrumentov ni informacij.

PRIPOROČILO VEČSEKTORSKI UKREPI URE 01/2025

IZVAJALEC

vsi izvajalci instrumentov iz NEPN

Za učinkovito podnebno upravljanje je potrebno zagotoviti **sistematično spremljanje napredka pri izvajanju NEPN, vključno s spremljanjem izvajanja instrumentov**. Slednje je namenjeno tako nadaljnjemu usmerjanju izvajanja instrumentov, kot tudi pripravi ustreznih vsebin za različna poročanja.

UTEMELJITEV. Odsotnost spremljanja napredka pri izvajanju instrumentov iz NEPN onemogoča njihovo usmerjanje proti zastavljenim ciljem. Spremljanje napredka pri izvajanju mora v prihodnje postati sestavni del izvajanja instrumentov in podpora podnebnemu upravljanju.

PRIPOROČILO VEČSEKTORSKI UKREPI URE 02/2025

IZVAJALEC

MOPE DE, Agencija za energijo

V okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance je treba **nadgraditi sistem spremljanja prihrankov in zagotavljanja kakovosti ocen ter izvajanja sheme** (izboljšanje kakovosti in razpoložljivosti podatkov, ki jih poročajo zavezanci; preverjanje poročanja zavezancev o doseganju prihrankov itd.). **Zaradi zavez Slovenije tudi na drugih področjih**, bi bilo treba obveznosti pri poročanju **dopolniti tudi s poročanjem o prispevku izvedenih ukrepov k doseganju drugih ciljev NEPN 2024** (povečanje rabe OVE, zmanjšanje izpustov TGP in drugo).

PRIPOROČILO VEČSEKTORSKI UKREPI URE 03/2025

IZVAJALEC

MOPE, Borzen, drugi izvajalci programov v okviru alternativnega ukrepa

V okviru vseh programov, ki so bili v alternativni ukrep vključeni z NEPN 2024 (programi Borzena, ukrepi v okviru kohezijske politike in drugih programov spodbujanja URE iz javnih virov financiranja) je treba **zagotoviti, da so za potrebe spremljanje izvajanja na voljo podatki o učinkih izvedenih ukrepov** (vsaj doseženo zmanjšanje rabe energije, pa tudi zmanjšanje izpustov TGP, povečanje rabe OVE in drugo).

2.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju večsektorskih ukrepov URE so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 3).

Tabela 3: Pregled izvajanja instrumentov na področju večsektorskih ukrepov URE iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M36.7	Priprava podlag za uveljavljanje načela energetska učinkovitost na prvem mestu	načrtovanje, spremljanje, predpisi	MOPE	/
M21.2 (ukrep ni nov)	Nadgradnja sheme zagotavljanja prihrankov	sklop instrumentov, zakonodajni, predpis, spremljanje	MOPE, Agencija za energijo, Eko sklad, Borzen	da
M21.3	Spodbujanje izrabe odvečne toplote v vseh sektorjih in povezovanja s SDOH	sklop instrumentov	MOPE	glej M14.3
M21.2	Kontaktna točka URE	drugo (organizacijski)	MOPE	/
M21.1	Spodbujanje učinkovite zunanje javne razsvetljave	sklop instrumentov	MOPE	/

Za naslednja dva instrumenta niso bile na voljo informacije o njunem izvajanju:

- **M36.7 Priprava podlag za uveljavljanje načela energetska učinkovitost na prvem mestu**, odgovornost MOPE, začetek izvajanja aktivnosti leta 2025;
- **M21.1 Spodbujanje učinkovite zunanje javne razsvetljave**, odgovornost MOPE, začetek izvajanja aktivnosti leta 2024.

Instrument **M21.1 Kontaktna točka URE** se še ne izvaja. Odgovorna institucija za njegovo izvedbo je MOPE, začetek njegovega izvajanja pa v NEPN 2024 ni opredeljen.

M21.2 NADGRADNJA SCHEME ZAGOTAVLJANJA PRIHRANKOV

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov, zakonodajni, predpis, spremljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , Agencija za energijo, Eko sklad, Borzen
KRATEK OPIS	Načrtovano je nadaljevanje izvajanja obveznosti zagotavljanja prihrankov v skladu z EED v obdobju 2021–2030, pri čemer je bil alternativni ukrep nadgrajen z izvajanjem programov Borzena, ukrepov v okviru kohezijske politike in drugih programov spodbujanja URE iz javnih virov financiranja. Načrtovana sta prenova <i>Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE)</i> , v katerem bodo v skladu z EED opredeljeni tudi cilji za doseganje prihrankov dobaviteljev energije do leta 2030, in pa dopolnitev metodologije za spremljanje doseženih prihrankov.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Novi prihranki energije, doseženi v okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti, so leta 2024 po preliminarnih podatkih znašali 671 GWh, kar je manj kot polovica, samo dobrih 46 % novih prihrankov, doseženih leto prej. Kar 80 % oz. 540 GWh prihranka energije je bilo doseženega s spodbudami Eko sklada. Ciljna vrednost iz NEPN 2024 za to leto je bila vseeno presežena, in sicer za 38 %. V skladu z *Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije* se lahko namreč v izračunu upoštevajo tudi prihranki dobaviteljev energije, doseženi z izvedbo velikega projekta izgradnje plinsko parne enote toplotarne iz leta 2023. Na takšen način izračunani prihranki so leta 2024 znašali 1.028 GWh. Brez upoštevanja učinkov omenjenega projekta bi bil leta 2024 zaostanek za ciljem 10-odstoten. Zmanjšanje izpustov CO₂ samo zaradi izvedbe novih ukrepov je ocenjeno na 219 kt CO₂. Doseženi sta bili tudi indikativni letni vrednosti na ravni skupnih letnih prihrankov in kumulativnih letnih prihrankov energije v obdobju 2021–2024. Zaenkrat so v izračun prihrankov še vedno vključeni samo prihranki, doseženi v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanke in programov Eko sklada. Za podrobnosti glej kazalnik [PO36] *Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti* v prilogi 1, poglavje 1.1.

Predlog novega *Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE-1)*, je bil v javni obravnavi oktobra 2024. V okviru III. poglavja: *Obveznosti učinkovite rabe energije, podpoglavje 1. Obveznost doseganja prihrankov energije* predlog prenaša v slovenski pravni red nove cilje, usklajene z EED iz leta 2023 in NEPN 2024. Obveznost dobaviteljev energije se povečuje z doseženih letnih prihrankov energije v višini 0,8 % letne rabe končne energije glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019 v obdobju 2021–2023, na 1,9 % letne rabe končne energije glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019 v obdobju 2028–2030. Za alternativni ukrep cilji niso posebej opredeljeni. Predlog novega zakona je trenutno v medresorskem usklajevanju.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Leta 2025 morajo biti v okviru sheme zagotavljanja prihrankov energije skupno doseženi prihranki energije v višini 1,3 % letne rabe končne energije, glede na povprečje zadnjih treh let pred 1. januarjem 2019 oz. 745 GWh. V letu 2026 obveznost naraste na 1,5 % letne rabe končne energije oz. 859 GWh.

ZURE-1 naj bi bil po podatkih na spletni strani eUPRAVA sprejet že v sredini leta 2025. Glede na trenutno stanje je pričakovati, da bo tega prišlo v prvi polovici leta 2026.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Glede na to, da je bil alternativni ukrep z *NEPN 2024* razširjen z izvajanjem programov Borzena, ukrepov v okviru kohezijske politike in drugih programov spodbujanja URE iz javnih virov financiranja, je treba zagotoviti, da so v okviru vseh teh programov na voljo vsi potrebni podatki za oceno doseženega zmanjšanja rabe energije. Ponovno priporočamo tudi nadgradnjo sistema spremljanja prihrankov in zagotavljanja kakovosti ocen ter izvajanja sheme (izboljšanje kakovosti in razpoložljivosti

podatkov, ki jih poročajo zavezanci; preverjanje poročanja zavezancev o doseganju prihrankov itd.). Zaradi zavez Slovenije na drugih področjih, bi bilo treba obveznosti pri poročanju dopolniti tudi s poročanjem o prispevku ukrepov k doseganju drugih ciljev NEPN (OVE, TGP in drugo).

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Agencija za energijo
- Eko sklad
- MOPE, Portal energetika, Novica o javni obravnavi novega Zakona o učinkoviti rabi energije (ZURE-1; <https://www.energetika-portal.si/nc/novica/n/javna-obravnavo-novega-zakona-o-ucinkoviti-rabi-energije-zure-1/>)
- eUPRAVA, predlog predpisa Zakon o učinkoviti rabi energije (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17190&lang=si>)

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

M21.3 SPODBUJANJE IZRABE ODVEČNE TOPLOTE V VSEH SEKTORJIH IN POVEZOVANJA S SDOH	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	V okviru instrumenta bosta vzpostavljena podatkovna zbirka in preučeno oblikovanje (nacionalnega) registra virov odvečne toplote (OT). Pripravljene bodo strokovne podlage in vzpostavljeno podporno okolje za povečanje rabe OT v vseh sektorjih (industrija, proizvodnja energije, podatkovni centri in druge storitvene dejavnosti, kmetijstvo in drugo) ter povezovanja s sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja (SDOH). Na voljo bodo finančne spodbude za izkoriščanje OT v vseh sektorjih.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
V okviru pozivov za gospodarstvo pri Eko skladu (92FS-PO21, 106FS-PO23) je bilo leta 2024 za izvedbo treh projektov izplačanih 15.000 evrov, doseženi prihranki energije pa so ocenjeni na 287 MWh. Leta 2023 je bil na tem področju izveden samo en ukrep. Tudi v okviru poziva 118FS-PO24, ki je bil objavljen konec leta 2024 in je trenutno še odprt, je mogoče pridobiti nepovratna sredstva za izkoriščanje odvečne toplote iz procesov in/ali naprav (ukrep K). Za izrabo odvečne toplote v SDOH so bila oz. so nepovratna sredstva na voljo v okviru <i>Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)</i> in <i>Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP)</i>. V okviru NOO je bil prvi razpis v ta namen odprt leta 2023 (NOO – DO OVE 2023). Razpis je bil leta 2024 zaradi sprememb NOO predčasno zaprt in nato konec istega leta nadomeščen z novim razpisom (NOO REPWR – DO OVE 2024), ki pa je bila marca leta 2025 prav tako predčasno zaprt. V sredini leta 2025 je bil nato odprt Javni razpis za sofinanciranje izgradnje in prestrukturiranja daljinskih sistemov ogrevanja in hlajenja na OVE za obdobje 2025 do 2029 (JR EKP DO OVE 2025). Za več informacij glej instrument <i>M14.3 Finančne spodbude za razvoj učinkovitih SDOH</i>, <i>Zvezek 1 – Razogljičenje</i>, poglavje 1.8.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Za gospodarstvo bodo nepovratne spodbude za izkoriščanje odpadne toplote še naprej na voljo v okviru programov Eko sklada, za SDOH pa razpisa PEKP. Aktivnosti se izvajajo tudi v povezavi z ukrepi: <i>M12.2 Shema podpor za spodbujanje proizvodnje energije iz OVE</i> (<i>Zvezek 1 – Razogljičenje</i>, poglavje 1.7), <i>M14.3 Finančne spodbude za razvoj učinkovitih SDOH</i> (<i>Zvezek 1 – Razogljičenje</i>, poglavje 1.8) in <i>M17.1 Finančne spodbude v obliki povratnih in nepovratnih sredstev za URE in OVE v industriji</i> (poglavje 3.3). Izvedba preostalih aktivnosti, vzpostavitev podatkovne zbirke, preučitev registra virov odvečne toplote ter priprava strokovnih podlag in podpornega okolja za povečanje rabe OT v vseh sektorjih, je načrtovana v letu 2026. Aktivnosti se bodo izvajale v povezavi z instrumentoma <i>M16.4 Priprava strokovnih podlag za prostorsko načrtovanje URE, OVE in NO virov</i> in <i>M16.4b Digitalna platforma energetskih prostorskih podatkov v Sloveniji (EnergIS)</i>.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Za priporočila glej instrument <i>M14.3 Finančne spodbude za razvoj učinkovitih SDOH</i> (<i>Zvezek 1 – Razogljičenje</i> , poglavje 1.8).	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
- Eko sklad - Eko sklad, Osutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2024, februar 2025	

- MOPE, Portal energetika, Javne objave
(<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)

DATUM PRIPRAVE

3. oktober 2025

3 Industrija

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020	Ni specifičnih sektorskih ciljev na področju energetske učinkovitosti v industriji.
NEPN 2024	Ni specifičnih sektorskih ciljev na področju energetske učinkovitosti v industriji.

3.1 Pregled stanja

Za pregled stanja na področju **izpustov TGP** glej *Zvezek 1 – Razogljičenje, poglavje 5*. Za področje energetske učinkovitosti je zanimiva še **raba končne energije**¹¹. Ta se je v industriji v obdobju 2000–2023 zmanjšala za 23,1 %, največ med vsemi sektorji. Leta 2023 je znašala 1.073 ktoe. V letih 2022 in 2023 se je raba končne energije v tem sektorju obakrat zmanjšala za približno 9 %, in sicer predvsem zaradi znatnega zmanjšanja rabe plinastih goriv in električne energije, tudi kot posledice geopolitičnih in cenovnih razmer. Leta 2000 je bila industrija sektor z največjim deležem, ta je bil 31-odstoten. Leta 2023 je raba končne energije v industriji predstavljala 24 % skupne rabe.

3.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Učinkovitost rabe energije v industriji, ki se spremlja s kazalnikom [PO37_INDUSTRIJA] Energetska učinkovitost v industriji (priloga 2, poglavje 2.2) se je v obdobju 2005–2023 izboljšala, kar pomeni, da se je raba energije na enoto industrijske proizvodnje zmanjšala. V letih 2005–2008 je bilo izboljševanje učinkovitosti zelo hitro, leta 2009 je sledilo njeno zmanjšanje, kar lahko pripišemo gospodarski krizi, ki je povzročila upad industrijske proizvodnje. Proizvodne naprave imajo namreč boljše izkoristke pri polni obremenitvi. Od leta 2009 do leta 2023 se zaradi počasnega gospodarskega okrevanja in s tem naraščanja industrijske proizvodnje, strukturnih sprememb ter izboljšanja učinkovitosti procesov, učinkovitost zopet povečuje.

Leta 2022 je bilo izboljšanje učinkovitosti zopet večje kot v predhodnih letih. Indeks energetske učinkovitosti v industriji je bil leta 2022 za 41 % nižji kot leta 2005. Leta 2023 se je nadaljevalo počasno izboljšanje energetske učinkovitosti, in sicer za 2 odstotni točki, kar pomeni, da je bila energetska učinkovitost rabe energije v industriji leta 2023 glede na leto 2005 višja za 43 % (Slika 2).

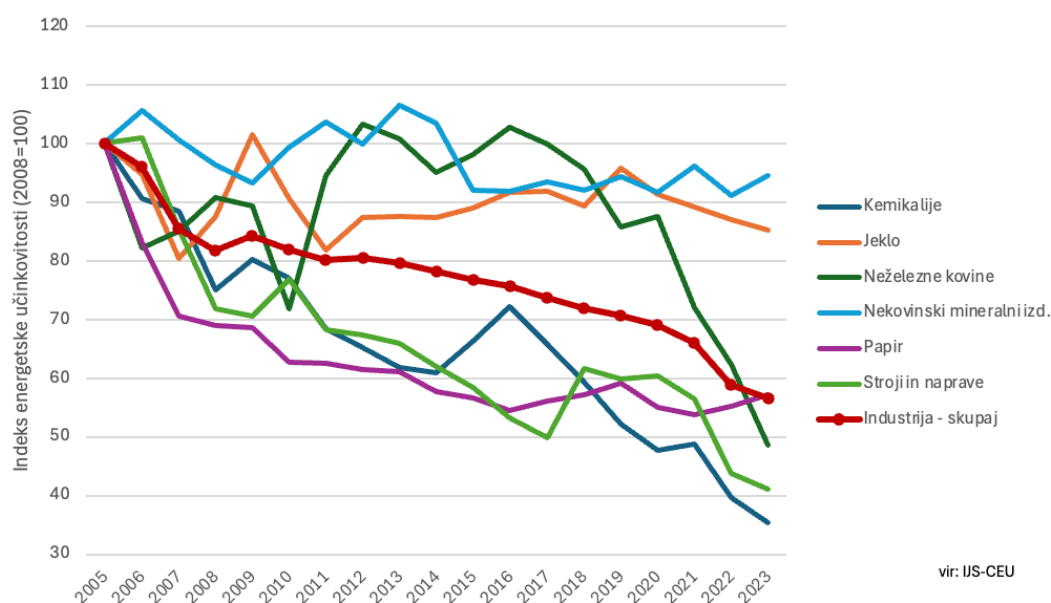
V obravnavanem obdobju 2024-2025 se ukrepi za učinkovito rabo energije (URE) in obnovljive vire energije (OVE) v industriji ter MSP aktivno izvajajo, pri čemer se **sredstva črpajo prek različnih finančnih instrumentov**, predvsem preko programov Eko sklada, MOPE, MGTŠ ter SID banke. Kljub temu je celovit vpogled v dejanske učinke še omejen, glej tudi kazalnik [PO18_INDUSTRIJA] Finančne spodbude za URE in rabo OVE v industriji neETS (priloga 2, poglavje 2.1), saj med posameznimi skupinami upravičencev – industrijo,

11. Za podrobnosti o stanju rabe končne energije v industriji leta 2023 glej kazalnik [\[EN10\] Raba končne energije po sektorjih](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024, oz. poglavje 3.1.1 v [Zvezku 1 – Ocena doseganja ciljev](#) iz PO2024.

MSP in storitvenim sektorjem ni dosledne ločitve podatkov, tudi pri ukrepih, ki jih izvaja Eko sklad. To otežuje oceno, kolikšen delež spodbud dejansko prispeva k energetske učinkovitosti in razogljičenju industrijskega sektorja.

Pozitivno je, da so nove sheme zasnovane bolj ciljno – z jasno določenimi minimalnimi učinki, kot so vsaj 10-odstotni prihranki energije v procesih, 20-odstotni prihranki v stavbah ter razogljičenje rabe fosilnih goriv za najmanj 10 %.

V prihodnje bo za izboljšanje učinkovitosti in preglednosti izvajanja ključno vzpostaviti enoten sistem spremljanja učinkov po sektorjih in velikostih podjetij ter zagotoviti primerljive podatke o doseženih energetskih in okoljskih rezultatih. Pomembno bo tudi pospešiti postopke od odobritve do izplačila sredstev in zagotoviti, da bodo naložbe usmerjene v ukrepe z največjimi prihranki energije in zmanjšanjem izpustov. S tem bi se okrepil prispevek instrumentov k ciljem NEPN in pospešil prehod industrije ter MSP v konkurenčno, nizkoogljično gospodarstvo.

vir: IJS-CEU

Slika 2: Gibanje indeksa energetske učinkovitosti za izbrane panoge industrije ter celotno industrijo glede na leto 2005 (Vir: IJS-CEU)

PRIPOROČILO INDUSTRIJA URE 01/2025

IZVAJALEC

MOPE, MGTŠ, DE, MF in vsi ostali vključeni deležniki

Vzpostaviti je treba enoten sistem za zbiranje, spremljanje in vrednotenje učinkov ukrepov URE in OVE v industriji ter MSP, z jasno opredeljenimi kazalniki, ločeno za sektorja ETS in neETS.

UTEMELJITEV. Vzpostavitev takega sistema bi omogočila bolj pregledno uporabo javnih sredstev in hkrati pokazala dejanske učinke naložb na zmanjšanje porabe energije in izpustov CO₂. Z rednim vrednotenjem bi bilo mogoče jasno ugotoviti, kateri ukrepi prinašajo največje rezultate, ter na tej podlagi usmerjati prihodnje spodbude tja, kjer so najbolj učinkovite. Ločeno spremljanje podatkov za ETS in neETS sektorje pa bi omogočilo bolj natančno primerjavo, lažje načrtovanje politik in usklajenost z nacionalnimi energetskimi cilji (NEPN).

3.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju industrije so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 4).

Tabela 4: Pregled izvajanja instrumentov na področju industrije iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M17.1	<u>Finančne spodbude v obliki povratnih in nepovratnih sredstev za URE in OVE v industriji</u>	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	MGTŠ , SID banka, MOPE, MKGP, Eko sklad	da
M17.2	<u>Spodbude za URE in OVE za mala in srednje velika podjetja</u>	ekonomski (finančne spodbude)	MGTŠ , MKRR, Eko sklad, SID banka, MOPE, MKGP	da
M17.3	<u>Spodbude za uvajanje sistemov za upravljanje z energijo</u>	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	MOPE , Agencija za energijo, Eko sklad	ne
M18.2	<u>Spodbude za ukrepe izboljšanja energetske in snovne učinkovitosti, proizvodnje energije iz OVE ter za naložbe zmanjševanja procesnih TGP in emisij drugih onesnaževal na podlagi Uredbe o posrednih stroških (Uradni list RS, št. 25/23)</u>	ekonomski (finančne spodbude)	MOPE	da

M17.1 FINANČNE SPODBUDE V OBLIKI POVRATNIH IN NEPOVRATNIH SREDSTEV ZA URE IN OVE V INDUSTRIJI	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ , SID banka, MOPE, MKGP, Eko sklad
KRATEK OPIS	Finančne spodbude v obliki povratnih in nepovratnih sredstev za ukrepe URE in OVE v industriji so na voljo preko Eko sklada, kot tudi iz sredstev Kohezijskega sklada v obdobju 2021–2027.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	

Ukrep se izvaja.

Poslovni načrt Eko sklada za leto 2024 je predvidel objavo več javnih pozivov za dodeljevanje ugodnih kreditov, in sicer za kreditiranje okoljskih naložb pravnih oseb, samostojnih podjetnikov in zasebnikov, posebnega za podjetja za ugodnejše kreditiranje novih naložb v učinkovito rabo in obnovljive vire energije. Z Rebalansom PFN 2024 so bila kot vir financiranja kreditov dodana sredstva ZURE.

Na Javnem pozivu 71PO23 za kreditiranje okoljskih naložb pravnih oseb, ki je bil objavljen junija 2023, in zaključen novembra 2024, je bilo razpisanih 7 milijonov EUR sredstev po fiksni obrestni meri 2,8 % ali spremenljivi obrestni meri trimesečni EURIBOR + fiksni pribitek 1,0 %. V letu 2024 je bilo odobrenih 30 kreditov v skupni vrednosti 1,52 milijona EUR, podpisanih pa šestnajst pogodb v skupni vrednosti 1,85 milijona EUR in podpisanih 24 kreditnih pogodb v vrednosti 1,33 milijona EUR.

Na Javnem pozivu 77PO23 za kreditiranje okoljskih naložb pravnih oseb, ki je bil objavljen novembra 2024, je razpisano 2,5 milijona EUR sredstev po fiksni obrestni meri 2,8 % ali spremenljivi obrestni meri trimesečni EURIBOR + fiksni pribitek 1,0 %. V letu 2024 na tem pozivu ni bil odobren noben kredit.

Na podlagi 13. 2. 2024 sprejetega Poslovnega in finančnega načrta Eko sklada za leto 2024 je Eko sklad za podjetja objavil 3 nove javne pozive, in sicer:

- 113SUB-EPPO24 z razpisanim zneskom 0,5 mio EUR za dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud podjetjem za izvedbo energetskega pregleda ali za uvedbo sistema upravljanja z energijo, v letu 2024 je na razpis prispelo 22 vlog, izdanih je bilo 13 odločb, izplačanih pa je bilo 33.900 evrov nepovratnih sredstev.
- 118FS-PO24 z razpisanim zneskom 4 mio EUR za dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud poslovnim subjektom za naložbe v učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije, v letu 2024 je na razpis prispelo 71 vlog, izdane so bile 3 odločbe, izplačil v letu 2024 ni bilo.
- 75SUB-EPPO19 za izvedbo energetskega pregleda ali za uvedbo sistema upravljanja z energijo v podjetjih za 150.000,00 EUR na 650.000,00 EUR, v letu 2024 je na poziv prispelo 20 vlog, izdanih je bilo 21 odločb, izplačana pa so bila sredstva v višini 171.019 evrov.

Eko sklad je v obdobju 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 izvajal program dodeljevanja nepovratnih finančnih spodbud na podlagi EZ-1 in ZURE v okviru javnih pozivov iz preteklih let in javnih pozivov, ki so bili objavljeni na podlagi sprejetih Poslovnih in finančnih načrtov Eko sklada za leti 2023 in 2024. Tako je Eko sklad dodeljeval nepovratna sredstva za ukrepe učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije v stavbah, za trajnostno mobilnost ter za energetske preglede in naložbe podjetij v energetske učinkovitost, vse z namenom učinkovite rabe energije. Poleg tega je Eko sklad izvajal dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud tudi na podlagi odloka, ki določa Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe (v nadaljnjem besedilu: Program SPS). Program SPS določa Eko sklad kot izvajalca programa po pooblastilu ministrstva, pristojnega za okolje.

Javni poziv 51FS-PO18 za dodeljevanje finančnih spodbud v obliki nepovratnih sredstev in kredita s subvencionirano obrestno mero podjetjem za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije je bil objavljen leta 2018. Razpisanih je bilo 4 milijone evrov nepovratnih sredstev, znesek se je nato v letu 2019 povečal na 5 milijonov evrov. Nepovratna finančna sredstva so bila lahko odobrena v višini 20 % priznanih stroškov naložbe, ugoden kredit pa do 80 % upravičenih stroškov naložbe, brez DDV. V

letu 2024 je bilo v okviru tega poziva izplačanih 27.459 evrov nepovratnih sredstev. Javni razpis je zaradi porabe sredstev zaprt. Delitev med industrijo in zasebnim storitvenim sektorjem ni znana.

Avgusta 2019 je Eko sklad objavil javni poziv 71SUB-SO19, v okviru katerega je namenjenih 20 milijonov evrov nepovratnih finančnih spodbud namenjenih za nove naložbe v naprave za samooskrbo z električno energijo, ki električno energijo proizvajajo z izrabo sončne energije, in sicer tudi pri pravnih osebah. V letu 2024 so bile izdane 4 odločbe, izplačanih pa je bilo 248.504 evrov nepovratnih sredstev. Na tem mestu je potrebno poudariti, da gre večinoma za spodbude občanom, delež malih poslovnih odjemalcev ni znan.

Poziv 76FS-PO19 za finančne spodbude lokalnim skupnostim, pravnim osebam, samostojnim podjetnikom posameznikom in drugim fizičnim osebam, za naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije v letu 2024 ni bilo izdane odločbe, izplačanih pa je bilo 27.488 evrov nepovratnih sredstev. Razpis je bil marca 2020 zaradi porabe sredstev zaprt.

Poziv 82FS-PO20 za finančne spodbude za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije za lokalne skupnosti in pravne osebe. Spodbude so v bile na voljo v obliki nepovratnih sredstev in/ali kredita s subvencionirano obrestno mero, dodeljene po pravilu »de minimis« pomoči. V letu 2024 pa so bile v ta namen izdane 4 odločbe, višina izplačanih sredstev pa je znašala 164.386 evrov.

Decembra 2021 je bil objavljen javni razpis 91FS-sNESPO21 finančne spodbude gospodarstvu za skoraj nič energijske stavbe v sklopu katerega je bilo na voljo 1.220.000 evrov. V letu 2024 je bila v ta namen izdana 1 odločba, izplačanih pa 301.345 evrov nepovratnih sredstev.

V decembru 2021 je bil objavljen javni poziv 92FS-PO21. Namen javnega poziva je spodbuditi izvedbo ukrepov učinkovite rabe energije v stavbah in tehnoloških procesih, ukrepov učinkovite rabe električne energije, rabe odpadne toplote v procesih ter ukrepov za povečanje rabe obnovljivih virov energije. Razpisanih je bilo 5 milijonov evrov nepovratnih sredstev. Po tem javnem pozivu je za novo naložbo možna dodelitev nepovratnih sredstev in kredita hkrati ali pa samo nepovratnih sredstev ali kredita. Na ta poziv je v letu 2024 izdanih 12 odločb, višina izplačanih sredstev v letu 2024 pa je znašala 785.023 evrov.

V decembru 2021 je bil objavljen tudi javni poziv 93SUB-SO21. Namen javnega poziva je bil spodbuditi nove naložbe nakupa in vgradnje naprav za individualno in skupnostno samooskrbo gospodinskih odjemalcev ali malih poslovnih odjemalcev z električno energijo, ki električno energijo proizvajajo z izrabo sončne energije. Razpisanih je bilo 3 milijone evrov nepovratnih sredstev. Na ta poziv sta v letu 2024 prispeli 2 vlogi, izdanih je bilo 354 odločb, višina izplačanih sredstev v letu 2024 pa je znašala 3.562.589 evrov. Delitev med občani in pravnimi osebami ni znana, prav tako ni znan delež industrijskih pravnih oseb.

Na podlagi Rebalansa PFN 2022 je bil v decembru objavljen nov javni poziv na podlagi sredstev Programa SPS, in sicer javni poziv 104SUB-SO22, ki namenja občanom in pravnim osebam novih 10 mio evrov nepovratnih sredstev za naprave za samooskrbo z električno energijo in za naprave za samooskrbo z električno energijo z baterijskim hranilnikom električne energije. Na javni poziv je v 2024 prispelo 113 vlog, izdanih je bilo 10471 odločb, višina izplačanih sredstev pa je znašala 7.472.626 evrov. Delitev med občani in pravnimi osebami ni znana, prav tako ni znan delež industrijskih pravnih oseb.

Na javni poziv 106FS-PO23 Nepovratne finančne spodbude za nove naložbe v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za poslovne subjekte, z razpisanim zneskom 6 mio EUR, iz sredstev po ZURE za dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud poslovnim subjektom za nove naložbe v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije je v 2024 prispelo 252 vlog, izdanih je bilo 132 odločb, višina izplačanih sredstev pa 1.340.653 evrov.

Spodbude za investicije, ki spodbujajo zeleni prehod so se, preko MGTŠ, dodeljevale tudi na podlagi ZSIInv. Pomoč se dodeljuje tako preko javnih razpisov (NPR JR NOO Invest 1 in 2) kot preko neposrednih vlog za investicije, ki bistveno prispevajo k razvoju slovenskega gospodarstva tako na področju 'klasičnih' investicij kot investicij v raziskave, razvoj in inovacije (podprti projekti konzorcija zelene mobilnosti – GREMO).

V sklopu ukrepa M17.1 so predvidene tudi spodbude za vzpostavitev energetskih skupnosti (industrija + lokalna energetika + prebivalci) – izkoriščanje sinergij in skupnih pozitivnih učinkov industrije in

lokalnega okolja (odvečna toplota, vodik, skupnostne sončne elektrarne in drugo). Aktivnost je podprta tudi z ukrepom **M12.1, ki pa se še ne izvaja v celoti** (zaostanek glede na časovnico NEPN).

Na voljo so tudi finančne spodbude za spodbujanje izrabe odvečne toplote v vseh sektorjih povezovanja s SDOH. Aktivnost se izvaja v povezavi z ukrepom **M12.2** (gre za finančne mehanizme iz EU in nacionalnih sredstev, NOO, REPowerEU, Modernizacijski sklad, SKP 2023–2027, OP EKP (finančni instrumenti SRRS, KS, ESS), nadgradnjo sistema potrdil o izvoru z vključitvijo obnovljivih in nizkoogljivih plinov, toplote in hladu iz OVE ter odvečne toplote) in z ukrepom **M21.3**.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

NEPN 2024 tudi v prihodnje predvideva nepovratne finančne spodbude za URE in izrabo OVE v industriji v sklopu sheme spodbud Eko sklada in kohezijskih sredstev EU. Načrtovani so širitev nabora ukrepov, povečanje obsega sredstev in podporne aktivnosti. Predvidene so tudi finančne spodbude za ukrepe URE in OVE za MSP.

V letu 2025 bo na voljo dodatnih 4 mio EUR nepovratnih sredstev poslovnim subjektom v obliki finančnih spodbud/pomoči, dodeljenih po pravilu »de minimis« pomoči, za nove naložbe učinkovite rabe in rabe obnovljivih virov energije. Nadaljeval se bo javni poziv 118FS-PO24 Nepovratne finančne spodbude za nove naložbe v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za poslovne subjekte oziroma ga bo nadomestil nov za manjše projekte. Za večje projekte pa bo objavljen nov javni poziv v okviru finančnega instrumenta za energetska učinkovitost v sklopu Programa evropske kohezijske politike 2021–2027. Namen pozivov je spodbuditi izvedbo ukrepov učinkovite rabe energije v stavbah, ukrepov učinkovite rabe električne energije, rabe odpadne toplote v procesih ter ukrepov za povečanje rabe obnovljivih virov energije. Eko sklad bo še nadalje izvajal aktivnosti v okviru Integralnega projekta IP LIFE Care4Climate. V letu 2024 je bil prenovljen razpis za nepovratne finančne spodbude podjetjem za izvedbo energetskega pregleda ali za uvedbo sistema upravljanja z energijo (113SUB-EPPO24). Predmet javnega poziva so nepovratne finančne spodbude v obliki »de minimis« pomoči podjetjem za izvedbo energetskega pregleda stavbe, procesov in transporta v tem podjetju ali za uvedbo sistema upravljanja z energijo.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo je objavilo 16 milijonov evrov vreden Javni razpis za sofinanciranje naložb v skupnostno samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov energije za obdobje 2025 do 2027, ki se financira s sredstvi evropske kohezijske politike iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada, načrtovanimi v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji. Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za sofinanciranje naložb v skupnostne samooskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov energije, katerih skupna nazivna moč vgrajenih fotonapetostnih modulov znaša najmanj 100 kilovatov, v kombinaciji z ali brez baterijskih hranilnikov električne energije, pri čemer mora biti v SSO OVE vključeno najmanj 80 odstotkov gospodinskih odjemalcev.

Nepovratna finančna spodbuda se lahko dodeli za naslednja dva ukrepa:

- ukrep 1: nakup in vgradnja novih proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije iz sončne energije za namen SSO OVE (v nadaljnjem besedilu: proizvodne naprave) in
- ukrep 2: nakup in vgradnja novih baterijskih hranilnikov električne energije.

Sredstva sofinanciranja v višini 16.117.647,06 evra se zagotavljajo s sredstvi evropske kohezijske politike iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada, načrtovanimi v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji, prednostne naloge 3 »Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost«, specifičnega cilja RSO 2.3 »Razvoj pametnih energetskih sistemov, omrežij in hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E)«. Javni poziv je zaključen. Predvidena so tri odpiranja vlog. Prvi rok za oddajo vlog je bil 5. maj 2025, drugi rok je bil 8. september 2025 in tretji rok je 8. december 2025.

Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt LIFE IP CARE4CLIMATE, ki se bo nadaljeval tudi v prihodnjem obdobju do leta 2026. Načrtovano je oblikovanje podporne sheme za ukrepe URE in izrabo OVE v MSP in industriji ter izvedba pilotnih projektov v MSP.

V sklopu projekta LIFE IP CARE4CLIMATE se bodo nadaljevala ciljna usposabljanja za upravljanje z energijo v industriji v obliki spletnega izobraževanja. Usposabljanja namenjena udeležencem različnih profilov, npr.: zaposleni iz industrije, javne uprave, lokalnih energetskih agencij ipd.

Javni razpisi po ZSInv v navedenem obdobju niso predvideni, v teku pa je obravnava številnih neposrednih vlog, ki so prispela na ministrstvo.

Za spodbujanje izrabe odvečne toplote je v letu 2026 predvidena priprava strokovnih podlag in vzpostavitev podpornega okolja za povečanje rabe odvečne toplote v vseh sektorjih (industrija, proizvodnja energije, podatkovni centri in druge storitvene dejavnosti) ter povezovanja s SDOH. Cilj je izboljšati energetsko in stroškovno učinkovitost ponudnikov in uporabnikov OT (sistemi DO). Aktivnost se izvaja tudi v povezavi z ukrepoma **M16.4** in **M16.4b**.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Spodbujanja ukrepov URE in izrabe OVE v tem sektorju je potrebno okrepiti. Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN.

Predlagamo tudi vzpostavitev podpornega okolja za razvoj poslovnih modelov energetskega pogodbenišтва ter ključnih finančnih instrumentov za industrijo in MSP.

V okviru tega instrumenta je treba zagotoviti ustrezne podatke za spremljanje in vrednotenje učinkov nepovratnih spodbud v industriji, in sicer skupno ter ločeno za industrijo neETS in ETS.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MGTŠ, SID banka, MOPE, MKGP, Eko sklad
- Eko sklad, Osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2024, februar 2025
- Eko sklad, Letno poročilo Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada, za leto 2023, junij 2024 (<https://www.ekosklad.si/informacije/o-skladu/letna-porocila/letno-porocilo-eko-sklada-za-leto-2023>)
- Poslovni in finančni načrt Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada, ZA LETO 2025 (<https://www.ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-eko-sklada-za-leto-2025>)
- Projekt LIFE IP CARE4CLIMATE, interno gradivo
- Posodobljeni Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN 2024), Vlada RS, december 2024 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

M17.2 SPODBUDE ZA URE IN OVE ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MKRR, Eko sklad, SID banka, MOPE, MKGP
KRATEK OPIS	Finančne spodbude za MSP v obliki povratnih in nepovratnih sredstev za ukrepe URE in OVE so na voljo preko Eko sklada, iz sredstev Kohezijskega sklada in preko programov SID banke.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Ukrep se izvaja.

Javni razpisi Eko sklada, ki so namenjeni poslovnim osebam in gospodarstvu veljajo tudi za MSP, za spodbujanje URE in OVE so tako na voljo spodbude, ki smo jih predstavili že v sklopu instrumenta *M17.1 Finančne spodbude v obliki povratnih in nepovratnih sredstev za URE in OVE v industriji*.

13. 3. 2025 je bil potrjen Program ukrepov Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti v obdobju 2024–2030.

V programu je področje zelenega prehoda jasno opredeljeno kot eno od ključnih stebrov spodbud za podjetja, zlasti za mikro, mala in srednja podjetja (MSP). Namen ukrepov je pospešiti razogljičenje gospodarstva, učinkovitejšo rabo energije ter prehod na čiste in krožne tehnologije.

Konkretno program predvideva:

- spodbude za energetska učinkovitost v industriji – projekti morajo doseči vsaj 10 % prihrank končne energije v industrijskih procesih ali 20 % prihrank v industrijskih stavbah;
- spodbude za razogljičenje industrije, pri katerih morajo podjetja zagotoviti najmanj 10 % zmanjšanje porabe fosilnih goriv v primarni energiji;
- investicije v čiste tehnologije, biotehnologije in digitalne rešitve, ki prispevajo k zmanjšanju izpustov in učinkovitejši rabi virov;
- spodbude za trajnostne investicije, ki podpirajo prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo in povečanje uporabe okolju prijaznih materialov, kot je les;
- podporo podjetjem pri izvajanju energetskih pregledov, trajnostnih strategij ter povezovanju v zelene verige vrednosti.

Za MSP to pomeni, da program omogoča finančno podporo pri izvedbi konkretnih energetskih naložb, zmanjšuje tveganja in stroške prehoda ter spodbuja podjetja, da postanejo bolj trajnostna, inovativna in konkurenčna v okviru zelenega gospodarstva.

MSP lahko pridobijo tudi ugodno financiranje na SID banki, kjer ponujajo program SID ZELEN, ki omogoča financiranje naložb in obratnih sredstev za projekte v Republiki Sloveniji ter refinanciranje pripravljalnih in izvedbenih aktivnosti projekta do največ 10 % vrednosti kredita. Za MSP je aktualno tudi financiranje tehnološko-razvojnih projektov (RRI 2).

Financiranje za zelene projekte lahko podjetja pridobijo na SID banki preko različnih programov. V okviru Sklada skladov (sklad kohezijskih sredstev, ki ga upravlja SID banka), posrednega financiranja preko poslovnih bank (podjetja pri poslovnih bankah prejmejo ugodno financiranje iz vira SID banke) in preko zelene obveznice.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN) tudi v prihodnje predvideva nepovratne finančne spodbude za URE in izrabo OVE v industriji v sklopu sheme spodbud Eko sklada in kohezijskih sredstev EU. Načrtovani so širitev nabora ukrepov, povečanje obsega

sredstev in podporne aktivnosti. Predvidene so tudi finančne spodbude za ukrepe URE in OVE za MSP.

Eko sklad bo še naprej izvajal aktivnosti za poslovne osebe, podrobni pregled je podan v sklopu instrumenta 17.1.

Načrtovano je oblikovanje podporne sheme za ukrepe URE in izrabo OVE v MSP in industriji ter izvedba pilotnih projektov v MSP.

V sklopu projekta LIFE IP CARE4CLIMATE se bodo nadaljevala Ciljna usposabljanja za upravljanje z energijo v industriji v obliki spletnega izobraževanja. Usposabljanja namenjena udeležencem različnih profilov, npr.: zaposleni iz industrije, javne uprave, lokalnih energetskega agencij ipd.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Predlagamo vzpostavitev podpornega okolja za razvoj poslovnih modelov energetskega pogodbenišтва ter ključnih finančnih instrumentov za industrijo in MSP.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MGTŠ, SID banka, MOPE, MKGP, Eko sklad
- Program ukrepov ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti v obdobju 2024 – 2030, MGTŠ
- Posodobljeni Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN 2024), Vlada RS, december 2024 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

M17.3 SPODBUDE ZA UVAJANJE SISTEMOV ZA UPRAVLJANJE Z ENERGIJO

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGTŠ , Agencija za energijo, Eko sklad
KRATEK OPIS	Finančne spodbude za uvajanje sistemov za upravljanje z energijo in izvedbo energetskih pregledov so na voljo preko Eko sklada. Uvajanje sistemov za upravljanje z energijo in izvedba energetskih pregledov se izvaja tudi v okviru Sheme zagotavljanja prihrankov energije pri končnih odjemalcih in obveznosti velikih podjetij v skladu s prenovljeno Direktivo EU o energetske učinkovitosti.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Ukrep se izvaja v okviru Eko sklada in Sheme zagotavljanja prihrankov energije pri končnih odjemalcih in obveznosti velikih podjetij v skladu s prenovljeno Direktivo EU o energetske učinkovitosti.

V letu 2024 je bil objavljen javni poziv 113SUB-EPPO24 z razpisanim zneskom 0,5 mio EUR za dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud podjetjem za izvedbo energetskega pregleda ali za uvedbo sistema upravljanja z energijo, v letu 2024 je na razpis prispelo 22 vlog, izdanih je bilo 13 odločb, izplačanih pa je bilo 33.900 evrov nepovratnih sredstev.

Na poziv 75SUB-EPPO19 za izvedbo energetskega pregleda ali za uvedbo sistema upravljanja z energijo v podjetjih za 150.000,00 EUR na 650.000,00 EUR je v letu 2024 je na poziv prispelo 20 vlog, izdanih je bilo 21 odločb, izplačana pa so bila sredstva v višini 171.019 evrov.

Ob koncu leta 2024 je (po podatkih Agencije za energijo) obveznost izvedbe energetskega pregleda izpolnjevalo 311 gospodarskih družb. Od tega jih je 252 izvedlo energetske pregled, 59 pa jih ima vzpostavljen certificiran sistem upravljanja z energijo ali okoljem v skladu z evropskimi oziroma mednarodnimi standardi. Med preostalimi družbami jih je bilo 33 ob koncu leta 2024 v postopku izvedbe energetskega pregleda. Devet gospodarskih družb trenutno obveznosti še ne izpolnjuje, saj izpolnitve še niso izkazale. Od skupno 50 družb, ki so bile na novo uvrščene v evidenco velikih gospodarskih družb, sta dve svojo obveznost že izpolnili. 59 družb ima vzpostavljen sistem upravljanja z energijo ali okoljem. Zaznati pa je porast števila družb, ki so v postopku izvedbe pregleda – v letu 2024 jih je bilo 33, kar je posledica dejstva, da je veliko gospodarskih družb v ponovni izvedbi energetskega pregleda, ker so potekla štiri leta od izvedbe prejšnjega. Ob tem je treba še pojasniti, da imajo gospodarske družbe, ki so bile na novo razvrščene med velike gospodarske družbe, čas, da svojo obveznost izpolnijo v enem koledarskem letu od razvrstitve.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN) tudi v prihodnje predvideva nepovratne finančne spodbude v industriji v sklopu sheme spodbud Eko sklada.

Predvideno je nadaljevanje spodbujanja uvajanja sistemov za upravljanje z energijo in izdelave energetskih pregledov v skladu s prenovo Direktive EU o energetske učinkovitosti. Predvidena je tudi priprava spodbujevalnih programov in tehnična pomoč, da bi spodbudili MSP, katera niso zavezana k izvajanju le teh in naknadnemu izvajanju priporočil, ki izhajajo iz teh pregledov.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MGTŠ, Agencija za energijo, Eko sklad
- Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji, Agencija za energijo

- Posodobljeni Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN 2024), Vlada RS, december 2024 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn2024_final_dec2024.pdf)

DATUM PRIPRAVE

5. oktober 2025

M18.2	SPODBUDE ZA UKREPE IZBOLJŠANJA ENERGETSKE IN SNOVNE UČINKOVITOSTI, PROIZVODNJE ENERGIJE IZ OVE TER ZA NALOŽBE ZMANJŠEVANJA PROCESNIH TGP IN EMISIJ DRUGIH ONESNAŽEVAL NA PODLAGI UREDBE O POSREDNIH STROŠKIH (URADNI LIST RS, ŠT. 25/23)
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Uredba določa način in pogoje dodelitve nadomestila za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov izpustov TGP v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve izpustov CO ₂ .
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Instrument se izvaja. Uredba o nadomestilu za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov izpustov toplogrednih plinov je bila sprejeta leta 2023. Razpoložljiva sredstva za ta ukrep znašajo 99,15 milijona evrov, pri čemer je potencialnih upravičencev med 10 in 25. Nadomestila lahko energetsko intenzivnim podjetjem krijejo del stroškov za višje cene električne energije, ki so posledica vpliva cen ogljika na stroške proizvodnje elektrike. Upravičenci bodo na podlagi uredbe prejeli nadomestilo za kritje posrednih stroškov za leta 2022, 2023 in 2024. Nadomestila bodo izplačana za preteklo leto, zadnja v letu 2025. Vsak prejemnik pomoči mora zmanjšati ogljični odtis tako, da bo vsaj 30 odstotkov porabljene elektrike zagotovil iz nizkoogljčnih virov. Poleg tega bo moral v dveh letih od prejema zadnjega nadomestila celoten znesek nadomestila nameniti za projekte proizvodnje energije iz obnovljivih virov na ozemlju Slovenije, za ukrepe izboljšanja energetske učinkovitosti na svoji napravi ali za neposredne ali posredne naložbe za zmanjševanje procesnih izpustov toplogrednih plinov in izpustov drugih onesnaževal na svoji napravi. Znesek za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov izpustov toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve izpustov CO₂, ki so nastali v letu 2024, na podlagi letnih prihodkov, ustvarjenih s prodajo pravic do izpustov na dražbah v skladu z uredbo EU, ki ureja časovni načrt, upravljanje in druge vidike dražbe pravic do izpustov toplogrednih plinov, znaša 26.000.000 evrov, kar predstavlja 19,5 % prihodkov od prodaje emisijskih kuponov na dražbah v letu 2024.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Izvajanje uredbe je predvideno tudi v letu 2025 saj je uredba veljavna do 31.12.2025.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Pripraviti je treba podrobna merila, s katerimi se bo zagotovilo, da bodo porabljena sredstva prispevala k zmanjšanju izpustov.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
• Uredba o nadomestilu za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂, MOPE • Sklep o višini zneska za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂, ki so nastali v letu 2024, MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
5. oktober 2025	

4 Stavbe

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020

Izpusti toplogrednih plinov v široki rabi se bodo **zmanjšali za vsaj 76 %** glede na leto 2005.

Izpusti toplogrednih plinov v stavbah se bodo **zmanjšali za vsaj 70 %** glede na leto 2005.

Raba končne energije v stavbah se bo **zmanjšala za 20 %** glede na leto 2005.

Delež OVE v rabi goriv v stavbah (delež rabe OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote) bo **vsaj dve tretjini**.

Letno je treba **prenoviti 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade**.

NEPN 2024

Izpusti toplogrednih plinov v široki rabi se bodo **zmanjšali za vsaj 69 %** glede na leto 2005.

Izpusti toplogrednih plinov v stavbah se bodo **zmanjšali za vsaj 70 %** glede na leto 2005.

Raba končne energije v stavbah se bo **zmanjšala za 15 %** glede na leto 2020.

Delež OVE v rabi končne energije v stavbah (z upoštevanjem električne energije in daljinske toplote iz OVE) bo **vsaj 55 %**.

Letno je treba **prenoviti 3 % skupne tlorisne površine stavb v javnem sektorju**.

Zmanjšanja skupne rabe končne energije v javnem sektorju za 1,9 % letno v primerjavi z izhodiščnim letom 2021. V rabo končne energije so pri tem poleg stavb vključena tudi druga področja (javna razsvetljava, vozni parki, oskrba z vodo in ravnanje z odpadnimi vodami itd.).

4.1 Pregled stanja

Izpusti TGP zaradi rabe goriv v široki rabi¹² (v gospodinjstvih, kmetijstvu¹³ in storitvenih dejavnostih) so leta 2023 znašali 1.266 kt CO₂ ekv in so predstavljali 12,4 % vseh izpustov neETS. Glede na leto 2022 so se izpusti zmanjšali za 1,2 %, glede na leto 2005 pa za 53,5 %, kar je posledica naložb v izboljšanje toplotne izolacije stavb in drugih ukrepov učinkovite rabe energije ter tudi zamenjave kurilnega olja z nizkoogljičnimi viri energije. Indikativna letna vrednost za leto 2023 iz NEPN 2020 v tem sektorju ni bila dosežena, zaostanek je bil 1 odstotno točko, dosežena pa je bila zato indikativna letna vrednost iz NEPN 2024, in sicer je bilo doseženo zmanjšanje od nje večje za 4 odstotne točke. Po prvih podatkih za leto 2024 so se izpusti v tem sektorju glede na leto prej povečali, in sicer za 2,4 %.

12 Za podrobnosti o stanju izpustov TGP v sektorju široke rabe leta 2023 glej kazalnik [\[PO01\] Letni izpusti TGP po Uredbi \(EU\) 2018/842](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024.

13 Gre za kmetijsko mehanizacijo, raba goriv na družinskih kmetijah je všteta pri rabi goriv v gospodinjstvih, raba goriv v večjih kmetijskih podjetjih pa pri rabi goriv v storitvenih dejavnostih.

Izpusti TGP zaradi rabe energentov v stavbah¹⁴ so leta 2023 znašali 1.024 kt CO₂ ekv oz. 10 % vseh izpustov neETS. Indikativna letna vrednost, ki je v NEPN 2020 in NEPN 2024 enaka, ni bila dosežena. Glede na leto prej so se izpusti TGP zmanjšali za 1,5 %, v primerjavi z letom 2005 pa kar za 58 %, kar je bistveno več od zmanjšanja rabe končne energije. **Raba končne energije v stavbah** se je namreč leta 2023 glede na leto 2005 zmanjšala za 23 %, v primerjavi z letom prej pa je ostala na približno enaki ravni. Raba končne energije v stavbah je leta 2023 znašala 1.477 ktoe in je bila 4 % nižja od indikativne letne vrednosti za leto 2030 iz NEPN 2020. Za ciljno vrednostjo za leto 2030 iz NEPN 2024 je raba končne energije v stavbah zaostajala za 13 %.

Delež OVE v rabi goriv v stavbah je leta 2023 ostal na enaki ravni kot leto prej in je znašal 62,3 %. Zaostanek za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2020 je znašal 1 odstotno točko. Kazalnik je sicer že prilagojen novi metodologiji izračuna deleža OVE in je preimenovan v **delež OVE v rabi končne energije v stavbah**. Vrednost tega kazalnika je bila leta 2023 50,6 %, s čimer je bila indikativna letna vrednost iz NEPN 2024 presežena za slabo odstotno točko.

Pomemben obvezujoč cilj na področju stavb je tudi prenova **3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade, ki se ogrevajo in/ali ohlajajo**, letno. Obveznost je stopila v veljavo z letom 2014. Leta 2024 je bilo prenovljenih 16.709 m² tlorisne površine, kar pomeni 2 % namesto 3 % letne prenove. Skupno je bilo do vključno leta 2024 prenovljenih 91.146 m² površine, kar je le 31 % ciljne vrednosti za to obdobje. V opazovanem obdobju je bil načrtovani letni cilj prenove dosežen samo leta 2018, kumulativni pa nikoli. **Omenjena obveznost** se sicer v skladu z EED iz leta 2023¹⁵ in NEPN 2024 **širi na celoten javni sektor**. Po prvih ocenah evidence javne stavb, ki je v pripravi, bo obveznost prenove za celotni javni sektor okoli 243.000 m² letno. Za več informacij glej kazalnik [PO8_STAVBE] Površina energetske prenovljenih stavb v javnem sektorju (priloga 3, poglavje 3.3).

Obveznost **zmanjšanja skupne rabe končne energije za 1,9 % letno** bo za državne organe in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti z najmanj 50.000 prebivalci stopila v veljavo oktobra 2025.

4.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Poleg izpustov TGP, rabe končne energije in deleža OVE v stavbah, spremljamo stanje na področju stavb še s kazalniki [PO6_STAVBE] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju (priloga 3, poglavje 3.1), [PO7_STAVBE] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v javnem sektorju (priloga 3, poglavje 3.2), [PO8_STAVBE] Površina energetske prenovljenih stavb v javnem sektorju (priloga 3, poglavje 3.3) in [PO10_STAVBE] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju (priloga 3, poglavje 3.4).

14 Za podrobnosti o stanju izpustov TGP, rabe končne energije in deleža OVE v stavbah leta 2023 glej kazalnik [\[PO12\] Raba končne energije, izpusti TGP in delež OVE v stavbah](#), ki je bil pripravljen v okviru PO2024.

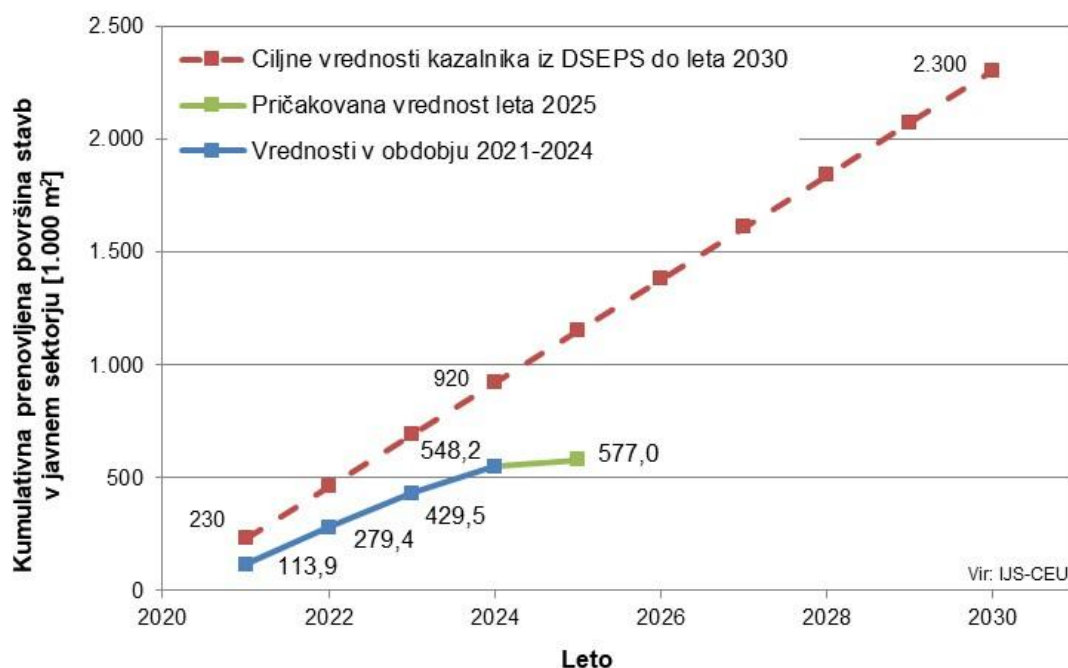
15 Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in sveta z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023L1791>

Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju je leta 2024 znašal 54,6 evro centov subvencije za 1 evro investicije, kar je 24,5 evro centov več kot leta 2023, ko je bil s 30,1 evro centa v opazovanem obdobju najbolj ugoden. Do povečanja je prišlo zaradi izvajanja naložb v okviru *Načrta za okrevalje in odpornost (NOO)*, pri katerih je bil finančni vzvod 98,8 evro centov nepovratnih sredstev za 1 evro investicije. Brez upoštevanja teh projektov bi bil finančni vzvod leta 2024 26,6 evro centov. Pričakujemo, da se bo finančni vzvod po končanju projektov v okviru NOO in z izvajanjem projektov v okviru *Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP)* ponovno znižal.

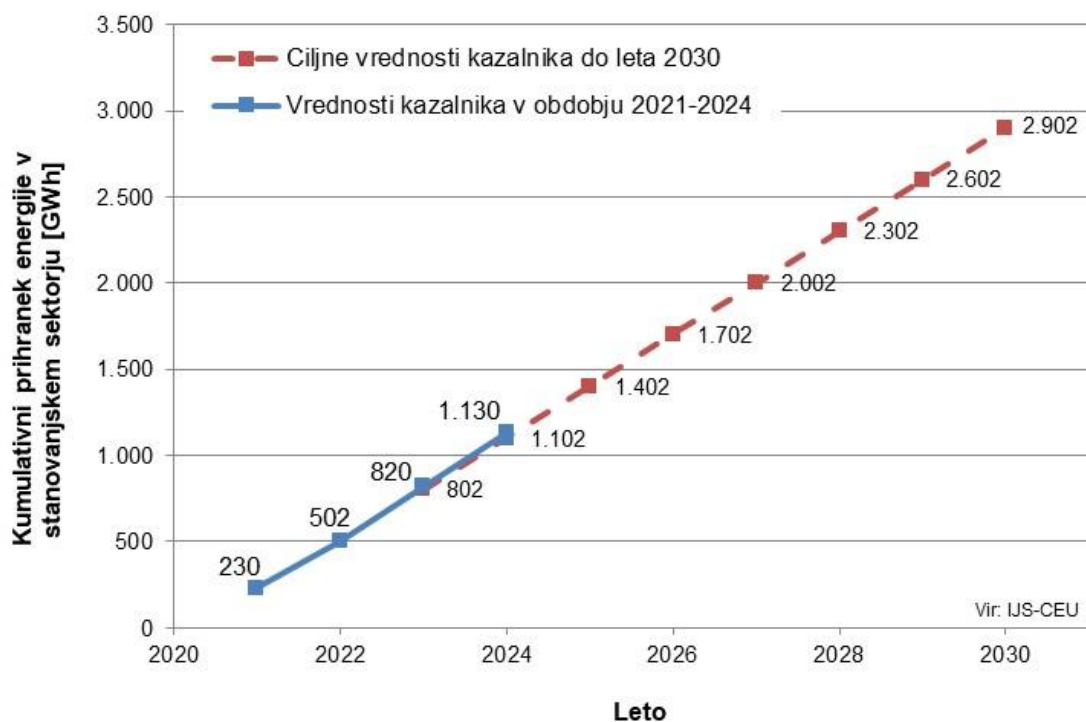
Do leta 2024 je bilo z **izvedbo ukrepov URE in rabe OVE v javnem sektorju** kumulativno doseženo **zmanjšanje rabe energije** za 358 GWh, **izpustov CO₂** pa za 87 kt. Ciljni vrednosti za leto 2020 sta bili doseženi šele v letih 2023 in 2022. Zaostanek je v veliki meri posledica premajhne intenzivnosti vlaganj v letih 2016 in 2017. Prehod iz ene v drugo finančno perspektivo se bo predvidoma poznal tudi leta 2025. V obdobju 2021–2024 je bilo doseženo zmanjšanje rabe energije za 128 GWh, pri čemer je bilo letno povprečje doseženih prihrankov z 32,1 GWh za 16 % višje od letnega povprečja celotnega obdobja 2012–2024. Zmanjšanje izpustov CO₂ je v obdobju 2021–2024 znašalo 30,3 kt CO₂. Letno povprečje doseženega zmanjšanja izpustov je bilo s 7,6 kt CO₂ za 13 % višje od letnega povprečja celotnega obdobja. Ciljna vrednost kazalnika za leto 2030 in vmesna leta ni določena, bo pa kazalnik omogočal oceno doprinosa z izvajanjem ukrepov URE in rabe OVE, ki so podprti z nepovratnimi sredstvi, k cilju zmanjšanja rabe končne energije v javnem sektorju vsako leto za vsaj 1,9 % glede na leto 2021.

Na področju **energetske prenove javnih stavb** je bilo leta 2024 s sredstvi v okviru programov kohezijske politike energetsko prenovljenih 118.700 m² površin stavb, v obdobju 2021–2024 pa 548.200 m² oz. 60 % vrednosti, načrtovane z *Dolgoročno strategijo energetske prenove stavb do leta 2050 (DSEPS 2050; Slika 3)*. V okviru OP EKP je bilo do konca leta 2024 prenovljenih 1,08 milijona m² površin, kar je nekje na ravni ciljne vrednosti iz OP EKP, medtem ko je bil zaostanek za ciljem iz OP EKP za energetsko prenovo stavb v lasti in uporabi osrednje oz. ožje vlade znaten.

V gospodinjstvih je bilo z izvedbo ukrepov URE in rabe OVE v obdobju 2021–2024 doseženo zmanjšanje rabe energije za 1.130 GWh (Slika 4), pri čemer je bilo v obdobju 2021–2024 letno povprečje doseženih prihrankov z 282 GWh za 47 % višje od letnega povprečja celotnega obdobja 2010–2024. Zmanjšanje izpustov CO₂ je v obdobju 2021–2024 znašalo 264 kt CO₂. Letno povprečje doseženega zmanjšanja izpustov je bilo v obdobju 2021–2024 s 65,9 kt CO₂ za 84 % višje od letnega povprečja celotnega obdobja. K temu je zlasti prispevala sprememba strukture ukrepov, ki jih z nepovratnimi sredstvi podpira Eko sklad, saj so leta 2024 OVE ukrepi po številu predstavljali že skoraj dve tretjini vseh ukrepov, po prihranku energije 81 %, po zmanjšanju izpustov pa celo 93 %. Številsko presega letna izvedba ukrepov rabe OVE ukrepe URE od vključno leta 2018 dalje. Obe indikativni vrednosti, zastavljeni v skladu s projekcijami iz NEPN 2024 z uporabo metod za izračun prihrankov, sta bili leta 2024 doseženi.

Slika 3: Kumulativna površina celovito energetsko saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2021–2024, pričakovana vrednost kazalnika leta 2025¹⁶ ter njegove ciljne vrednosti do leta 2030 iz DSEPS 2050 (Vir: IJS-CEU)

Slika 4: Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2021–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2030 (Vir: IJS-CEU)

16 Za leto 2025 so zaenkrat znani samo podatki za projekte, ki se izvajajo v okviru Načrta za okrevanje in odpornost.

Glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov iz NEPN 2024 na področju stavb so:

- Na področju stavb je z NEPN 2024 načrtovanih 24 instrumentov s skupno 49 aktivnostmi. Več kot dve tretjini teh aktivnosti naj bi se izvajalo že v letih 2025 oz. 2026. **V okviru zbiranja informacij o izvajanju instrumentov neposredno od odgovornih institucij**, je bila pripravljena in posredovana celovita poročevalska tabela, ki je namenjena sistematičnemu spremljanju napredka pri izvajanju NEPN za potrebe podnebnega upravljanja. V tej tabeli so bile **vsaj delne informacije o izvajanju posredovane za samo 11 aktivnosti**.
- **Leta 2024 je Eko sklad za ukrepe URE in rabe OVE v gospodinjstvih izplačal 54,1 milijonov evrov nepovratnih spodbud**, kar je primerljivo z letom prej. V doseženem prihranku energije se še naprej zmanjšuje delež novega prihranka, doseženega z ukrepi učinkovite rabe energije (URE). Ta je leta 2024 predstavljal samo 19 % vseh prihrankov, leto prej 22 %. V okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti (za podrobnosti glej kazalnik [PO36] *Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti* v prilogi 1, poglavje 1.1.) je Eko sklad z izvedbo ukrepov v gospodinjstvih, javnem sektorju, gospodarstvu in prometu leta 2024 prispeval 80 % vseh doseženih novih prihrankov. Dosežen prihranek je bil s 540 GWh za 5 % višji kot leto prej in obenem tudi najvišji v obdobju 2010–2024.
- Na področju energetske prenove večstanovanjskih stavb potekajo **pilotni projekti za preizkus finančnih instrumentov**. Finančni instrumenti so bili razviti v okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interes pa so ponudniki izkazali samo za instrument kombinacije nepovratnih sredstev Eko sklada in ugodnega kredita Eko sklada v breme rezervnega sklada. **Dva pilotna projekta sta že zaključena, v izvajanju pa so še dodatni štirje s predvidenim zaključkom do konca leta 2025.**
- **Število energetskih svetovalcev, ki delujejo v okviru energetske svetovalne mreže za občane ENSVET, se še naprej niža**, kar onemogoča načrtovano povečanje obsega nalog mreže. Pozitivno je, da je **Eko sklad izvedel širitev mreže**, in sicer z dvema lokalnima energetskima agencijama.
- **Sofinanciranje energetske prenove javnih stavb** v okviru OP EKP 2014–2020 je končano. Izvedenih je bilo 134 projektov s skupno enim milijonom m² prenovljene neto tlorisne površine stavb. Zmanjšanje rabe energije je ocenjeno na 80,5 GWh, izpustov CO₂ pa na 21,2 kt na leto¹⁷. **Prenova je najbolje potekala v občinah, najslabše pa v ožjem javnem sektorju, kjer je bilo izvedenih samo 6 projektov.** To je prispevalo tudi k slabim rezultatom v okviru obveznosti prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade.
- Poteka izvedba projektov energetske prenove javnih stavb v okviru **programa React-EU in Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)**. V sklopu povabila za energetske prenove stavb izjemnega upravnega ali družbenega pomena iz NOO so bili **upravičeni stroški do določene višine tudi stroški za statično prenovo oz. za izboljšanje mehanske odpornosti in stabilnosti stavb**. V okviru **PEKP za programsko obdobje 2021–2027** je bil prvi razpis za energetske prenove stavb v lasti in rabi občin

¹⁷ Podatki še niso dokončni.

objavljen leta 2024, za energetske prenove stavb ožjega in širšega javnega sektorja pa leta 2025. Zaradi prehoda iz ene v drugo finančno perspektivo pričakujemo v letu 2025 zmanjšanje intenzivnosti energetske prenove javnih stavb. Zanj so za izbrane projekte na voljo tudi **sredstva Sklada za podnebne spremembe**.

- Z oktobrom leta 2025 bo v veljavo stopila **obveznost zmanjšanja skupne rabe končne energije v javnem sektorju za 1,9 % letno**. Zaključuje se priprava popisa vseh javnih stavb, ki je potrebna za vrednostno opredelitev cilja. **Pripravljene so strokovne podlage za pripravo programa upravljanja z energijo v javnem sektorju in v tem okviru tudi akcijskega načrta za prenovo javnih stavb.**
- **Veliko instrumentov, načrtovanih za stavbe z NEPN 2024, se še ne izvajajo**, npr. delitev spodbud med lastnike in najemnike, projektna pisarne za pripravo projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb (PP-TPS) itd., oz. **se ne izvajajo v obsegu, načrtovanem za leti 2024 in 2025**. Gre za pomembne podpirne instrumente, katerih namen je pospešiti intenzivnost izvajanja (celovitih) energetskih prenov in podpreti razogljičenje v sektorju stavb.

V nadaljevanju so navedena ključna priporočila za izvajanje ukrepov v stavbah. Dodatno so priporočila navedena tudi pri pregledu izvajanja posameznih instrumentov ali ukrepov v poglavju 4.3.

PRIPOROČILO STAVBE 01/2025

IZVAJALEC

vsi izvajalci instrumentov iz NEPN

Za učinkovito podnebno upravljanje je potrebno zagotoviti **sistematično spremljanje napredka pri izvajanju NEPN, vključno s spremljanjem izvajanja instrumentov**. Slednje je namenjeno tako nadaljnjemu usmerjanju izvajanja instrumentov, kot tudi pripravi ustreznih vsebin za različna poročanja.

UTEMELJITEV. V okviru spremljanja napredka pri izvajanju NEPN na področju stavb, so odgovorne institucije vsaj delne informacije o izvajanju posredovale za samo 11 od 49 aktivnosti. Spremljanje napredka pri izvajanju mora v prihodnje postati sestavni del izvajanja instrumentov in podpora podnebnemu upravljanju.

PRIPOROČILO STAVBE 02/2025

IZVAJALEC

MOPE DE

V pripravi je program za upravljanje z energijo v javnem sektorju. Sistem upravljanja je treba nadgraditi s **kontaktno točko, ki bo v pomoč zavezancem iz javnega sektorja pri pripravi in posredovanju potrebnih podatkov** v informacijski sistem. Kontaktna točka naj izvaja tudi proces zagotavljanja kakovosti zbranih podatkov in pripravlja odzive nanje. **Odzivi naj bodo pripravljeni na način, da bodo uporabni za zavezance pri izboljšanju upravljanja z energijo in usmerjanju njihovih aktivnosti.**

	UTEMELJITEV. Namen programa za upravljanje z energijo v javnem sektorju je izboljšati in podpreti prizadevanja za povečanje energetske učinkovitosti in razogljičenje javnega sektorja, kar je pomembno tudi z vidika doseganja cilja zmanjšanja skupne rabe končne energije za 1,9 % letno glede na leto 2021. Zbiranje podatkov o rabi energije in lastnostih stavb pa pri tem ne sme biti samo sebi namen, ampak naj bo usmerjeno tudi v podporo zavezancem.
PRIPOROČILO STAVBE 03/2025	
IZVAJALEC MOPE, Eko sklad	Poudarek pri prenovi stavb bo v prihodnje na postopni celoviti prenovi. Ta vključuje vse vidike prenove (energijski, potresni, kulturne dediščine in drugo). Poleg finančnih sredstev za energetske prenove je treba zagotoviti tudi finančna sredstva za vključevanje drugih vidikov prenove in poskrbeti za njihovo smotrno porabo. UTEMELJITEV. Za energetske prenove stavb javnega sektorja so sredstva zagotovljena v PEKP, ni pa systemskega vira, iz katerega bi bilo mogoče pridobiti sredstva npr. za statično sanacijo, ki je nujna za zagotavljanje potresne varnosti. To zavira ali lahko celo prepreči izvedbo energetske prenove, s tem pa tudi doseganje ciljev za povečanje energetske učinkovitosti in razogljičenje stavbnega fonda. Podobno je tudi stanje na področju prenove večstanovanjskih stavb in pri izvajanju ukrepov za zmanjševanje energetske revščine.
PRIPOROČILO STAVBE 04/2025	
IZVAJALEC MOPE, Eko sklad, Borzen, MNVP	Za prenovu stavb je treba vsakemu investitorju – fizični ali pravni osebi – omogočiti dostop do celovite podpore na enem mestu, vključno s tehničnim svetovanjem, finančnim načrtovanjem, pomočjo pri razpisih in vodenju postopkov. V ta namen naj se namesto ustanavljanja več ločenih tehničnih pisarn (za energetske revščine, večstanovanjske stavbe, javne stavbe itd.) vzpostavi enoten sistem, ki bo združil obstoječe funkcije in storitve (Eko sklad, Borzen, MOPE, MNVP) in omogočil eno vstopno točko za vse vrste prenove – energetske, potresne, obnovljive vire in druge – bodisi preko osrednje institucije (npr. Eko sklad) bodisi preko digitalnega portala eUprave. Vzpostavitev centralizirane službe oziroma enotne platforme za tehnično, finančno in administrativno podporo projektom prenove stavb je ključna za poenostavitev postopkov, krepitev strokovne pomoči ter večjo preglednost in učinkovitost izvajanja ukrepov za razogljičenje stavbnega fonda. UTEMELJITEV. Podporni mehanizmi za prenovu stavb so trenutno zelo razdrobljeni. Pomoč se nudi prek več institucij (Eko sklad, Borzen, MOPE, MNVP, lokalne pisarne), kar povzroča nejasnosti, podvajanje pristojnosti in povečane administrativne obremenitve. Investitorji so pogosto primorani vlagati ločene vloge za posamezne ukrepe (npr.

	izolacija, OVE, potresna sanacija), kar zmanjšuje njihovo motivacijo za celovite prenove. Vzpostavitev enotnega sistema bi poenostavila postopke in skrajšala čas obdelave vlog, omogočila boljšo koordinacijo med institucijami, povečala učinkovitost porabe javnih sredstev, okrepila zaupanje in zanimanje investitorjev za prenove ter olajšala spremljanje učinkov.
--	---

PRIPOROČILO STAVBE 05/2025

IZVAJALEC

MOPE, Eko sklad, MNVP

Treba je **nadaljevati z razvojem finančnih instrumentov** v podporo celoviti prenovi večstanovanjskih stavb. Čim prej je treba začeti tudi z aktivnostmi za **vzpostavitev projektne pisarne za pripravo projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb (M20.1)**, oz. ravnati v skladu s priporočilom STAVBE 04/2025, in investitorjem zagotoviti vso potrebno podporo pri pripravi in izvajanju projektov (tehnično svetovanje, usposabljanje, pomoč pri vodenju postopkov itd.).

UTEMELJITEV. Za razogljichenje sektorja stavb je treba nujno okrepiti celovito prenovo večstanovanjskih stavb. V ta namen je treba nasloviti tudi ovire, kot sta pomanjkanje ustreznih finančnih rešitev za izvedbo celovite prenove ter pomanjkanje informacij in izkušenj (potencialnih) investitorjev za izvedbo tovrstnih projektov.

PRIPOROČILO STAVBE 06/2025

IZVAJALEC

MOPE, MSP; Eko sklad, MKRR

Za okrepitev celovite energetske prenove večstanovanjskih stavb je treba čim prej izvesti **aktivnosti, načrtovane na področju delitve spodbud med lastnike in najemnike (M19.10) ter vzpostavitve garancijske sheme oz. ustrežnejše alternativne rešitve (M19.11)**.

UTEMELJITEV. Oba instrumenta sta bila med ukrepe za večjo energetske učinkovitost uvrščena že leta 2017, pa se še vedno ne izvajata, čeprav bi lahko pomenila pomemben premik pri motivaciji lastnikov za energetske prenove oz. odpravljanju finančnih ovir za njeno izvedbo. Pri vzpostavitvi garancijske sheme se trenutno sicer kaže, da bi bilo morda prvotno zamišljeno garancijsko shemo bolj smiselno nadomestiti z ustrežnejšo alternativno rešitvijo.

4.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju stavb so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 5).

Tabela 5: Pregled izvajanja instrumentov na področju stavb iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M19.1	Spremembe in dopolnitve predpisov za energetska učinkovitost stavb	predpis	MNVP, MOPE, MKGP	da
M19.2	Prenova stavb kulturne dediščine in drugih posebnih skupin stavb	predpis	MK, MOPE, MKRR	ne
M19.3	Energetsko pogodbenišтво (EPO)	sklop instrumentov: ekonomski (finančni) instrumenti in drugo	MOPE, MKRR, MSP, Eko sklad, SID banka	da
M19.4	Prehod na celovite prenove stavb	predpis, drugo (študija, pilotni projekt)	MOPE, MNVP, MSP, Eko sklad	da
M19.5	Finančne spodbude za energetska učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah	načrtovanje, ekonomski, demonstracijski projekti, organizacijski ukrepi	MOPE, Eko sklad	da
M19.6	Instrumenti za financiranje prenove stavb z več lastniki	ekonomski, predpisi	Eko sklad, MOPE, MKRR, MSP	ne
M19.7	Obvezna delitev in obračun stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah	predpis	MOPE, MSP	ne
M19.8	Energetsko svetovalna mreža – ENSVET	informiranje in ozaveščanje	MOPE, Eko sklad	da
M19.9	Sheme povratnih sredstev za energetska učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor	ekonomski	Eko sklad, MOPE	ne
M19.10	Delitev spodbud med lastnike in najemnike	spodbude	MOPE, MSP	da
M19.11	Vzpostavitev garancijske sheme in pridobitev evropskih sredstev	ekonomski	Eko sklad, MOPE, MKRR	da
M19.12	Upravljanje z energijo v javnem sektorju	drugo (spremljanje, poročanje in podporne aktivnosti; organizacijski), predpis, podporne aktivnosti, finančne spodbude, pilotni projekt, ozaveščanje in informiranje, načrtovanje	MOPE, MJU, MP, vsa ministrstva	ne
M19.13	Sheme povratnih sredstev za energetska učinkovitost v javnem sektorju	ekonomski	MOPE, MJU, Eko sklad	ne
M19.14	Nepovratne investicijske finančne spodbude za energetska sanacijo stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom	ekonomski (finančne spodbude), usposabljanje	MOPE	da
M19.15	Zagotavljanje kakovosti projektov energetske prenove stavb	sklop instrumentov	MOPE	da
M19.16	Projektna pisarna za celovito prenovo javnih stavb	drugo (organizacijski ukrep)	MOPE	ne

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M19.17	<u>Program opuščanja rabe fosilnih goriv v stavbah</u>	načrtovanje, predpisi, ekonomski (finančne spodbude)	MOPE , Eko sklad	da
M19.18	<u>Vodenje davčne in okoljske politike za podporo opuščanja rabe fosilnih goriv</u>	sklop in instrumentov (davčni in okoljski)	MF, MOPE	da
M19.19	<u>Informacijski sistem za zbiranje podatkov o energetskih lastnostih stavb</u>	razvoj, nadgradnja in vzdrževanje	MOPE , MJU, MDP	ne
M20.1	<u>Projektna pisarna za celovito prenovu stanovanjskih stavb (PP-TPSS)</u>	drugo (organizacijski ukrep)	MOPE, MNVP	ne
M20.2	<u>Aktivne stavbe</u>	strokovne podlage, spodbude	MOPE	ne
M20.3	<u>Celovita prenova stanovanj v javni lasti</u>	načrtovanje, sklop instrumentov	MSP, MOPE, MNVP, SSRS, občine, Eko Sklad	ne
M20.4	<u>Prenova DSEPS</u>	predpis	MOPE	ne
M20.5	<u>Sprejetje akcijskega načrta ukrepov za prenovu javnih stavb</u>	finančni	MOPE, MF, MJU	ne

UKREP PREDPISI IN STRATEŠKI RAZVOJNI DOKUMENTI ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST STAVB

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M19.1 SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PREDPISOV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST STAVB

VRSTA INSTRUMENTA	predpis
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MNVP, MOPE, MKGP

M20.4 PRENOVA DSEPS

VRSTA INSTRUMENTA	predpis
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

KRATEK OPIS UKREPA

Predvidena je posodobitev Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah (PURES) v skladu z Direktivo o energetske učinkovitosti stavb (EPBD). Pripravljene bodo zakonske podlage za trajnostno rabo energije v stavbah in objektih, namenjenih kmetijstvu, ki vključujejo tudi načrt za zamenjavo tehnologij na fosilna goriva. V skladu z EPBD bo pripravljen in sprejet Nacionalni načrt prenove stavb do leta 2050, ki bo usmerjen v prenovo obstoječih stavb v brezemisijske. Načrt bo nadomestil obstoječo Dolgoročno strategijo za energetske prenove stavb (DSEPS).

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Trenutno veljavni PURES je bil sprejet leta 2022. Z zadnjo spremembo leta 2024 je bil spremenjen 10. člen, ki ureja področje zagotavljanja energijske učinkovitosti stavb. Črtan je bil tudi 17. člen, ki je določal, da uporaba generatorjev toplote, kot so boilerji, IR-paneli, električni radiatorji in talno gretje, z letom 2025 ne bi bila več dovoljena.

Nacionalni načrt prenove stavb do leta 2050 je v pripravi.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Za leto 2026 je načrtovano tako sprejetje novega PURES kot tudi Nacionalnega načrta prenove stavb do leta 2050. Osnutek slednjega naj bi bil pripravljen jeseni leta 2025 in do konca leta predložen Evropski komisiji. Sprejet naj bi bil nato do sredine leta 2026. Prenova PURES se še ni začela. Sprejetje zakonske podlage za trajnostno rabo energije v stavbah in objektih, namenjenih kmetijstvu, je načrtovano za leto 2027.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Čim prej je treba začeti s prenovo PURES, ki trenutno še ne poteka. Določila iz nove *Direktive o energetske učinkovitosti stavb (EPBD)* iz leta 2024 je treba v slovenski pravni red prenesti najkasneje do začetka leta 2027. To je pomembno predvsem zaradi izvajanja projektov postopne celovite prenove stavb.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah, Ur. l. RS, št. 70/22, 161/22, 129/23 in 103/24

DATUM PRIPRAVE

22. september 2025

UKREP ENERGETSKA PRENOVA STAVB

V ukrepu so vključeni naslednji instrumenti:

M19.2 PRENOVA STAVB KULTURNE DEDIŠČINE IN DRUGIH POSEBNIH SKUPIN STAVB

VRSTA INSTRUMENTA	predpis
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MK, MOPE, MKRR

M19.4 PREHOD NA CELOVITE PRENOVE STAVB

VRSTA INSTRUMENTA	predpis, drugo (študija, pilotni projekt)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MNVP, MSP, Eko sklad

M19.15 ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI PROJEKTOV ENERGETSKE PRENOVE STAVB

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

KRATEK OPIS UKREPA

Prenovljene bodo Smernice za prenovu stavb kulturne dediščine in pripravljene Smernice za usmerjeno financiranje celovitih prenov stavb kulturne dediščine. Za izvedbo projektov bo zagotovljeno financiranje v okviru kohezije, prilagojeno tem ciljnim skupinam (na primer tudi v ločenih razpisih oziroma pozivih) ter Sklada za podnebne spremembe (SPS).

Pri prehodu na celovite prenovе so predvidene številne aktivnosti, ki med drugim vključujejo tudi vzpostavitev ustreznega regulatornega okolja za trajnostno vrednotenje stavb, pripravo podlag za spodbujanje in financiranje trajnostne prenovе, pripravo načrta za trajnostno prenovu stavb, ki se osredotoča na celovito prenovu stavb in upošteva vse vidike prenovе (energijski, potresni, kulturne dediščine in drugo) in izvedbo vzorčnega projekta celovite prenovе javnih stavb.

Izvedena bo nadgradnja sistema zagotavljanja kakovosti energetske prenovе stavb v okviru strukturiranega procesa sodelovanja deležnikov.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Nadgradnja Smernic za energetske prenovu stavb kulturne dediščine poteka v okviru CRP projekta z delovnim naslovom DEDIS. Potekajo projekti prenovе stavb kulturne dediščine v različnih fazah. Prenova Kulturnega doma Črnomelj se je začela maja 2024 in se je nadaljevala tudi še v prvi polovici leta 2025. Dela se izvajajo v Arboretumu Volčji potok. Leta 2024 so bile podpisane pogodbe z izvajalci in do sredine leta 2025 odprta vsa gradbišča za prenovu SNG Maribor, Narodnega muzeja Slovenije (NMS), Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) Ljubljana in ZVKDS Kranj. Ti projekti se financirajo v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), pa tudi iz drugih virov npr. SPS.

V okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE (<https://www.care4climate.si/sl>) je bila v začetku leta 2023 pripravljena beta verzija kazalnikov trajnostne gradnje (KTG). Poteka pilotna faza uporabe teh kazalnikov v fazi idejnega in podrobnega načrtovanja stavb ter ob njihovi gradnji ali prenovi, in sicer na objektih PGD Dole pri Litiji, Turistična kmetija Godnov, Servisni objekt enote razpršenega hotela v Čezsoči in Mednarodni center za trajnostno gradnjo (MCTG).

Na področju zagotavljanja kakovosti projektov energetske prenovе stavb so potekale samo aktivnosti v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE, druge aktivnosti se niso izvajale. V skladu z NEPN bi morale biti vse načrtovane aktivnosti zaključene leta 2024.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

CRP projekt DEDIS bo končan do konca oktobra 2025 in z njim tudi nadgradnja in posodobitev Smernic za energetske prenovu stavb kulturne dediščine. Potekajo projekti prenovе stavb kulturne dediščine. Do konca leta 2025 bodo končani projekti v ZVKDS Kranj in KD Črnomelj, medtem ko je

projekt v Arboretumu Volčji potok že zaključen. Proti koncu leta 2025 in v začetku leta 2026 se bosta začela izvajati še projekta prenove gradu Turjak in starega gradu Negova. Oba projekta bosta končana do konca leta 2026.

Aktivnosti za prehod na celovite prenove stavb so načrtovane za leto 2026 ali kasneje. O predvidenem izvajanju instrumenta zagotavljanja kakovosti energetske prenove stavb v letu 2026 ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Izvedba instrumenta zagotavljanja kakovosti energetske prenove stavb je bila predvidena v letu 2024, a še ni bila izpeljana. Kakovost izvedbe pomembno vpliva na dosežene učinke ter bivalne in delovne pogoje v stavbah, zato je nujno, da se čim prej vzpostavi izvajanje tega instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN 2024 in DSEPS 2050. Da bi lahko v obdobju do leta 2030 že začeli z izvedbo večjega obsega celovitih prenov je treba pravočasno začeti tudi z izvajanjem aktivnosti, ki bodo to omogočile, zlasti je pomembna izvedba vzorčnega projekta do konca leta 2026.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Ministrstvo za kulturo
- Kazalniki trajnostne gradnje; <https://trajnostnagradnja.si/kazalniki-trajnostne-gradnje/>
- Interno gradivo projekta LIFE IP CARE4CLIMATE

DATUM PRIPRAVE

22. september 2025

M19.3 ENERGETSKO POGODBENIŠTVO

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov: ekonomski (finančni) instrumenti in drugo
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , MKRR, MSP, Eko sklad, SID banka
KRATEK OPIS	V okviru instrumenta je predvideno nadaljevanje razvoja in implementacije obstoječih finančnih instrumentov in modelov financiranja. Glavne aktivnosti vključujejo oblikovanje ustreznih finančnih instrumentov za ponudnike storitev energetskega pogodbenišтва (EPO) in spodbujanje nastanka novih podjetij na tem področju. Načrtovana sta tudi podpora razvoju EPO z različnimi podpornimi ukrepi (usposabljanje, pomoč pri pripravi projektov, zagotavljanje kakovosti projektov EPO itd.) in širitev EPO z javnega na druge sektorje, zlasti stanovanjskega.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V okviru *OP EKP* za programsko obdobje 2021–2027 je bil leta 2024 objavljen javni razpis za sofinanciranje energetske prenove stavb v lasti in rabi občin za obdobje 2023 do 2027 (*JR_EKP_JOB_2024*) s skupaj 34,5 milijonov evrov razpoložljivih sredstev, ki so bila maja 2025 povišana na 49 milijonov evrov. Leta 2025 je bilo objavljeno še javno povabilo posredniškim telesom k oddaji vloge prijavitelja za posredovanje predloga operacije za sofinanciranje celovite energetske prenove stavb ožjega in širšega javnega sektorja za obdobje od 2023 do 2027 (*JP_OJS_ŠJS_2025*), skupaj 18,4 milijonov evrov razpoložljivih sredstev. V obeh primerih se lahko projekte izvaja tudi v okviru javno-zasebnega partnerstva.

V okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE (<https://www.care4climate.si/sl>) je Eko sklad maja 2024 objavil nov javni razpis za pilotne projekte skupnih naložb celovite energijske prenove starejših večstanovanjskih stavb, sofinanciranih s strani podjetij za energetske storitve. Na razpisu je bilo izbranih 5 pilotnih projektov, ki se trenutno izvajajo. S projekti se bo v praksi preizkusilo instrument financiranja celovitih energetskih prenov s kombinacijo kredita v breme rezervnega sklada in nepovratnih sredstev ter instrument financiranja celovitih energetskih prenov s kombinacijo nepovratnih sredstev in sredstev izvajalca storitev energetskega pogodbenišтва (plačilo prenove po računih za storitev). V razvoju je tudi še tretji finančni instrument.

Na področju EPO je bilo v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE leta 2024 izvedeno tudi novo usposabljanje za EPO za državne in občinske uslužbenke. V obdobju 2021–2024 so bila izvedena 4 izobraževanja s skupaj 114 udeleženci.

Na seznamu ponudnikov energetskih storitev – model pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije, ki je objavljen na spletni strani MOPE, še naprej ostaja samo 8 ponudnikov.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Izvajali se bodo projekti energetske prenove stavb v lasti in rabi občin ter celovite energetske prenove stavb ožjega in širšega javnega sektorja v okviru *OP EKP*. Nadaljevalo se bo izvajanje petih pilotnih projektov skupnih naložb celovite energijske prenove starejših večstanovanjskih stavb, sofinanciranih s strani podjetij za energetske storitve v okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE*. V okviru tega projekta je na področju EPO do konca leta 2026 načrtovana tudi še izvedba dveh usposabljanj.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Stanje se na trgu EPO že nekaj let ne spreminja bistveno. Za večji razmah tovrstnih energetskih storitev je treba spodbuditi nastanek novih podjetij za energetske storitve, še naprej razvijati nove finančne instrumente in začeti z izvajanjem EPO tudi v drugih sektorjih.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- MOPE, Portal energetika, Seznam ponudnikov energetskih storitev – model pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije (<http://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/energetska-prenova-javnih-stavb/esco-ponudniki/>)
- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo

DATUM PRIPRAVE

23. september 2025

UKREP OPUŠČANJE RABE FOSILNIH GORIV V STAVBAH

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M19.17 PROGRAM OPUŠČANJA RABE FOSILNIH GORIV V STAVBAH

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje, predpisi, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE , Eko sklad

M19.18 VODENJE DAVČNE IN OKOLJSKE POLITIKE ZA PODORO OPUŠČANJA RABE FOSILNIH GORIV

VRSTA INSTRUMENTA	sklop in instrumentov (davčni in okoljski)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF, MOPE

KRATEK OPIS UKREPA

Z namenom razogljičenja stavbnega fonda bo pripravljen program opuščanja uporabe fosilnih goriv do leta 2050 za potrebe različnih deležnikov oziroma tipologij stavb. Opuščanje rabe fosilnih goriv v stavbah se bo spodbujalo s programiranjem skrajnih rokov in ukrepov, vezanih na prepoved prodaje in vgradnje kotlov na fosilna goriva. Obenem je načrtovana tudi okrepitev nepovratnih investicijskih spodbud in vzpostavitev dodatnih finančnih instrumentov za zamenjavo sistemov ogrevanja, ki uporabljajo fosilna goriva, z učinkovitimi in trajnostnimi alternativami. Za pospešitev prehoda na OVE je predvideno tudi stimulatívno določanje višine dajatve na izpuste CO₂ in zneskov trošarin za fosilne vire za ogrevanje (ELKO, UNP, ZP) do leta 2030.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

O izvajanju instrumenta M19.17 v obdobju od začetka leta 2024 do sredine leta 2025 ni informacij. Za informacije glede vodenja davčne in okoljske politike glej instrumenta M10.1 in M10.2 v poglavju o zeleni preobrazbi gospodarstva v *Zvezku 1 – Razogljičenje*. Del aktivnosti za opuščanje rabe fosilnih goriv v stavbah se navezuje tudi na instrument M35.3 v poglavju o skupnih večsektorskih ukrepih v *Zvezku 3 – Skupna področja*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

O predvidenem izvajanju instrumenta M19.17 v obdobju do konca leta 2026 ni informacij. Program opuščanja uporabe fosilnih goriv do leta 2050 bi moral biti v skladu z NEPN 2024 sprejet leta 2025. Za informacije glede vodenja davčne in okoljske politike glej instrumenta M10.1 in M10.2 v poglavju o zeleni preobrazbi gospodarstva v *Zvezku 1 – Razogljičenje*.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Zaradi pomanjkanja informacij o izvajanju instrumentov, priporočil za njihovo usmerjanje ni bilo mogoče pripraviti. Potrebno je vzpostaviti redno spremljanje izvajanja instrumentov kot podporo podnebnemu upravljanju in poročanju.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, MF

DATUM PRIPRAVE

23. september 2025

UKREP PODPORA UČINKOVITEJŠI RABI ENERGIJE V STAVBAH

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M19.10 DELITEV SPODBUD MED LASTNIKE IN NAJEMNIKE

VRSTA INSTRUMENTA	spodbude
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MSP

M20.2 AKTIVNE STAVBE

VRSTA INSTRUMENTA	strokovne podlage, spodbude
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

KRATEK OPIS UKREPA

Predvidena je preučitev mogočih rešitev za delitev spodbud med lastnike in najemnike v stanovanjskem, javnem in storitvenem sektorju. Pripravljene bodo rešitve in ukrepi za učinkovit nadzor rabe energije v stavbah in učinkovito integracijo obnovljivih virov energije za potrebe prilagajanja proizvodnje in rabe, izboljšanja energetske in stroškovne učinkovitosti sistema ter varnosti oskrbe.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Ukrep se še ne izvaja, čeprav je za oba instrumenta izvedba predvidena v letu 2025.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

O predvidenem izvajanju ukrepa v obdobju do konca leta 2026 ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Kljub temu, da je bil instrument delitve spodbud med lastnike in najemnike, takrat v večstanovanjskih stavbah, med ukrepe za večjo energetske učinkovitost uvrščen že leta 2017, se še vedno ne izvaja. Priporočamo, da se čim prej začne z njegovo izvedbo, saj lahko pomeni pomemben premik pri motivaciji lastnikov za energetske prenove.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

UKREP SCHEME POVRATNIH IN NEPOVRATNIH SREDSTEV ZA URE IN OVE V STANOVANJSKIH STAVBAH

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M19.9 SCHEME POVRATNIH SREDSTEV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST V GOSPODINJSTVIH: POSOJILA EKO SKLADA IN SPODBUDE DRUGIH PONUDNIKOV ZELENIH POSOJIL ZA STANOVANJSKI SEKTOR

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MOPE

M19.5 FINANČNE SPODBUDE ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST IN RABO OVE V STANOVANJSKIH STAVBAH

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje, ekonomski, demonstracijski projekti, organizacijski ukrepi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, Eko sklad

KRATEK OPIS UKREPA

Na področju povratnih spodbud je predvideno nadaljevanje izvajanja instrumenta in vzpostavitev novih finančnih instrumentov. Na področju nepovratnih spodbud so predvidene številne aktivnosti, ki vključujejo: zagotovitev spodbud za pripravo projektov v stanovanjskem sektorju, zlasti v večstanovanjskih stavbah, izvedbo demonstracijskih projektov, razvoj novih finančnih instrumentov, bolj ciljno usmerjanje spodbud tudi v doseganje ciljnega deleža OVE ter pripravo finančnega načrta spodbujanja ukrepov v gospodinjstvih. Načrtovana je tudi nadgradnja delovanja Eko sklada s poenostavitvijo administrativnih postopkov, analizo potencialov za izvedbo ukrepov, razvojem modelov za celovito prenovo stanovanjskih stavb (skupaj z lokalnimi energetske agencijami in ENSVET), ozaveščanjem in informiranjem (skupaj z Borzenom) itd.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Eko sklad je v letu 2024 in prvem polletju 2025 nadaljeval z izvajanjem ugodnega kreditiranja za okoljske naložbe gospodinjstev, in sicer z obrestnimi merami, ugodnejšimi od tržnih. Začelo se je intenzivno izvajanje novega finančnega instrumenta: ugodna posojila s subvencionirano obrestno mero. Pravne in tehnične določbe javnih pozivov so bile usklajene z zahtevami veljavnih predpisov. V letu 2024 je Eko sklad z odločbami odobril 70,9 milijonov evrov ugodnih kreditov, od tega 95 % oz. 67,6 milijonov evrov za občane. V primerjavi z letom 2023 se je znesek, namenjen občanom, več kot podvojil. Primerjava kreditiranja z letom 2023 na podlagi podpisanih kreditnih pogodb kaže še večji dvig, saj znaša znesek v letu 2024 podpisanih kreditnih pogodb 58,4 milijonov evrov, od tega ponovno 95 % oz. 55,6 milijonov evrov za občane. Večina tega zneska, 54,3 milijonov evrov, je bila namenjena financiranju naložb na področju varstva zraka in podnebja. Znesek podpisanih pogodb za občane je bil sicer v primerjavi z letom prej višji za kar 160 %. Eko sklad je v letu 2025 objavil tudi nov javni poziv, namenjen gospodinjstvom v večstanovanjskih stavbah (VSS), in sicer je le-tem omogočil, da lahko najamejo ugodne individualne kredite za financiranje svojih deležev skupne naložbe v prenove VSS (kot rešitev za primere, ko ni mogoče zbrati 100 % soglasja za kredit v breme rezervnega sklada).

Nadaljevalo se je dodeljevanje finančnih spodbud za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah. Skupno je bilo leta 2024 gospodinjstvom (brez poziva ZER) izplačanih 54,1 milijonov evrov nepovratnih spodbud za dobrih 23.700 naložb. Z njimi je bilo doseženo zmanjšanje rabe energije za 300 GWh, izpusta CO₂ pa za 75 kt.

Eko sklad je izvajal tudi aktivnosti za zagotavljanje čim bolj enakomernega in usmerjenega izvajanja načrtovanih ukrepov v primernem obsegu, za poenostavitev administrativnih postopkov, tudi z uvedbo elektronskih vlog, ki ne zahtevajo podpisa z digitalnim potrdilom in za odpravo zamud pri obravnavi vlog. Višina spodbud je bila povišana s 25 % na 30 % upravičenih stroškov naložbe, izvedena je bila

prilagoditev kapic (absolutnih omejitev višine spodbud na ukrep). Povišane so bile višine spodbud za nekatere toplotne črpalke in kurilne naprave na lesno biomaso.

Aktivnosti, ki so v pristojnosti MOPE, se leta 2025 niso izvajale.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Na področju povratnih spodbud je predvideno nadaljevanje izvajanja instrumenta in vzpostavitev novih finančnih instrumentov. Načrtovane aktivnosti vključujejo kontinuirano izvajanje obstoječih javnih pozivov za kreditiranje okoljskih naložb gospodinjstev, poleg poziva za VSS (81OBVSS25) je trenutno odprt tudi nov splošen poziv za kreditiranje okoljskih naložb občanov (86OB25), uporaba instrumenta s subvencionirano obrestno mero, objava novega javnega poziva za kredit v breme rezervnega sklada za prenove VSS.

Na področju nepovratnih spodbud so pri Eko skladu trenutno odprti pozivi za nove skupne naložbe večje energijske učinkovitosti starejših stavb z najmanj tremi posameznimi deli (124SUB-OBPO25), za naložbe v posodobitev ogrevalnih naprav v skupnih sistemih starejših stavb s tremi ali več posameznimi deli (120SUB-SOG24), za nove naložbe v večjo energijsko učinkovitost in rabo obnovljivih virov energije v stavbah (114SUB-OB24) in za skoraj ničenergijske (sNES+) stavbe (105SUB-sNESOB23). Pozivi za zmanjševanje energetske revščine so vključeni pri instrumentu M31.3 v okviru razsežnosti notranji trg energije.

Eko sklad do konca leta 2026 načrtuje prilagoditev finančnih spodbud v skladu z novim nacionalnim načrtom prenove stavb, ki je trenutno v pripravi, in njihovo usmeritev v spodbujanje celovitih prenov. Uvedene bodo e-odločbe. Na področju ciljnega usmerjanja spodbud tudi v doseganje ciljnega deleža OVE je načrtovana prilagoditev v skladu z novim nacionalnim načrtom prenove stavb, ob upoštevanju Strategije ogrevanja in hlajenja v Sloveniji do leta 2050 in akcijskega načrta do leta 2030.

O predvidenem izvajanju aktivnosti, ki so v pristojnosti MOPE, v obdobju do konca leta 2026 ni informacij, pri čemer je bila izvedba vsek aktivnosti vsaj deloma predvidena tudi že leta 2025.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Čim prej je treba začeti z izvajanjem aktivnosti iz NEPN 2024, ki še niso v teku. Gre za zagotovitev spodbud za pripravo projektov v stanovanjskem sektorju, zlasti v večstanovanjskih stavbah, izvedbo demonstracijskih projektov in pripravo finančnega načrta spodbujanja ukrepov v gospodinjstvih.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Eko sklad
- Eko sklad, Letno poročilo Eko sklada za leto 2023, junij 2024 (<https://www.ekosklad.si/informacije/o-skladu/letna-porocila/letno-porocilo-eko-sklada-za-leto-2023>)
- Eko sklad, Osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2024, februar 2025
- Eko sklad, javni pozivi za gospodinjstva <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/objava>

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

UKREP PRENOVA STANOVANJSKIH STAVB

V ukrepu so vključeni naslednji instrumenti:

M20.1 PROJEKTNA PISARNA ZA CELOVITO PRENOVO STANOVANJSKIH STAVB (PP-TPSS)

VRSTA INSTRUMENTA	drugo (organizacijski ukrep)
-------------------	------------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MNVP
--------------------------	-------------------

M19.6 INSTRUMENTI ZA FINANCIRANJE PRENOVE STAVB Z VEČ LASTNIKI

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, predpisi
-------------------	---------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MOPE, MKRR, MSP
--------------------------	-----------------------------------

M19.11 VZPOSTAVITEV GARANCIJSKE SCHEME IN PRIDOBITEV EVROPSKIH SREDSTEV

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
-------------------	-----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MOPE, MKRR
--------------------------	------------------------------

M20.3 CELOVITA PRENOVA STANOVANJ V JAVNI LASTI

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje, sklop instrumentov
-------------------	---------------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MSP, MOPE, MNVP, SSRS, občine, Eko Sklad
--------------------------	---

KRATEK OPIS UKREPA

Načrtovana je zagotovitev ustreznih človeških in finančnih virov za vzpostavitev in izvajanje nalog projektne pisarne (PP-TPSS) v okviru finančnih instrumentov za celovite prenovne stanovanjskih stavb, vključno s pridobitvijo evropskih sredstev (ELENA, garancijski sklad). Nadaljuje in nadgrajuje se razvoj instrumentov za financiranje stavb z več lastniki. Načrtovano je oblikovanje garancijske sheme v sodelovanju s finančnimi institucijami v Sloveniji in EU (EIB) ter pridobitev finančnih virov za implementacijo garancijske sheme v kombinaciji z obstoječimi finančnimi instrumenti. Na področju prenov stanovanj v javni lasti je načrtovanih več aktivnosti, ki vključujejo celosten popis stanovanj v javni lasti, pripravo strategije celostne prenove javnega stanovanjskega fonda kot posebnega dela Nacionalnega stanovanjskega programa in njeno izvajanje.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Aktivnosti za vzpostavitev projektne pisarne za celovite prenovne stanovanjskih stavb se leta 2025 še niso izvajale, čeprav bi morala pisarna že začeti z delovanjem. Tudi aktivnosti na področju prenove stanovanj v javni lasti se leta 2025 še niso izvajale, vendar so te predvidene šele v letih 2026 in 2027. Aktivnosti za vzpostavitev projektne pisarne za celovite prenovne stanovanjskih stavb ter prenovne stanovanj v javni lasti so predvidene v letih 2026 in 2027 in se leta 2025 še niso izvajale. Je pa bil v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) že leta 2023 objavljen javni razpis za energetske in trajnostno prenovne stanovanjskih stavb v javni lasti, v okviru katerega je bilo do konca leta 2024 šest odpiranj. V izvajanju sta dva projekta, ki naj bi bila predvidoma končana do konca leta 2025.

V letu 2024 sta bila na Eko skladu objavljena dva pilotna javna razpisa za testiranje dveh instrumentov za celovite prenovne večstanovanjskih stavb (VSS), pripravljenih na podlagi študije v okviru projekta LIFE IP Care4Climate: (1) kombinacije nepovratnih sredstev Eko sklada in financiranja preko energetskega pogodbenišтва – etažni lastniki izvajalca izberejo na trgu, ter (2) kombinacije nepovratnih sredstev Eko sklada in ugodnega kredita Eko sklada v breme rezervnega sklada (subvencionirana obrestna mera). Zakonodajni okvir za znižanje 100-odсотnega soglasja za najem kredita v breme rezervnega sklada, ki je v pristojnosti ministrstev, sicer še ni urejen.

Vloge so prispele samo za kombinacijo nepovratnih sredstev Eko sklada in ugodnega kredita Eko sklada v breme rezervnega sklada, s strani izvajalcev energetskega pogodbenišтва pa ni bilo interesa za vključitev na področje prenov v zasebnem stanovanjskem sektorju. V obravnavanem obdobju sta bila uspešno zaključena dva pilotna projekta celovite prenove VSS, v izvajanju pa so še dodatni štirje,

ki bodo predvidoma zaključeni do konca leta 2025. Eko sklad pripravlja tudi nov javni poziv, s katerim bo kredit v breme rezervnega sklada predvidoma v 2025/2026 uvrščen med redno, standardno ponudbo spodbud za etažne lastnike. Pripravljen je bil tudi *Program demonstracijski projekti celovite prenove zasebnih večstanovanjskih stavb 2026–2029*, ki vključuje enotno točko po principu »vse na enem mestu« za etažne lastnike, nadaljnje testiranje načina financiranja celovitih prenov VSS, upoštevanje vseh vidikov celovite prenove VSS vključno s protipotresno utrditvijo in komunikacijsko kampanjo za celovite prenove VSS. Predvideno je financiranje programa iz kohezijskih sredstev, ki pa zaenkrat še ni potrjeno. Dodatno je Eko sklad leta 2024 in prvem polletju 2025 prilagodil redno ponudbo spodbud za VSS: povišale so se višine nepovratnih finančnih spodbud za ukrepe delne prenove VSS (na 30 % upravičenih stroškov naložbe, povišane so bile tudi kapice), prav tako pa se je etažnim lastnikom omogočilo, da lahko najamejo ugodne individualne kredite za financiranje svojih deležev skupne naložbe v prenovo VSS. Eko sklad je opravil tudi več sestankov v zvezi z možnostjo pridobivanja sredstev ELENA za financiranje projektnih dokumentacij za prenove VSS »na zalogo«, pri čemer je trenutno možno pridobiti sredstva šele od leta 2027 dalje.

Instrument vzpostavitve garancijske sheme in pridobitve evropskih sredstev se še ne izvaja, čeprav bi se morale nekatere aktivnosti v letih 2024 in 2025 že zaključiti.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

O predvidenem izvajanju aktivnosti v okviru instrumentov M20.1 in M20.3 v obdobju do konca leta 2026 ni informacij. Dokončana naj bi bila projekta energetske in trajnostne prenove stanovanjskih stavb v javni lasti v okviru NOO. Tudi za instrument M19.11 ni informacij o načrtovanih aktivnostih. Instrument je pomemben in njegovo izvajanje zaostaja za predvideno časovnico. Trenutno sicer kaže, da bi bilo morda prvotno zamišljeno garancijsko shemo bolj smiselno nadomestiti z ustrežnejšo alternativno rešitvijo.

Na področju instrumentov za financiranje prenove stavb z več lastniki so do konca leta 2026 predvideni: priprava in izvajanje novega javnega poziva za dodeljevanje kreditov v breme rezervnega sklada, izvajanje javnih pozivov za dodeljevanje nepovratnih finančnih spodbud za prenove VSS, izvajanje javnih pozivov za dodeljevanje ugodnih individualnih kreditov za prenove VSS, iskanje možnosti za financiranje projektnih dokumentacij za prenove VSS »na zalogo« (tudi proučitev možnosti uporabe nacionalnih virov), in v primeru potrditve tudi izvajanje kohezijskega *Programa demonstracijski projekti celovite prenove zasebnih večstanovanjskih stavb 2026–2029*.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Čim prej je treba začeti z izvajanjem aktivnosti iz NEPN 2024, ki še niso v teku. Gre predvsem za vzpostavitev garancijske sheme in pridobitev evropskih sredstev v ta namen, saj gre za pomemben instrument podpore izvajanju energetske prenove v večstanovanjskih stavbah. Instrument je med ukrepe za večjo energetske učinkovitost uvrščen že od leta 2017, a še vedno ne izvaja. Trenutno sicer kaže, da bi bilo morda prvotno zamišljeno garancijsko shemo bolj smiselno nadomestiti z ustrežnejšo alternativno rešitvijo. Pravočasno je treba začeti tudi z aktivnostmi za vzpostavitev in izvajanje nalog projektne pisarne za celovito prenovo stanovanjskih stavb (PP-TPSS).

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Eko sklad
- Urad za spodbujanje zelenega prehoda

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

UKREP PODPORA UČINKOVITEJŠI RABI ENERGIJE V STANOVANJSKIH STAVBAH

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M19.8 ENERGETSKO SVETOVALNA MREŽA – ENSVET

VRSTA INSTRUMENTA	informiranje in ozaveščanje
-------------------	-----------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, Eko sklad
--------------------------	------------------------

M19.7 OBVEZNA DELITEV IN OBRAČUN STROŠKOV ZA TOPLOTO V VEČSTANOVANJSKIH STAVBAH

VRSTA INSTRUMENTA	predpis
-------------------	---------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MSP
--------------------------	------------------

KRATEK OPIS UKREPA

Energetsko svetovalna mreža ENSVET bo nadaljevala s svojim delom. Načrtovana je nadgradnja instrumenta v obsegu iz DSEPS in okrepitev delovanja mreže ENSVET, vključno s širitvijo svetovanja za podjetja. Nadaljevalo se bo tudi izvajanje instrumenta obvezne delitve in obračuna stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Leta 2024 je v 59 pisarnah mreže ENSVET po celi Sloveniji delovalo 49 usposobljenih neodvisnih energetskih svetovalcev, ki so realizirali 8.126 aktivnosti (nasveti s pisnim poročilom, e-nasveti, članki, RTV prispevki, predavanja, šole itd.), kar je malenkost več kot leto prej. Med temi aktivnostmi je bilo 6.131 pisnih nasvetov, leto prej 6.671. V okviru obveznega nadzora subvencioniranih naložb so svetovalci opravili 19 ogledov izvedenih naložb.

Eko sklad je izvedel širitev mreže ENSVET. Prijavili sta se dve lokalni energetske agenciji (LEA), kar zagotavlja dodatne možnosti energetskega svetovanja v okviru LEA. Energetski svetovalci so v energetskih pisarnah ENSVET izvajali tudi aktivnosti osnovnega informiranja, svetovanja in osnovne pomoči občanom, ki se soočajo z energetsko revščino. Več o zmanjševanju energetske revščine je vključeno pri instrumentu M31.3 v okviru razsežnosti notranji trg energije.

Na področju izvajanja instrumenta obvezne delitve in obračuna stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah ni bilo sprememb.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Načrtovano je nadaljnje izvajanje instrumenta. V skladu s poslovnim in finančnim načrtom Eko sklada za leto 2025 bo v okviru mreže ENSVET še naprej na voljo brezplačno svetovanje občanom. Med drugim je načrtovana ponovna širitev mreže ENSVET z novimi svetovalci in novimi lokacijami, sodelovanje z enotno kontaktno točko Borzen, izvajanje svetovanj na področju pravnih oseb itd. Na letni ravni je za delovanje mreže načrtovanih 1,6 milijona evrov sredstev, cilj pa je povečanje števila nasvetov na 9.200 letno. Nadaljevalo se bo tudi sodelovanje energetskih svetovalcev v projektu ZERO in v okviru javnih pozivov ZER. Za večjo prepoznavnost mreže ENSVET je leta 2025 načrtovana priprava marketing promocije za pozicioniranje mreže kot ključnega vira informacij za energetsko svetovanje.

Za delitev in obračun stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah je treba leta 2025 preveriti, ali so potrebne posodobitve, in v skladu z ugotovitvami izpeljati ustrezne postopke.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Mreža energetsko svetovalnih pisarn ENSVET pomembno prispeva k izvajanju kakovostnejših naložb v ukrepe URE in rabo OVE v stanovanjskem sektorju. Trenutno število energetskih svetovalcev, ki se je leta 2024 še nekoliko zmanjšalo, za izvajanje instrumenta v obsegu iz DSEPS 2050 ne bo zadostovalo. Število opravljenih aktivnosti je leta 2024 predstavljalo tudi samo 54 % ciljne vrednosti za leto 2027 iz

NEPN 2024. Povečanje števila svetovalcev in širitev svetovanja na nove segmente (večstanovanjske stavbe, pravne osebe) je torej bistveno za povečanje števila aktivnosti in s tem doseganje ciljev in podporo zelenemu prehodu. Izpostaviti je treba, da je leta 2024 Eko sklad že izvedel izobraževanje za 12 novih energetskih svetovalcev, poleg tega pa mrežo razširil še z dvema lokalnima energetskima agencijama, še vseeno pa Eko skladu priporočamo, da mrežo ENSVET še naprej kadrovske krepiti in nadaljuje z razvojem instrumenta v obsegu iz *DSEPS 2050*.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Eko sklad
- Eko sklad, Osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2024, februar 2025
- Eko sklad, Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2025, januar 2025
(<https://zer.ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-eko-sklada-za-leto-2025>)

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

UKREP UPRAVLJANJE Z ENERGIJO V JAVNEM SEKTORJU

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M19.12 UPRAVLJANJE Z ENERGIJO V JAVNEM SEKTORJU

VRSTA INSTRUMENTA	drugo (spremljanje, poročanje in podporne aktivnosti; organizacijski), predpis, podporne aktivnosti, finančne spodbude, pilotni projekt, ozaveščanje in informiranje, načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MJU, MP, vsa ministrstva

M19.19 INFORMACIJSKI SISTEM ZA ZBIRANJE PODATKOV O ENERGETSKIH LASTNOSTIH STAVB

VRSTA INSTRUMENTA	razvoj, nadgradnja in vzdrževanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MJU, MDP

KRATEK OPIS UKREPA

Instrument upravljanja z energijo v javnem sektorju vključuje številne aktivnosti. Med njimi je priprava strokovnih podlag za dolgoročno energetska in podnebno strategijo javnega sektorja s programom upravljanja z energijo v javnem sektorju in njihov prenos v posodobljeno uredbo. Načrtovano je izboljšanje upravljanja z energijo v stavbah v upravljanju MJU s pomočjo energetskega vodenja na osnovi vgradnje sistemov za spremljanje in beleženje rabe energije. Na voljo bo tehnična in strokovna podpora javnemu sektorju za poročanje o stavbah in izvajanju ukrepov URE in rabe OVE v okviru energetskega knjigovodstva. Zagotoviti bo treba finančne vire za upravljanje z energijo v stavbah širšega javnega sektorja in spodbujati njihove celovite prenove. Podobno velja tudi za ožji javni sektor. Vpeljana bo tudi nova storitev Re-Co – Pregled in optimizacija delovanja že vzpostavljenih stavbnih sistemov, njihovih obratovalnih in vzdrževalnih postopkov ter medsebojnega vpliva z uporabniki stavbe. Informacijski sistem za zbiranje podatkov o energetske lastnostih stavb, kot podpora upravljanju z energijo v javnem sektorju, sestavlja več podsistemov in registrov. Sistem se bo razvijal, nadgrajeval in vzdrževal v skladu s potrebami evropske in nacionalne zakonodaje.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Večina aktivnosti v okviru upravljanja z energijo je načrtovana za obdobje 2026–2028. Trenutno se zaključuje priprava popisa vseh javnih stavb, rok je 11. oktober 2025. Gre za pomembno nalogo, ki je potrebna za vrednostno opredelitev ciljev zmanjšanja rabe končne energije v javnem sektorju vsako leto za 1,9 % glede na leto 2021 in energetske prenove 3 % površine vsej javnih stavb letno v skladu s 6. členom EED.

V okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) *Učinkovito gospodarjenje z energijo v javnem sektorju* sta bila pripravljena osnutek programa upravljanja z energijo v javnem sektorju in v tem okviru tudi akcijskega načrta za prenovo javnih stavb. Pripravljena so bila izhodišča in analiza stanja rabe energije v javnem sektorju, pregled obstoječega popisa stavb, opredeljene odgovornosti ter metodologija spremljanja, poročanja in vrednotenja prihrankov. Poseben poudarek je bil namenjen ukrepom, ki bodo javnemu sektorju v podporo pri doseganju letnih ciljev na področju energetske učinkovitosti in rabe OVE.

V projektu LIFE IP CARE4CLIMATE (<https://www.care4climate.si/sl>) so v teku trije pilotni projekti Re-Co (Dijaški dom Portorož, OŠ Antona Martina Slomška Vrhnika, DSO Šiška Ljubljana). Izkušnje pri izvajanju teh projektov so bile uporabljene pri oblikovanju podporne sheme za Re-Co. V tem okviru je Eko sklad junija leta 2025 objavil tudi javni poziv za nepovratne finančne spodbude za izvedbo optimizacije delovanja energetske sistemov za javne nestanovanjske stavbe (122SUB-ODES25). Skupna višina sredstev po tem javnem pozivu znaša 150.000 evrov, višina nepovratne finančne spodbude pa znaša do 70 % upravičenih stroškov naložbe z vključenim DDV, vendar ne več kot 15.000 evrov. V okviru istega projekta sta leta 2024 potekali tudi dve ciljni usposabljanji za upravljanje z energijo v javnem sektorju s skupaj 70 udeleženci.

Razpis za izvajalca informacijskega sistema za zbiranje podatkov o energetskih lastnostih stavb je bil objavljen leta 2024. Informacijski sistem ima pomembno nalogo tudi zaradi nadgradnje podsistema za upravljanje z energijo v javnem sektorju – energetskega knjigovodstva.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Pripravljen bo popis vseh javnih stavb. Predstavljeni bodo rezultati strokovnih podlag za pripravo dolgoročne energetske in podnebne strategije javnega sektorja v okviru CRP projekta *Učinkovito gospodarjenje z energijo v javnem sektorju*. Zaključki strokovnih podlag bodo prenešeni v posodobljen predpis, ki naj bi bil sprejet leta 2027. Izvajali se bodo projekti v okviru podporne sheme za Re-Co. O predvidenem izvajanju ostalih aktivnosti v obdobju do konca leta 2026 ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE DE
- Urad za spodbujanje zelenega prehoda
- MOPE, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- Projekt LIFE IP CARE4CLIMATE, interno gradivo

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

UKREP SCHEME POVRATNIH IN NEPOVRATNIH SREDSTEV ZA URE IN OVE V JAVNEM SEKTORJU

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M19.13 SCHEME POVRATNIH SREDSTEV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST V JAVNEM SEKTORJU

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MJU, Eko sklad

M19.14 NEPOVRATNE INVESTICIJSKE FINANČNE SPODBUDE ZA ENERGETSKO SANACIJO STAVB V JAVNEM SEKTORJU, USMERJENE V POVEČANJE DELEŽA PROJEKTOV IZVEDENIH Z ENERGETSKIM POGODBENIŠTVOM

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), usposabljanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

KRATEK OPIS UKREPA

Predvidena sta nadaljevanje in nadgradnja sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v javnem sektorju ter ob tem izboljšanje spremljanja učinkov naložb, ki prejmejo kredite za zmanjšanje rabe energije in izpustov TGP ter povečanje proizvodnje energije iz OVE. Ena od aktivnosti vključuje zagotovitev stalnosti nepovratnih sredstev za spodbujanje naložb energetske prenovne javnih stavb ter v tem okviru čim bolj enakomerno in predvidljivo dinamiko razpoložljivih sredstev. Priprava projektov za energetske prenovne stavb ožjega in širšega javnega sektorja bo spodbujena s pridobljenimi in dodatnimi sredstvi mednarodne tehnične pomoči ELENA. Okrepljene bodo tudi aktivnosti na področju izobraževanja in usposabljanja vseh vključenih v pripravo in izvedbo projektov energetske prenovne javnih stavb.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Kreditni za izvajanje ukrepov URE in rabe OVE so bili javnemu sektorju tudi leta 2024 na voljo pri Eko skladu. Po podatkih Eko sklada je bilo v okviru kreditiranja okoljskih naložb občin in lokalnih skupnosti tega leta odobrenih in podpisanih za slabega 1,5 milijona evrov kreditov, kar je manj kot leto prej, ko je bilo odobrenih za 11,2, podpisanih pa za 10 milijonov evrov kreditov.

Nadaljevalo se je tudi dodeljevanje finančnih spodbud za energetske učinkovitost in rabo OVE v javnem sektorju. Skupno je bilo leta 2024 javnemu sektorju izplačanih 9,1 milijonov evrov nepovratnih spodbud za 66 naložb. Z njimi je bilo doseženo zmanjšanje rabe energije za 11 GWh, izpusta CO₂ pa za 2,5 kt. Največji del nepovratnih spodbud, 92 %, je bil namenjen gradnji skoraj ničenergijskih stavb.

Leta 2024 so bili izvedeni še zadnji trije projekti energetske prenovne stavb širšega in ožjega javnega sektorja (ŠJS in OJS), ki so prejeli nepovratna sredstva v okviru OP EKP. Projekti so se izvajali tudi v okviru *Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)*, kjer so bila sredstva namenjena energetski prenovi stavb izjemnega upravnega ali družbenega pomena in sofinanciranju nadgradnje tehničnih stavbnih sistemov. Izvajale so se tudi naložbe v energetske prenovne stavb zdravstvene infrastrukture posebnega pomena zaradi koronavirusa v sklopu programa React-EU za obdobje 2020–2023 za krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov. Vse skupaj je bilo leta 2024 v okviru programov kohezijske politike izvedenih 34 projektov, s katerimi je bilo doseženo zmanjšanje rabe energije za 20 GWh, izpusta CO₂ pa za 6 kt. Za izvedbo teh projektov je bilo namenjenih okoli 55 milijonov evrov¹⁸. Samo v okviru OP EKP je bil v obdobju 2017–2024 v okviru 134 projektov skupno prenovljen dober milijon m² neto tlorisne površine stavb. Zmanjšanje rabe energije, doseženo s temi projekti, je bilo ocenjeno na 80,5 GWh, izpustov CO₂ pa na 21,2 kt na leto.

¹⁸ Podatki še niso dokončni.

V okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP) je bil leta 2024 objavljen javni razpis za sofinanciranje energetske prenove stavb v lasti in rabi občin za obdobje 2023 do 2027 (JR_EKP_JOB_2024), skupaj 49 milijonov evrov razpoložljivih sredstev, leta 2025 pa javno povabilo posredniškemu telesu k oddaji vloge prijavitelja za posredovanje predloga operacije za sofinanciranje celovite energetske prenove stavb ožjega in širšega javnega sektorja za obdobje od 2023 do 2027 (JP_OJS_ŠJS_2025), skupaj 18,4 milijonov evrov razpoložljivih sredstev.

Leta 2024 je bilo izbranih 6 projektov za energetske prenove stavb za zdravstveno oskrbo iz sredstev Sklada za podnebne spremembe (SPS). Načrtovano je sofinanciranje v višini 16,8 milijonov evrov. Leta 2025 je bilo izbranih še nadaljnjih 6 projektov, in sicer za energetske prenove stavb ŠJS in OJS, ki bodo sofinancirani iz SPS z okvirno 3,9 milijoni evrov. Iz SPS so sofinancirani tudi nekateri projekti energetske prenove stavb kulturne dediščine (glej instrument M19.2 *Prenova stavb kulturne dediščine in drugih posebnih skupin stavb*).

Aktivnosti spodbujanja priprave projektov v okviru pridobljenih in dodatnih sredstev mednarodne tehnične pomoči ELENA za energetske prenove stavb ožjega in širšega javnega sektorja se tudi leta 2024 še niso izvajale. V okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE (<https://www.care4climate.si/sl>) je potekalo ciljno usposabljanje za energetske prenove stavb s 37 udeleženci.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Na področju povratnih spodbud je predvideno nadaljevanje izvajanja instrumenta. Lokalnim skupnostim sta trenutno namenjena poziva za kreditiranje okoljskih naložb občin v gradnjo novih skoraj ničenergijskih stavb (85ONS25) in za kreditiranje okoljskih naložb občin (84LS25). Nepovratne spodbude so lokalnim skupnostim pri Eko skladu na voljo v okviru pozivov za nove naložbe v večjo energijsko učinkovitost in rabo obnovljivih virov energije v stavbah (119SUB-LS24) in za skoraj ničenergijske stavbe (123SUB-SNESLS25). Poziv za izvedbo optimizacije delovanja energetskih sistemov za javne nestanovanjske stavbe je vključen pri instrumentu M19.12 *Upravljanje z energijo v javnem sektorju*.

Nadaljevalo se bo izvajanje projektov v okviru NOO in programa React-EU. Začelo se bo izvajanje projektov energetske prenove stavb za zdravstveno oskrbo iz sredstev SPS ter projektov energetske prenove stavb v lasti in rabi občin ter stavb ožjega in širšega javnega sektorja v okviru PEKP. Izvedeno bo predvidoma še eno ciljno usposabljanje za energetske prenove stavb v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE. O predvidenem izvajanju ostalih aktivnosti v obdobju do konca leta 2026 ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Z vidika doseganja ciljev na področju zmanjšanja rabe energije in izpustov TGP v stavbah do leta 2030 in tudi dolgoročno do leta 2050 gre za izjemno pomemben instrument. Bistveno je zagotoviti stalen vir nepovratnih sredstev za spodbujanje naložb energetske prenove javnih stavb ter celovito podporo investitorjem pri pripravi in izvedbi projektov, še zlasti po modelu energetskega pogodbeništva. Podpreti je treba izvajanje energetske prenove kot dela celovite prenove, ki vključuje tudi druge vidike prenove npr. zagotavljanje potresne varnosti.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- Eko sklad
- Urad za spodbujanje zelenega prehoda
- Eko sklad, Osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2024, februar 2025
- Eko sklad, javni pozivi za javni sektor
<https://www.ekosklad.si/javni-sektor/pridobite-spodbudo/objava>
- MOPE, Portal energetika, Novice na področju energetske prenove stavb
(<https://www.energetika-portal.si/nc/kategorija/energetika/energetska-prenova-stavb/stran-1/>)
- Projekt LIFE IP CARE4CLIMATE, interno gradivo

DATUM PRIPRAVE

30. september 2025

UKREP PRENOVA JAVNIH STAVB

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M19.16 PROJEKтна PISARNA ZA CELOVITO PRENOVO JAVNIH STAVB

VRSTA INSTRUMENTA	drugo (organizacijski ukrep)
-------------------	------------------------------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
--------------------------	-------------

M20.5 SPREJETJE AKCIJSKEGA NAČRTA UKREPOV ZA PRENOVO JAVNIH STAVB

VRSTA INSTRUMENTA	finančni
-------------------	----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MF, MJU
--------------------------	----------------------

KRATEK OPIS UKREPA

Zaradi povečanja obsega nalog projektne pisarne, je načrtovana zagotovitev dodatnih človeških in finančnih virov za njeno delovanje. Poudarek bo na krepitvi priprave projektov celovite prenove javnih stavb, in sicer tako s pripravo sheme s spodbudami za pripravo projektov, kot tudi z ozaveščanjem in usposabljanjem oseb, odgovornih za celovito prenovo na vseh ravneh za pripravo in izvedbo projektov v stavbah javnega sektorja. Večja pozornost bo namenjena tudi bolj ciljnemu usmerjanju spodbud tudi v doseganje ciljnega deleža OVE. V okviru *Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)* je predvidena priprava akcijskega načrta za prenovo javnih stavb, ki ga potrdi in objavi MOPE, in vsebuje vsaj analizo stavbnega fonda, analizo potreb v javnem sektorju in upoštevanje zagotavljanja kontinuitete storitev med prenovo stavb ter konkretne korake pri prenovi stavb, vključno z opredelitvijo možnih virov financiranja.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Projektna pisarna za energetske prenove stavb, ki deluje v okviru Urada za spodbujanje zelenega prehoda pri MOPE, je leta 2024 nadaljevala z delom v običajnem obsegu. Pisarna je pristojna za projekte, ki se izvajajo v okviru OP EKP oz. PEKP; pa tudi v okviru NOO in s spodbudami iz SPS.

Osnutek akcijskega načrta za prenovo javnih stavb je del osnutka programa upravljanja z energijo v javnem sektorju, ki je bil pripravljen v okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) *Učinkovito gospodarjenje z energijo v javnem sektorju (za podrobnosti glej instrument M19.12 Upravljanje z energijo v javnem sektorju)*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

O predvidenem izvajanju ostalih aktivnosti v obdobju do konca leta 2026 ni informacij.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE
- MOPE, Portal energetika, Projektna pisarna za energetske prenove stavb (<https://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/energetska-prenova-javni-h-stavb/projekt-na-pisarna/>)
- MOPE, Portal energetika, Novice na področju energetske prenove stavb (<https://www.energetika-portal.si/nc/kategorija/energetika/energetska-prenova-stavb/stran-1/>)

DATUM PRIPRAVE

1. oktober 2025

5 Promet

CILJI ZA LETO 2030

NEPN 2020	Izpusti toplogrednih plinov v prometu se bodo povečali za največ 12 % glede na leto 2005.
NEPN 2024	Izpusti toplogrednih plinov v prometu se bodo zmanjšali za vsaj 1 % glede na leto 2005.

5.1 Pregled stanja

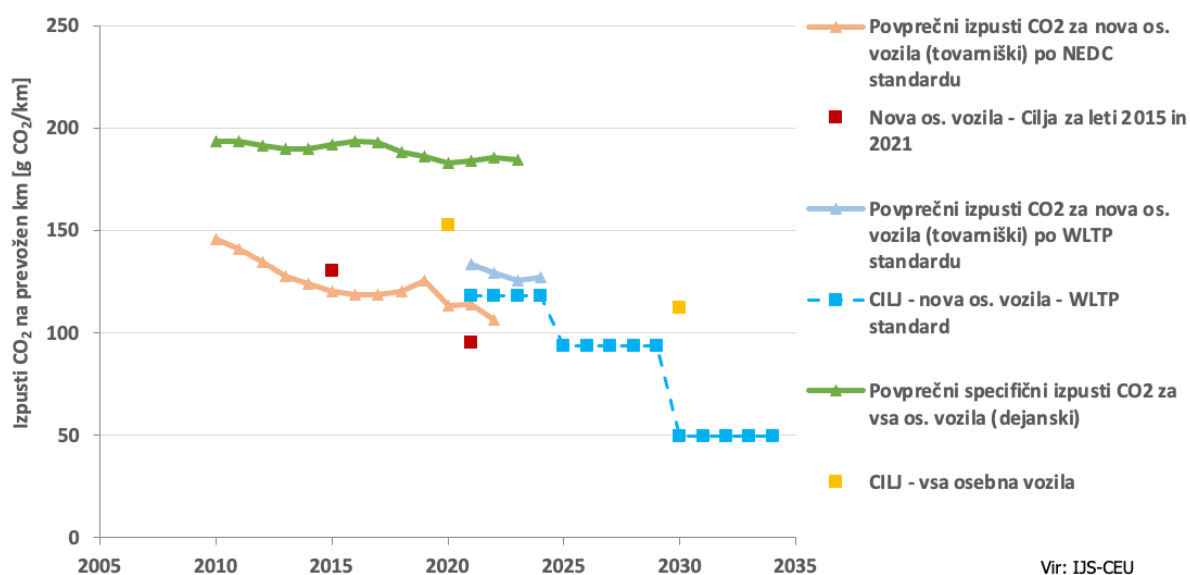
Sektor promet je tudi leta 2023 še naprej predstavljal daleč največji vir, kar 52,5 %, vseh izpustov neETS. Delež sektorja je bil leta 2005 samo 38-odstoten. Večina izpustov je iz cestnega prometa. Promet je edini sektor, v katerem so se izpusti v obdobju 2005–2023 povečali, in sicer za 21,9 %. V letu 2023 so se izpusti v prometu glede na prejšnje leto zmanjšali za 7,4 %, predvsem kot posledica zmanjšanja prometne aktivnosti tovornih vozil.

Indikativna letna vrednost za leto 2023 iz NEPN 2020 v tem sektorju ni bila dosežena, zaostanek je bil 13 odstotnih točk. Ravno tako ni bila dosežena indikativna letna vrednost iz NEPN 2024, za katero je bil zaostanek kar 23 odstotnih točk. Prvi podatki za leto 2024 kažejo na ponovno povečanje izpustov v tem sektorju glede na leto prej, in sicer za 5,8 %.

5.2 Glavne ugotovitve in priporočila za izvajanje instrumentov

Poleg izpustov TGP, spremljamo stanje na področju prometa še s kazalnikoma [PO02_PROMET] Izpusti CO₂ iz novih in vseh osebnih vozil (priloga 4, poglavje 4.1) in [PO03_PROMET] Delež OVE v energiji goriv za pogon vozil (priloga 4, poglavje 4.2).

Specifični izpusti CO₂ iz novih osebnih vozil so leta 2023 znašali 126 gCO₂/km, v letu 2024 pa so se povišali na vrednost 127 gCO₂/km (Slika 5), in sicer zaradi znižanja deleža električnih osebnih vozil. Do povišanja je prišlo prvič po letu 2021. Cilj za obdobje 2021–2024 (118 gCO₂/km) tako ni bil dosežen. **Povprečni izpusti vseh osebnih vozil** ne predstavljajo eksaktnega podatka, temveč so izračunani na podlagi modelske ocene o rabi energije osebnih vozil in njihovih prevoženih kilometrov v modelu COPERT. V letih 2022 in 2023 so se samo neznatno spremenili in so leta 2023 znašali 184 gCO₂/km. Zastavljena ciljna vrednost za leto 2020, 152 gCO₂/km, je bila od te vrednosti znatno nižja in tako ni bila dosežena. Nedoseganje je posledica počasnejšega uvajanja električnih osebnih vozil ter izničitve izboljšanja učinkovitosti vozil z večjimi, težjimi ter močnejšimi vozili.

Slika 5: Povprečni izpusti CO₂ novih vozil s cilji za leto 2015 in 2021 po NEDC standardu, povprečni izpusti CO₂ novih vozil po WLTP standardu s cilji po WLTP standardu za obdobje od leta 2021 do leta 2034 ter povprečni izpusti CO₂ vseh vozil in cilji za leti 2020 in 2030 (Vir: ARSO, IJS-CEU)

Delež OVE v prometu se je leta 2023, po občutnem padcu v letu 2022, ponovno povečal in je znašal 10 %. S tem je za indikativno letno vrednostjo za to leto iz NEPN 2020 zaostal za 2,1 odstotni točki, za indikativno letno vrednostjo iz NEPN 2024, ki je 10,7 %, pa je zaostanek znašal 0,7 odstotne točke.

V NEPN 2024 je na področju prometa načrtovano **izvajanje skupno 129 aktivnosti v okviru 51 instrumentov na 7 podpodročjih**. Kar 90 aktivnosti naj bi se začelo izvajati že v letu 2025.

- Med instrumenti, kjer se je izvajalo največ aktivnosti, je treba med **integralnimi instrumenti** izpostaviti M22.1 – celostno prometno načrtovanje na državni, regionalni in lokalni ravni (predvsem priprava občinskih celostnih prometnih strategij ter aktivnosti za začetek regionalnih in državne celostne prometne strategije) ter M22.2 – spodbujanje trajnostne mobilnosti (nacionalne kampanje, mobilnostni načrti).
- Na področju **zmanjševanja števila/skrajšanje dolžine potovanj** je bila dosežena ciljna vrednost deleža zaposlenih, ki delajo od doma.
- Na področju **javnega potniškega prometa** je največ napredka v okviru instrumentov M24.2 – nadgradnje železniškega omrežja (odvija in načrtuje se veliko število projektov nadgrajenih prog in postaj in postajališč), M24.5 – izboljšanja konkurenčnosti javnega potniškega prometa (prenova voznih redov, izboljšanje standarda dostopnosti) ter delno tudi M24.7 – izboljšanja uporabniške izkušnje v javnem potniškem prometu (enotna vozovnica, načrtovalnik poti), medtem ko se druge aktivnosti izvajajo prepočasi, na primer digitalizacija plačil.
- Na področju **aktivne mobilnosti** se nadaljuje dokaj intenzivno dogajanje znotraj instrumenta M25.1 – izboljšanja kolesarske infrastrukture (tako na državnem kolesarskem omrežju kot s sofinanciranjem občinske infrastrukture) ter M25.2 – spodbujanja aktivne mobilnosti (kampanje, sofinanciranje nakupa e-koles). Napredek je

opazen tudi v instrumentu M25.3 – umirjanje prometa (sofinanciranje ukrepov tako na državnih kot občinskih cestah, pa tudi novi prometni režimi v alpskem območju).

- Med instrumenti **trajnostne uporabe osebnih motornih vozil** ni zaznati velikega napredka, omembe vredna izjema pri izvajanju je instrument M26.1 – parkirna politika, kjer se pripravlja sofinanciranje občinskih načrtov za izvajanje parkirne politike, ter priprava na vključitev sopotništva v večmodalni načrtovalnik poti.
- V **tovornem prometu** je znotraj instrumenta 27.1 – strateško načrtovanje tovornega prometa prišlo predvsem do priprav za izvajanje aktivnosti, znotraj instrumenta 27.2 – infrastruktura za tovorni promet pa je treba izpostaviti predvsem nadgradnjo železniškega omrežja (opisano zgoraj).
- Med instrumenti na podpodročju **alternativnih goriv** so instrumenti združeni po ukrepih. Med tistimi, ki se najbolj intenzivno izvajajo, so vzpostavitev nacionalnega okvirja za spodbujanje uporabe alternativnih goriv, finančno-davčne spodbude za prehod na vozila z nizkimi izpusti CO₂ (tako za osebna vozila kot avtobuse in tovorna vozila), načrtovanje in spodbujanje postavitve polnilne in oskrbovalne infrastrukture ter povečevanje deleža OVE v prometu (v obeh primerih sofinanciranje polnilne infrastrukture).

Med instrumenti, za katere so bila podana dodatna priporočila so M23.1 – delovna zakonodaja (nadomestila stroškov prevoza na delo), M24.2 – nadgradnja železniškega omrežja, M24.3 – izgradnja novih železniških prog, M25.1 – izboljšanje kolesarske infrastrukture, M25.3 - umirjanje prometa, M25.4 – izboljšanje hodljivosti, M26.2 – spodbujanje k učinkovitejši rabi avtomobila, M27.1 – strateško načrtovanje tovornega prometa ter ukrep »Načrtovanje in spodbujanje postavitve polnilne in oskrbovalne infrastrukture«.

Drugi instrumenti oziroma posamezne aktivnosti znotraj instrumentov se odvijajo bodisi počasi ali pa sploh ne. Poleg tega je treba opozoriti na instrumente, za katere informacije o izvajanju niso bilo na voljo, so pa zelo pomembni za doseganje ciljev NEPN in bi po časovnici že morali biti v izvajanju. Med njimi so na primer M22.4 – koordinacija razvoja trajnostne mobilnosti, ki je pomembna za usklajeno in učinkovito načrtovanje in izvajanje prometne politike in ukrepov, saj so pristojnosti razdeljene na tri ministrstva (MOPE, MZI, MNVP), ter tudi M22.5 – digitalizacija v prometu in interoperabilnost različnih digitalnih sistemov. Ob tem se izpostavlja izziv spremljanja števila potnikov v potniškem železniškem prometu. Na splošno so izziv premajhne kapacitete za pripravo in izvajanje projektov, nekateri izvedeni ukrepi so bili neučinkoviti ali slabo ciljani. Potrebno je boljše programiranje, pospešitev razpisov, usmeritev v ukrepe z dokazanim učinkom (javni potniški promet, aktivna mobilnost, železnice) ter manj podpor, ki subvencionirajo že konkurenčne tokove.

Zelo pomemben je instrument M26.3 – izvajanje načela uporabnik plača /onesnaževalec plača pri obravnavi osebnih vozil – dodatni ukrepi potrebni za doseganje ciljev, ki je sicer predviden v letu 2026, vendar bi vsaj pripravljalne aktivnosti zanj že morale teči. Instrumenta povečanja učinkovitosti prevoza tovora po cesti (M27.3) in spodbujanja razvoja trga železniškega prevoza (M27.4) se še ne izvajata po načrtovani časovnici. Prav tako ni zadostnih informacij ali se prepočasi izvajajo instrumenti vzpostavitve gospodarske javne službe zagotavljanja in upravljanja polnilne infrastrukture (M28.12), demonstracijski projekti za umeščanje e-polnilne infrastrukture v večstanovanjske soseske ter predpis za

opremljenost parkirišč s polnilno infrastrukturo (M28.13), spodbujanje OVE elektrike za polnjenje električnih vozil (M28.16) itd.

Zaradi zaostajanja pri doseganju ciljev na področju prometa, še posebej v primerjavi z drugimi sektorji, promet ne predstavlja le sektorskega, temveč sistemski problem, ki zahteva usklajeno ukrepanje na področju infrastrukture, prostorskega načrtovanja, davčne politike in vedenjskih sprememb. Ob tem je treba poudariti, da morajo biti podnebni cilji obravnavani skupaj s prometnimi, razvojnimi, prostorskimi in razvojnimi politikami. Velik izziv zato predstavlja razogljičenje prometnega sektorja ob hkratnem zagotavljanju gospodarske učinkovitosti, še posebej na področju logistike in dostopnosti, še posebej na podeželskih območjih. Pri tem imata pomembno vlogo večmodalna mobilnost in digitalizacija prometa.

V nadaljevanju so zbrana glavna priporočila za izvajanje instrumentov iz NEPN 2024 na področju prometa.

PRIPOROČILO PROMET 01/2025

IZVAJALEC

MF/MDDSZ, MJU, MOPE in vsi ostali vključeni deležniki

Pravočasno je treba pristopiti k oblikovanju predlogov za spremembo sistema nadomestila stroškov prevoza na delo.

UTEMELJITEV. Ukrep ima pomemben vpliv na zmanjševanje potniške aktivnosti z osebnim motornim prometom ter na spodbujanje uporabe trajnostnih prevoznih načinov.

PRIPOROČILO PROMET 02/2025

IZVAJALEC

MZI, MNVP

Zagnati je treba redno spremljanje aktivnosti/izvajanje investicij preko sistema DIPSIP (MOPE).

Nadaljuje naj se zagotavljanje intenzivnih vlaganj v razvoj železniškega omrežja, s ciljem večje uporabe železniškega prometa za potniški in tovorni promet, skladno z veljavnim načrtom vlaganj v promet in prometno infrastrukturo. Investicije naj se prednostno usmerjajo v koridorje z največjim potencialom za povečanje števila potnikov oziroma tovara. Pospeši naj se državno prostorsko načrtovanje za nadgradnjo prog na prednostnem območju Ljubljanske urbane regije.

PRIPOROČILO PROMET 03/2025

IZVAJALEC

MZI

Zagnati oziroma pospešiti je treba prostorsko umeščanje LŽV in hitre proge. Okrepiti je treba sodelovanje in komunikacijo z EU in sosednjimi državami glede mednarodnega omrežja hitrih prog na širšem območju regije.

PRIPOROČILO PROMET 04/2025

IZVAJALEC

MZI, MOPE

Pravočasno naj se pristopi k zagotovitvi strokovnih in zakonodajnih podlag za načrtovanje in izgradnjo zmogljivih kolesarskih povezav.

PRIPOROČILO PROMET 05/2025

[IZVAJALEC](#)

MZI

Pristopi naj se k izvedbi aktivnosti za preučitev učinkov znižanja dovoljene hitrosti v naseljih (30 km/h), s katero bi se izvedlo presojo prostorskih in družbenih učinkov.

PRIPOROČILO PROMET 06/2025

[IZVAJALEC](#)

MZI, MOPE

Vidik izboljšanja hodljivosti mora postati sestavni del načrtovanja infrastrukturnih projektov, kot so podhodi in nadhodi ter dostopi do potniških vozlišč.

PRIPOROČILO PROMET 07/2025

[IZVAJALEC](#)

MOPE DE, MF in vsi ostali vključeni deležniki

Čim prej naj se prične z izvajanjem aktivnosti instrumenta M26.2 Spodbujanje k učinkovitejši rabi avtomobila, saj se večina aktivnosti še ne izvaja.

[UTEMELJITEV.](#) Čeprav gre za v javnosti nepriljubljene ukrepe, so ukrepi upravljanja povpraševanje zelo pomembni pri zmanjševanju prometne aktivnosti z osebnim motornim prometom ter spodbujanju uporabe bolj trajnostnih prevoznih načinov.

PRIPOROČILO PROMET 08/2025

[IZVAJALEC](#)

MOPE DE, MF in vsi ostali vključeni deležniki

Preuči naj se možnosti omejevanja/upravljanja tovornega prometa v skladu z EU zakonodajo (npr. omejevanje v času in prostoru, diferenciacija cestnin, preusmerjanje na železnico).

[UTEMELJITEV.](#) Na področju potniškega prometa se načrtuje in v nekaterih primerih tudi izvaja vrsta različnih ukrepov za izboljšanje alternativ osebne motornemu prometu ter upravljanje povpraševanja. Na področju tovornega prometa je nabor ukrepov manjši, infrastrukturni ukrepi se izvajajo na daljši rok, vpliv ukrepov pa je manj izrazit, saj je Slovenija država na stičišču mednarodnih prometnih koridorjev. Zato je treba pristopiti k preučitvi vseh možnih vzvodov upravljanja tovornega prometa, ki bi bili v skladu z evropsko zakonodajo.

PRIPOROČILO PROMET 09/2025

[IZVAJALEC](#)

MOPE, Luka Koper

Za učinkovito razogljčenje je ključno pospešiti umeščanje in gradnjo polnilne in oskrbovalne infrastrukture, zlasti za tovorni promet.

[UTEMELJITEV.](#) V skladu s projekcijami predstavljajo alternativna goriva največji prispevek k razogljčenju v prometu. Ukrepi za alternativna goriva so ustrezno zastavljeni, vendar je njihovo izvajanje prepočasno.

5.3 Spremljanje izvajanja instrumentov

V okviru spremljanja izvajanja instrumentov na področju prometa so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 6).

Tabela 6: Pregled izvajanja instrumentov na področju prometa iz NEPN 2024

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
INTEGRALNI INSTRUMENTI				
M22.1	Celostno prometno načrtovanje na državni, regionalni in lokalni ravni	načrtovanje	MOPE	/
M22.2	Spodbujanje trajnostne mobilnosti	informiranje/promocija/ozaveščanje, ekonomski (finančne spodbude)	MOPE, MNVP	ne
M22.3	Zmanjšanje prevozne revščine	načrtovanje	MOPE, MNVP	ne
M22.4	Koordinacija razvoja trajnostne mobilnosti	organizacijski	MOPE	/
M22.5	Digitalizacija v prometu in interoperabilnost različnih digitalnih sistemov	ekonomski (finančne spodbude)	MZI (NCUP), MOPE, občine	/
M22.6	Nov koncept financiranja prometne infrastrukture	ekonomski, predpisi	MZI	/
M22.7	Presoja izhodišč za ekonomsko vrednotenje investicijskih projektov	ekonomski	MOPE, MZI, MF	ne
TRAJNOSTNA PROMETNA POLITIKA – INSTRUMENTI ZA ZMANJŠANJE ŠTEVILA/SKRAJŠANJE DOLŽINE POTOVANJ				
M23.1	Delovna zakonodaja	predpisi	MDDSZ, MF, MJU, MOPE	da
M23.2	Trajnostna mobilnost v okviru prostorskega načrtovanja	načrtovanje	MOPE, občine, MNVP, MZI (NCUP)	ne
M23.3	Infrastruktura za spodbujanje dela od doma	ekonomski (finančne spodbude)	MJU, MGTŠ, MDP	ne
TRAJNOSTNA PROMETNA POLITIKA – JAVNI POTNIŠKI PROMET				
M24.1	Strateško načrtovanje javnega prometa	ekonomski, organizacijski, predpisi	MOPE	ne
M24.2	Nadgradnja železniškega omrežja	načrtovanje, ekonomski	MZI, MOPE, MNVP (pripravljalec DPN)	da
M24.3	Izgradnja novih železniških prog	ekonomski	MZI	da
M24.4	Pogoji za večmodalno mobilnost	ekonomski, organizacijski, predpisi	MOPE, MZI, občine, upravljavci postaj in postajališč, SŽ – potniški promet	ne
M24.5	Izboljšanje konkurenčnosti javnega potniškega prometa	ekonomski, organizacijski, predpisi	MOPE, občine, MZI, SŽ, MOL, (DRSI)	ne
M24.6	Izboljšanje infrastrukture za avtobusni promet	ekonomski	MOPE, občine, MZI, DRSI, DARS	ne

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M24.7	Izboljšanje uporabniške izkušnje v javnem potniškem prometu	organizacijski	MOPE, MZI, SŽ	ne
M24.8	Spodbujanje ponudbe dinamičnih prevozov	predpisi, ekonomski, organizacijski	MOPE	/
M24.9	Digitalizacija JPP	organizacijski	MOPE	/
TRAJNOSTNA PROMETNA POLITIKA – AKTIVNA MOBILNOST				
M25.1	Izboljšanje kolesarske infrastrukture	načrtovanje, ekonomski, predpisi	MOPE, MZI	da
M25.2	Spodbujanje aktivne mobilnosti	ekonomski (finančne spodbude), predpisi	MOPE, MF	ne
M25.3	Umirjanje prometa	predpisi, načrtovanje, organizacijski	MOPE, občine, MZI, MNVP, upravljavci zavarovanih območij	da
M25.4	Izboljšanje hodljivosti	ekonomski	MOPE	da
TRAJNOSTNA PROMETNA POLITIKA – TRAJNOSTNA UPORABA OSEBNIH MOTORNIH VOZIL				
M26.1	Parkirna politika	organizacijski, predpisi, ekonomski (finančne spodbude)	občine, MOPE	ne
M26.2	Spodbujanje k učinkovitejši rabi avtomobila	ekonomski, ekonomski (finančne spodbude), predpisi, fiskalni, organizacijski	MOPE, občine, MZI, DARS	da
M26.3	Izvajanje načela uporabnik plača/onesnaževalec plača pri obravnavi osebnih vozil – dodatni ukrepi potrebni za doseganje ciljev	predpisi, fiskalni	MOPE, občine, MZI	/
TRAJNOSTNA PROMETNA POLITIKA – TOVORNI PROMET				
M27.1	Strateško načrtovanje tovarnega prometa	načrtovanje, ekonomski (finančne spodbude)	MOPE, MZI, mestne občine	da
M27.2	Infrastruktura za tovorni promet	organizacijski, ekonomski (finančne spodbude)	MZI, MOPE	ne
M27.3	Povečanje učinkovitosti prevoza tovara po cesti	fiskalni, ekonomski (finančne spodbude)	MZI	/
M27.4	Spodbujanje razvoja trga železniškega prevoza	ekonomski, predpis	MZI, MOPE, SŽ	/
M27.5	Digitalizacija v tovarnem prometu	organizacijski	MZI	ne
ALTERNATIVNA GORIVA IN DRUGI INSTRUMENTI ZA ZNIŽEVANJE IZPUSTOV VOZIL				
M28.1	Spodbujanje varčne vožnje	informiranje/promocija/ ozaveščanje, ekonomski (finančne spodbude)	MZI	ne
M28.2	Ozaveščanje o alternativnih gorivih	informiranje/ promocija/ ozaveščanje	MOPE	ne
M28.3	Spodbujanje nakupa in uporabe učinkovitejših vozil preko dajatev	fiskalni	MF, MZI	ne
M28.4	Finančne spodbude za prehod na vozila z nizkimi emisijami CO₂	ekonomski (finančne spodbude), fiskalni	MOPE	ne
M28.5	Omejitev nakupa vozil na fosilno gorivo v javnih podjetjih	predpisi	MOPE, MJU	ne
M28.6	Olajšanje uporabe električnih lahkih tovornih vozil	predpis	MZI	ne

Oznaka	Ime instrumente	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
M28.7	Izboljšanje statistike električnih vozil	predpis	MZI (AVP)	ne
M28.9	Vzpostavitev nacionalnega okvirja za spodbujanje uporabe alternativnih goriv	načrtovanje, organizacijski	MOPE	ne
M28.10	Načrtovanje in spodbujanje postavitve polnilne in oskrbovalne infrastrukture	načrtovanje, organizacijski, ekonomski, fiskalni, ekonomski (finančne spodbude)	MOPE, Luka Koper, MZI, upravljavci letališč	da
M28.11	Spodbujanje gospodarskih družb za znižanje izpustov iz vozil	drugo (organizacijski) in ekonomski	MOPE	ne
M28.12	Vzpostavitev gospodarske javne službe zagotavljanja in upravljanja polnilne infrastrukture	drugo (organizacijski)	MOPE	ne
M28.13	Demonstracijski projekti za umeščanje e-polnilne infrastrukture v večstanovanjske soseske ter predpis za opremljenost parkirišč s polnilno infrastrukturo	ekonomski (finančne spodbude), predpisi	MOPE	ne
M28.14	Spodbujanje pametnih polnilnih mest nižjih moči	ekonomski (finančne spodbude)	MOPE	ne
M28.15	Spodbujanje polnilne infrastrukture z manjšim vplivom na omrežje	ekonomski	MOPE	ne
M28.16	Spodbujanje OVE elektrike za polnjenje električnih vozil	predpis	MOPE	ne
M28.17	Povečevanje deleža OVE v prometu	predpisi	MOPE	ne
M28.18	Preučitev možnosti dodatnega spodbujanja uporabe biogoriv	fiskalni	MOPE, MF	ne
M28.19	Uvedba območij z nizkimi emisijami ali brez emisij	predpisi	MOPE, MZI, občine	ne
M28.20	Nadzor nad emisijami vozil	ekonomski	MZI	ne
M28.21	Metode za določanje prihrankov energije	predpis	MOPE	ne

Za naslednje instrumente niso bile posredovane informacije o izvajanju oziroma je izvajanje instrumenta predvideno kasneje:

- **M22.4 Koordinacija razvoja trajnostne mobilnosti**, odgovornost MOPE,
- **M22.5 Digitalizacija v prometu in interoperabilnost različnih digitalnih sistemov**, odgovornost MOPE,
- **M22.6 Nov koncept financiranja prometne infrastrukture**, odgovornost MOPE, rok izvajanja je predviden leta 2027,
- **M24.8 Spodbujanje ponudbe dinamičnih prevozov**, odgovornost MOPE,
- **M24.9 Digitalizacija JPP**, odgovornost MOPE,
- **M26.3 Izvajanje načela uporabnik plača /onesnaževalec plača pri obravnavi osebnih vozil – dodatni ukrepi potrebni za doseganje ciljev**, odgovornost MOPE, rok izvajanja je predviden leta 2026,
- **M27.3 Povečanje učinkovitosti prevoza tovora po cesti**, odgovornost MZI, prihaja do zamud glede na časovnico,
- **M27.4 Spodbujanje razvoja trga železniškega prevoza**, odgovornost MZI, prihaja do zamud glede na časovnico.

5.3.1 Integralni instrumenti

M22.2 SPODBUJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	informiranje/promocija/ozaveščanje, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Izvajanje rednih in celovitih državnih promocijskih kampanj za spreminjanje potovalnih navad in regulacija promocije osebnih motornih vozil v skladu z evropsko zakonodajo Spodbude za pripravo in izvajanje mobilnostnih načrtov za večje generatorje prometa v javnem in zasebnem sektorju (vključno z izobraževalnimi ustanovami), s katerimi se promovirajo uporaba JPP in aktivne mobilnosti in zmanjšuje uporaba osebnih vozil, vključno z upravljanjem parkiranja za javne uslužbenke. Nujna je koordinacija tega ukrepa z drugimi ukrepi, na primer spodbudami na področju alternativnih goriv.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Dvakrat je bila izvedena nacionalna akcija »Polni zagona kolesarimo v službo« (april–maj 2024, april–maj 2025). Dvakrat se je izvajalo nacionalno koordinacijo ETM in realiziralo javni razpis za občine (350.000 EUR na leto). Predlog sofinanciranja mobilnostnih načrtov za javni institucije je bil vključen v Predlog porabe Podnebnega sklada 2025–2028, vendar še ni potrjen. Nadaljuje se izvajanje projekta Care4Climate, ki ozavešča, izobražuje in usposablja deležnike na šestih področjih z namenom učinkovitejšega izvajanja ključnih ukrepov zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov, med drugim na področju trajnostne mobilnosti. Poleti 2025 je bil vzpostavljen »Observatorij mobilnosti«, novo orodje za vpogled v stanje prometa v Sloveniji, saj združuje širok nabor podatkov od občinske, regionalne, državne do evropske ravni ter analize v obliki strokovnih komentarjev. Sprejet je bil Pravilnik o načrtih upravljanja mestne logistike, načrtih izvajanja parkirne politike in mobilnostnih načrtih (Uradni list RS, št. 21/24), na podlagi katerega bo možno sofinanciranje priprave mobilnostnih načrtov.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Predvidena je ponovitev akcije »Polni zagona« v letu 2026. Koordinacija ETM, realizacija sofinanciranja ETM za občine v letu 2025, 2026 še ni predvidena. Predvidena je priprava mobilnostnih načrtov za vsaj polovico ministrstev. Predvidena je objava javnega razpis/poziva javnim izobraževalnim institucijam za sofinanciranje mobilnostnih načrtov.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

M22.3 ZMANJŠANJE PREVOZNE REVŠČINE

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Priprava in izvajanje Socialnega načrta za podnebje z nacionalnimi ukrepi in naložbami za blaženje in zmanjševanje prevozne revščine in določitev kazalnikov za spremljanje stanja na področju prevozne revščine.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Pripravlja se nabor ukrepov za Socialni načrt za podnebje. MOPE v sodelovanju z DUJPP pripravlja ukrep prevozov na klic, ki se bo izvajal z električnimi kombiniranimi vozili, namestitvev pripadajočih polnilnic za oskrbo vozil in mobilnostno svetovanje posameznikom. Namen je s temi ukrepi dopolniti ponudbo rednih linijskih prevozov, ki ne segajo v redko poseljene kraje. Pilotno se pripravlja tudi sistem subvencioniranega nakupa e-vozil za prevozno revne prebivalce, ki nimajo možnosti uporabe javnega prevoza.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Do konca leta 2025 bo Evropski komisiji posredovan socialni načrt za podnebje, ki bo predvidoma vseboval ukrepe, opisane zgoraj.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M22.7 PRESOJA IZHODIŠČ ZA EKONOMSKO VREDNOTENJE INVESTICIJSKIH PROJEKTOV	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Ovrednotenje obstoječih izhodišč za vrednotenje investicij glede na usmeritve in cilje DCPS in drugih nacionalnih strateških dokumentov in usklajena presoja izhodišč (na primer Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ, Uredba o metodologiji priprave in obravnave investicijske dokumentacije na področju državnih cest in javne železniške infrastrukture).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
V letu 2025 je bil prijavljen in potrjen projekt Ciljno raziskovalnega programa (CRP) na to temo (»Celovit okvir za ocenjevanje naložb v prometno infrastrukturo: vključevanje zunanjih stroškov in koristi za trajnostno odločanje in zmanjševanje negativnih vplivov prometa«). Poleg tega je v sklopu priprave DCPS (instrument M22.1) predvidena »analiza obstoječih izhodišč za vrednotenje investicijskih projektov prometne infrastrukture ter predlog novih izhodišč«. Izvajalec mora izdelati analizo oziroma ovrednotiti obstoječa izhodišča za vrednotenje investicij s programom OPCOST in na tej podlagi predlagati nova izhodišča, ki bodo zagotavljala primerljivost vrednotenij investicij v cestno (ceste, kolesarske površine, površine za pešce) in železniško infrastrukturo.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Predvideno je izvajanje potrjenega projekta v okviru CRP ter zaključek aktivnosti v okviru priprave DCPS.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

5.3.2 Trajnostna prometna politika – Instrumenti za zmanjšanje števila/skrajšanje dolžine potovanj

M23.1 DELOVNA ZAKONODAJA	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MDDSZ, MF, MJU
KRATEK OPIS	Spodbujanje hibridnega načina dela in podobno in določanje meril za delo od doma v javni upravi (na primer zakonsko omogočanje deleža dni dela od doma v minimalno določenem obsegu, širitev usmeritev, ki veljajo za uslužbence v državni upravi na vse javne uslužbence) ter zasebnih podjetjih (javna uprava naj bo zgled). Vzpostavitev sistema izračuna prihranjenih kilometrov na podlagi obračunov za prevoz na delo. Preučitev učinkov zmanjševanja števila delovnih dni na število opravljenih poti za namen potovanja na delo. Priprava trajnostne rešitve pri obračunu nadomestila stroškov prevoza na delo usklajene v dialogu s socialnimi partnerji in s ciljem spodbujanja večje uporabe JPP in drugih oblik trajnostne mobilnosti.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Ciljna vrednost glede deleža zaposlenih, ki včasih ali pogosto delajo od doma, je bila v letu 2024 dosežena. Trenutno ni prepoznana potreba po spremembi predpisov. Preučitev učinkov zmanjševanja števila delovnih dni na število opravljenih poti za namen potovanja na delo še ni predvidena. Priprava trajnostne rešitve pri obračunu nadomestila stroškov prevoza na delo se še ne izvaja.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Aktivnosti niso predvidene.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Pravočasno je treba pristopiti k oblikovanju predlogov za spremembo sistema nadomestila stroškov prevoza na delo.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MDDSZ	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

M23.2 TRAJNOSTNA MOBILNOST V OKVIRU PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MNVP
KRATEK OPIS	Integracija OCPS in občinskih prostorskih planov in načrtov (v skladu z ZCPN). Zaostritev pogojev za umeščanje generatorjev prometa v prostor (na primer večja stanovanjska območja, poslovne cone, nakupovalna območja in tako dalje) – izvajanje prostorskega načrtovanja v mestih in občinskih središčih na način, ki zagotavlja zgoščeno in mešano rabo prostora, krajše razdalje med različnimi rabami ter zagotavljanje dostopnosti primarno z JPP, peš in s kolesom, zadostne odprte in zelene površine, integracijo s trajnostno mobilnostjo, polnilno infrastrukturo za vozila na alternativna goriva (uveljavljati na ravni države (ReSPR50), regije (regionalni prostorski načrti), občin (občinski prostorski akti)). Nadgradnja nacionalnega prometnega modela z integracijo prostorskih podatkov z namenom integracije prometnega in prostorskega načrtovanja v postopku priprave DCPS.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Integracija OCPS in občinskih prostorskih planov in načrtov je v izvajanju, vendar je področje kadrovsko omejeno.

Pričela se je priprava Zasnove prostorskega plana Slovenije, ki bo usmerjala razvoj mest, podeželja in javne infrastrukture v naslednjih desetletjih. Prostorski plan Slovenije bo predstavljal strokovno dopolnitev veljavni Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050, ki je bila z resolucijo DZ RS sprejeta leta 2023.

Zaključen je bil projekt v okviru Ciljnega raziskovalnega program »Celostni pristop k razvoju ob prometnih koridorjih in vozliščih«.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Zaključena bo Zasnova prostorskega plana Slovenije.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, MNVP

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M23.3 INFRASTRUKTURA ZA SPODBUJANJE DELA OD DOMA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MJU, MGTŠ, MDP
KRATEK OPIS	Analiza potreb in spodbude za pilotne ureditve prostorov za sodelo (co-working) z namenom omogočanja dela bližje domu z nadaljnjo izvedbo na podlagi evalvacije učinkov. Intenzivno izvajanje strategije Digitalna Slovenija 2030 – Krovne strategije digitalne preobrazbe Slovenije do leta 2030 ter Načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, še posebej na podeželskih območjih.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Gradnja na podlagi GOŠO (gradnje odprtih širokopasovnih omrežij) 6 je v izvajanju, izveden je javni razpis GOŠO6A (predvidenih 5 pogodb), prav tako je bil izveden razpis za odprte bazne postaje (3 pogodbe).

Informacije o izvajanju ureditev prostorov za sodelo (co-working) niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Nadaljevanje gradnje GOŠO6, GOŠO6A in bazne postaje, predviden je razpis za GOŠO7.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MDP

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

5.3.3 Trajnostna prometna politika – Javni potniški promet

M24.1 STRATEŠKO NAČRTOVANJE JAVNEGA PROMETA	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, organizacijski, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Intenziviranje delovanja Družbe za upravljanje javnega potniškega prometa (DUJPP) s kadrovsko in finančno podporo, ki omogoča izvajanje nalog, opredeljenih v Zakonu o upravljanju javnega potniškega prometa. Priprava in sprejetje Strategije razvoja javnega potniškega prometa.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Intenziviranje delovanja Družbe za upravljanje javnega potniškega prometa (DUJPP) s kadrovsko in finančno podporo je bilo realizirano. Pripravljajo se začetne aktivnosti za izdelavo Strategije razvoja javnega potniškega prometa je v izvajanju.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Predvidena je izdelava Strategije razvoja javnega potniškega prometa.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE (DUJPP)	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

M24.2 NADGRADNJA ŽELEZNIŠKEGA OMREŽJA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI, MNVP
KRATEK OPIS	Redne posodobitve in izvajanje šestletnega operativnega načrta, usklajenega z Vizijo železnic 2050+ Zagotovitev prepustnosti in TEN-T standardov na jednem omrežju ter prepustnosti na regionalnih železniških progah s ciljem zagotovitve 15-minutnega taktnega prometa v Ljubljanski urbani regiji (LUR+) z naslednjimi prioritetskimi aktivnostmi: • nadgradnja železniškega območja ljubljanskih postaj, • dvotirnost prog po prioritetah in potencialu števila potnikov, • dokončana posodobitev TEN-T omrežja (končana nadgradnja vseh glavnih železniških prog), • nadgradnja regionalnih prog po prioritetah in potencialu števila potnikov, • nadgradnja hitrosti, kjer je to prometno-tehnološko potrebno in ekonomsko upravičeno, Nadgradnja postaj in postajališč glede na akcijski načrt po prioritetah, ki jih bo določil odgovorni nosilec aktivnosti (v skladu s prenovljenimi standardi, predvidenimi v instrumentu M24.4, ukrep Določitev opremljenosti potniških multimodalnih točk). Elektrifikacija železniškega omrežja (oziroma vpeljava drugih alternativnih pogonov) izven območja LUR+, kjer je to prometno-tehnološko potrebno in upravičeno v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ. Nadgradnja enotirnih prog v dvotirne izven območja LUR+, kjer je to prometno-tehnološko potrebno in upravičeno v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Nadaljujejo se aktivnosti državnega prostorskega načrtovanja za nadgradnjo železniške proge št. 80 državna meja–Metlika–Ljubljana na odseku Novo mesto–Ivančna Gorica, za nadgradnjo železniške proge na odseku Borovnica–Logatec, za nadgradnjo železniške proge št. 21 Ljubljana Šiška - Kamnik Graben.

Vodijo se aktivnosti za izvedbo javne objave treh pobud za pripravo DPN za nadgradnjo železniške proge na odseku med Zidanim Mostom in Ljubljano Zalogom, in sicer:

- DPN za nadgradnjo železniške proge št. 10 na odseku vozlišče Zidani Most–Zagorje,
- DPN za nadgradnjo železniške proge št. 10 na odseku Zagorje–Kresnice,
- DPN za nadgradnjo železniške proge št. 10 na odseku Kresnice–Ljubljana Zalog.

V pripravi je javna objava pobude za nadgradnjo železniške proge na odseku Logatec–Postojna.

V okviru nadgradnje železniškega območja ljubljanskih postaj je v teku nadgradnja osrednjega dela železniške postaje Ljubljana, pripravlja pa se investicijska in projektna dokumentacija za nadgradnjo postaj Ljubljana Šiška, Ljubljana Moste, Polje in Zalog ter odsekov med postajami.

Končana je bila nadgradnja dela železniške proge Ljubljana–Divača na odseku Brezovica–Preserje, dela odseka Preserje–Borovnica in železniške postaje Borovnica. Zaključena je bila nadgradnja

železniške postaje Nova Gorica. Zaključena je bila zadnja faza nadgradnje železniške proge Maribor–Šentilj.

Zaključena je bila uvedba sistema ETCS na železniških odsekih Dobova–Zidani Most in Pragersko–Maribor–Šentilj, (faza – odsek Maribor Tezno–Šentilj–d.m). Z dokončanjem tega projekta je bil sistem ETCS vključen na celotnem jedrnem omrežju v Republiki Sloveniji.

V izdelavi je projektna dokumentacija za nadgradnja železniške proge državna meja–Dobova–Zidani Most, nadgradnjo železniške proge Celje–Velenje ter nadgradnjo železniške proge Divača–Sežana–državna meja.

V teku je izgradnja drugega železniškega tira Divača–Koper.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Nadaljevale se bodo aktivnosti državnega prostorskega načrtovanja za zgoraj omenjene proge oziroma odseke. Vzpostavila se bo prevoznost drugega železniškega tira Divača–Koper, predviden je začetek gradnje levega tira. Pričela se bo:

- nadgradnja železniškega vozlišča Jesenice,
- nadgradnja železniških postaj Brezovica in Preserje, gradnja železniškega postajališča s podvozom v Vnanjih Goricah,
- izvedba APB na odseku Ljubljana–Divača,
- nadgradnja železniške proge d. m.–Dobova–Zidani Most (1. faza: odsek d. m.–Dobova–Sevnica; etapa 1 (območje Krško)),
- nadgradnja železniške proge d. m.–Dobova–Zidani Most (1. faza: odsek d. m.–Dobova–Sevnica; etapa 2 (območje Sevnica)),
- nadgradnja železniške proge Jesenice–Sežana (1. faza - nadgradnja odsekov Bled Jezero–Bohinjska Bela in Bohinjska Bela–Nomenj).

Nadaljevale se bodo aktivnosti za pričetek nadgradnje železniške proge Maribor–Prevalje–državna meja.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Zagnati je treba redno spremljanje aktivnosti/izvajanje investicij preko sistema DIPSIIIP (MOPE).

Nadaljuje naj se zagotavljanje intenzivnih vlaganj v razvoj železniškega omrežja, s ciljem večje uporabe železniškega prometa za potniški in tovorni promet, skladno z veljavnim načrtom vlaganj v promet in prometno infrastrukturo. Investicije naj se prednostno usmerjajo v koridorje z največjim potencialom za povečanje števila potnikov oziroma tovora. Pospeši naj se državno prostorsko načrtovanje za nadgradnjo prog na prednostnem območju Ljubljanske urbane regije.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MZI
- Krajšamo razdalje

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M24.3 IZGRADNJA NOVIH ŽELEZNIŠKIH PROG

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI
KRATEK OPIS	Izgradnja LŽV – Ljubljanskega železniškega vozlišča (poglobitev tovornega prometa; potniški in primestni promet ostane na nivoju terena). Nadgradnja železniškega omrežja za povečanje hitrosti glede na zahteve TEN-T Uredbe oziroma skrajšanje potovalnih časov z deviacijami prog oziroma z novimi odseki prog (v pripravi so DPN-ji za skupno 435 km prog). Načrtovanje proge za visoke hitrosti

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Minister za javno upravo in podžupan Mestne občine Ljubljana sta v prvi polovici leta 2025 podpisala Dogovor o izvajanju programov in nalog po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije za obdobje 2025–2027 s Seznamom programov in nalog (Dogovor). Med projekti je tudi DPN za LŽV.

Na MZI se pripravlja strokovne podlage za določitev kombinacije najbolj ustreznih rešitev v okviru LŽV na podlagi urbanistične primernosti, okoljskih vidikov, stroškov in gradbenotehnične izvedljivosti. Do konca leta 2025 bodo pripravljene, nato sledijo postopki za državni prostorski načrt (DPN).

Glede nadgradenj prog potekajo aktivnosti za prostorsko umeščanje nove proge do letališča Brnik.

Na ravni EU se pripravlja masterplan za proge za visoke hitrosti.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Nadaljuje se z aktivnostmi državnega prostorskega načrtovanja za LŽV in progo do letališča Brnik.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Zagnati oziroma pospešiti je treba prostorsko umeščanje LŽV in hitre proge. Okrepiti je treba sodelovanje in komunikacijo z EU in sosednjimi državami glede mednarodnega omrežja hitrih prog na širšem območju regije.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MZI, MNVP

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M24.4 POGOJI ZA VEČMODALNO MOBILNOST

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, organizacijski, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MZI, SŽ, občine
KRATEK OPIS	Načrt in izgradnja večmodalnih potniških vozlišč za kombiniranje različnih oblik prevoza na območjih železniškega in avtobusnega omrežja JPP. Podpora za izgradnjo lokalnih mobilnostnih točk v občinah za kombiniranje različnih oblik prevoza v mestih – določitev načrta vključitve sistema mikromobilnosti v shemo mestnega JPP in kolesarske infrastrukture ter sistema financiranja. Zagotavljanje pogojev za večmodalnost JPP in koles za dnevno mobilnost. Zagotavljanje pogojev za prevoz koles z vlaki. Določitev opremljenosti potniških multimodalnih točk. Preučitev in uvedba enotnega sistema izposoje koles v sklopu železniških in avtobusnih postaj.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Junija 2025 je bila objavljen javni razpis za sofinanciranje ukrepov trajnostne mobilnosti, ki vključuje tudi finančne podpore za sisteme izposoj javnih koles (eno od meril za ocenjevanje predlogov projektov za sisteme za izposoje javnih koles je lokacija na glavnem večmodalnem vozlišču JPP).

V izvajanju je projekt Active2Public Transport (Interreg), v sklopu katerega bodo nastala priporočila za načrtovanje večmodalnih vozlišč. V Predlog porabe sredstev podnebnega sklada 2025–2028 je vključena tudi možnost sofinanciranja dostopnih poti do vozlišč za aktivno mobilnost.

Za določitev opremljenosti potniških multimodalnih točk ter preučitev in uvedbo enotnega sistema izposoje koles v sklopu železniških in avtobusnih postaj je bila ustanovljena delovna skupina v okviru Nomaga in SŽ.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Izdan bo priročnik in objavljen bo javni razpis, ki bo vključeval tudi ukrep prilagoditve dostopnih ulic in cest do vozlišč JPP za aktivno mobilnosti.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M24.5 IZBOLJŠANJE KONKURENČNOSTI JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, organizacijski, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MZI, SŽ, občine
KRATEK OPIS	Izboljšanje dostopnosti obstoječih dejavnosti, trenutno slabo dostopnih z JPP (zlasti poslovne cone, nakupovalna središča in tako dalje), s frekventnejšimi, novimi linijami in novimi postajališči JPP. Preureditev sistema JPP s ciljem zagotavljanja atraktivnega in integriranega mestnega in medkrajevnega avtobusnega in železniškega JPP. Taktni železniški vozni red v Ljubljanski urbani regiji (LUR+) in na območju Maribora. Dinamično povečevanje kapacitet avtobusnega prometa na območjih in v obdobjih, kjer povpraševanje presega ponudbo, ter preučitev uvedbe rezervacijskega sistema za zagotavljanje zadostnih kapacitet. Preučitev možnosti daljše največje dovoljene dolžine vozil javnega potniškega prometa. Izboljšanje konkurenčnosti mestnega potniškega prometa v Ljubljani – prenova mestnega prometa z namenom boljše integracije z železniškim in medkrajevnim avtobusnim prometom (izboljšanje potovalnih časov s prednostnim vodenjem avtobusov, ureditvijo glavnih prestopnih točk, prenovo sheme linij s poudarkom na visoko zmogljivih glavnih linijah in napajalnih (tudi obodnih) linijah).

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

1. julija 2024 so se začele izvajati nove koncesijske pogodbe za izvajanje gospodarske javne službe v linijskem prevozu potnikov v notranjem cestnem prometu na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Koncesije so razdeljene na 12 koncesijskih sklopov oziroma območij, ki so prometno zaključene enote. 1. 9.2024 so začeli veljati novi medkrajevni avtobusni letni vozni redi. Na celotnem območju RS je bil standard dostopnosti povečan za 20 %. Pri pripravi avtobusnih voznih redov so bili upoštevani tudi železniške vozne rede. Uvedena sta bila samo dva režima voznega reda (počitniški in letni). Na večini linij je bilo dodano število odhodov, povečano je bilo število voženj v dopoldanskem, popoldanskem in večernem obdobju ter ob sobotah in nedeljah. Določene linije so bile speljane po krajših poteh (tudi po avtocesti). Vzpostavljenih je bilo več kot 30 intervalnih (taktnih) voznih redov (Murska Sobota–Maribor, Ptuj–Maribor, Velenje–Slovenj Gradec, Celje–Velenje, Zagorje ob Savi–Trbovlje, Kočevje–Ljubljana, Nova Gorica–Ljubljana, Kamnik–Mengeš–Domžale–Ljubljana, Kranj–Ljubljana ...)

V več kot 20 občinah je prišlo do integracije osnovnošolskih prevozov v medkrajevne linije. Izvedena je bila tudi integracija delavskih prevozov (Novo mesto) v medkrajevni promet in s tem posledično povečanje števila potniških km.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Septembra 2025 je predviden začetek izvajanja pilotnega projekta Prevozi na klic za invalidne osebe v mestih.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, DUJPP

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M24.6 IZBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE ZA AVTOBUSNI PROMET	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI, DARS, MOPE, občine
KRATEK OPIS	Spodbude za izgradnjo občinske infrastrukture za izboljšanje konkurenčnosti javnega potniškega prometa (rumeni pasovi, prednost v križiščih, nakup novih prometnih sredstev, sodobna oprema postaj in postajališč in tako dalje). Prilagoditve državne infrastrukture za izboljšanje konkurenčnosti javnega potniškega prometa (pasovi s prednostjo za JPP, prednost v križiščih, prometna signalizacija in tako dalje). Priprava študije, pravnih podlag in uvedba omejitve uporabe na posameznih pasovih na AC/HC z namenom prednostnega vodenja avtobusnega prometa ter vozil dinamičnih prevozov (prevoz, ki se prilagaja povpraševanju) in z navezavo na pasove za avtobuse na mestnih vpadnicah (v primeru gradnje tretjega pasu na AC/HC).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Mehanizem CTN in javni razpis Ukrepi trajnostne mobilnosti, objavljen v 2025, vključujeta možnost prijave ukrepa rekonstrukcije postaj in postajališč JPP, vzpostavitve rumenih pasov. Prijave so odvisne od občin. V izvajanju je študija o izvedljivosti in učinkih uvedbe omejitve uporabe za avtobusni promet na posameznih pasovih na AC, in sicer za štajerski avtocestni krak pri Ljubljani. Ostale aktivnosti po predvideni časovnici še niso izvajane oziroma ni bilo posredovanih podatkov.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE, MZI	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

M24.7 IZBOLJŠANJE UPORABNIŠKE IZKUŠNJE V JAVNEM POTNIŠKEM PROMETU	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MZI, SŽ
KRATEK OPIS	Razširitev enotne vozovnice na ves promet (železniški, medkrajevni in mestni avtobusni promet). Enotni državni spletni informacijski portal za javni promet, ki na enem mestu združuje vse informacije za potnike (vozni redi avtobusov in vlakov, informacije o zamudah, nakup vozovnic, integracija aplikacije Nacionalni multimodalni načrtovalnik poti). Opredelitev razvoja MaaS (mobilnost kot storitev) v sklopu priprave in izvajanja Strategije razvoja JPP. Določitev oblikovanja standardov kakovosti javnega potniškega prometa. Digitalizacija načinov plačila vozovnic javnega prometa (uvedba različnih oblik digitalnih plačil, aplikacija in tako dalje). Digitalizacija informacij, namenjenih funkcionalno oviranim osebam (FOO).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Aktivnost enotne vozovnice je realizirana. Potekajo priprave na vzpostavitev državnega spletnega informacijskega portala za javni promet. Pripravljajo se pravne podlage za pridobivanje podatkov za digitalizacija načinov plačila vozovnic javnega prometa. V DUJPP je bila oblikovana delovna skupina, ki je začela usklajevanje s Slovenskimi železnicami s končnim ciljem integracije avtobusnega in železniškega sistema javnega potniškega prometa. Ostale aktivnosti po predvideni časovnici še niso izvajane.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
V letu 2026 sledi implementacija državnega spletnega informacijskega portala za javni promet. Predvidena je implementacija podatkov v sistem IJPP. Predvidena je integracija avtobusnih in železniških voznih redov.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

5.3.4 Trajnostna prometna politika – Aktivna mobilnost

M25.1 IZBOLJŠANJE KOLESARSKE INFRASTRUKTURE	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, načrtovanje, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MZI, SŽ
KRATEK OPIS	Sprejetje in intenzivno izvajanje Strateškega načrta za razvoj kolesarjenja do leta 2030 (SNRK) – vzpostavitev sklenjenega omrežja kakovostnih kolesarskih povezav, vzdrževanje kakovosti obstoječih kolesarskih povezav, zagotavljanje pogojev za večmodalnost. Spodbude za izgradnjo kakovostne infrastrukture za parkiranje koles ob večjih generatorjih prometa (javnih in zasebnih). Spodbude za izgradnjo omrežja polnilnic za električna kolesa preferenčno z elektriko pridobljeno iz OVE. Integracija umeščanja državnega kolesarskega omrežja z umeščanjem nove železniške infrastrukture, kjer je to možno ter ob upoštevanju varnostnih in vzdrževalnih potreb železniške infrastrukture Preučitev potenciala in skladno s tem dopolnitev predpisov in standardov za projektiranje kolesarskih površin, opredelitev, zasnova in načrt izgradnje zmožljivejših kolesarskih povezav med mestnimi občinami in gravitacijskimi zaledji z namenom zmanjšanja potovalnega časa za dnevno mobilnost in povečanje privlačnosti in udobja (v okviru strokovnih podlag za regionalne prostorske plane). Priprava in sprejetje zakonodaje, ki bi za novogradnje predpisovala minimalne parkirne normative za kolesa, vključno s polnilno infrastrukturo za e-kolesa, v skladu z Evropsko direktivo o energetske učinkovitosti stavb.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	

V letu 2024 je bilo v okviru skupine projektov 2415-11-S003 Kolesarske povezave dokončanih 59,3 km novih državnih kolesarskih površin (43,4 km več kot leta 2023). Zastavljen cilj (65 km, določen v okviru spremembe proračuna) za leto 2024 je bil izpolnjen 90-odstotno.

Urejanje kolesarskih površin se je izvajalo tudi v okviru drugih skupin projektov kot podukrep nosilnega ukrepa (ureditev ceste skozi naselje, rekonstrukcija ceste, rekonstrukcija križišča, izgradnja obvoznic).

Mehanizem CTN in javni razpis Ukrepi trajnostne mobilnosti, objavljen v 2025, vključujeta možnost prijave ukrepa parkirišča za kolesa, prijave so odvisne od občin.

Integracija umeščanja državnega kolesarskega omrežja z umeščanjem nove železniške infrastrukture sovпада z aktivnostmi za pripravo uredbe za sprejem DPN.

V pripravi so smernice glede normativov za parkiranje koles s strani nosilca urejanja prostora za prostorske akte.

Prišel se je projekt v sklopu Ciljnega raziskovalnega programa »Izdelava modela kolesarskih povezav po namenu uporabe«, ki obravnava tudi zmožljive kolesarske povezave na območju Ljubljane in Maribora.

Aktivnosti glede SNRK so bile ustavljene.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V letu 2025 je v okviru skupine projektov 2415-11-S003 Kolesarske povezave načrtovano dokončanje 10 km novih državnih kolesarskih površin, v letu 2026 pa 8 km.

Urejanje kolesarskih površin se bo izvajalo tudi v okviru drugih skupin projektov kot podukrep nosilnega ukrepa.

Do leta 2026 bodo sprejete in objavljene smernice glede normativov za parkiranje koles, ki se jih bo moralo upoštevati pri izdaji mnenj NUP.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Pravočasno naj se pristopi k zagotovitvi strokovnih in zakonodajnih podlag za načrtovanje in izgradnjo zmogljivih kolesarskih povezav.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M25.2 SPODBUJANJE AKTIVNE MOBILNOSTI

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Finančne spodbude za zaposlene za aktivno opravljanje poti na delo (pešačenje, kolesarjenje). Preučilo se bo, katera vrsta finančne spodbude bi bila najbolj učinkovita za povečanje aktivne mobilnosti v okviru razpoložljivih sredstev in se jo bo nato izvedlo v čim krajšem času. Sheme podpore za nakup koles (običajnih, e-koles, tovornih koles, prilagojenih koles in tako dalje) – tudi v kombinaciji ob odjavi motornih vozil in z uskladitvijo pravic do finančnih spodbud, ki veljajo za e-vozila (na primer v sklopu obračuna DDV, ukinitve bonitet in tako dalje). Izvajanje promocijskih kampanj za kolesarjenje in pešačenje, certifikata Kolesarjem prijazen delodajalec ter Kolesarjem prijazen ponudnik in drugih ukrepov, določenih v Strateškem načrtu razvoja kolesarstva do leta 2030.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Dvakrat je bila izvedena nacionalna akcija »Polni zagona kolesarimo v službo« (april–maj 2024, april–maj 2025).

Maja 2024 je bil objavljen javni poziv za uveljavljanje subvencije za nakup električnih koles, s popravkom novembra 2024 je vlada zagotovila dodatna sredstva (skupno 4,5 milijona evrov). Subvencija za nakup ustreznega e-kolesa je lahko do 25 odstotkov nakupa oziroma do 500 evrov. V enem letu je Borzen odobril 7.317 odločb, 90 odstotkov za mestna kolesa, preostalih deset pa za zložljiva in tovorna kolesa. Subvencije bodo na voljo do leta 2026.

Ostale aktivnosti po predvideni časovnici še niso izvajane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Predvidena je ponovitev akcije »Polni zagona« v letu 2026. Nadaljevalo se bo podeljevanje subvencij za nakup električnih koles.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M25.3 UMIRJANJE PROMETA

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, načrtovanje, organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, občine, MZI
KRATEK OPIS	Uvajanje območij prijaznega prometa v občinah – delov mesta ali naselja, skozi katere ne poteka tranzitni promet, lokalni motorni promet je umirjen in z začetkom ali ciljem v območju, omrežje poti za aktivno mobilnost pa je gosto in povezano. Nadaljevanje uvajanja območij z omejenim prometom v občinah – na primer območja za pešce, območja, kjer je promet dovoljen samo uporabnikom z dovolilnico, javnemu prometu ipd. (2030). Preučitev učinkov znižanja dovoljene hitrosti v naseljih (30 km/h) in nato uvedba. Umirjanje prometa v alpskih območjih z upoštevanjem nosilne zmogljivosti, upravljanjem povpraševanja motornega prometa (prometni režimi, parkirna politika in tako dalje) in izboljšanjem pogojev za uporabo trajnostnih prevoznih načinov (javni prevoz, aktivna mobilnost in tako dalje) ter vzpostavljenim rednim štetjem prometa.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Junija 2025 je bil objavljen razpis za sofinanciranje projektov umirjanja prometa na državnih cestah skozi naselja. ZCPN in ta javni razpis občinam omogočata učinkovitejše usklajevanje in reševanje problematike umirjanja prometa z DRSI ter sofinanciranje izvajanja tovrstnih projektov. Ukrepi so odvisni od občin.

Javni razpis Ukrepi trajnostne mobilnosti, objavljen v 2025, predvideva med drugim ukrep »celovita preureditev ulic in cest skladno z načeli trajnostne mobilnosti«, ki zajema tudi rekonstrukcijo ulic/cest v okolici šol in vrtcev z ureditvijo varnih površin za pešce in/ali kolesarje; vzpostavitev območja umirjenega prometa; vzpostavitev kolesarske ulice/ceste ali uvedbo skupnega prometnega prostora. Ukrepi so odvisni od občin.

Za celovito urejanje mirujočega prometa na Vršiški cesti sta bila pripravljena izvedbena načrta za zapornice. Pričela se je gradnja zapornic na kranjskogorski in trentarski strani, ureditev parkirišč na vrhu Vršiške ceste z rekonstrukcijo ceste ter priprava izvedbenega načrta za ureditev avtobusnih postajališč. Potekali so odkupi zemljišč.

V polni obliki je zaživel nov prometni režim na državni cesti v alpski dolini Vrata, ki kapacitetno omejuje dostop in parkiranje z namenom zmanjšanja motornega prometa in s tem obremenitev na okolje.

Ostale aktivnosti po predvideni časovnici še niso izvajane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Predvideno je izvajanje odobrenih ukrepov umirjanja prometa po občinah.

V letu 2026 bo zaživel nov prometni režim za umirjanje prometa na Vršiški cesti.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Pristopi naj se k izvedbi aktivnosti za preučitev učinkov znižanja dovoljene hitrosti v naseljih (30 km/h), s katero bi se izvedlo presojo prostorskih in družbenih učinkov.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, MZI

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M25.4 IZBOLJŠANJE HODLJIVOSTI	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi, načrtovanje, organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Finančne spodbude za urejanje infrastrukture za pešce, izdelavo zasnov infrastrukture za hojo in kolesarjenje v prostorskih aktih, zasnov lokalnih načrtov hodljivosti ter drugih ukrepov za spodbujanje hoje.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Javni razpis Ukrepi trajnostne mobilnosti, objavljen v 2025, predvideva med drugim ukrep »infrastruktura za pešce«, ki zajema gradnjo in/ali rekonstrukcija pločnikov in ostalih peš povezav. Ukrepi so odvisni od občin. Še v letu 2025 se nadaljuje izvajanje projekta Aktivno v šolo in zdravo mesto, ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje RS. V okviru projekta se nudi podpora šolam in občinam pri spodbujanju aktivne mobilnosti na poti v šolo, praktično usposabljanje prostorskih načrtovalcev in občin za pripravo lokalnega načrta hodljivosti s predstavitvijo procesa in orodij za pripravo lokalnega načrta hodljivosti na osnovi praktičnih primerov ter izdelava, predstavitev in širjenje priročnika za načrtovanje hoji prijaznega okolja.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Predvideno je izvajanje odobrenih ukrepov umirjanja prometa po občinah.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Vidik izboljšanja hodljivosti mora postati sestavni del načrtovanja infrastrukturnih projektov, kot so podhodi in nadhodi ter dostopi do potniških vozlišč.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE, projekt Aktivno v šolo in zdravo mesto	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

5.3.5 Trajnostna prometna politika – Trajnostna uporaba osebnih motornih vozil

M26.1 PARKIRNA POLITIKA	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	organizacijski, predpisi, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MZI
KRATEK OPIS	Nadaljevanje in razširitev upravljanja parkiranja v urbanih, turističnih in zavarovanih območjih – na primer z omejevanjem dolgotrajnega parkiranja, še posebej za na delo: cenovna politika, časovne omejitve in drugo in izvajanje ukrepov trajnostne parkirne politike. Zmanjševanje števila parkirnih mest, zlasti na zunanjih, javnih površinah in alternativna ureditev površin za trajnostno mobilnost, zelene površine in tako dalje. Spodbude za pripravo občinskih načrtov za izvajanje parkirnih politik. Uvajanje maksimalnih parkirnih standardov za novogradnje v okviru občinskih prostorskih načrtov, vključno z obveznim minimalnim deležem parkirnih mest, namenjenih polnjenju električnih vozil.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Sprejet je bil Pravilnik o načrtih upravljanja mestne logistike, načrtih izvajanja parkirne politike in mobilnostnih načrtih (Uradni list RS, št. 21/24), na podlagi katerega bo možno sofinanciranje priprave načrtov izvajanja parkirne politike. Razpis je v pripravi, sredstva iz podnebnega sklada so predvidena. Za celovito urejanje mirujočega prometa na Vršiški cesti sta bila pripravljena izvedbena načrta za zapornice. Pričela se je gradnja zapornic na kranjskogorski in trentarski strani, ureditev parkirišč na vrhu Vršiške ceste z rekonstrukcijo ceste ter priprava izvedbenega načrta za ureditev avtobusnih postajališč. Potekali so odkupi zemljišč. Zaživel je nov parkirni režim v alpski dolini Vrata.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Objavljen bo javni razpis za sofinanciranje priprave načrtov izvajanja parkirne politike. V letu 2026 bo zaživel nov prometni režim za umirjanje prometa na Vršiški cesti.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE, MZI	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

M26.2 SPODBUJANJE K UČINKOVITEJŠI RABI AVTOMOBILA	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, ekonomski (finančne spodbude), predpisi, fiskalni organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MZI, občine
KRATEK OPIS	Uvajanje oblik spodbujanja opuščanja lastnih vozil za gospodinjstva – na primer finančna spodbuda, vozovnice za JPP, subvencija za kolo itd. Posodobitev zakonodaje za ureditev sopotništva – zakonsko omogočanje takih prevozov ter regulacija na področju varnosti potnikov. Podpore za širitev sistemov za souporabo avtomobilov in platform za sopotništvo s pozitivno diskriminacijo, na primer z ugodnostmi v zvezi s parkiranjem, uporabo rumenih pasov itd. Vzpostavitev parkirišč za sopotništvo (zakonske podlage, finančna sredstva), integracija z drugimi oblikami mobilnostnih točk. Podpora države pri razvoju in uporabi tehnoloških rešitev za sopotništvo (na primer aplikacij za iskanje sopotnikov). Priprava študije, pravnih podlag in uvedba omejitve uporabe posameznih prometnih pasov na AC/HC z namenom spodbujanja vozil z več potniki (v primeru gradnje tretjega pasu na AC/HC). Preučitev možnosti in učinkov znižanja dovoljene hitrosti na avtocestah in hitrih cestah (na izpuste TGP, varnost, zastoje, potovalne čase in tako dalje) in potencialna izvedba v skladu z ugotovitvami študije. Vzpostavitev Nacionalne evidence cestnih zapor (NEZ).
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Izvaja se vključitev platforme prevozi.org v nacionalni načrtovalec poti (SIMO.si). V izvajanju je študija o izvedljivosti in učinkih uvedbe omejitve uporabe za vozila z več potniki na posameznih pasovih na AC, in sicer za štajerski avtocestni krak pri Ljubljani. Ostale aktivnosti še niso v izvajanju oziroma podatki niso bili posredovani.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Čim prej naj se prične z izvajanjem aktivnosti tega instrumenta, saj se večina aktivnosti še ne izvaja.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE, MZI	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

5.3.6 Trajnostna prometna politika – Tovorni promet

M27.1 STRATEŠKO NAČRTOVANJE TOVORNEGA PROMETA	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MZI, mestne občine
KRATEK OPIS	Vključitev strateških usmeritev za tovorni promet v procesu priprave DCPS. Sprejetje in izvajanje Načrtov upravljanja mestne logistike (NUML) s ciljem optimizacije in elektrifikacije logističnih procesov in s tem zmanjšanje negativnih vplivov tovarnega prometa v mestih oziroma funkcionalnih urbanih območjih (na primer konsolidacija tovora, povečanje zasedenosti vozil, spodbujanje kolesarske logistike, okoljske cone in tako dalje).*
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Sprejet je bil Pravilnik o načrtih upravljanja mestne logistike, načrtih izvajanja parkirne politike in mobilnostnih načrtih (Uradni list RS, št. 21/24), na podlagi katerega bo možno sofinanciranje priprave načrtov upravljanja mestne logistike. V okviru projekta LIFE Care4Climate, ki je sofinanciran iz podnebnega sklada, je bil pripravljen načrt upravljanja mestne logistike za občino Piran. Pričela so se aktivnosti za zagon priprave DCPS, v sklopu katere bodo opredeljene strateške usmeritve za tovorni promet.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Priprava DCPS bo potekala v letu 2025 in 2026, sprejem je predviden za leto 2027.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Preuči naj se možnosti omejevanja/upravljanja tovarnega prometa v skladu z EU zakonodajo (npr. omejevanje v času in prostoru, diferenciacija cestnin, preusmerjanje na železnico).	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
• MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
15. september 2025	

M27.2 INFRASTRUKTURA ZA TOVORNI PROMET

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	organizacijski, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI
KRATEK OPIS	Identifikacija potreb po izgradnji intermodalnih vozlišč in malih logističnih centrov za tovorni promet. Izboljšanje železniške infrastrukture. Nova dvotirna proga Divača–Koper. Nadgradnja tovarne postaje Koper s ciljem podpore povečanim blagovnim tokovom na novi povezavi Divača–Koper. Spodbujanje terminalskih storitev preklada kontejnerjev v kombiniranem prevozu blaga – sprejetje ustreznih zakonskih podlag in zagotovitev sredstev v skladu z evropsko direktivo. Identifikacija potreb in spodbujanje gospodarskih subjektov h gradnji, obnovi in ponovni uporabi industrijskih tirov s sofinanciranjem in podporo pri pridobivanju EU sredstev.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V teku je izgradnja drugega železniškega tira Divača–Koper, predviden je začetek gradnje levega tira.

Za področje izboljšanja železniške infrastrukture glej instrumenta M24.2 in M24.3.

Projekt širitve tovarne postaje je šele v začetni fazi. Pripravljene so bile strokovne podlage za povečanje zmogljivosti na železniški postaji Koper tovarna. Potekajo preučitve glede odkupa zemljišč, ki so nujni za širitev postaje, ter možnosti, da bi širitev izpeljali kot vzdrževalna dela v javno korist.

Ostale aktivnosti po predvideni časovnici še niso izvajane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Vzpostavila se bo prevoznost drugega železniškega tira Divača–Koper.

V primeru nadgradnje tovarne postaje Koper v okviru VDJK je predvideno, da bi do leta 2027 izdelali investicijsko in projektno dokumentacijo, leta 2028 bi izvedli pripravljalna dela ter med letoma 2029 in 2033 izvedli glavna gradbena dela.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MZI

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

M27.5 DIGITALIZACIJA V TOVORNEM PROMETU

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI
KRATEK OPIS	Uporaba digitalnih dokumentov v tovornem cestnem prometu (izvajanje direktiv EFTI, e-CMR).

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

MZI sodeluje v konzorcijskem projektu eFTI4LIVE v okviru IPE 2024. Projekt bo zajel študijo s svetovanjem/strokovnim nadzorom in implementacijo rešitve s certificiranjem. Projekt bo izhajal iz rezultatov projektov eFTI4EU in eFTI4ALL, ki sta še v teku, prvi trenutno proučuje potreben razvoj na strani držav članic za vzpostavitev usklajenega in čezmejnega, medsebojno povezanega sistema eFTI-vrat, drugi nadgrajuje sistem s testiranjem okolja za izmenjavo podatkov eFTI. Projekt eFTI4LIVE širi sodelovanje, vključno s ponudniki storitev IT, opazovalci in dodatnimi državami članicami za razvoj, preizkušanje in izvajanje eFTI-vrat in eFTI-platform. Z vzdrževanjem referenčne arhitekture eFTI in vključitvijo celotne dobavne verige gospodarskih subjektov in novih primerov uporabe bo vzpostavil končno delujoče eFTI (Electronic Freight Transport Information) okolje.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Izvajanje projekta eFTI4LIVE se načrtuje za obdobje julij 2025–junij 2029.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MZI

DATUM PRIPRAVE

15. september 2025

5.3.7 Alternativna goriva in drugi instrumenti za zniževanje izpustov vozil

M28.12	VZPOSTAVITEV GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE ZAGOTAVLJANJA IN UPRAVLJANJA POLNILNE INFRASTRUKTURE	
SPLOŠEN OPIS		
VRSTA INSTRUMENTA	organizacijski	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE	
KRATEK OPIS	Vzpostavitev nove gospodarske javne službe upravljanja in zagotavljanja polnilnih parkov moči vsaj 3MW. Vzpostavitev polnilnih parkov visokih moči vsaj 3 MW za hitro polnjenje ob omrežju TEN-T. Vzpostavitev digitalne platforme za spodbujanje investicij v polnilno infrastrukturo – prikaz zasedenih in nezasedenih lokacij ter osnovnih podatkov o prostih lokacijah (priključna moč, status zemljišča, parkirne površine, potrebna soglasja in tako dalje).	
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025		
GJS po ZIAG ni ustanovljena, zato se tudi ne izvaja ta ukrep.		
Glede izvajanja ostalih aktivnosti informacije niso bile posredovane.		
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026		
Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.		
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA		
Ni priporočil.		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV		
• MOPE		
DATUM PRIPRAVE		
17. september 2025		

M28.9 VZPOSTAVITEV NACIONALNEGA OKVIRJA ZA SPODBUJANJE UPORABE ALTERNATIVNIH GORIV	
SPLOŠEN OPIS	
VRSTA INSTRUMENTA	Načrtovanje, organizacijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Priprava prenovljene strategije za razvoj trga v zvezi z alternativnimi gorivi v prometnem sektorju ter vzpostavitev ustrezne infrastrukture v okviru prenovljene DCPS (Državne celostne prometne strategije). Priprava akcijskega načrta za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu in vzpostavitev ustrezne infrastrukture. Vzpostavitev centra za spodbujanje prehoda na alternativna goriva z namenom sofinanciranja naložb za vzpostavitev ustrezne polnilne in oskrbovalne infrastrukture in spremembo voznega parka ter drugih podpornih ukrepov.
IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025	
Pripravljajo se strokovne podlage za pripravo novih ciljev za infrastrukturo za alternativna goriva, projektna naloga je bila zaključena avgusta 2025. Do konca leta 2025 bo pripravljena nova strategija za področje alternativna goriva, cilji bodo vključeni v DCPS. Na podlagi strokovnih podlag za strategijo za alternativna goriva bo pripravljen nov načrt ukrepov do konca leta 2025 ter v skladu z AFIR posredovan na EK. V letu 2024 je bil vzpostavljen Center za spodbujanje prehoda na alternativna goriva, ki ga je prevzela družba Borzen d.o.o.	
PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026	
Predvidena je priprava ključnih ciljev strategije po kategorijah vozil in polnilni oz. oskrbovalni infrastrukturi. Predvidena je priprava akcijskega načrta ukrepov za doseganje ciljev po AFIR ter nacionalnega okvira politike, določenega z ZIAG. Center za spodbujanje prehoda na alternativna goriva bo nadaljeval delo tudi v letu 2026 - objava in izvedba javnih pozivov za polnilno infrastrukturo, e-vozila, avtobuse, e-kolesa, demonstracijske projekte ter ozaveševalno promocijske aktivnosti, vključno z organizacijo konference za področje alternativnih goriv.	
PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA	
Ni priporočil.	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV	
MOPE	
DATUM PRIPRAVE	
17. september 2025	

**DEMONSTRACIJSKI PROJEKTI ZA UMEŠČANJE E-POLNILNE INFRASTRUKTURE V
M28.13 VEČSTANOVANJSKE SOSESKE TER PREDPIS ZA OPREMLJENOST PARKIRIŠČ S
POLNILNO INFRASTRUKTURO**

SPLOŠEN OPIS

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
KRATEK OPIS	Spodbude za izvedbo demonstracijskega projekta oziroma več projektov za postavitev polnilne infrastrukture za stanovalce večstanovanjskih stavb v stavbi ali v okolici z namenom identifikacije ovir in načinov za njihovo odpravo vključno z morebitnimi spremembami zakonodaje. Posodobitev predpisa (Zakona o učinkoviti rabi energije) z zvišanjem normativov glede opremljenosti parkirišč s polnilno infrastrukturo in tudi glede potrebnih inštalacij, da bodo parkirišča pripravljena za namestitev polnilnih postaj najmanj v skladu s prenovljeno zakonodajo EU.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

V pripravi je sprememba ZURE, s katero bo v slovenski pravni red prenesena tudi direktiva EPBD - DIREKTIVA (EU) 2024/1275 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 24. aprila 2024 o energetski učinkovitosti stavb, ki določa strožje pogoje za polnilna mesta za električna vozila.

Zaenkrat še ni predvidena izvedba demonstracijskih projektov za postavitev polnilne infrastrukture za stanovalce večstanovanjskih stavb.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

17. september 2025

UKREP SPODBUJEVALNI IN OZAVEŠČEVALNI UKREPI

V ukrepu so vključeni naslednji instrumenti:

M28.1 SPODBUJANJE VARČNE VOŽNJE

VRSTA INSTRUMENTA	informiranje/promocija/ozaveščanje, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI

M28.2 OZAVEŠČANJE O ALTERNATIVNIH GORIVIH

VRSTA INSTRUMENTA	informiranje/promocija/ozaveščanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

M28.11 SPODBUJANJE GOSPODARSKIH DRUŽB ZA ZNIŽANJE IZPUSTOV IZ VOZIL

VRSTA INSTRUMENTA	drugo (organizacijski) in ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

KRATEK OPIS UKREPA

Spodbujanje prehoda na trajnostno mobilnost prek ozaveščanja o varčni vožnji, alternativnih gorivih ter oblikovanja podporne informacijske platforme in izvedbe demonstracijskih projektov v podjetjih.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Ozaveščanje o alternativnih gorivih izvaja Borzen (redno obveščanje o e-vozilih, promoviranje javnih pozivov), pripravlja se komunikacijska kampanja.

Informacijska platforma se trenutno še ne izvaja, platforma bo koristna za pripravo javnih razpisov za težka e-vozila in zasebno polnilno infrastrukturo ter demonstracijske projekte.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V letu 2025 v oktobru bo Borzen izvedel tudi strokovno konferenco, kjer bodo obravnavane teme s področja alternativnih goriv.

Za ostale aktivnosti informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

17. september 2025

UKREP FINANČNO-DAVČNE SPODBUDE ZA PREHOD NA VOZILA Z NIZKIMI EMISIJAMI CO₂

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M28.3 SPODBUJANJE NAKUPA IN UPORABE UČINKOVITEJŠIH VOZIL PREKO DAJATEV

VRSTA INSTRUMENTA	informiranje/promocija/ozaveščanje, ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI

M28.4 FINANČNE SPODBUDE ZA PREHOD NA VOZILA Z NIZKIMI EMISIJAMI CO₂

VRSTA INSTRUMENTA	informiranje/promocija/ozaveščanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

KRATEK OPIS UKREPA

Načrtovani ukrep vključuje davčne spodbude za nakup lažjih in okolju prijaznejših vozil z nižjimi izpusti CO₂ ter subvencije za nakup električnih in drugih vozil brez izpustov, predvsem za javni promet in gospodarske subjekte. Nadalje se predvideva izvedba javnih razpisov za študije, demonstracijske projekte in promocijo alternativnih goriv, ter nadgradnja železniškega voznega parka z namenom povečanja energetske učinkovitosti.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Za aktivnost »Izvajanje javnih pozivov in razpisov za pridobitev sredstev za podporne ukrepe prehoda na alternativna goriva v prometu (študije, demonstracijski projekti, promocijske aktivnosti)« so bili v letu 2024 in prvi polovici leta 2025 izvedeni javni pozivi za e-vozila. V letu 2024 jih je do julija izvajal Eko sklad, v drugi polovici leta 2024 je prevzel Borzen.

Spodbude za obnovo in nadgradnjo železniškega voznega parka (potniški in tovorni) ter uvajanje novih tehnologij na podlagi regulative EU (ECTS, GSM-R, kompozitni zavornjaki, avtomatska spenjača in drugo) so sofinancirane iz podnebnega sklada.

V letu 2024 je Eko sklad objavil javni poziv za mestne avtobuse brez izpustov CO₂ v višini 30 mio EUR ter ostala vozila za prevoz šolarjev in njihove prtljage. V letu 2025 je Borzen objavi javni poziv za e-avtobuse v višini 10 mio EUR.

Objavljen je bil javni razpis na Borzenu - nepovratne finančne spodbude za nakup ali predelavo tovornih vozil in avtobusov na sintetični plin in biometan ter s pogonom na elektriko in vodik, ki so bili kupljeni ali predelani od vključno 12. 3. 2025 do vključno 30. 10. 2025. Na voljo 90.346,71 EUR iz SPS.

Aktivnosti, vezane na davek na lahka motorna vozila, spodbujanje nakupa lahkih električnih vozil ter subvencije na zamenjavo starega vozila na fosilna goriva ter sprotne analize trga z namenom prilagajanja višine subvencije aktualnim razmeram, še niso v izvajanju.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Javni pozivi za e-vozila se bodo nadaljevali tudi v 2. polovici leta 2025 ter v letu 2026.

predvideno je nadaljevanje javnega poziva za nakup avtobusov tudi v letu 2026, dodatna sredstva za 2026 še niso določena.

Zaenkrat še ni določeno, koliko sredstev bo v letu 2026 namenjeno za nakup ali predelavo tovornih vozil e-vozil.

Za ostale aktivnosti informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

17. september 2025

UKREP PREDPISI ZA SPODBUJANJE UPORABE ALTERNATIVNIH GORIV

V ukrepu so vključeni naslednji instrumenti:

M28.5 OMEJITEV NAKUPA VOZIL NA FOSILNO GORIVO V JAVNIH PODJETJIH

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
-------------------	----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MJU
--------------------------	-----------

M28.6 OLAJŠANJE UPORABE ELEKTRIČNIH LAHKIH TOVORNIH VOZIL

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
-------------------	----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI
--------------------------	-----

M28.19 UVEDBA OBMOČIJ Z NIZKIMI EMISIJAMI ALI BREZ EMISIJ

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
-------------------	----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MZI, občine
--------------------------	-------------------

M28.20 NADZOR NAD EMISIJAMI VOZIL

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
-------------------	-----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI
--------------------------	-----

KRATEK OPIS UKREPA

Predvideni so dvig ciljev Slovenije v Uredbi o zelenem javnem naročanju glede deleža čistih in brezemisijjskih vozil za cestni prevoz po letu 2025, sprememba največje dovoljene teže vozila, ki ga je možno upravljati z vozniškim dovoljenjem kategorije B za električna vozila, priprava podlag in uvedba območij z nizkimi izpusti ali brez izpustov, kamor je prepovedan vstop za najbolj onesnažujoča vozila ter vpeljava meritve števila delcev v sklopu tehničnih pregledov v skladu s priporočili Evropske komisije.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Meritve števila delcev v sklopu tehničnih pregledov se pri nas še ne izvajajo. Na EU nivoju je v postopku sprejemanja EU direktiva, ki bo to uvedla.

Ostale aktivnosti po predvideni časovnici še niso izvajane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Zaenkrat še sprememba te uredbe o zelenem javnem naročanju ni predvidena. Sprememba je odvisna tudi od spremembe Direktive o čistih in energetske učinkovitih vozilih.

Za ostale aktivnosti informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, MZI

DATUM PRIPRAVE

17. september 2025

UKREP NAČRTOVANJE IN SPODBUJANJE POSTAVITVE POLNILNE IN OSKRBOVALNE INFRASTRUKTURE

V ukrepu sta vključena naslednja instrumenta:

M28.10 NAČRTOVANJE IN SPODBUJANJE POSTAVITVE POLNILNE IN OSKRBOVALNE INFRASTRUKTURE

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje, organizacijski, ekonomski, fiskalni
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, Luka Koper, MIZI, upravljavci letališč

M28.15 SPODBUJANJE POLNILNE INFRASTRUKTURE Z MANJŠIM VPLIVOM NA OMREŽJE

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

KRATEK OPIS UKREPA

Načrtovani ukrepi vključujejo vzpostavitev in širitev polnilne ter oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva (elektrika, vodik, UZP) v cestnem, pomorskem in letalskem prometu, skladno s cilji EU. Vzpostavljen bo informacijski sistem za dostop do podatkov o polnilnih mestih, spodbujale pa se bodo tudi investicije v hitro polnjenje in lokalno shranjevanje energije za razbremenitev omrežja. Poudarek je na strateškem načrtovanju lokacij, digitalni podpori ter povezovanju z obstoječo prometno in energetska infrastrukturo.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Vzpostavitev informacijskega sistema in izmenjava statičnih in dinamičnih podatkov o polnilnih in oskrbovalnih mestih za alternativna goriva v prometu z nacionalnim spletnim portalom nacionalna točka dostopa – NAP je izvedena.

Za aktivnost »zagotovitev polnilnih mest za oskrbo ladij v pomorskem prometu v skladu s cilji EU in potrebami« je bila v letu 2024 potrjena projektna definicija in projektna skupina po internih predpisih vodenja projektov ter se je začel postopek za izbiro izvajalca idejne zasnove. Izdelana in potrjena DiiP, PIZ in IP investicijska dokumentacija. V začetku leta 2025 se je z izbranim izvajalcem podpisala pogodba ter pričela izdelava idejne zasnove (IDZ). V Q2 2025 je bila izdelana pobuda DPN RTP Luka Koper ter vložena na MZI.

Za »sofinanciranje naložb v izgradnjo električne polnilne infrastrukture za hitro polnjenje vozil osebnega in tovornega prometa« je bil 28. 3. 2025 objavljen javni poziv za polnilne parke ob omrežju TEN-T za lahka in težka vozila, izvaja Borzen d.o.o v okviru centra za alternativna goriva.

Priprava državnega načrta primernih lokacij polnilnih parkov visokih moči za polnilno infrastrukturo v skladu z ZIAG se še ne izvaja in je v zamudi, GJS po ZIAG ni ustanovljena.

»Spodbujanje prigradnje sistemov za hrambo energije k polnilnim mestom večjih moči s ciljem zmanjšanja vpliva na omrežje« se še ne izvaja.

Glede izvajanja »zagotovitve oskrbe mirujočih zrakoplovov z električno energijo v letalskem prometu v skladu s cilji EU in potrebami« ni bilo posredovanih informacij.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

V Skladu z ZIAG in AFIR se bodo izmenjevali podatki med informacijskim sistemom in NAP.

Na projektu za zagotovitev polnilnih mest za oskrbo ladij v pomorskem prometu bo zaključena izdelava idejne zasnove v Q3 2025 in na podlagi le-te se bo pričelo pridobivanje dokumentacije za izdajo gradbenega dovoljenja ter PZI v Q2 2026.

Predviden je pregled vlog prispelih na javni razpis za polnilne parke ob omrežju TEN-T za lahka in težka vozila.

Za ostale aktivnosti informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ukrepi za alternativna goriva so ustrezno zastavljeni, vendar je njihovo izvajanje prepočasno. Za učinkovito razogljičenje je ključno pospešiti umeščanje in gradnjo polnilne in oskrbovalne infrastrukture, zlasti za tovorni promet.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE, Luka Koper

DATUM PRIPRAVE

17. september 2025

UKREP POVEČEVANJA DELEŽA OVE V PROMETU

V ukrepu so vključeni naslednji instrumenti:

M28.14 SPODBUJANJE PAMETNIH POLNILNIH MEST NIŽJIH MOČI

VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje, organizacijski, ekonomski, fiskalni
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

M28.16 SPODBUJANJE OVE ELEKTRIKE ZA POLNENJE ELEKTRIČNIH VOZIL

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

M28.17 POVEČEVANJE DELEŽA OVE V PROMETU

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE

M28.18 PREUČITEV MOŽNOSTI DODATNEGA SPODBUJANJA UPORABE BIOGORIV

VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE, MF

KRATEK OPIS UKREPA

Ukrepi vključujejo sofinanciranje manjših polnilnih mest za električna vozila, ki bodo omogočila učinkovito uporabo viškov obnovljive energije, ter spodbude podjetjem za postavitve polnilne infrastrukture. Uveden bo sistem dobropisov za lastnike polnilnic, ki uporabljajo elektriko iz obnovljivih virov, s ciljem povečanja deleža OVE in zmanjšanja izpustov. Poleg tega se načrtuje zaostritev zahtev glede deleža OVE in analiza spodbud za večjo uporabo biogoriv v pogonskih gorivih.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Objavljen je javni poziv za polnilna mesta običajne moči (do 22 kW), ki ga izvaja Borzen (2025). Gre za zasebna polnilna mesta za fizične osebe in pravne osebe. Poleg tega je v objavi javni razpis (2025) za subvencioniranje javno dostopne polnilne infrastrukture v okviru programa RePowerEU in NOO, ki ga izvaja MOPE, v okviru katerega so na voljo sredstva za polnilna mesta običajne moči.

Glede izvajanja ostalih aktivnosti informacije niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Javni poziv za zasebno polnilno infrastrukturo se bo nadaljeval tudi v letu 2026, javni razpis za javno dostopno polnilno infrastrukturo bo zaključen v letu 2025.

Za ostale aktivnosti informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MOPE

DATUM PRIPRAVE

17. september 2025

UKREP STATISTIKA IN PODATKI ZA PODROČJE ALTERNATIVNIH GORIV

V ukrepu sta vključeni naslednja instrumenta:

M28.7 IZBOLJŠANJE STATISTIKE ELEKTRIČNIH VOZIL

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
-------------------	----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MZI (AVP)
--------------------------	------------------

M28.21 METODE ZA DOLOČANJE PRIHRANKOV ENERGIJE

VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
-------------------	----------

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOPE
--------------------------	-------------

KRATEK OPIS UKREPA

Predvidena je dopolnitev podatkovne zbirke registriranih vozil s podatkom, ki omogoča jasno identifikacijo baterijskih električnih vozil in priključnih hibridov in podatki o lastnostih električnih vozil (na primer specifična poraba Wh/km). Predvidena je tudi analiza ali določitev metodologije za izračun prihrankov energije.

IZVAJANJE INSTRUMENTA OD ZAČETKA LETA 2024 DO SREDINE LETA 2025

Dopolnitev podatkovne zbirke registriranih vozil se izvaja.

Glede izvajanja ostalih aktivnosti informacije niso bile posredovane.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU DO KONCA LETA 2026

Za aktivnosti informacije o predvidenem izvajanju instrumenta niso bile posredovane.

PRIPOROČILA ZA USMERJANJE IZVAJANJA

Ni priporočil.

ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE / VIRI PODATKOV

- MZI

DATUM PRIPRAVE

17. september 2025

6 Oznake, slike in tabele

Seznam oznak in kratic

AC	avtocesta
AFIR	evropska regulativa glede alternativnih goriv (Alternative Fuels Infrastructure Regulation)
AN URE	Akcijski načrt za učinkovito rabo energije
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
AVP	Javna agencija za varnost prometa
BEV	baterijsko električno vozilo (battery electric vehicle)
COPERT	Računalniški program Evropske okoljske agencije za izračunavanje emisij iz cestnega prometa (Computer programme to calculate emissions from road transport)
CPS	celostna prometna strategija
CRP	ciljni raziskovalni program
CTN	celostne teritorialne naložbe
DARS	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
DCPS	državna celostna prometna strategija
DDV	davek na dodano vrednost
DE	Direktorat za energijo
DIPSIIIP	digitalna integrirana platforma za spremljanje izvajanja ukrepov prometne politike in investicijskih infrastrukturnih projektov
DPN	državni prostorski načrti
DPSIR	koncept gonilne sile – obremenitve – stanje – vplivi – odzivi (Driver-Pressure-State-Impact-Response framework)
DRSI	Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo
DSEPS 2050	Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050
DSO	dom starejših občanov
DUJPP	Družba za upravljanje javnega potniškega prometa
ECTS	Evropski sistem za nadzor vlakov (European Train Control System)
EED	Direktiva o energetske učinkovitosti (Energy Efficiency Directive)
EIB	Evropska investicijska banka
ELENA	tehnična pomoč Evropske investicijske banke na področju energetske učinkovitosti (European Local Energy Assistance)
EK	Evropska komisija
ENSVET	Energetsko svetovalna mreža za občane
EPBD	Direktiva o energetske učinkovitosti stavb (Energy Performance of Buildings Directive)
EPO	energetsko pogodbenišтво
ES	Evropska skupnost
ETCS	Evropski sistem za vodenje vlakov (European Train Control System)
ETM	Evropski teden mobilnosti
ETS	shema za trgovanje z izpusti EU (EU Emission Trading Scheme)
EU	Evropska unija (European Union)
EU-27	države članice EU (27 držav)
EUROSTAT	Statistični urad Evropske Unije
EZ	Energetski zakon

FOO	funkcionalno ovirane osebe
GIS	Gozdarski inštitut Slovenije
GJS	gospodarska javna služba
GOŠO	gradnja odprtih širokopasovnih omrežij
GSM-R	digitalneo železniško radijsko omrežje
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
HC	hitra cesta
ICCT	Mednarodni svet za okolju prijazen transport (International Council on Clean Transportation)
IDZ	idejna zasnova
IJPP	integrirani javni potniški promet
JP	javni poziv
JPP	javni potniški promet
JR	javni razpis
KIS	Kmetijski inštitut Slovenije
LEK	lokalni energetske koncept
LIFE	Evropski program - instrument financiranja na področju okolja
LULUCF	raba zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstvo (Land Use, Land-Use Change and Forestry)
LUR	Ljubljanska urbana regija
LŽV	Ljubljansko železniško vozlišče
MCTG	Mednarodni center za trajnostno gradnjo
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MDP	Ministrstvo za digitalno preobrazbo
MF	Ministrstvo za finance
MGTŠ	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MK	Ministrstvo za kulturo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MKRR	Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
MP	Ministrstvo za pravosodje
MSP	Ministrstvo za solidarno prihodnost
MSP	mala in srednje velika podjetja
MZ	Ministrstvo za zdravje
Mzi	Ministrstvo za infrastrukturo
NCUP	Nacionalni center za upravljanje prometa
NEDC	testni standard Novi evropski vozni cikel (New European Driving Cycle)
neETS	naprave, izpusti ali sektorji zunaj sheme ETS
NEPN	Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt
NEPN 2020	Nacionalni energetske podnebni načrt iz leta 2020
NEPN 2024	Posodobljeni Nacionalni energetske podnebni načrt iz leta 2024
NEZ	Nacionalna evidenca cestnih zapor
NMS	Narodni muzej Slovenije
NOO	Načrt za okrevanje in odpornost

NUML	Načrt upravljanja mestne logistike
OCPS	občinska celostna prometna strategija
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (The Organisation for Economic Co-operation and Development)
OJS	ožji javni sektor
OP EKP	Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020
OP ROPI	Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013
OPSI	Spletni portal <i>Odprti podatki Slovenije</i>
OP TGP	Operativni program ukrepov za zmanjševane emisij toplogrednih plinov do leta 2020
OT	odvečna toplota
OVE	obnovljivi viri energije
PEKP	Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji
PFN	poslovni in finančni načrt
PGD	prostovoljno gasilsko društvo
PHEV	priljučni hibrid (plug-in hybrid electric vehicle)
PO	Podnebno ogledalo
PoZ	Podnebni zakon
PP-EPS	Projektna pisarna za energetske prenove stavb
PP-TPS	Projektna pisarna za pripravo projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb
PP-TPSS	Projektna pisarna za celovito prenovo stanovanjskih stavb
PURES	Pravilnik o učinkoviti rabi energije
PZI	projekt za izvedbo
RE-CO	pregled in optimizacija delovanja obstoječih stavbnih sistemov (Re-Commissioning)
ReDPS50	Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050
ReSPR50	Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050
RRI	raziskovalno razvojni
RS	Republika Slovenija
RTP	razdelilna transformatorska postaja
SDOH	sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja
sNES	skoraj ničenergijska stavba
SNG	Slovensko narodno gledališče
SNRK	Strateški načrt za razvoj kolesarjenja do leta 2030
SPS	Sklad za podnebne spremembe
SPTE	soproizvodnja toplote in električne energije
SSO	skupnostna samooskrba z električno energijo
SSRS	Stanovanjski sklad Republike Slovenije
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SŽ	Slovenske železnice
ŠJS	širši javni sektor v lasti države
TEN-T	vseevropsko prometno omrežje (The trans-European transport network)
TGP	toplogredni plini
UL	Uradni list
UNFCCC	Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja (United Nations Framework Convention on Climate Change)
URE	učinkovita raba energije
UZP	utekočinjeni zemeljski plin

VDJK	vzdrževalna dela v javno korist
VSS	večstanovanjska stavba
WLTP	Svetovno harmonizirana procedura testiranja za lahka motorna vozila (Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure)
ZCPN	Zakon o celostnem prometnem načrtovanju
ZIAG	Zakon o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu
ZN	Združeni narodi (angl. United Nations, UN)
ZSROVE	Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije
ZURE	Zakon o učinkoviti rabi energije
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Seznam slik

Slika 1:	Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti v obdobju 2014–2024 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2025 (Vir: Eko sklad, Agencija za energijo, IJS-CEU)	23
Slika 2:	Gibanje indeksa energetske učinkovitosti za izbrane panoge industrije ter celotno industrijo glede na leto 2005 (Vir: IJS-CEU)	30
Slika 3:	Kumulativna površina celovito energetsko saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2021–2024, pričakovana vrednost kazalnika leta 2025 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2030 iz DSEPS 2050 (Vir: IJS-CEU)	44
Slika 4:	Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2021–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	44
Slika 5:	Povprečni izpusti CO ₂ novih vozil s cilji za leto 2015 in 2021 po NEDC standardu, povprečni izpusti CO ₂ novih vozil po WLTP standardu s cilji po WLTP standardu za obdobje od leta 2021 do leta 2034 ter povprečni izpusti CO ₂ vseh vozil in cilji za leti 2020 in 2030 (Vir: ARSO, IJS-CEU)	70
Slika 6:	Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti v obdobju 2014–2024 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2025 (Vir: Eko sklad, Agencija za energijo, IJS-CEU) Energy savings achieved by the energy efficiency obligation scheme (EEOS) and the alternative policy measure in the period 2014–2024 and their target values up to 2025 (Source: Eco Fund, Energy Agency, JSI-EEC)	- 2 -
Slika 7:	Struktura doseženih novih prihrankov energije po posameznih ukrepih, izvedenih v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca, leta 2024 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU) Structure of achieved energy savings by individual measures implemented within the energy efficiency obligation scheme (EEOS) in 2024 (Source: Energy Agency, JSI-EEC)	- 5 -
Slika 8:	Znesek finančnih spodbud za URE in rabo OVE v industriji neETS v obdobju 2010–2024 (Vir: IJS-CEU) The amount of financial incentives for EE and RES in the non-ETS industry in the period 2010–2024 (Source: JSI-EEC)	- 10 -
Slika 9:	Gibanje indeksa energetske učinkovitosti za izbrane panoge industrije ter celotno industrijo glede na leto 2005 (Vir: IJS-CEU) Energy Efficiency Index trends for selected sectors and industry as a whole compared to 2005 (Source: JSI-EEC)	- 14 -
Slika 10:	Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju v obdobju 2012–2024 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 oz. 2030 (Vir: IJS-CEU) Leverage of incentives in the public sector in the period 2012–2024 and its target values up to 2020 and 2030 (Source: JSI-EEC)	- 20 -

Slika 11:	Kumulativno zmanjšanje izpustov CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2024 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU) Cumulative CO ₂ emissions reduction through measures in the public sector in the period 2011–2024 and its target values up to 2020 (Source: JSI-EEC)	- 25 -
Slika 12:	Kumulativni prihranek končne energije z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2024 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU) Cumulative energy savings through measures in the public sector in the period 2011–2024 and its target values up to 2020 (Source: JSI-EEC)	- 27 -
Slika 13:	Prihranek končne energije z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2012–2024 v okviru različnih programov, podatki za leto 2024 so preliminarni (Vir: IJS-CEU) Cumulative energy savings through measures in the public sector in the period 2012–2024 within different programs, data for 2024 are preliminary (Source: JSI-EEC)	- 28 -
Slika 14:	Kumulativna površina celovito energetske saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2011–2024, pričakovana vrednost kazalnika leta 2025 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 iz OP TGP (Vir: IJS-CEU) Cumulative floor area of energy-renovated buildings in the public sector in the period 2011–2024, the expected indicator value in 2025,, and its target values up to 2020 from the OP GHG (Source: JSI-EEC)	- 33 -
Slika 15:	Kumulativna površina celovito energetske saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2021–2024, pričakovana vrednost kazalnika leta 2025 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2030 iz DSEPS 2050 (Vir: IJS-CEU) Cumulative floor area of energy-renovated buildings in the public sector in the period 2021–2024, the expected indicator value in 2025, and its target values up to 2030 from the LTRS 2050 (Source: JSI-EEC)	- 33 -
Slika 16:	Energetska prenova stavb ožjega javnega sektorja v obdobju 2014–2024 (Vir: MOPE) Energy renovation of buildings owned and occupied by the central government in the period 2014–2024 (Source: MECE)	- 37 -
Slika 17:	Kumulativno zmanjšanje izpustov CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2010–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2020 (Vir: IJS-CEU) Cumulative CO ₂ emissions reduction due to the implementation of EE and RES measures in the residential sector in the period 2010–2024 and the indicator's target values up to 2020 (Source: JSI-EEC) ..	- 40 -
Slika 18:	Kumulativno zmanjšanje izpustov CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2021–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2030 (Vir: IJS-CEU) Cumulative CO ₂ emissions reduction due to the implementation of EE and RES measures in the residential sector in the period 2021–2024 and the indicator's target values up to 2030 (Source: JSI-EEC) ..	- 41 -
Slika 19:	Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2010–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2020 (Vir: IJS-CEU) Cumulative energy savings due to the implementation of EE and RES measures in the residential sector in the period 2010–2024 and the indicator's target values up to 2020 (Source: JSI-EEC)	- 43 -
Slika 20:	Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2021–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2020 (Vir: IJS-CEU) Cumulative energy savings due to the implementation of EE and RES measures in the residential sector in the period 2021–2024 and the indicator's target values up to 2030 (Source: JSI-EEC)	- 43 -
Slika 21:	Prihranek končne energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju v obdobju 2010–2024 v okviru različnih programov, podatki za leto 2024 so preliminarni (Vir: IJS-CEU) Cumulative energy savings through measures in the residential sector in the period 2010–2024 within different programs, data for 2024 are preliminary (Source: JSI-EEC)	- 44 -
Slika 22:	Povprečni izpusti CO ₂ novih vozil s cilji za leto 2015 in 2021 po NEDC standardu, povprečni izpusti CO ₂ novih vozil po WLTP standardu s cilji po WLTP standardu za obdobje od leta 2021 do leta 2034	

	ter povprečni izpusti CO ₂ vseh vozil in cilji za leti 2020 in 2030 (Vir: ARSO, IJS-CEU)	
	Average CO ₂ emissions of new vehicles with 2015 in 2021 target values according to NEDC standard, average CO ₂ emissions of new vehicles according to WLTP standard with target values according to WLTP standard for the period 2021–2034 and average CO ₂ emissions of all vehicles and its 2020 and 2030 target values (Source: SEA, JSI-EEC)	- 49 -
Slika 23:	Gibanje deleža OVE v prometu v obdobju 2005–2023 v primerjavi s ciljem za leto 2020, linearno trajektorijo med letoma 2012 in 2020, ciljem za leto 2030 in ocenjenim začrtanim potekom med letoma 2021 in 2030 (Vir: SURS, IJS-CEU)	
	Share of RES in transport in the period 2005–2021 in comparison to the 2020 target value, the linear trajectory between 2012 and 2020, 2030 target value and to the estimated trajectory line between 2021 and 2030 (Source: Statistical office of RS, JSI-EEC)	- 53 -

Seznam tabel

Tabela 1:	Pregled doseganja glavnih ciljev v okviru razsežnosti energetska učinkovitost iz NEPN v letu 2023....	9
Tabela 2:	Povzetek doseganja ciljev na področju energetske učinkovitosti	16
Tabela 3:	Pregled izvajanja instrumentov na področju večsektorskih ukrepov URE iz NEPN 2024.....	24
Tabela 4:	Pregled izvajanja instrumentov na področju industrije iz NEPN 2024	31
Tabela 5:	Pregled izvajanja instrumentov na področju stavb iz NEPN 2024	49
Tabela 6:	Pregled izvajanja instrumentov na področju prometa iz NEPN 2024	74
Tabela 7:	Potrebni novi prihranki energije v okviru 8. člena EED iz NEPN 2024	- 4 -
Tabela 8:	Prihranki energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti v obdobju 2021–2024.....	- 4 -
Tabela 9:	Novi letni prihranek energije, dosežen v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanke v obdobju 2021–2024.....	- 5 -
Tabela 10:	Novi letni prihranek energije, dosežen v okviru izvajanja alternativnega ukrepa za doseganje obveznosti iz 8. člena EED, v obdobju 2021–2024	- 6 -

Priloga 1: Kazalniki s področja energetske učinkovitosti – Doseganje ciljev

Doseganje glavnih ciljev NEPN na področju energetske učinkovitosti spremljamo z naslednjimi kazalniki:

- **[EN10_SPLOŠNO] Raba končne energije po sektorjih**; kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani [Kazalcev okolja v Sloveniji](#),
- **[EN16_SPLOŠNO] Raba primarne energije po gorivih**; kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani [Kazalcev okolja v Sloveniji](#),
- **[PO36_SPLOŠNO] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti** (poglavje 1.1).

1.1 [PO36_SPLOŠNO] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti

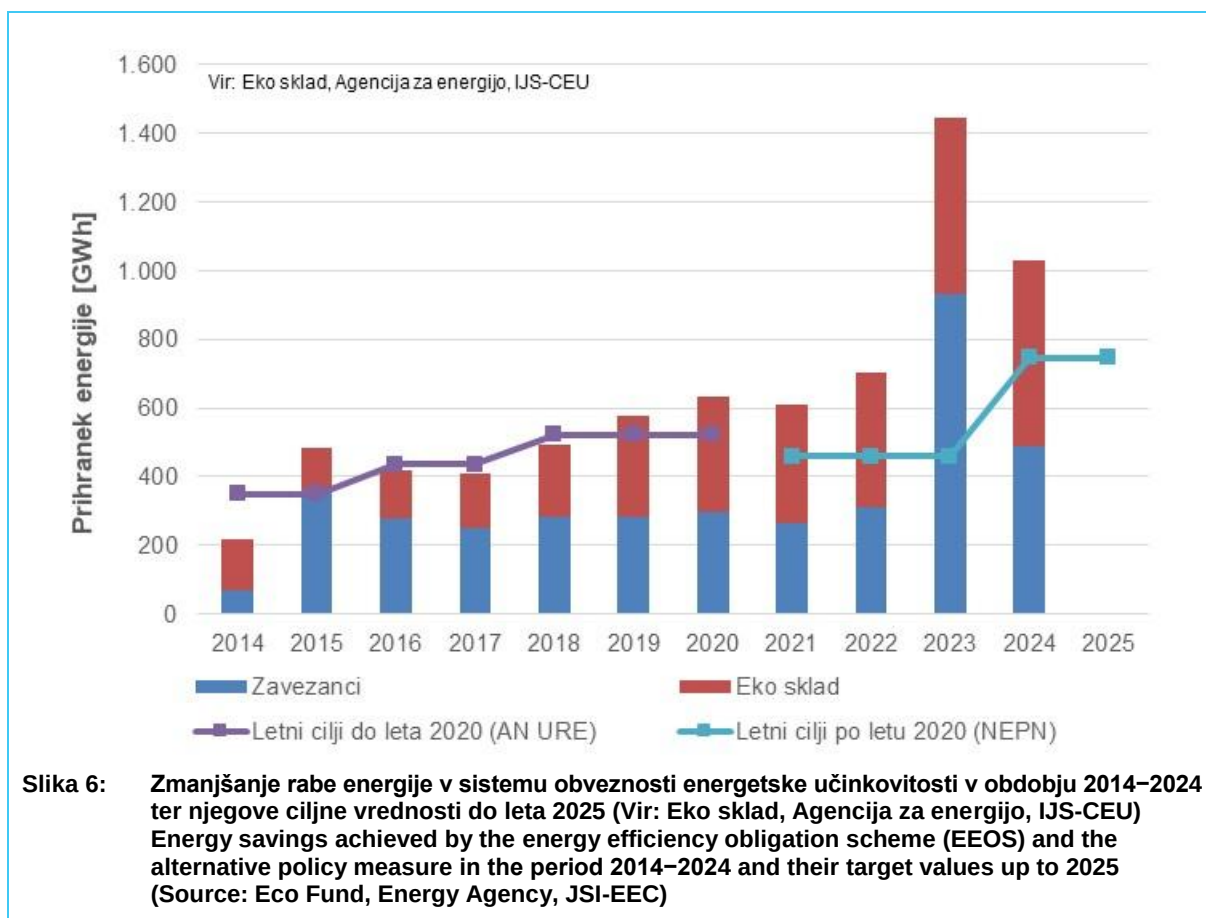
KLJUČNO SPOROČILO

Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti je leta 2024 znašalo 671 GWh. Za več kot polovico manjši prihranki kot leto prej so predvsem posledica tega, da so zavezanci svoje obveznosti v veliki meri pokrili z neizkoriščenimi presežki prihrankov iz preteklih let. Ciljna vrednost za leto 2024 je bila vseeno presežena za 38 % – s prenosom dela presežnih prihrankov iz leta 2023 v okviru sheme za zavezance so prihranki energije znašali 1.028 GWh. Preseženi so bili tudi potrebni skupni letni prihranki za leto 2024 (za 71 %) in potrebni kumulativni prihranki za obdobje 2021–2024 (za 68 %).

KEY MESSAGE

In 2024, the energy reduction in the energy efficiency obligation scheme (EEOS) and alternative measure, t. i. Eco Fund programs, amounted to 671 GWh. The savings were more than a half lower than the previous year, mainly due to the fact that the EEOS obligated parties covered their obligations to a large extent with surpluses of savings from previous years. The target value for 2024 was nevertheless exceeded by 38% – because of the transfer of the part of the surplus savings from 2023 within the EEOS the energy savings amounted to 1,028 GWh. The required total annual savings for 2024 and the required cumulative savings for the period 2021–2024 were also both exceeded, for 71% and 68%, respectively.

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalnik zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti prikazuje dosežene nove letne prihranke energije v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance in alternativnega ukrepa v skladu z 8. členom *Direktive o energetske učinkovitosti (EED)* in *Celovitim nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom (NEPN)*. V shemo obveznega doseganja prihrankov končne energije so v skladu z *Zakonom o energetske učinkovitosti (ZURE)* kot zavezanci vključeni dobavitelji električne energije, toplote, plina ter tekočih in trdnih goriv končnim odjemalcem, ki dobavijo letno več kot 100 MWh energije. Alternativni ukrep iz NEPN 2020 je program spodbud, ki jih za ukrepe učinkovite rabe energije (URE) in rabe obnovljivih virov energije (OVE) namenja Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad (Eko sklad). Z NEPN 2024 se alternativni ukrep razširja tudi na izvajanje programov Borzena in drugih programov spodbujanja URE iz javnih virov financiranja. Doseženo zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske

učinkovitosti prispeva tudi k zmanjšanju izpustov CO₂ in tako ni pomembno samo zaradi doseganja ciljev iz EED in NEPN, ampak tudi z vidika zagotavljanja prehoda v nizkoogljično družbo.

Cilj(i)

EU je sistem obveznosti energetske učinkovitosti uvedla z EED iz leta 2012. V njej je opredelila tudi ciljne prihranke, ki jih je bilo treba doseči v obdobju 2014–2020. V slovenski pravni red so bili ti cilji preneseni z *Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije*, kvantitativno pa so bili ciljni prihranki, novi letni in kumulativni¹⁹, določeni v *Akcijskem načrtu za energetska učinkovitost za obdobje 2014–2020*.

Leta 2018 je bila sprejeta prenovljena EED, ki je za obveznost prihranka energije opredelila letne cilje za obdobje 2021–2030. Ti so bili določeni v višini 0,8 % letne rabe končne energije, glede na povprečje zadnjih treh let pred 1. januarjem 2019. Za Slovenijo so cilji kvantitativno opredeljeni v NEPN 2020, in sicer je novi letni prihranek končne energije ocenjen na 458,7 GWh (39,4 ktoe), kumulativni prihranek v obdobju 2021–2030 pa na 25.230 GWh (2,169 ktoe). Za zavezanca iz sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije so letni cilji za to obdobje določeni v ZURE, in sicer morajo zavezanci v tekočem koledarskem letu doseči prihranke energije v višini 0,8 % prodane energije v preteklem letu. Izjema je prodaja tekočih goriv, kjer letna obveznost postopoma narašča iz cilja za leto 2021, ki je 0,3 % prodanega motornega bencina in dizelskega goriva leta 2020, za 0,1 odstotne točke letno do poenotenja s ciljem 0,8 % prodane energije v letu 2026. Cilji za alternativni ukrep, programe spodbud Eko sklada, niso posebej opredeljeni.

Z namenom okrepitve prizadevanj za prehod v nizkoogljično družbo v okviru svežnja predlogov predpisov *Pripravljeni na 55* (»Fit for 55«) in načrta *REPowerEU* je bila pripravljena in septembra 2023 tudi sprejeta ponovno prenovljena EED. Ta za obdobje 2021–2023 ohranja letne cilje iz leta 2018 sprejete EED, od vključno leta 2024 pa jih bistveno zaostrojuje. Slovenija je skladno s to direktivo omenjene letne cilje za nove prihranke kvantitativno opredelila v NEPN 2024 (Tabela 7). Skupni letni prihranki, ki jih je treba doseči v letu 2030, znašajo 7.849 GWh, kumulativnih prihrankov v obdobju 2021–2030 pa NEPN 2024 ne določa; ocenjeni so na 36,3 TWh. Obveznost še naprej ostaja razdeljena med shemo obveznega doseganja prihrankov končne energije in alternativni ukrep. V NEPN 2020 sta bila za izpolnjevanje obveznosti prihranka energije načrtovana tudi postopen dvig okoljske CO₂ dajatve in prispevka za učinkovito rabo energije.

19 V povezavi s prihranki, doseženimi v okviru sheme, se uporabljajo trije termini, in sicer: novi letni prihranki (prihranki, ki so bili v tem letu doseženi z izvedbo novih ukrepov), skupni letni prihranki (prihranki, ki vključujejo nove letne prihranke in pa prihranke, ki so bili v tem letu posledica izvedbe ukrepov iz prejšnjih let) in skupni večletni oz. kumulativni prihranki v obdobju (prihranki, ki so vsota skupnih letnih prihrankov v opazovanem obdobju).

Tabela 7: Potrebni novi prihranki energije v okviru 8. člena EED iz NEPN 2024

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Potreben delež novih prihrankov glede na rabo končne energije [%]	0,8	0,8	0,8	1,3	1,3	1,5	1,5	1,9	1,9	1,9
Potrební novi letni prihranki [GWh]	458	458	458	745	745	859	859	1.089	1.089	1.089

Komentar

Novi prihranki energije, doseženi v okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti, so leta 2024 znašali 671 GWh²⁰, kar je manj kot polovica, samo dobrih 46 % novih prihrankov, doseženih leto prej. Kar 80 % oz. 540 GWh prihranka energije je bilo doseženega s spodbudami Eko sklada. Ciljna vrednost iz NEPN 2024 za to leto je bila vseeno presežena, in sicer za 38 %. V skladu z *Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije* se lahko namreč v izračunu upoštevajo tudi prihranki, doseženi z izvedbo velikega projekta izgradnje plinsko parne enote toplotarne v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca iz leta 2023²¹. Na takšen način izračunani prihranki so leta 2024 znašali 1.028 GWh, pri čemer jih je bilo v shemi za zavezanca doseženih 47 %. Brez upoštevanja učinkov omenjenega projekta bi bil leta 2024 zaostanek za ciljem 10-odstoten. Zmanjšanje izpustov CO₂ samo zaradi izvedbe novih ukrepov je ocenjeno na 219 kt CO₂.

Tabela 8: Prihranki energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti v obdobju 2021–2024

Prihranek energije [GWh]	Stanje 2021	Stanje 2022	Stanje 2023	Stanje 2024	Cilj za leto 2030 iz NEPN 2024
Novi letni prihranki energije					
Dobavitelji energije	261,8	312,0	932,6	488,4 ²²	/
Alternativni ukrep	348,5	388,7	512,2	540,1	/
Skupaj sistem obveznosti	610,4	700,8	1.444,8	1.028,4	/
Letna ciljna vrednost	458,4	458,4	458,4	744,9	1.088,7
Skupni letni prihranki energije					
Skupaj sistem obveznosti	610,4	1.268,9	2.654,0	3.626,5	/
Letna indikativna vrednost	458,4	916,8	1.375,2	2.120,1	7.849,0
Skupni večletni oz. kumulativni prihranki energije					
Skupaj	610,4	1.879,3	4.533,3	8.159,8	/
Letna indikativna vrednost	458,4	1.375,2	2.750,4	4.870,4	36.328,0

Skupni letni prihranki so leta 2024 znašali 3.626 GWh, kumulativni prihranki v obdobju 2021–2024 pa 8.160 GWh (Tabela 8). S tem so bili preseženi tako potrebni skupni letni prihranki za leto 2024 (za 171 %), kot tudi potrebni kumulativni prihranki za obdobje 2021–2024 (za 168 %). Obe ciljni vrednosti iz NEPN 2024 sta bili tako doseženi. Doseženi kumulativni prihranki so pri tem predstavljali 22 % celotnih potrebnih kumulativnih prihrankov za obdobje do leta 2030. Cilji iz NEPN 2020 za leto 2024 niso bili več relevantni. V izračunu skupnih

²⁰ Podatki za shemo obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca so preliminarini.

²¹ Tako kot leta 2023, je tudi leta 2024 zaradi omejitev glede uveljavljanja prihrankov iz sektorjev pretvorbe, distribucije in prenosa energije upoštevan samo del prihranka energije, doseženega z izgradnjo plinsko parne enote.

²² V tej vrednosti je že upoštevan prenos dela presežnih prihrankov energije iz leta 2023 v leto 2024.

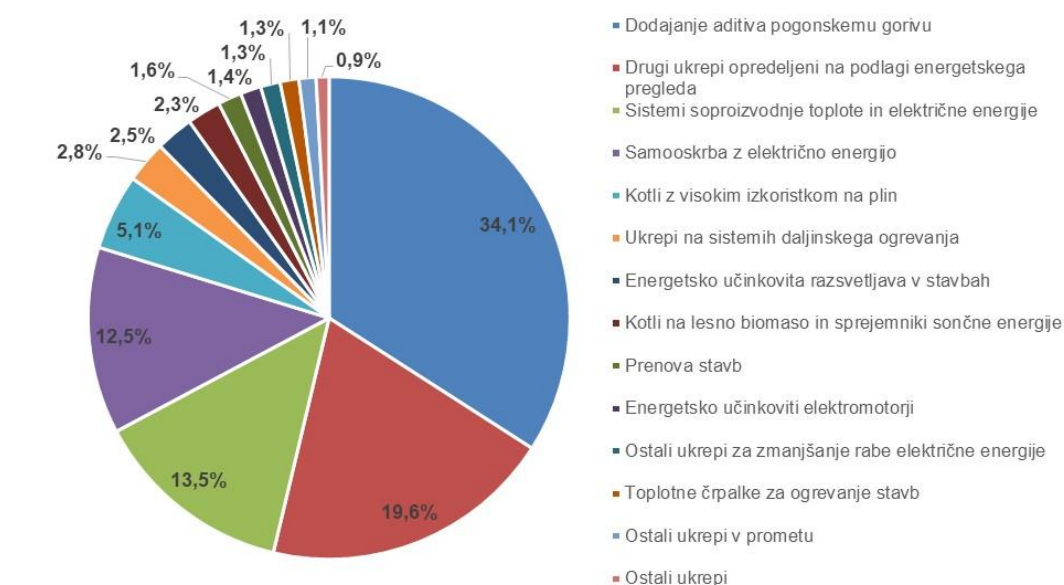
letnih in kumulativnih prihrankov je že upoštevano, da imajo nekateri izvedeni ukrepi življenjsko dobo samo eno ali dve leti.

Shema obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance

Obveznost zavezancev, izračunana glede na prodano energijo v letu 2023, je leta 2024 znašala 334 GWh. Z novimi prihranki energije v višini 131 GWh je bilo doseženih le 39 % te vrednosti²⁰. Z upoštevanjem prihrankov energije zaradi izvedbe velikega projekta izgradnje plinsko parne enote toplotarne iz leta 2023, so prihranki v okviru sheme leta 2024 znašali 488 GWh, s čimer so ciljno vrednost presegli za 46 %. Veliko zmanjšanje doseženih novih prihrankov leta 2024 je predvsem posledica tega, da so zavezanci svoje obveznosti v tem letu v veliki meri pokrili z neizkoriščenimi presežki prihrankov iz preteklih let. Leta 2024 je bilo največ novih prihrankov doseženih v industriji (49 %) in prometu (35 %; Tabela 9).

Tabela 9: Novi letni prihranek energije, dosežen v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance v obdobju 2021–2024²³

Novi letni prihranek energije [MWh]	2021	2022	2023	2023
Gospodinjstva	46.813	75.862	76.095	9.151
Javni sektor	14.474	9.124	21.473	1.177
Industrija	133.516	119.588	243.660	64.007
Zasebni storitveni sektor	10.037	13.553	38.096	7.935
Promet	42.929	52.790	47.605	46.160
Sektorji pretvorbe, distribucije in prenosa energije	14.046	41.095	505.667	2.631
Skupaj	261.814	312.013	932.597	131.060

Slika 7: Struktura doseženih novih prihrankov energije po posameznih ukrepih, izvedenih v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance, leta 2024 (Vir: Agencija za energijo, IJS-CEU)
Structure of achieved energy savings by individual measures implemented within the energy efficiency obligation scheme (EEOS) in 2024 (Source: Energy Agency, JSI-EEC)

23 Morebitna odstopanja v vsotah so posledica zaokroževanja.

Leta 2024 so večino, kar 80 %, doseženega novega letnega prihranka prispevali štirje ukrepi (Slika 7) – dodajanje aditiva pogonskemu gorivu (34 %), sklop različnih ukrepov, katerih doseženi prihranki se izkazujejo z energetskimi pregledi²⁴ (20 %) ter vgradnja sistemov za soproizvodnjo in električno energijo (SPTE) in samooskrba z električno energijo, ki sta oba predstavljal po 13 % vseh novih prihrankov energije.

Alternativni ukrep – program spodbud Eko sklada

Višina obveznosti za program spodbud Eko sklada v NEPN ni opredeljena. Vse do vključno leta 2022 je bila s temi programi vedno dosežena več kot polovica skupnega novega prihranka v okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti. Leta 2023 se je ta delež zaradi vgradnje velike plinsko parne enote toplotarne v okviru programov dobaviteljev energije zmanjšal na 35 %, leta 2024 pa ponovno povečal na 80 % (samo novi prihranki) oz. 53 % (upoštevane prenosi dela presežnih prihrankov iz leta 2023). Glede na leto prej so se leta 2024 prihranki, doseženi s programi Eko sklada, povečali za 5,4 % (Tabela 10).

S sredstvi Eko sklada je bilo doseženo zmanjšanje rabe energije zaradi izvajanja ukrepov za zmanjšanje rabe energije in povečanje rabe OVE, vključno z vgradnjo naprav za samooskrbo z električno energijo, v vseh sektorjih – gospodinjstvih, javnem sektorju, zasebnem storitvenem sektorju, industriji in prometu – in delovanja mreže energetske svetovnih pisarn ENSVET. Največ prihranka je bilo tudi leta 2024 doseženega v gospodinjstvih, 56 %, sledila je samooskrba z električno energijo z 29 %. Samo izvedbi ukrepov URE in rabe OVE, brez delovanja mreže ENSVET, je Eko sklad leta 2024 namenil 93,6 milijonov evrov nepovratnih sredstev, kar je nekoliko, 3,4 %, manj kot leto prej.

Tabela 10: Novi letni prihranek energije, dosežen v okviru izvajanja alternativnega ukrepa za doseganje obveznosti iz 8. člena EED, v obdobju 2021–2024²⁵

Prihranek energije [MWh]	2021	2022	2023	2024
Gospodinjstva	216.293	260.021	311.105	301.359
Javni sektor	4.206	7.568	11.390	11.091
Gospodarstvo	32.078	33.271	39.673	27.860
Promet	12.819	12.130	25.109	19.993
Samooskrba z električno energijo	57.994	59.561	107.029	157.843
ENSVET	25.154	16.195	17.860	21.905
Skupaj	348.545	388.744	512.166	540.052

V gospodinjstvih je bilo leta 2024 kar 81 % skupnega prihranka energije doseženega z ukrepi rabe OVE, kar je še tri odstotne točke več kot leto prej. Med ukrepi so ponovno izstopali vgradnja toplotnih črpalk zrak-voda (64 % vseh prihrankov v gospodinjstvih), toplotna izolacija fasade (12 %) in vgradnja kurilnih naprav na polena (7 %). V prihrankih energije so upoštevani tudi prihranki, doseženi v okviru pozivov za zmanjševanje energetske revščine (pozivi ZER).

²⁴ V skladu z Uredbo se za ukrepe, za katere način izračuna prihrankov energije ni določen v metodah za določanje prihrankov energije, prihranki energije izračunajo na podlagi izvedenega energetskega pregleda.

²⁵ Morebitna odstopanja v vsotah so posledica zaokroževanja.

Metodologija

Cilji povzeti po:

- Cilji do leta 2020 so povzeti po [Akcijskem načrtu za energetske učinkovitost za obdobje 2014–2020](#) ter skladni z [Direktivo 2012/27/EU o energetske učinkovitosti](#) in [Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije](#) (Ur. l. RS, št. 96/14).
- Cilji do leta 2030 so povzeti po [Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije iz leta 2020 \(NEPN 2020\)](#) in po [Posodobljenem celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije iz leta 2024 \(NEPN 2024\)](#). Cilji so skladni z [Direktivo \(EU\) 2018/2002 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti](#), [Direktivo \(EU\) 2023/1791 o energetske učinkovitosti in o spremembi Uredbe \(EU\) 2023/955 \(prenovitev\)](#), [Zakonom o energetske učinkovitosti](#) (Ur. l. RS, št. 158/20) in [Uredbo o zagotavljanju prihrankov energije](#) (Ur. l. RS, št. 96/14, 158/20 – ZURE, 84/22, 86/22 in 107/22).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Zbirko podatkov za projekte, ki prejmejo nepovratna sredstva v okviru pozivov Eko sklada, vodi Eko sklad, zbirko podatkov o projektih, izvedenih v okviru sheme obveznega doseganje prihrankov za zavezance, pa Agencija za energijo. Podatki so izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije*²⁶. Podatki se nanašajo na že izvedene projekte. Za ukrepe OVE ter ukrepe v prometu so sedaj nepovratna sredstva na voljo tudi oz. samo pri Borzenu, vendar o obsegu teh spodbud in njihovih učinkih podatkov zaenkrat ni.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalnik zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti prikazuje letno zmanjšanje rabe energije (GWh), ki je bilo doseženo z izvedbo ukrepov URE in rabe OVE v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance in alternativnega ukrepa – programa spodbud Eko sklada – v skladu z 8. členom EED. Kazalnik je definiran kot vsota prihranka končne energije, ki ga dosežejo zavezanci, in prihranka končne energije, ki ga doseže Eko sklad. Za izračun kazalnika, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance v opazovanem letu. Ukrepi se izvajajo v vseh sektorjih;
- prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v okviru programov spodbud Eko sklada v opazovanem letu. Ukrepi se izvajajo v vseh sektorjih. Dodatno so v prihrankih upoštevani še učinki delovanja mreže energetske svetovalnih pisarn ENSVET.

26 Do leta aprila 2021 (Ur. l. RS, št. [57/21](#)) je bil v veljavi Pravilnik iz leta 2015 (Ur. l. RS, št. [67/15](#) in [14/17](#)).

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Prihranek končne energije v shemi obveznega doseganja prihrankov za zavezanca	GWh	Agencija za energijo	2021–2024	maja za preteklo leto	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
Prihranek končne energije s programi spodbud Eko sklada	GWh	Eko sklad	2021–2024	marca za preteklo leto	enkrat letno	19. 5. 2025	ne

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura:

- Agencija za energijo, 2025. [Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji 2024](#)

Povezani kazalniki:

- [PO7] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v javnem sektorju
- [PO10] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju
- [PO18] Finančne spodbude za URE in OVE v industriji neETS

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 23. 9. 2025

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

Priloga 2: Kazalniki s področja energetske učinkovitosti – industrija

Doseganje ciljev NEPN na področju industrije spremljamo z naslednjimi kazalniki:

- **[PO18_INDUSTRIJA] Finančne spodbude za URE in rabo OVE v industriji neETS** (poglavje 2.1),
- **[PO19_INDUSTRIJA] Delež OVE v rabi goriv v industriji**; kazalnik sodi v razsežnost razogljičenje, za podrobnosti glej *Zvezek 1 – Razogljičenje, Priloga 4*,
- **[PO37_INDUSTRIJA] Energetska učinkovitost v industriji** (poglavje 2.2),
- **[PO38_INDUSTRIJA] Izpusti TGP v industriji**; kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani [Kazalcev okolja v Sloveniji](#),
- **[PO20_VSI SEKTORJI] Izpusti TGP zaradi puščanja naprav z F-plini**; kazalnik sodi v razsežnost razogljičenje, za podrobnosti glej *Zvezek 1 – Razogljičenje, Priloga 4*.

2.1 [PO18_INDUSTRIJA] Finančne spodbude za URE in rabo OVE v industriji neETS

KLJUČNO SPOROČILO

Leta 2024 je vrednost nepovratnih spodbud, izplačanih za izvajanje ukrepov URE in rabe OVE v industriji neETS, znašala 1,1 milijona evrov oz. 18 % manj kot leto prej. V tej vrednosti so upoštevane samo spodbude Eko sklada, projekti, sofinancirani v okviru OP EKP, namreč niso omogočali spremljanja neposredno doseženih učinkov za doseganje podnebnih ciljev. Skupaj je bilo v obdobju 2010–2024 izplačanih 20,9 milijonov evrov nepovratnih sredstev oz. samo 38 % vrednosti nepovratnih sredstev, ki jih je Eko sklad namenil izvajanju ukrepov URE in rabe OVE v gospodinjstvih samo leta 2024.

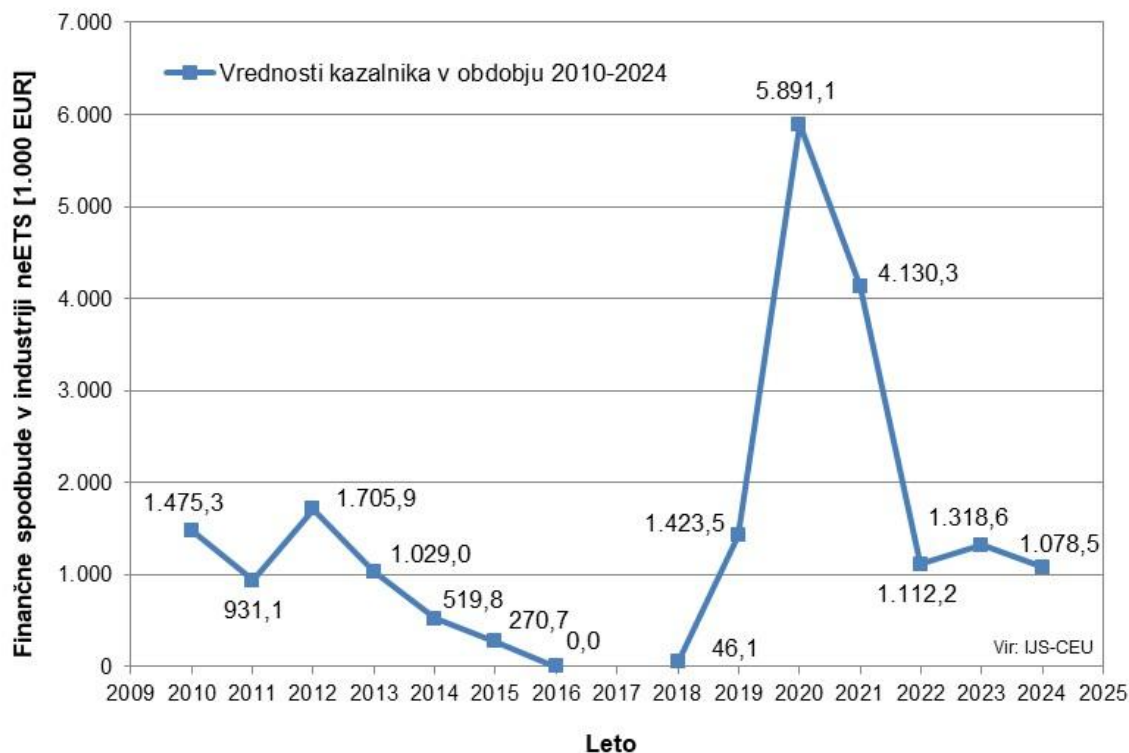
Sredstva, namenjena projektom v zvezi s podnebnimi cilji, je treba v prihodnje usmerjati bolj ciljno, si zastaviti konkretne cilje (npr. zmanjšanje rabe energije in izpustov TGP ter povečanje proizvodnje energije iz OVE) in zagotoviti sistematično spremljanje njihovih učinkov.

KEY MESSAGE

In 2024, the amount of incentives for the implementation of measures related to energy efficiency (EE) and renewable energy sources (RES) in non-ETS industry amounted to EUR 1.1 million, i.e. 18 % less than the previous year. Only Eco Fund incentives are considered in this amount, as the projects co-financed under the Operational Programme for the Implementation of the European Cohesion Policy in the 2014–2020 Period (OP ECP) were not prepared in such a way that the monitoring of effects related to climate targets would be possible. In total, EUR 20.9 million of incentives were paid in the period 2010–2024, which

represents only 38% of the amount of incentives paid by the Eco Fund for the implementation of EE and RES measures in households in 2024 alone.

Funds available for climate-related projects should be in the future used in a manner more orientated towards the climate targets, concrete targets should be set (e.g. reducing energy consumption and greenhouse gas (GHG) emissions, increasing energy production from RES), and systematic monitoring of their effects should be ensured.

Slika 8: Znesek finančnih spodbud za URE in rabo OVE v industriji neETS v obdobju 2010–2024 (Vir: IJS-CEU)
The amount of financial incentives for EE and RES in the non-ETS industry in the period 2010–2024 (Source: JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalnik finančne spodbude za učinkovito rabo energije (URE) in rabo obnovljivih virov energije (OVE) v industriji neETS²⁷ opisuje znesek nepovratnih sredstev, ki so namenjena industriji neETS za izvajanje ukrepov URE in rabe OVE v okviru različnih programov.

²⁷ Industrija neETS je industrija, ki ni vključena v sistem trgovanja s pravicami do izpustov toplogrednih plinov (ang. emission trading system – ETS).

Praviloma bi lahko z več sredstvi pripomogli k intenzivnejšemu izvajanju ukrepov URE in rabe OVE in s tem tudi k večjemu zmanjšanju izpustov CO₂ v tej ciljni skupini, ki je zato, ker ni vključena v sistem trgovanja s pravicami do izpustov toplogrednih plinov, morda za izvajanje teh ukrepov nekoliko manj motivirana.

Cilj(i)

Za finančne spodbude za URE in rabo OVE v industriji neETS cilj za leto 2020 v *Operativnem programu ukrepov za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)*, pa tudi v drugih programskih dokumentih, npr. v *Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP; prednostna os 3)*, ni bil opredeljen. Ravno tako ni določena ciljna vrednost kazalnika za leto 2030. Še naprej ostaja ciljna usmeritev povečanje zneska spodbud, s čimer bi bila omogočena večja intenzivnost izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v industriji neETS in s tem doseženi večje zmanjšanje rabe energije in izpustov CO₂ v tej ciljni skupini ter njen hitrejši prehod v nizkoogljično družbo.

Komentar

Leta 2024 je vrednost nepovratnih spodbud, izplačanih za izvajanje ukrepov URE in rabe OVE v industriji neETS, znašala 1,1 milijona evrov. S tem je bila še nekoliko nižja kot v letih 2022 (- 3 %) in 2023 (- 18 %), obenem pa je predstavljala samo slabo petino zneska iz leta 2020, ko je bila v opazovanem obdobju dosežena daleč največja vrednost. Izplačana sredstva so prispevala k zmanjšanju rabe energije za 16 GWh in izpustov CO₂ za 4,9 kt. Vse skupaj je bilo v obdobju 2010–2024 izplačanih 20,9 milijonov evrov nepovratnih sredstev, od tega daleč največ, 28 %, leta 2020. Izplačani znesek predstavlja 38 % vrednosti nepovratnih sredstev, ki jih je Eko sklad izvajanju ukrepov URE in rabe OVE v gospodinjstvih namenil samo leta 2024.

Sredstva so bila leta 2024 izplačana v okviru pozivov Eko sklada, in sicer podjetjem za izvedbo energetskega pregleda ali za uvedbo sistema upravljanja z energijo (poziva 75SUB-EPPO19 in 113SUB-EPPO24) ter gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom in zadrugam (poziv 51FS-PO18) oz. lokalnim skupnostim, pravnim osebam in pravnim osebam javnega prava (poziv 82FS-PO20) oz. pravnim osebam in pravnim osebam javnega prava (poziva 92FS-PO21 in 106FS-PO23) za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije. Omenjeni pozivi niso bili namenjeni samo industriji, baza podatkov Eko sklada pa ne vključuje ustreznega indikatorja (npr. šifra dejavnosti v skladu z SKD 2008), ki bi omogočal korekten ločen prikaz učinkov po posameznih sektorjih. V izračun tega kazalnika so bili vključeni samo projekti, ki so bili v skladu s podatki v bazi izvedeni v industrijskih objektih. Delitev na ETS in neETS ni bila mogoča. Vse skupaj je bilo leta 2024 v okviru pozivov za nove naložbe URE in OVE izplačanih 2,3 milijona evrov nepovratnih sredstev, to je 29 % manj kot leto prej, od katerih jih je v kazalniku vključenih 37 %. Vsa sredstva, vključena v kazalniku, so obenem predstavljala 1,2 % vseh nepovratnih sredstev, ki jih je Eko sklad izplačal tega leta, teh je bilo 93,6 milijonov evrov.

Vrednosti nepovratnih spodbud za ukrepe URE in rabe OVE, namenjenih industriji v okviru OP EKP za obdobje 2014–2020, zaradi pomanjkljivih podatkov ni bilo mogoče oceniti.

Pozitivno je, da so nove sheme zasnovane bolj ciljno – z jasno določenimi minimalnimi učinki, kot so vsaj 10-odstotni prihranki energije v procesih, 20-odstotni prihranki v stavbah ter razogljčenje rabe fosilnih goriv za najmanj 10 %. V izračun kazalnika tudi niso vključeni podatki o kreditih s subvencionirano obrestno mero, ki jih Eko sklad zagotavlja tudi industriji neETS.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za ta kazalnik za leto 2020 v OP TGP, pa tudi v drugih programskih dokumentih, npr. v OP EKP (prednostna os 3), niso bili opredeljeni. Ravno tako ni določena ciljna vrednost kazalnika za leto 2030.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Zbirko podatkov za projekte, ki prejmejo nepovratna sredstva v okviru pozivov Eko sklada, vodi Eko sklad.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalnik finančne spodbude za URE in rabo OVE v industriji neETS (v 1.000 EUR) je definiran kot vsota vrednosti nepovratnih sredstev, ki so namenjena industriji neETS za izvajanje ukrepov URE in rabe OVE v okviru različnih programov. Za izračun kazalnika, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- znesek nepovratnih sredstev, ki so namenjena industriji neETS za izvajanje ukrepov URE in rabe OVE v okviru različnih programov (v 1.000 EUR), je izračunan kot vsota zneskov nepovratnih sredstev posameznih programov. Podatke se navaja v nominalnih cenah. V industriji neETS so vključene dejavnosti B – rudarstvo (brez energetske rabe), C – predelovalna dejavnost in F – gradbeništvo (SKD 2008).

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Znesek nepovratnih sredstev, ki so namenjena industriji neETS							
• programi Eko sklada	1.000 EUR	Eko sklad	2010–2024	marca za preteklo leto	enkrat letno	19. 5. 2025	ne
• programi kohezijske politike	1.000 EUR	različno	2010–2024	po razpisih / povabilih ²⁸	enkrat letno	-	ne

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 3

Točnost uporabljenih podatkov: 2

²⁸ Podatki za sklenjene pogodbe so dostopni takoj, ko so sredstva v okviru posameznega razpisa pravnomočno dodeljena. Četrtna in letna poročila o izvajanju OP EKP za obdobje 2014–2020 so dostopna na spletni strani <https://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, za obdobje 2021–2027 pa na spletni strani <https://evropskasredstva.si/evropska-kohezijska-politika/izvajanje/studije-vrednotenja-in-javnomnenjske-raziskave/>, vendar v njih za pripravo kazalnika ni dovolj podatkov.

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki:

- [PO36] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 24. 9. 2025

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

2.2 [PO37_INDUSTRIJA] Energetska učinkovitost v industriji

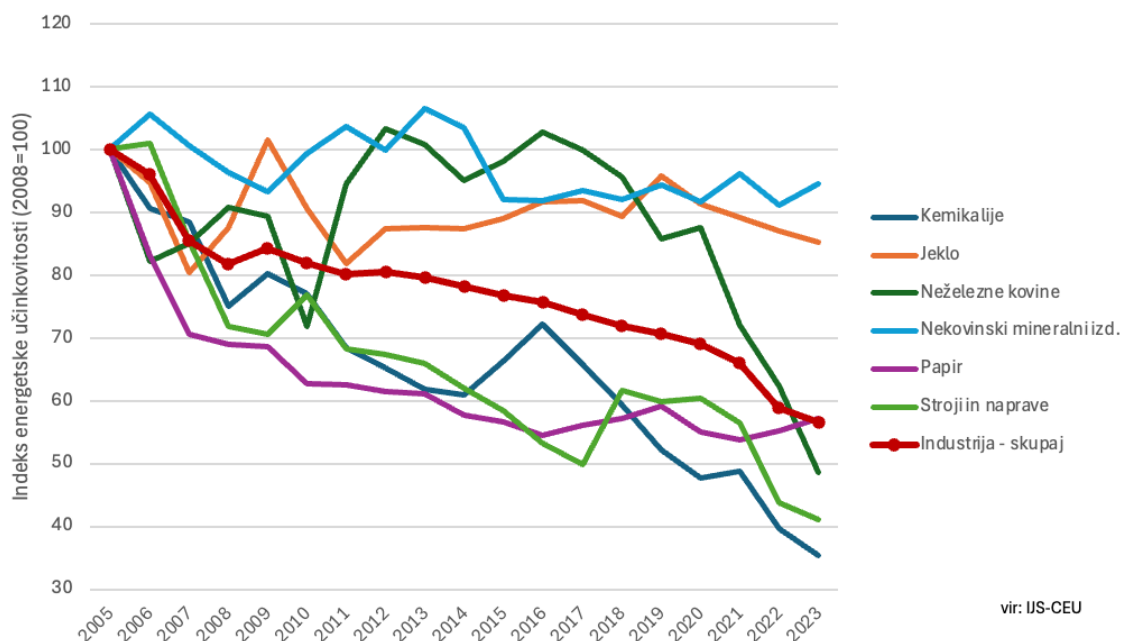
KLJUČNO SPOROČILO

Energetska učinkovitost v industriji se je v obdobju 2005–2023 opazno izboljšala, saj je bila leta 2023 za 43 % višja kot leta 2005. Največ so k izboljšanju prispevale panoge kemična industrija, proizvodnja strojev in naprav, neželezne kovine, proizvodnja papirja, najmanj pa jekla in nekovinskih mineralnih izdelkov.

KEY MESSAGE

Energy efficiency in industry improved significantly between 2005 and 2023, with a 43% increase in 2023 compared to 2005. The chemical industry, machinery and equipment manufacturing, non-ferrous metals, and paper manufacturing contributed the most to the improvement, while steel production and non-metallic mineral products contributed the least.

Slika 9: Gibanje indeksa energetske učinkovitosti za izbrane panoge industrije ter celotno industrijo glede na leto 2005 (Vir: IJS-CEU)
Energy Efficiency Index trends for selected sectors and industry as a whole compared to 2005 (Source: JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalnik energetska učinkovitost v industriji prikazuje gibanje indeksa učinkovitosti rabe energije v industriji, ki je izračunan na podlagi analize intenzivnosti rabe energije po panogah izračunane kot kvocient rabe energije in gibanja indeksa proizvodnje ter strukture rabe energije v industriji. Uporabljena je bila metodologija razvita v sklopu EU projekta ODYSSEE-MURE²⁹ – indeks ODEX. Energetska učinkovitost vpliva na rabo energije, saj njeno povečanje ob enaki aktivnosti prispeva k zmanjšanju rabe energije. V kazalniku je zato analizirana tudi razdelitev rabe energije v industriji po panogah kemična industrija, proizvodnja kovin, proizvodnja mineralnih nekovinskih izdelkov, papirna industrija, proizvodnja strojev in naprav, živilska in tobakna industrija, tekstilna industrija, lesna industrija, proizvodnja vozil in plovil, ostala industrija, pridobivanje rud in kamnin ter gradbeništvo.

Cilj(i)

Energetska učinkovitost v industriji se mora povečevati, kar pomeni, da se mora indeks energetske učinkovitosti zmanjševati. Kvantitativni cilj za ta kazalnik ni bil določen.

Komentar

V industriji se v Sloveniji največ energije porabi pri proizvodnji kovin. Leta 2023 je njen delež v celotni rabi energije v industriji znašal 18 %. Dodatno lahko ta sektor razdelimo na proizvodnjo jekla, na katero je odpadlo slabi dve tretjini rabe sektorja, in proizvodnjo neželeznih kovin. Raba energije v tej panogi se je v letih 2022 in 2023 znatno znižala, v največji meri kot posledica opustitve proizvodnje primarnega aluminija. Po rabi energije je leta 2023 sledila proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov (cement, apno itd.) s 17-odstotnim deležem. Proizvodnja strojev in naprav je predstavljala 14 %, kemična industrija 13 %, papirna industrija pa 11 % rabe energije. Naštete panoge so leta 2023 skupaj predstavljale slabe tri četrtine rabe energije v industriji. Ostale panoge so živilska industrija, tekstilna industrija, proizvodnja prevoznih sredstev, lesna industrija, ostala industrija, pridobivanje rud in kamnin ter gradbeništvo.

Učinkovitost rabe energije v industriji se je v obdobju 2005–2023 izboljšala, kar pomeni, da se je raba energije na enoto industrijske proizvodnje zmanjšala. V letih 2005–2008 je bilo izboljševanje učinkovitosti zelo hitro, leta 2009 je sledilo njeno zmanjšanje, kar lahko pripišemo gospodarski krizi, ki je povzročila upad industrijske proizvodnje. Proizvodne naprave imajo namreč boljše izkoristke pri polni obremenitvi. Od leta 2009 do leta 2023 se zaradi počasnega gospodarskega okrevanja in s tem naraščanja industrijske proizvodnje, strukturnih sprememb ter izboljšanja učinkovitosti procesov, učinkovitost zopet povečuje. Leta 2022 je bilo izboljšanje učinkovitosti zopet večje kot v predhodnih letih. Indeks energetske učinkovitosti v industriji je bil leta 2022 za 41 % nižji kot leta 2005. Leta 2023 se je nadaljevalo počasno izboljšanje energetske učinkovitosti, in sicer za 2 odstotni točki, kar pomeni, da je bila energetska učinkovitost rabe energije v industriji leta 2023 glede na leto 2005 višja za 43 %.

²⁹ <https://www.indicators.odyssee-mure.eu/>

Analiza gibanja indeksa energetske učinkovitosti po glavnih panogah, glede na rabo energije, pokaže zelo raznolike trende. Najbolj razgiban trend je opazen pri proizvodnji jekla in proizvodnji neželeznih kovin. Pri proizvodnji jekla se je indeks leta 2009 močno povečal, kar je posledica zmanjšanja proizvodnje jekla zaradi gospodarske krize. Sledilo je zmanjševanje indeksa zaradi gospodarskega okrevanja, leta 2012 pa se je indeks povečal in od takrat se je z manjšimi variacijami povečeval do leta 2019, ko je bila dosežena 4 odstotne točke nižja vrednost kot je bila leta 2005. Od leta 2020 se učinkovitost zopet povečuje, tako da je bila leta 2023 15 % boljša kot leta 2005. Trend pri neželeznih kovinah je bil v času gospodarske krize ravno obraten kot pri jeklu, kar je posledica zmanjšanja proizvodnje primarnega aluminija, ki je energetske zelo intenziven proces. S povečanjem proizvodnje leta 2011 se je indeks energetske učinkovitosti proizvodnje neželeznih kovin povečal in na tej ravni ostal do leta 2017, ko se je proizvodnja primarnega aluminija zopet začela zmanjševati in bila leta 2023 ukinjena. Z občutnim zmanjšanjem proizvodnje primarnega aluminija in nadomeščanjem s sekundarnim aluminijem se je učinkovitost celotne panoge močno izboljšala. Manjše izboljšanje učinkovitosti rabe energije je opaziti še pri proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov. Na gibanje, dokaj podobno kot pri proizvodnji kovin, vpliva nihanje proizvodnje zaradi situacije v gradbeništvu. Proizvodnja cementa je bila najmanjša leta 2011, kar sovpada z največjo vrednostjo indeksa energetske učinkovitosti v tej panogi. Učinkovitost se je slabšala še do leta 2014, potem pa se je močno izboljšala. Po letu 2015 ni opaznega trenda glede energetske učinkovitosti v tej panogi. V kemični industriji, papirni industriji ter proizvodnji strojev in naprav se je učinkovitost rabe energije občutno izboljševala skozi celotno obdobje, z občasnimi popravki.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Povečevanje energetske učinkovitosti izhaja iz krovne cilja NEPN, da je potrebno zmanjšati rabo končne energije. Kvantitativno cilj ni bil opredeljen.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Podatki o rabi energije v industriji po panogah so pridobljeni iz skupnega vprašalnika EUROSTAT, saj v spletni aplikaciji SURS manjka raba nekaterih vrst odpadkov, poleg tega pa je delitev narejena na podlagi panog v NACE klasifikaciji. Za definicijo panog je uporabljena EUROSTAT/OECD klasifikacija: Kemikalije (NACE 2 20, 21), Jeklo (24.1, 24.2, 24.3, 24.51, 24.25), Ostale neželezne kovine (24.4, 24.53, 24.54), Nekovinski mineralni izdelki (23), Papir (17, 18), Živila (10, 11, 12), Tekstil (13, 14, 15), Stroji in naprave (25, 26, 27, 28), Prevozna sredstva (29, 30), Les (16), Ostala industrija (22, 31, 32), Pridobivanje rud in kamnin (07, 08, 09), Gradbeništvo (41, 42, 43).

Podatki o indeksu industrijske proizvodnje so bili pridobljeni v spletni aplikaciji SURS. Uporabljeni so bili mesečni indeksi, letni so bili izračuni s povprečenjem mesečnih.

Za izračun indeksa intenzivnosti rabe energije so potrebni tudi podatki o letni proizvodnji jekla, cementa ter papirja. Podatki o proizvodnji jekla in papirja so bili pridobljeni od cehovskih združen, namesto podatkov o proizvodnji cementa pa je bil uporabljen podatek o proizvodnji klinkerja, ki je vmesni produkt pri proizvodnji cementa, za katerega se porabi

daleč največji delež energije. Cement se iz klinkerja pridobiva z mešanjem z gipsom in dodatki. Podatek o proizvodnji klinkerja je bil pridobljen iz podatkov sistema trgovanja z izpusti toplogrednih plinov.

Metodologija obdelave podatkov:

Povprečne letne rasti rabe končne energije so izračunane kot $[(\text{zadnje leto/bazno leto}) \times (1/\text{število let}) - 1] \times 100$.

Za izračun deležev posameznih panog v skupni rabi energije v industriji je bila skupna raba energije v industriji imenovalac, števec pa je bila raba energije po panogah.

Ponekod je uporabljena odstotna točka. Odstotna točka je enota, ki se uporablja pri primerjavi različnih rasti. Pri odstotni točki gre za absolutno primerjavo, ki se izračuna po formuli $(n_{\text{letos}}) - (n_{\text{lani}}) = 16 \% - 15 \% = 1 \text{ \%t}$ (npr. če je bila lansko leto rast 15 %, letos pa 16 %, potem je bila rast letos višja za 1 odstotno točko).

Učinkovitost rabe energije je ocenjena z uporabo kazalnika ODEX, ki je bil razvit v okviru evropskega projekta ODYSSEE-MURE. Kazalnik združuje gibanje indeksov energetske učinkovitosti za različne industrijske panoge ter dodatno za intenzivnejše energetske procese – proizvodnjo jekla, cementa in papirja. Izračunan je na podlagi gibanja intenzivnosti rabe energije za posamezne panoge in procese, agregiran pa je z uporabo deleža v skupni rabi energije v industriji. Podrobnejša razlaga je dostopna na spletni strani <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/odex-indicators-database-definition.pdf>.

Bazno leto za kazalnik je leto 2005. To pomeni, da je v kazalniku izračunano izboljšanje energetske učinkovitosti glede na leto 2005.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Raba energije v industriji po panogah	[TJ]	skupni vprašalnik EUROSTAT (Joint questionnaire)	2005–2023	konec leta za preteklo leto	enkrat letno	22. 8. 2025	da
Raba energije v industriji po panogah	[TJ]	spletna aplikacija SiStat (SURS) ³⁰	2005–2023	oktobra za preteklo leto	enkrat letno	20. 8. 2025	da
Indeks proizvodnje v industriji	[-]	spletna aplikacija SiStat ³¹	2005–2023	v prvi polovici leta za preteklo leto	enkrat letno	20. 8. 2025	da
Proizvodnja izbranih produktov (aluminij, klinker, jeklo, papir)	[kt]	ETS poročilo ARSO, industrijska združenja	2005–2023	v prvi polovici leta za preteklo leto	enkrat letno	16. 8. 2025	da

30 <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/-/1817802S.px>

31 <https://pxweb.stat.si/SiStat/si/Podrocja/Index/167/industrija>; <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/-/1701102S.px/table/tableViewLayout2/>; <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/-/1701108S.px/table/tableViewLayout2/>

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: 1

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki:

- [EN10] Raba končne energije po sektorjih
- [EN15] Intenzivnost rabe končne energije

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 20. 08. 2025

Avtor: Matjaž Česen, IJS-CEU, pripravil v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka za MOPE*

Priloga 3: Kazalniki s področja energetske učinkovitosti – stavbe

Doseganje ciljev NEPN na področju stavb spremljamo z naslednjimi kazalniki:

- **[PO6_STAVBE] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju** (poglavje 3.1),
- **[PO7_STAVBE] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v javnem sektorju** (poglavje 3.2),
- **[PO8_STAVBE] Površina energetske prenovljenih stavb v javnem sektorju** (poglavje 3.3),
- **[PO10_STAVBE] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju** (poglavje 3.4),
- **[PO12_STAVBE] Raba končne energije, izpusti TGP in delež OVE v stavbah;** kazalnik je bil pripravljen v okviru PO2024 in je dostopen na spletni strani [Kazalcev okolja v Sloveniji](#).

3.1 [PO6_STAVBE] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju

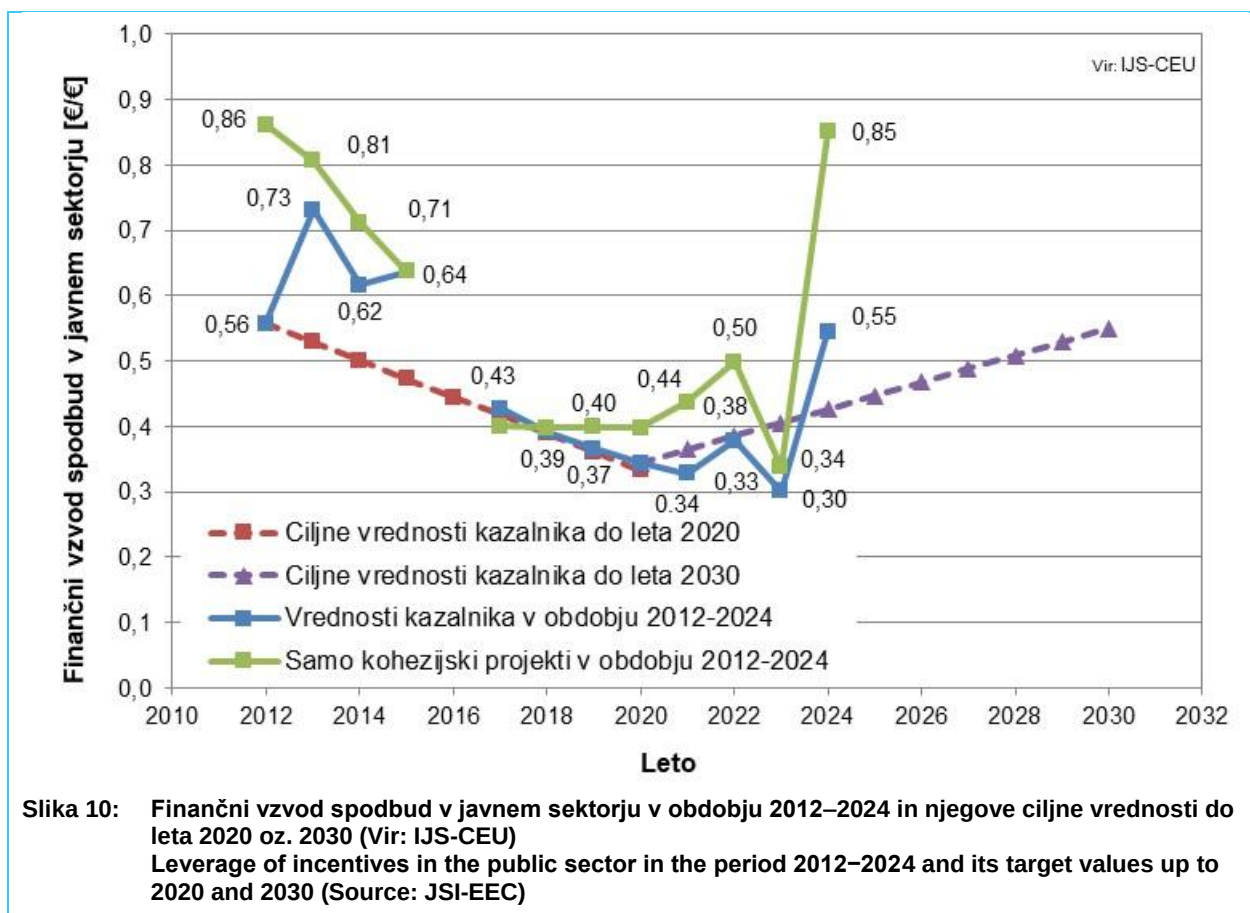
KLJUČNO SPOROČILO

Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju je leta 2024 znašal 54,6 evro centov subvencije za 1 evro investicije, kar je 24,5 evro centov več kot leta 2023, ko je bil s 30,1 evro centa v opazovanem obdobju najbolj ugoden. Do povečanja je prišlo zaradi izvajanja naložb v okviru *Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)*, pri katerih je bil finančni vzvod 98,8 evro centov nepovratnih sredstev za 1 evro investicije. Brez upoštevanja teh projektov bi bil finančni vzvod leta 2024 26,6 evro centov. Pričakujemo, da se bo finančni vzvod po končanju projektov v okviru NOO in z izvajanjem projektov v okviru PEKP ponovno znižal.

KEY MESSAGE

In 2024, the leverage of incentives in the public sector amounted to 54.6 euro cents of subsidy for 1 euro of investment. Compared to the previous year, when the leverage of incentives of 30.1 euro cents was the most favourable in the observed period, 24.5 euro cents more subsidy had to be allocated for 1 euro of investment. The increase was due to the implementation of investments under the Recovery and Resilience Plan (RRP), where the leverage of incentives was 98.8 euro cents of subsidy per 1 euro of investment. Excluding these projects, the leverage of incentives in 2024 would be 26.6 euro cents. We expect that this leverage will decrease again after the completion of the RRP projects and with the implementation of the projects within the Slovenia's EU Cohesion Policy Programme 2021–2027.

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalnik finančni vzvod spodbud v javnem sektorju opisuje učinek porabe nepovratnih sredstev, ki so namenjena spodbujanju investicij v URE in rabo OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, in s tem doseganju ciljev na področjih zmanjševanja izpustov CO₂, energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije. Nižji finančni vzvod omogoča doseganje večjega obsega investicij za zmanjšanje rabe energije in izpustov CO₂ ob enaki vrednosti nepovratnih sredstev.

Cilj(i)

Cilj za leto 2020, zastavljen v OP TGP, je bil doseči, da bo finančni vzvod spodbud v javnem sektorju 1 : 3, kar pomeni, da bo 1 evro investicije v URE in rabo OVE spodbujen z največ 33 evro centi subvencije. Ciljne vrednosti za vmesna leta so bile določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalnika za leto 2020.

V skladu z izračuni v okviru *Posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Republike Slovenije iz leta 2024 (NEPN 2024)* znaša ciljna vrednost kazalnika za leto 2030 0,55 EUR/EUR, kar pomeni, da naj bi bil 1 evro investicije v URE in rabo OVE spodbujen z največ 55 evro centi subvencije. Ciljne vrednosti za vmesna leta so bile določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalnika za leto 2030.

Komentar

Leta 2024 je bilo treba za 1 evro investicije v URE in rabo OVE v javnem sektorju nameniti 54,6 evro centov nepovratnih sredstev, kar je 24,5 evro centov več kot leta 2023. Do povečanja je prišlo zaradi izvajanja naložb v okviru *Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)*, pri katerih je bil finančni vzvod 98,8 evro centov nepovratnih sredstev za 1 evro investicije. Brez upoštevanja teh projektov bi bil finančni vzvod leta 2024 26,6 evro centov. Leta 2024 se je namreč končalo še zadnjih nekaj projektov v okviru *Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)*³², kjer je bil finančni vzvod 49 evro centov nepovratnih sredstev za 1 evro investicije, finančni vzvod v okviru programov Eko sklada pa je bil 19,6 evro centov oz. 3,5 evro centov manj kot leto prej. V okviru *Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP)*³³ leta 2024 še ni bilo izvedenih projektov, v razpisih oz. povabilih, objavljenih konec leta 2024 in v začetku leta 2025 pa znaša višina sofinanciranja do 49 % upravičenih stroškov tako za celovito energetske prenovne stavb v lasti in rabi občin (razpis JR_EKP_JOB_2024) kot tudi za celovito energetske prenovne stavb ožjega in širšega javnega sektorja (povabilo JP_OJS_ŠJS_2025).

Čeprav je v letu 2024 tako prišlo do velikega povečanja finančnega vzvoda, katerega vrednost je presegla indikativno ciljno vrednost za to leto, pričakujemo, da se bo finančni vzvod po končanju projektov v okviru NOO in z izvajanjem projektov v okviru PEKP ponovno znižal na raven pod 50 evro centov nepovratnih sredstev za 1 evro investicije. Finančni vzvod v opazovanem obdobju sicer precej niha, saj nanj, poleg stopnje sofinanciranja, vpliva tudi obseg izvajanja ukrepov v okviru posameznih programov.

Leta 2024 je bil največji del nepovratnih sredstev, 70 %, izplačan v okviru NOO, 17 % jih je izplačal Eko sklad, preostalih 13 % pa je bilo izplačanih v okviru OP EKP. So pa tudi tokrat upravičeni stroški naložb, ki jih je podprl Eko sklad, s 47 % predstavljali največji delež vseh upravičenih stroškov. Upravičeni stroški naložb v okviru NOO so predstavljali nadaljnjih 39 %. Skupno je bilo za 99,8 milijonov evrov naložb izplačanih 54,4 milijona evrov sredstev. Leto prej, ko je bil finančni vzvod s 30,1 evro centa nepovratnih sredstev za 1 evro investicije najnižji v opazovanem obdobju, je bilo za skupaj 120,9 milijonov evrov naložb izplačanih 36,4 milijona evrov sredstev. Tega leta so že bili izvedeni tudi prvi projekti v okviru NOO, vendar le na področju nadgradnje tehničnih stavbnih sistemov.

Iz OP EKP so v izračunu finančnega vzvoda zajeti projekti energetske prenovne stavb v lasti in rabi občin, stavb širšega javnega sektorja in stavb ožjega javnega sektorja ter izvedba pilotnih projektov energetske prenovne. Z izjemo projektov energetske prenovne stavb v lasti in

32 http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/novice/op_2014-2020/op_2014-2020_cistopis_web.pdf

33 <https://evropskasredstva.si/app/uploads/2025/09/sfc2021-PRG-2021SI16FFPR001-3.1-print-to-pdf-s-sklepom-EK.PO>

rabi občin, so v izračunu upoštevani podatki o dodeljenih namesto realiziranih nepovratnih sredstvih, projekti pa so bili po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev. Pri NOO so v izračunu finančnega vzvoda vključeni projekti nadgradnje tehničnih stavbnih sistemov in energetske prenove stavb izjemnega upravnega ali družbenega pomena. V obeh primerih so projekti po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek projekta ter zanje upoštevani podatki o dodeljenih nepovratnih sredstvih. Pri projektih energetske prenove stavb izjemnega upravnega ali družbenega pomena so upoštevane samo tista nepovratna sredstva in upravičeni stroški, ki se nanašajo na energetske prenove. Projekti energetske prenove zdravstvenih objektov, ki se izvajajo v okviru programa *React-EU*, v izračunu finančnega vzvoda zaradi pomanjkanja podatkov niso zajeti.

Del izračuna finančnega vzvoda so tudi projekti, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi Eko sklada. Ta v pozivih za gradnjo skoraj ničenergijskih stavb običajno omogoča sofinanciranje do največ 50 % priznanih stroškov, pri sredstvih, namenjenih izvajanju ukrepov URE in rabe OVE, pa znaša sofinanciranje do 20 % oz. v pozivih pred letom 2019 do 25 % priznanih stroškov. V zadnjem pozivu za ta namen, ki je bil objavljen konec leta 2024 (119SUB-LS24), je bila stopnja sofinanciranja povešana na do 40 % priznanih stroškov.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilj do leta 2020 je povzet po [Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 \(OP TGP\)](#). Cilj za leto 2030 je določen v skladu z izračuni, narejenimi v sklopu priprave [Posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Republike Slovenije iz leta 2024 \(NEPN 2024\)](#).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Zbirki podatkov za projekte, ki so prejeli nepovratna sredstva v okviru OP EKP, vodita za stavbe širšega javnega sektorja in stavbe ožjega javnega sektorja ter izvedbo pilotnih projektov energetske prenove projektna pisarna za energetske prenove stavb, za stavbe v lasti in rabi občin pa sektor za finančne spodbude, ki oba delujeta v okviru Urada za spodbujanje zelenega prehoda pri Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo (MOPE). Projektna pisarna je pristojna tudi za zbiranje podatkov o projektih, ki se izvajajo v okviru NOO. Zbirko podatkov za projekte, ki prejmejo nepovratna sredstva v okviru pozivov Eko sklada, vodi Eko sklad.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalnik finančni vzvod spodbud v javnem sektorju (EUR/EUR) je definiran kot razmerje med vrednostjo nepovratnih sredstev, ki so namenjena zmanjšanju rabe energije in s tem izpustov CO₂ v javnem sektorju v okviru različnih programov, in vrednostjo investicij v ukrepe URE in izrabe OVE, ki so jih ta nepovratna sredstva spodbudila. Za izračun kazalnika, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- letna vrednost nepovratnih sredstev (EUR), namenjenih ukrepom URE in OVE v javnem sektorju. Znesek je izračunan kot vsota vrednosti spodbud, ki so bile v okviru različnih programov izplačane javnemu sektorju za izboljšanje energetske

učinkovitosti in izrabe OVE. Podatki se nanašajo na že izvedene projekte. Za projekte iz OP EKP, z izjemo projektov energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, in projekte iz NOO, so upoštevani podatki o dodeljenih namesto realiziranih nepovratnih sredstvih;

- letna vrednost investicij (mio EUR), ki so jih dodeljena nepovratna sredstva spodbudila. Znesek je izračunan kot vsota vseh naložb, spodbujenih z nepovratnimi sredstvi v okviru različnih programov. Podobno kot pri nepovratnih sredstvih se tudi pri investicijah podatki nanašajo na že izvedene projekte, investicije pa so predstavljene z vrednostmi priznanih stroškov projektov. Pri projektih, ki so bili podprti s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru OP ROPI v obdobju 2007–2013, podatki o dejanski vrednosti priznanih stroškov po izvedbi projekta niso bili na voljo, zato je bila letna vrednost investicij ocenjena kot vsota vrednosti vseh investicij, določenih v pogodbah, znižana za prihranek nepovratnih sredstev. Za projekte OP EKP in NOO so upoštevani priznani stroški, predvideni v prijavah.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Vrednost nepovratnih sredstev:							
• programi Eko sklada	EUR	Eko sklad	2012–2024	marca za preteklo leto	enkrat letno	19. 5. 2025	ne
• programi kohezijske politike	EUR	MOPE	2012–2024	po razpisih / povabilih ³⁴	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
Vrednost investicij							
• programi Eko sklada	mio EUR	Eko sklad	2012–2024	marca za preteklo leto	enkrat letno	19. 5. 2025	ne
• programi kohezijske politike	mio EUR	MOPE	2012–2024	po razpisih / povabilih ³⁴	enkrat letno	31. 7. 2025	ne

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 3

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 2

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki:

- [PO7] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v javnem sektorju
- [PO8] Površina energetskega prenovljenih stavb v javnem sektorju

³⁴ Podatki za sklenjene pogodbe so dostopni takoj, ko so sredstva v okviru posameznega razpisa pravomočno dodeljena. Četrtna in letna poročila o izvajanju OP EKP za obdobje 2014–2020 so dostopna na spletni strani <https://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, za obdobje 2021–2027 pa na spletni strani <https://evropskasredstva.si/evropska-kohezijska-politika/izvajanje/studije-vrednotenja-in-javnomnenjske-raziskave/>, vendar v njih za pripravo kazalnika ni dovolj podatkov.

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 25. 9. 2025

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

3.2 [PO7_STAVBE] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v javnem sektorju

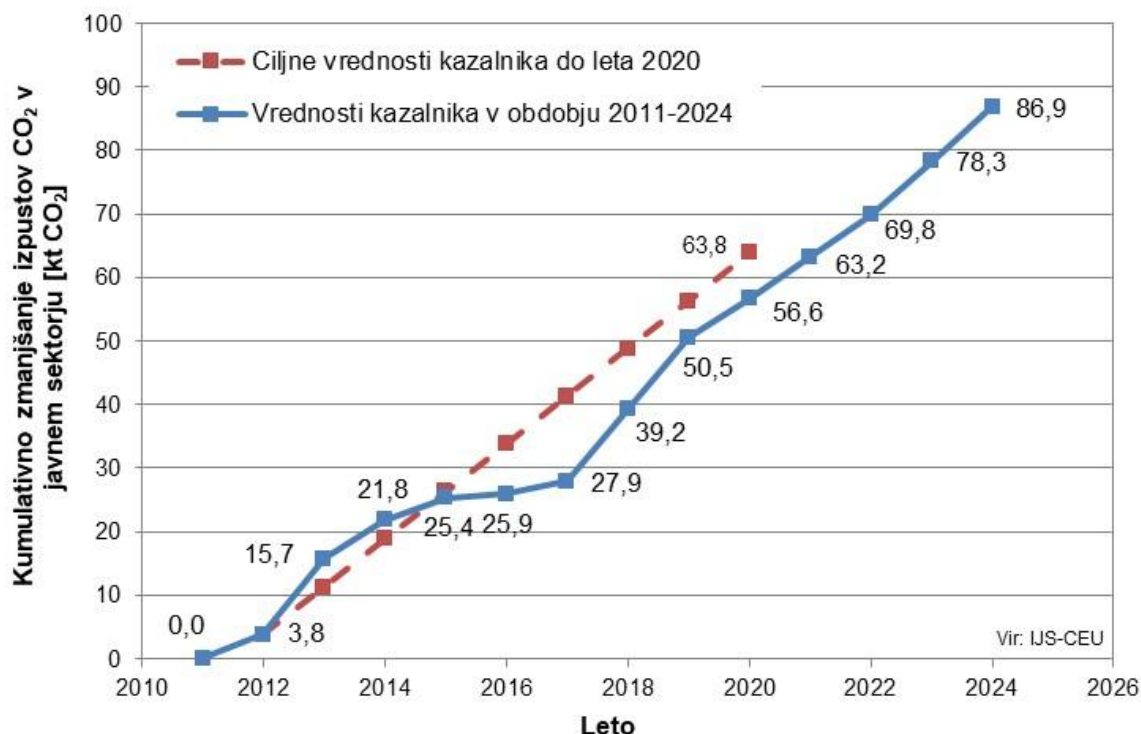
KLJUČNO SPOROČILO

Do leta 2024 je bilo z izvedbo ukrepov URE in rabe OVE v javnem sektorju kumulativno doseženo zmanjšanje rabe energije za 358 GWh, izpustov CO₂ pa za 87 kt. Ciljni vrednosti za leto 2020 sta bili doseženi šele v letih 2023 in 2022. Zaostanek je v veliki meri posledica premajhne intenzivnosti vlaganj v letih 2016 in 2017. Prehod iz ene v drugo finančno perspektivo se bo predvidoma poznal tudi leta 2025. Cilji za leto 2030 za ta kazalnik niso določeni, skupen cilj za celotni javni sektor v obdobju do leta 2030 pa je zmanjšanje rabe končne energije vsako leto za vsaj 1,9 % glede na leto 2021.

KEY MESSAGE

By 2024, the implementation of energy efficiency (EE) and renewable energy source (RES) measures in the public sector resulted in a cumulative energy savings of 358 GWh, and the cumulative CO₂ emissions reduction was 87 kt. The 2020 target values were only achieved in 2023 and 2022. The gap is largely due to the insufficient intensity of investments in 2016 and 2017. The transition from one financial perspective to the other is expected to be visible also in 2025. No 2030 targets have been set for this indicator. The target for the entire public sector in the period up to 2030 is to reduce final energy consumption by at least 1.9% each year compared to 2021.

Slika 11: Kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2024 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)
Cumulative CO₂ emissions reduction through measures in the public sector in the period 2011–2024 and its target values up to 2020 (Source: JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalnik zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v javnem sektorju prikazuje kumulativno (večletno) zmanjšanje izpustov CO₂ v javnem sektorju, ki je posledica zmanjšanja rabe končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v okviru programov, ki omogočajo pridobitev nepovratnih sredstev v ta namen (Eko sklad, programi evropske kohezijske politike itd.), in v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca. Večji kumulativni prihranek končne energije in zmanjšanje izpustov CO₂ omogočata hitrejšo približevanje zastavljenim ciljem na področjih energetske učinkovitosti in zmanjševanja izpustov CO₂ ter hitrejši prehod v nizkoogljično družbo.

Cilj(i)

Cilja za leto 2020, zastavljena v OP TGP, sta bila v obdobju 2013–2020 doseči kumulativno zmanjšanje rabe energije za 300 GWh oz. v povprečju letno za 37,5 GWh in kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ za 60 kt oz. v povprečju letno za 7,5 kt. Ciljne vrednosti za vmesna leta so bile določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalnika za leto 2020.

Cilji za zmanjšanje rabe energije v javnem sektorju so bili opredeljeni tudi v okviru *Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)*³⁵, so pa bili prvotni cilji v okviru 3. spremembe OP EKP iz leta 2018 in 6. spremembe OP EKP iz leta 2021 dvakrat znižani. V skladu z zadnjo spremembo naj bi bilo tako s projekti, ki se izvajajo s podporo kohezijskih sredstev, najkasneje do leta 2023 doseženo zmanjšanje rabe primarne energije v javnih stavbah za 104,4 GWh³⁶ oz. vsako leto za 14,9 GWh. Spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjševanje izpustov TGP je vključeno tudi v *Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP)*³⁷, kjer pa za leto 2029 ločeni cilji za javni sektor niso opredeljeni.

Ciljna vrednost kazalnika za leto 2030 in vmesna leta ni določena. Še naprej ostaja ciljna usmeritev zmanjševanje rabe energije in s tem izpustov CO₂ v javnem sektorju s spodbujanjem izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v okviru različnih programov. V skladu s 5. členom *Direktive o energetske učinkovitosti (EED)* iz leta 2023 bodo morale države članice EU v obdobju do leta 2030 zagotoviti, da se bo raba končne energije v javnem sektorju vsako leto zmanjšala za vsaj 1,9 % glede na leto 2021. Za ta cilj, ki ga povzema tudi *Posodobljeni celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt iz leta 2024 (NEPN 2024)*, bo

35 http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/novice/op_2014-2020/op_2014-2020_cistopis_web.pdf

36 Cilj iz OP EKP, 6. sprememba, 6.0
(https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/operativni-programi/program_6-0.pdf)

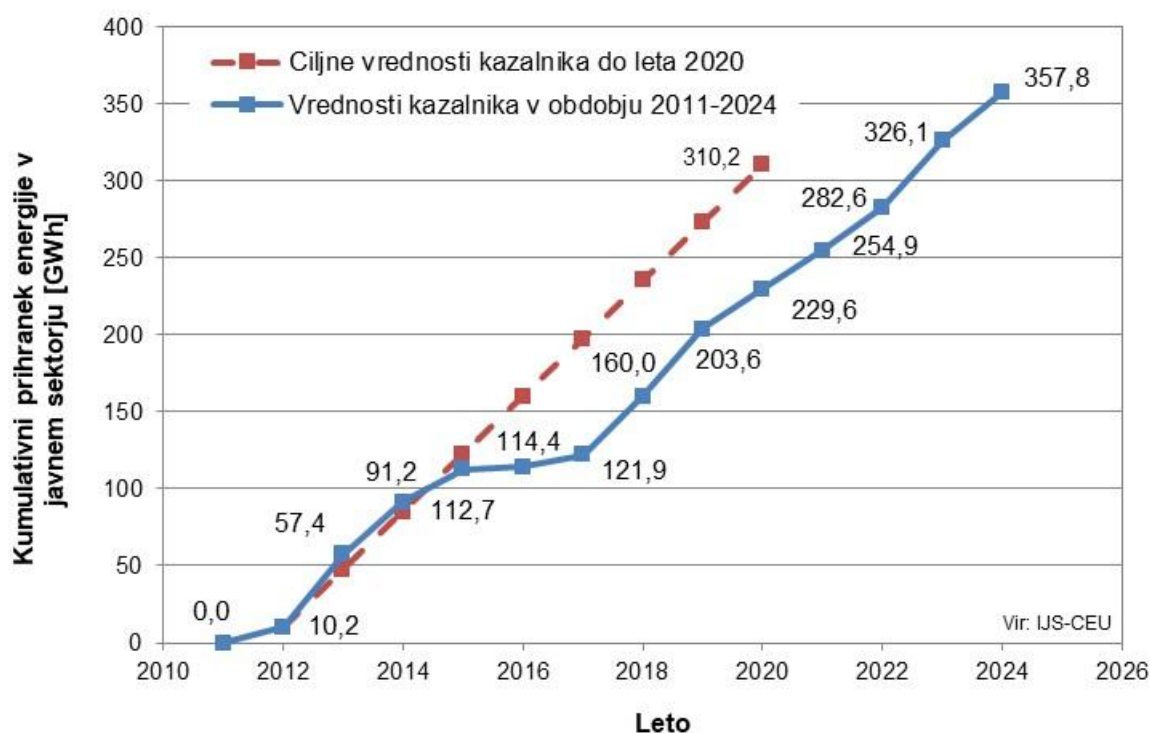
37 <https://evropskasredstva.si/app/uploads/2025/09/sfc2021-PRG-2021SI16FFPR001-3.1-print-to-pdf-s-šlepom-EK.pdf>

vzpostavljen nov kazalnik, obstoječi kazalnik zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v javnem sektorju pa bo omogočal oceno doprinosa k temu cilju z izvajanjem ukrepov URE in rabe OVE, ki so v javnem sektorju podprti z nepovratnimi sredstvi.

Komentar

Nepovratna sredstva za zmanjševanje rabe energije v javnem sektorju so na razpolago od leta 2010 naprej, pri čemer so bili prvi projekti končani leta 2012. Število programov, v okviru katerih se v javnem sektorju izvajajo ukrepi URE in rabe OVE, se po letih spreminja.

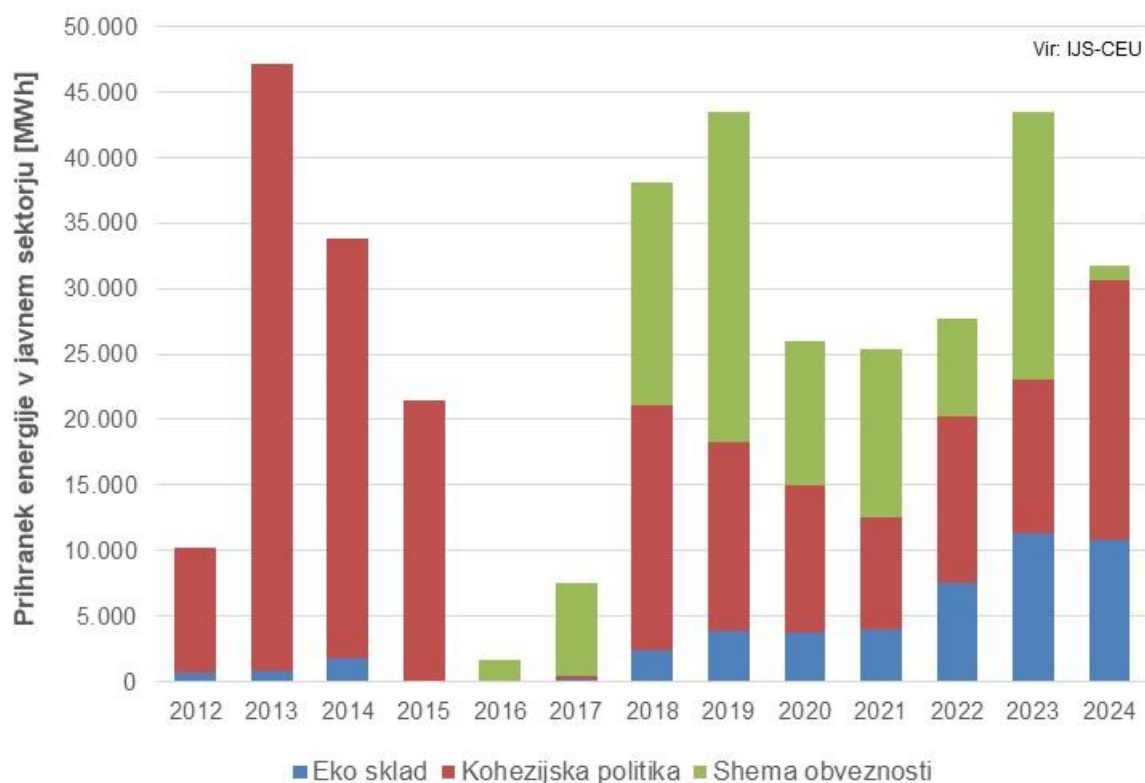
Leta 2024 je bilo končanih še nekaj naložb energetske prenove stavb javnega sektorja iz sredstev Kohezijskega sklada, in sicer stavb širšega in ožjega javnega sektorja. V okviru *Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)* so potekali projekti nadgradnje tehničnih stavbnih sistemov in energetske prenove stavb izjemnega upravnega ali družbenega pomena, v okviru programa *React-EU* pa projekti energetske prenove zdravstvenih objektov. Javnemu sektorju so bile namenjene tudi nepovratne finančne spodbude Eko sklada. Pridobiti jih je bilo mogoče za nove naložbe izrabe OVE in večje energijske učinkovitosti stavb v lasti javnega sektorja ter nove naložbe v gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena. Ukrepi URE in rabe OVE v javnem sektorju so se izvajali tudi v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca.

Slika 12: Kumulativni prihranek končne energije z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2024 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)
Cumulative energy savings through measures in the public sector in the period 2011–2024 and its target values up to 2020 (Source: JSI-EEC)

Z izvajanjem teh ukrepov je bilo leta 2024 doseženo zmanjšanje rabe energije za 31,7 GWh³⁸, izpustov CO₂ pa za 8,6 kt³⁹. V primerjavi z letom prej se je prihranek energije zmanjšal za 27 %, zmanjšanje izpustov CO₂ pa se je povečalo za 1 %. Doseženi učinki so predstavljali dobri dve tretjini tistih iz leta 2013, ko so bili učinki projektov, doseženi s projekti v okviru prejšnje finančne perspektive, največji. Kumulativno je bilo do konca leta 2024 doseženo zmanjšanje rabe energije za 358 GWh, zmanjšanje izpustov CO₂ pa za 87 kt CO₂. Ciljna vrednost za leto 2020 je bila na področju zmanjševanja rabe energije dosežena in presežena šele leta 2023 (+ 5 %), na področju zmanjševanja izpustov CO₂ pa leto prej (+ 9 %).

V obdobju 2021–2024 je bilo doseženo zmanjšanje rabe energije za 128 GWh, kar je predstavljalo 36 % kumulativne vrednosti za celotno opazovano obdobje, pri čemer je bilo v obdobju 2021–2024 letno povprečje doseženih prihrankov z 32,1 GWh za 16 % višje od letnega povprečja celotnega obdobja. Zmanjšanje izpustov CO₂ je v obdobju 2021–2024 znašalo 30,3 kt CO₂ ali 35 % kumulativne vrednosti za celotno opazovano obdobje. Letno povprečje doseženega zmanjšanja izpustov je bilo v obdobju 2021–2024 s 7,6 kt CO₂ za 13 % višje od letnega povprečja celotnega obdobja.

Slika 13: Prihranek končne energije z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2012–2024 v okviru različnih programov, podatki za leto 2024 so preliminarji (Vir: IJS-CEU)
Cumulative energy savings through measures in the public sector in the period 2012–2024 within different programs, data for 2024 are preliminary (Source: JSI-EEC)

38 Podatki za shemo obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca so preliminarji.

39 Za projekte, ki so nepovratna sredstva prejeli v okviru programov kohezijske politike, ni na voljo ločenih podatkov o prihranku toplote in prihranku električne energije ter pripadajočem zmanjšanju izpustov CO₂, zato so v izračun vključeni skupni podatki. Obenem so za program React-EU in projekte nadgradnje tehničnih stavbnih sistemov v okviru NOO na voljo samo podatki o prihranku primarne energije in s tem povezanim zmanjšanju izpustov TGP. Izračunana vrednost obeh kazalnikov je tako lahko nekoliko precenjena.

Največji prihranek energije v opazovanem obdobju 2012–2024 je bil s 47 GWh dosežen leta 2013, nato pa v letih 2019 in 2023 (obakrat po 43 GWh). Največ prihranka energije je bilo doseženega s projekti, podprtimi v okviru programov kohezijske politike, 207 GWh ali 58 % vsega, od tega malenkost več, 109 GWh, v okviru prve finančne perspektive (OP ROPI). V okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance je bilo doseženih 104 GWh prihranka (29 %), z nepovratnimi sredstvi Eko sklada pa 47 GWh (13 %). V letih 2016 in 2017 zaradi počasnega prehoda iz ene v drugo finančno perspektivo skoraj ni bilo vlaganj, kar je glavni vzrok, da cilji leta 2020 niso bili doseženi. Prehod iz ene v drugo finančno perspektivo se bo predvidoma poznal tudi leta 2025. Glede na prejšnja leta je bilo leta 2024 zmanjšanje prihrankov, doseženo v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance, bistveno nižje – glede na leto prej kar 20-krat. Omenjeno zmanjšanje je predvsem posledica tega, da so zavezanci svoje obveznosti v letu 2024 v veliki meri pokrili z neizkoriščenimi presežki prihrankov iz preteklih let.

Do konca leta 2024 se je v okviru naložb energetske prenove stavb javnega sektorja iz sredstev Kohezijskega sklada zaključilo 134 projektov, ki so prispevali k zmanjšanju rabe energije za 80 GWh, izpustov CO₂ pa za 21 kt. Doseženo zmanjšanje rabe energije predstavlja dobre tri četrtine (77 %) ciljne vrednosti, zastavljene v OP EKP. Skupaj s projekti iz programa React-EU in projekti energetske prenove javnih stavb v okviru NOO je bilo doseženo zmanjšanje rabe energije za 97 GWh, s čimer je bilo doseženih 93 % zastavljene ciljne vrednosti.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za leto 2020 so povzeti po [Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 \(OP TGP\)](#), cilj za leto 2023 pa po [Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 \(OP EKP\)](#). Cilji za leto 2030 niso določeni.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Zbirki podatkov za projekte, ki prejmejo nepovratna sredstva v okviru OP EKP, vodita za stavbe širšega javnega sektorja in stavbe ožjega javnega sektorja ter izvedbo pilotnih projektov energetske prenove projektna pisarna za energetske prenove stavb, za stavbe v lasti in rabi občin pa sektor za finančne spodbude, ki oba delujeta v okviru Urada za spodbujanje zelenega prehoda pri Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo (MOPE). Projektna pisarna je pristojna tudi za zbiranje podatkov o projektih, ki se izvajajo v okviru NOO. Za projekte iz programa React-EU je pristojno Ministrstvo za zdravje (MZ). Zbirko podatkov za projekte, ki prejmejo nepovratna sredstva v okviru pozivov Eko sklada, vodi Eko sklad, zbirko podatkov o projektih, izvedenih v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov za zavezance, pa Agencija za energijo. Podatki za projekte Eko sklada in zavezance so izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije*⁴⁰, podatki za projekte, izvedene v okviru programov kohezijske politike, pa so povzeti po razširjenih energetskih pregledih in projektih za izvedbo predvidenih ukrepov.

40 Do leta aprila 2021 (Ur. l. RS, št. [57/21](#)) je bil v veljavi Pravilnik iz leta 2015 (Ur. l. RS, št. [67/15](#) in [14/17](#)).

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalnik zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v javnem sektorju prikazuje kumulativne letne učinke ukrepov, ki so bili izvedeni v obdobju od leta 2010 do opazovanega leta. Vsebuje dva podkazalnika: kumulativni prihranek končne energije (GWh) in kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ (kt CO₂). Kazalnik je definiran kot vsota prihranka končne energije oz. zmanjšanja izpustov CO₂ v opazovanem letu in kumulativnega (večletnega) prihranka končne energije oz. zmanjšanja izpustov CO₂, doseženega v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta, zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, ki omogočajo pridobitev nepovratnih sredstev v ta namen, in v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca⁴¹. Za izračun kazalnika, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Prihranek energije je izračunan kot vsota prihrankov energije, doseženih z različnimi ukrepi URE in rabe OVE, za katere je mogoče pridobiti nepovratna sredstva oz. so bili izvedeni v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca, brez prihranka električne energije. Podatki Eko sklada in sheme za obvezno doseganje prihrankov se nanašajo na izvedene projekte, podatki za projekte, izvedene v okviru programov evropske kohezijske politike, pa so podatki iz sklenjenih pogodb za izvedene projekte. Ker za projekte iz programov kohezijske politike ni na voljo ločenih podatkov o prihranku toplote in prihranku električne energije ter pripadajočem zmanjšanju izpustov CO₂, so v izračun vključeni skupni podatki. Obenem so za program React-EU in projekte nadgradnje tehničnih stavbnih sistemov v okviru NOO vključeni podatki o prihranku primarne energije in s tem povezanim zmanjšanju izpustov TGP, ki so edini na voljo;
- kumulativni prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, brez prihranka električne energije, dosežen v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta⁴¹;
- zmanjšanje izpustov CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Način izračuna je enak kot pri izračunu prihranka končne energije v opazovanem letu;
- kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, doseženo v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta⁴¹.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje. Ko bo vzpostavljen nov kazalnik za spremljanje doseganja zmanjšanja rabe energije v celotnem javnem sektorju, se bosta kazalnika izračunavala z novo časovno vrsto od leta 2021 dalje.

41 Glede na to, da so življenjske dobe izvedenih ukrepov URE in rabe OVE tipično daljše do 10 let, je navedeni način izračuna zaenkrat še korekten. Po preteku življenjske dobe posameznih ukrepov je namreč treba začeti z odštevanjem njihovih učinkov od kumulativnih vrednosti. Z vzpostavitvijo novega kazalnika za spremljanje doseganja zmanjšanja rabe energije v celotnem javnem sektorju se bosta kazalnika izračunavala z novo časovno vrsto od leta 2021 dalje, zato takšno odštevanje ne bo potrebno.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Prihranek končne energije, brez prihranka električne energije, v opazovanem letu:							
• programi Eko sklada	GWh	Eko sklad	2012–2024	marca za preteklo leto	enkrat letno	19. 5. 2025	ne
• programi kohezijske politike	GWh	MOPE	2012–2024	po razpisih / povabilih ⁴²	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
• shema obveznega doseganja prihrankov	GWh	Agencija za energijo	2012–2024	maja za preteklo leto	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
Kumulativni prihranek končne energije, brez prihranka električne energije	GWh	MOPE, ARSO	2012–2023	Kazalniki Podnebno ogledalo	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
Zmanjšanje izpustov CO ₂ v opazovanem letu:							
• programi Eko sklada	kt CO ₂	Eko sklad	2012–2024	marca za preteklo leto	enkrat letno	19. 5. 2025	ne
• programi kohezijske politike	kt CO ₂	MOPE	2012–2024	po razpisih / povabilih ⁴²	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
• shema obveznega doseganja prihrankov	kt CO ₂	Agencija za energijo	2012–2024	maja za preteklo leto	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
Kumulativno zmanjšanje izpustov CO ₂	kt CO ₂	MOPE, ARSO	2012–2023	Kazalniki Podnebno ogledalo	enkrat letno	31. 7. 2025	ne

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 3

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 2

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki:

- [PO6] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju
- [PO8] Površina energetske prenovljenih stavb v javnem sektorju
- [PO36] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 26. 9. 2025

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

⁴² Četrtna in letna poročila o izvajanju OP EKP za obdobje 2014–2020 so dostopna na spletni strani <https://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, za obdobje 2021–2027 pa na spletni strani <https://evropskasredstva.si/evropska-kohezijska-politika/izvajanje/studije-vrednotenja-in-javnomnenjske-raziskave/>, vendar v njih za pripravo kazalnikov ni dovolj podatkov.

3.3 [PO8_STAVBE] Površina energetske prenovljenih stavb v javnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

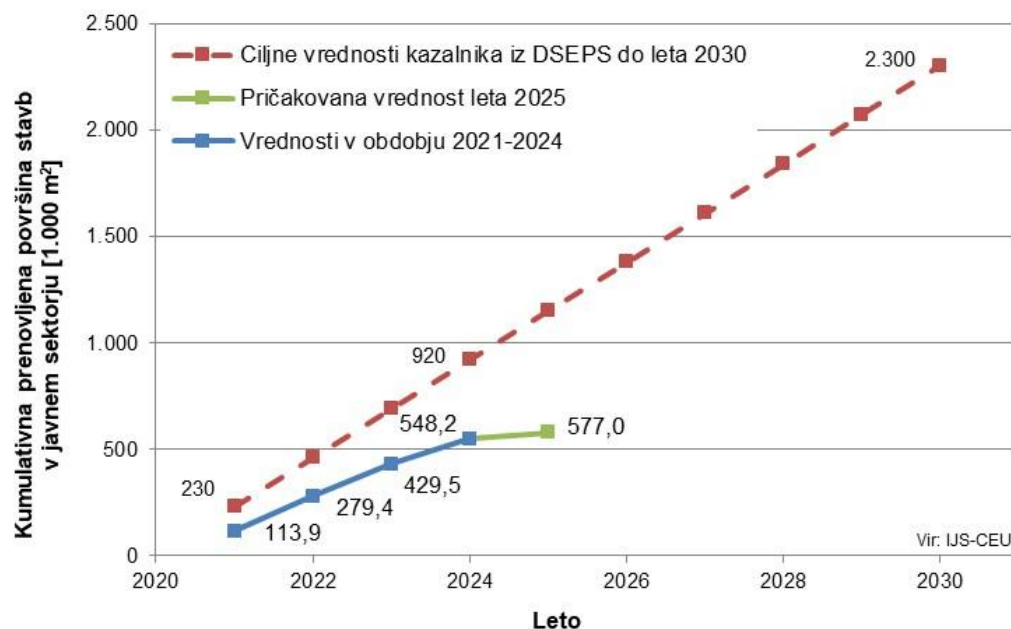
Leta 2024 je bilo s sredstvi v okviru programov kohezijske politike energetske prenovljenih 118.700 m² površin stavb javnega sektorja, v obdobju 2021–2024 pa 548.200 m² oz. 60 % vrednosti, načrtovane z DSEPS 2050. V okviru OP EKP je bilo do konca leta 2024 prenovljenih 1,08 milijona m² površin, kar je nekje na ravni ciljne vrednosti iz OP EKP, medtem ko je bil zaostanek za ciljem iz OP EKP za energetske prenovle stavb v lasti in uporabi osrednje oz. ožje vlade znaten. V okviru obveznosti iz 5. člena EED iz leta 2012 je bilo do konca leta 2024 prenovljenih 91.146 m² oz. samo 31 % ciljne vrednosti za obdobje 2014–2024. Načrtovani letni cilj prenove je bil v obdobju 2014–2024 tako dosežen samo leta 2018, kumulativni cilj pa nikoli.

KEY MESSAGE

In 2024, 118,700 m² of total floor area of public sector buildings were renovated within the cohesion policy programs, and in the period 2021–2024, 548,200 m² or 60% of the value planned in the Long-term strategy for energy renovation of buildings by 2050. Within the OP EKP 1.08 million m² of total floor area were renovated by the end of 2024, which is at the level of the OP EKP target value. For the energy renovation of buildings owned and occupied by the central government the gap behind the target from OP EKP was significant. Under the obligation from Article 5 of the EED from 2012, 91,146 m² of floor area were renovated by the end of 2024 or only 31% of the 2014–2024 target. In the period 2014–2024, the annual renovation target was achieved only in 2018, while the cumulative target was never achieved.

Slika 14: Kumulativna površina celovito energetske saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2011–2024, pričakovana vrednost kazalnika leta 2025⁴³ ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 iz OP TGP (Vir: IJS-CEU)
Cumulative floor area of energy-renovated buildings in the public sector in the period 2011–2024, the expected indicator value in 2025⁴⁴, and its target values up to 2020 from the OP GHG (Source: JSI-EEC)

Slika 15: Kumulativna površina celovito energetske saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2021–2024, pričakovana vrednost kazalnika leta 2025⁴³ ter njegove ciljne vrednosti do leta 2030 iz DSEPS 2050 (Vir: IJS-CEU)
Cumulative floor area of energy-renovated buildings in the public sector in the period 2021–2024, the expected indicator value in 2025⁴⁴, and its target values up to 2030 from the LTRS 2050 (Source: JSI-EEC)

43 Za leto 2025 so zaenkrat znani samo podatki za projekte, ki se izvajajo v okviru Načrta za okrevanje in odpornost.

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalnik površina energetske prenovljenih stavb v javnem sektorju prikazuje površino tistih stavb v javnem sektorju, ki so bile celovito energetske sanirane z nepovratnimi sredstvi različnih programov (programi kohezijske politike). Z večjo sanirano površino je doseženo večje zmanjšanje rabe toplote in s tem tudi izpustov CO₂, obenem pa je mogoče glede na vrednost sanirane površine spremljati tudi intenzivnost energetske prenove javnih stavb.

Cilj(i)

Cilj za leto 2020, zastavljen v OP TGP, se je nanašal na celotni javni sektor. V obdobju 2013–2015 je bilo predvideno, da bo celovito energetske saniranih dobrih 713.000 m², v obdobju 2016–2020 pa dober milijon m² površin javnih stavb. Vrednosti ciljev za vmesna leta za posamezno obdobje so bile določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalnika za leto 2015 oziroma 2020.

Cilji so na tem področju opredeljeni tudi v okviru OP EKP, so pa bili prvotni cilji v okviru 3. spremembe OP EKP iz leta 2018 in 6. spremembe OP EKP iz leta 2021 dvakrat znižani. V skladu z zadnjo spremembo naj bi bilo s projekti, ki se izvajajo s podporo kohezijskih sredstev, tako sedaj najkasneje do leta 2023 skupno energetske prenovljenih 1,14 milijona m² uporabne površine stavb celotnega javnega sektorja. V OP EKP je opredeljen tudi poseben cilj za energetske prenove stavb v lasti in uporabi osrednje oz. ožje vlade, ki, skladno z zadnjo spremembo, sedaj znaša skupno 114.404 m² celovito energetske prenovljenih površin do leta 2023.

Ciljna vrednost kazalnika za leto 2030 izhaja iz *Dolgoročne strategije energetske prenove stavb do leta 2050 (DSEPS 2050)*, kjer je načrtovano, da bo v obdobju do leta 2030 energetske prenovljenih 2,3 milijona m² javnih stavb oz. v povprečju 230.000 m² letno, kakor smo privzeli tudi za indikativne letne vrednosti v tem kazalniku. To je približno skladno tudi z oceno novih ciljev v okviru 6. člena EED, kar je podrobneje pojasnjeno v nadaljevanju. Spodbujanje energetske prenove javnih stavb je vključeno tudi v *Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP)*⁴⁵, kjer pa za leto 2029 cilji na ravni prenovljene tlorisne površine za javni sektor niso opredeljeni.

V okviru tega kazalnika spremljamo tudi doseganje cilja na področju energetske prenove javnih stavb v skladu z *Direktivo o energetske učinkovitosti (EED)*. Obveznost je bila uvedena s 5. členom EED iz leta 2012, v skladu s katerim morajo države članice EU od 1. januarja

44 For 2025, only data for projects implemented under the Recovery and Resilience Plan (RRP) is currently known.

45 <https://evropskasredstva.si/app/uploads/2025/09/sfc2021-PRG-2021SI16FFPR001-3.1-print-to-pdf-s-sklepom-EK.pdf>

2014 dalje vsako leto prenoviti 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade, ki se ogrevajo in/ali ohlajajo, ali pa sprejeti alternativne stroškovno učinkovite ukrepe, s katerimi bo doseženo enako izboljšanje energetske učinkovitosti državnih stavb. To ob predpostavki, da so vse površine potrebne obnove, pomeni v obdobju 2016–2023 skupno 226.030 m² površin oz. 28.254 m² letno⁴⁶, kar je več od cilja, zastavljenega v OP EKP. Dejansko se cilj med leti spreminja, in sicer tako zaradi posodobitev evidence stavb ožjega javnega sektorja kot tudi zaradi zmanjševanja površin, potrebnih energetske prenove, zaradi že izvedenih projektov. Z EED iz leta 2023⁴⁷ to področje ureja 6. člen, ki obveznost prenove 3 % skupne tlorisne površine razširja iz stavb v lasti in rabi osrednje vlade na celoten javni sektor, pri čemer je treba stavbe prenoviti v vsaj skoraj ničenergijske oziroma ničenergijske. To pomeni, da bo potrebno letno prenoviti bistveno večjo površino kot do zdaj. Novo ciljno vrednost bo sicer mogoče določiti šele oktobra leta 2025, ko mora biti vzpostavljena točna evidenca površine javnih stavb, po prvih ocenah pa naj bi bila okoli 243.000 m² letno. V okviru OP EKP 2014–2020 je bila primerljiva površina prenovljena samo leta 2018, kar pomeni, da bo za doseganje tega cilja v prihodnje potrebna večja intenzivnost energetske prenove stavb v javnem sektorju.

Komentar

Prvič so bila nepovratna sredstva za celovito energetske prenove stavb v javnem sektorju iz Kohezijskega sklada dodeljena leta 2010, prvi projekti so bili nato končani leta 2012.

Leta 2024 je bilo s sredstvi v okviru programov kohezijske politike energetske prenovljenih 118.700 m² površin stavb javnega sektorja, kar je 21 % manj kot leto prej in hkrati tudi bistveno manj kot v obdobju 2013–2015; vrednost iz leta 2024 tako predstavlja samo dobro četrtino vrednosti iz leta 2013, ko je bilo energetske prenovljene največ površine. Leta 2013 je bilo izvedenih tudi bistveno več projektov, kar 94, leta 2024 pa le 14. V skladu s cilji iz DSEPS 2050, je bila v obdobju 2021–2024 načrtovana energetska prenova 920.000 m² površin stavb javnega sektorja, dejansko pa je bilo prenovljenih 60 % te vrednosti oz. 548.200 m². Zaradi prehoda iz ene v drugo finančno perspektivo, bo leta 2025 predvidoma prenovljene še manj površine stavb javnega sektorja kot leta 2024, zato lahko pričakujemo, da se bo zaostanek za načrtovanim v DSEPS 2050 še nekoliko povečal. V obdobju 2012–2024 je bilo sicer v okviru programov kohezijske politike skupno energetske saniranih 2,35 milijona m² površin stavb javnega sektorja.

Hkrati s tem kazalnikom je treba upoštevati tudi ugotovitve pri kazalnikih, ki spremljata zmanjšanje izpustov CO₂ in prihranek končne energije, dosežena z izvedbo ukrepov v javnem sektorju. Pri projektih, ki so bili podprti s sredstvi iz Kohezijskega sklada v okviru OP ROPI, je bilo na m² sanirane površine doseženo zmanjšanje rabe končne energije za 89 kWh. Pri projektih, izvedenih v okviru kohezijske politike v obdobju 2017–2024⁴⁸, je ta vrednost z 88 kWh prihranka na m² le malenkost nižja. Največje zmanjšanje rabe končne

46 V izračunu so upoštevani podatki iz evidence stavb v lasti in uporabi ožjega javnega sektorja, stanje na dan 20. 5. 2025, po podatkih Urada za spodbujanje zelenega prehoda.

47 Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in sveta z dne 13. septembra 2023 o energetski učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023L1791>

48 Pilotni projekti v ta izračun niso vključeni.

energije z okoli 170 kWh na m² izkazujejo projekti energetske prenove stavb izjemnega upravnega ali družbenega pomena, ki se izvajajo v okviru *Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)*. V prihodnje je pomembno, da se energetske prenove javnih stavb čim bolj usmerja v celovite prenove, sčasoma pa vedno bolj tudi v prenove v skoraj ničenergijskem standardu.

V okviru projektov, podprtih v okviru OP EKP, vključno s projekti iz NOO in programa React-EU, v okviru katerega poteka energetska prenova stavb zdravstvene infrastrukture posebnega pomena zaradi koronavirusa, je bilo do konca leta 2024 prenovljenih 1,08 milijona m² površine javnih stavb, kar je nekje na ravni cilja iz OP EKP. Med izvedenimi projekti je tudi 6 projektov energetske prenove stavb v lasti in uporabi osrednje oz. ožje vlade. Njihova prenovljena površina znaša 41.757 m², kar predstavlja samo 36 % cilja iz OP EKP.

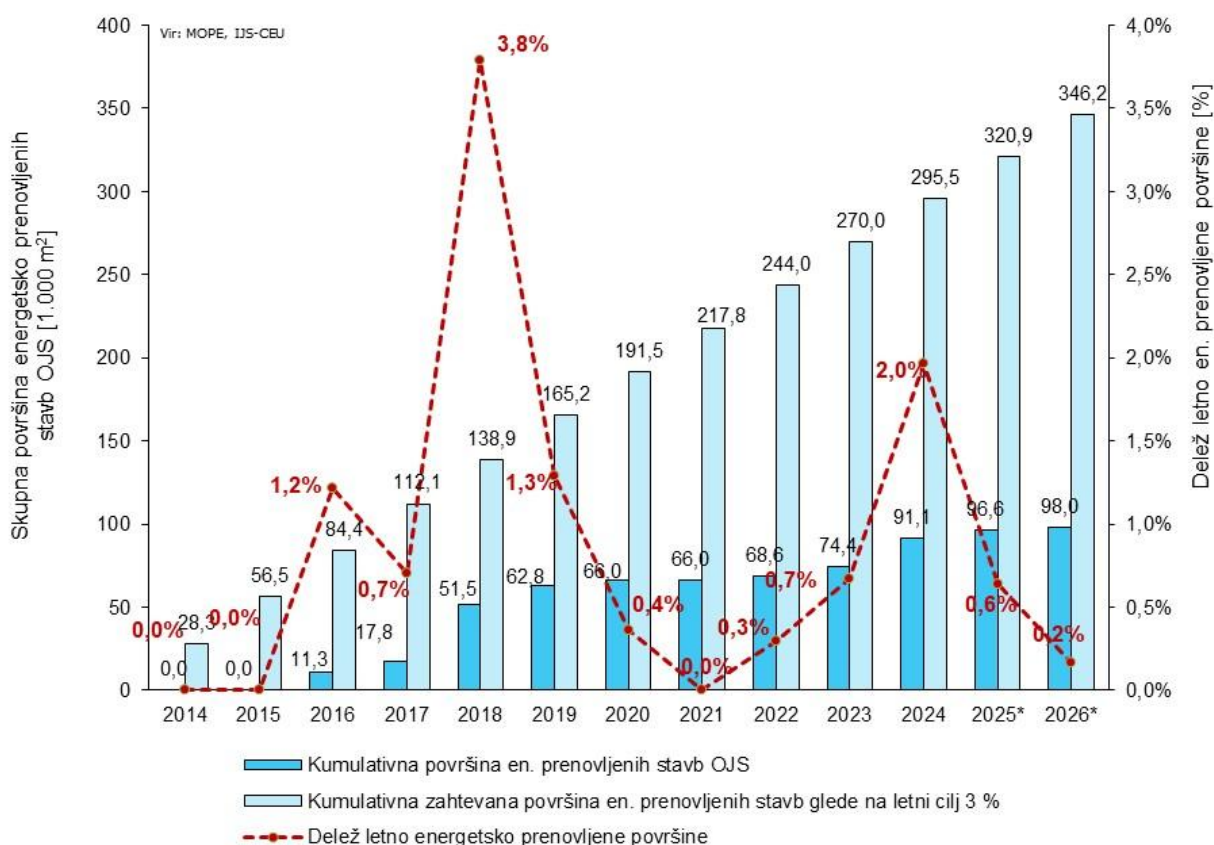
Doseganje cilja v skladu s 5. členom EED iz leta 2012

V skladu z osveženo evidenco stavb v lasti in uporabi osrednje vlade iz maja 2025⁴⁹, znaša površina stavb osrednje vlade, ki imajo uporabno tlorisno površino večjo kot 250 m², 941.790 m². To pomeni, da je treba letno prenoviti 28.254 m² površine oz. v obdobju 2014–2024 skupno 310.791 m², ob predpostavki, da so vse površine potrebne obnove. Dejansko se cilj po letih spreminja, in sicer tako zaradi posodobitev evidence stavb ožjega javnega sektorja kot tudi zaradi zmanjševanja površin, potrebnih energetske prenove, zaradi že izvedenih projektov. Cilj za obdobje 2014–2024, določen ob upoštevanju teh dejavnikov, znaša tako 295.500 m².

Leta 2024 je bilo prenovljenih 16.709 m² tlorisne površine, kar pomeni 2 % namesto 3 % letne prenove. Skupno je bilo do vključno leta 2024 prenovljenih 91.146 m² površine, kar je le 31 % ciljne vrednosti za to obdobje. V opazovanem obdobju je bil načrtovani letni cilj prenove dosežen samo leta 2018, kumulativni pa nikoli. Za energetske prenove javnih stavb so bila v tem obdobju na voljo kohezijska sredstva v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP 2014–2020)⁴⁹, v sklopu tega sta bila izvedena tudi projekta leta 2024, a je prenova najslabše, s samo šestimi izvedenimi projekti, potekala ravno v ožjem javnem sektorju. V obdobju 2017–2020 je bilo poleg projektov iz OP EKP izvedenih tudi enajst drugih projektov, pri katerih je šlo za financiranje iz drugih virov oz. lastne investicije Ministrstva za notranje zadeve (MNZ), Ministrstva za obrambo (MORS) in Ministrstva za javno upravo (MJU).

Po podatkih projektne pisarne za energetske prenove stavb pri MOPE bo do konca leta 2026 v okviru *Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)* predvidoma prenovljenih še 6.935 m² površine stavb osrednje vlade. To pomeni, da bo v obdobju 2014–2026 skupno prenovljenih 97.980 m² površine oz. le 28 % za to obdobje prvotno načrtovane ciljne vrednosti. Obveznost prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade se v skladu z EED iz leta 2023 in NEPN 2024 širi na celoten javni sektor.

⁴⁹ https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/kljucni-dokumenti/op_slo_web.pdf

* Potrjeni projekti, za katere je predvideno dokončanje prenove v letih 2025 in 2026

Slika 16: Energetska prenova stavb ožjega javnega sektorja v obdobju 2014–2024 (Vir: MOPE)
Energy renovation of buildings owned and occupied by the central government in the period 2014–2024 (Source: MECE)

Metodologija

Cilji povzeti po:

- Cilji do leta 2020 so povzeti po [Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 \(OP TGP\)](#) in [Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 \(OP EKP\)](#). Cilji za obdobje do leta 2030 so določeni z [Dolgoročno strategijo energetske prenove stavb do leta 2050 \(DSEPS 2050\)](#).
- Cilj za prenovo 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade izhaja iz 5. člena [Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti](#). Z letom 2025 se bo cilj v skladu s 6. členom [Direktive \(EU\) 2023/1791 o energetske učinkovitosti in o spremembi Uredbe \(EU\) 2023/955 \(prenovitev\)](#) razširil na celoten javni sektor.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Zbirki podatkov za projekte, ki prejmejo nepovratna sredstva v okviru OP EKP, vodita za stavbe širšega javnega sektorja in stavbe ožjega javnega sektorja ter izvedbo pilotnih projektov energetske prenove projektna pisarna za energetske prenovalne stavbe, za stavbe v lasti in rabi občin pa sektor za finančne spodbude, ki oba delujeta v okviru Urada za

spodbujanje zelenega prehoda pri Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo (MOPE). Projektna pisarna je pristojna tudi za zbiranje podatkov o projektih, ki se izvajajo v okviru NOO, zaenkrat pa vodi tudi zbirko podatkov za projekte, ki so bili prenovljeni izven OP EKP, so pa prispevali k izpolnjevanju obveznosti iz 5. člena EED iz leta 2012. Za projekte iz programa React-EU je pristojno Ministrstvo za zdravje (MZ).

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalnik površina energetsko prenovljenih stavb v javnem sektorju (1.000 m²) predstavlja skupno površino stavb v javnem sektorju, katerih celovita energetska prenova⁵⁰ je bila podprta z nepovratnimi sredstvi v okviru različnih programov. Za izračun kazalnika, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- površina stavb v javnem sektorju (m²), katerih celovita energetska prenova je bila podprta z nepovratnimi sredstvi v okviru različnih programov. Za projekte, podprte v okviru OP ROPI, so upoštevani podatki o ogrevani površini. Za projekte energetske prenove javnih stavb, podprte v okviru ostalih programov kohezijske politike, so uporabljeni podatki o neto tlorisni površini. Podatki se nanašajo na sklenjene pogodbe.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Površina energetsko prenovljenih stavb javnega sektorja v okviru programov kohezijske politike	m ²	MOPE	2012–2024	po razpisih / povabilih ⁵¹	enkrat letno	5. 8. 2025	ne

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 3

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 2

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura:

- MOPE, maj 2025. Poročilo o doseganju ciljev EU glede prenove 3 % javnih stavb ožjega javnega sektorja letno

Povezani kazalniki:

- [PO6] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju
- [PO7] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v javnem sektorju

50 Celovita energetska prenova zajema celovito prenovo ovojne stavbe (toplotna izolacija, zamenjava stavbnega pohištva idr.) in energetskih sistemov.

51 Četrtletna in letna poročila o izvajanju OP EKP za obdobje 2014–2020 so dostopna na spletni strani <https://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, za obdobje 2021–2027 pa na spletni strani <https://evropskasredstva.si/evropska-kohezijska-politika/izvajanje/studije-vrednotenja-in-javnomnenjske-raziskave/>, vendar v njih za pripravo kazalnikov ni dovolj podatkov.

- [PO36] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 27. 9. 2025

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

3.4 [PO10_STAVBE] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe končne energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju

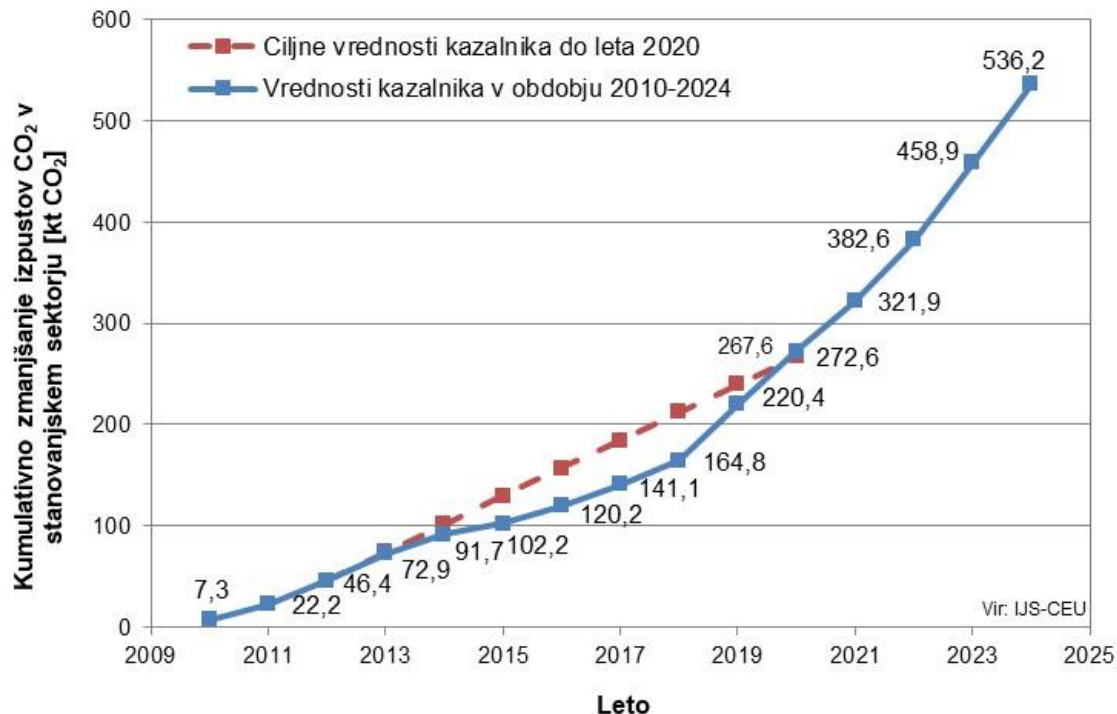
KLJUČNO SPOROČILO

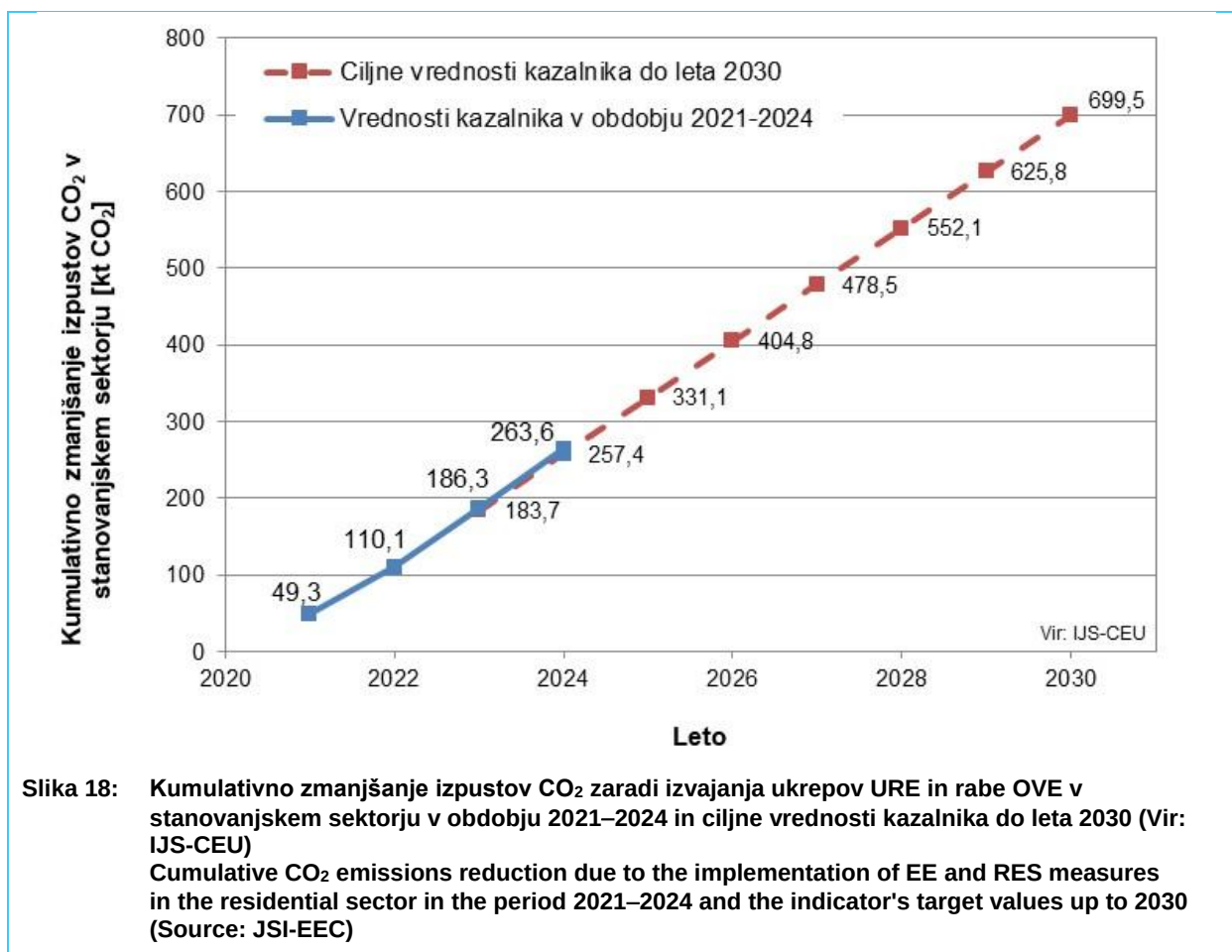
Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju je v obdobju 2021–2024 znašal 1.130 GWh, kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ pa 264 kt. V primerjavi z letom prej se je letni prihranek energije zmanjšal za 3 %, zmanjšanje izpustov CO₂ pa povečalo za dober odstotek, s čimer je bilo najvišje v opazovanem obdobju. Cilji za leto 2030 so bili določeni na podlagi projekcij za pripravo NEPN 2024 z uporabo metod za izračun prihrankov. Obe indikativni vrednosti sta bili leta 2024 doseženi.

KEY MESSAGE

The cumulative final energy savings due to the implementation of energy efficiency (EE) and renewable energy source (RES) measures in the residential sector amounted to 1,130 GWh in the period 2021–2024, and the cumulative CO₂ emissions reduction was 264 kt. Compared to the previous year, annual energy savings decreased by 3%, while the reduction in CO₂ emissions increased by a good one percent, making it the highest in the observed period. The targets for 2030 were set on the basis of projections for the preparation of the NECP 2024 using methods for calculating savings. In 2024, both indicative values were achieved.

Slika 17: Kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2010–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)
Cumulative CO₂ emissions reduction due to the implementation of EE and RES measures in the residential sector in the period 2010–2024 and the indicator's target values up to 2020 (Source: JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Odzivi

Trend

Definicija

Kazalnik zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju prikazuje kumulativno (večletno) zmanjšanje izpustov CO₂ v stanovanjskem sektorju, ki je posledica zmanjšanja rabe končne energije zaradi izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije (URE) in rabe obnovljivih virov energije (OVE). Večji kumulativni prihranek končne energije in zmanjšanje izpustov CO₂ omogočata hitrejše približevanje zastavljenim ciljem na področjih energetske učinkovitosti in zmanjševanja izpustov CO₂ ter hitrejši prehod v nizkoogljično družbo.

Cilj(i)

Cilja za leto 2020, zastavljena v OP TGP, sta bila v obdobju 2013–2020 doseči kumulativno zmanjšanje rabe energije za 1.106 GWh oz. v povprečju letno za 138 GWh in kumulativno

zmanjšanje izpustov CO₂ za 221 kt oz. v povprečju letno za 28 kt. Ciljne vrednosti za vmesna leta so bile določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalnika za leto 2020. Cilji za zmanjšanje rabe energije v stanovanjskem sektorju so bili opredeljeni tudi v Akcijskem načrtu za energetska učinkovitost (AN URE), in sicer je bil cilj Eko sklada v obdobju 2014–2020 zagotoviti 262 GWh prihrankov končne energije letno, od tega predvidoma 242 GWh v gospodinjstvih.

Za leto 2030 sta bila zmanjšanje rabe energije in izpustov CO₂ ocenjena na podlagi projekcij za pripravo *Posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Republike Slovenije iz leta 2024 (NEPN 2024)* z uporabo metod za izračun prihrankov. Na ta način so bile izračunane primerljive vrednosti z dejanskimi doseženimi prihranki. Indikativna letna vrednost za zmanjšanje rabe energije tako znaša 300 GWh oz. v obdobju 2024–2030 2.100 GWh, indikativna letna vrednost za zmanjšanje izpustov CO₂ pa 74 kt oz. v obdobju 2024–2030 516 kt. V *Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji (PEKP)*⁵² je vključena tudi izvedba ukrepov v večstanovanjskih stavbah, vendar so cilji za leto 2029 na ravni rabe energije in zmanjšanja izpustov skupni za več sektorjev.

Komentar

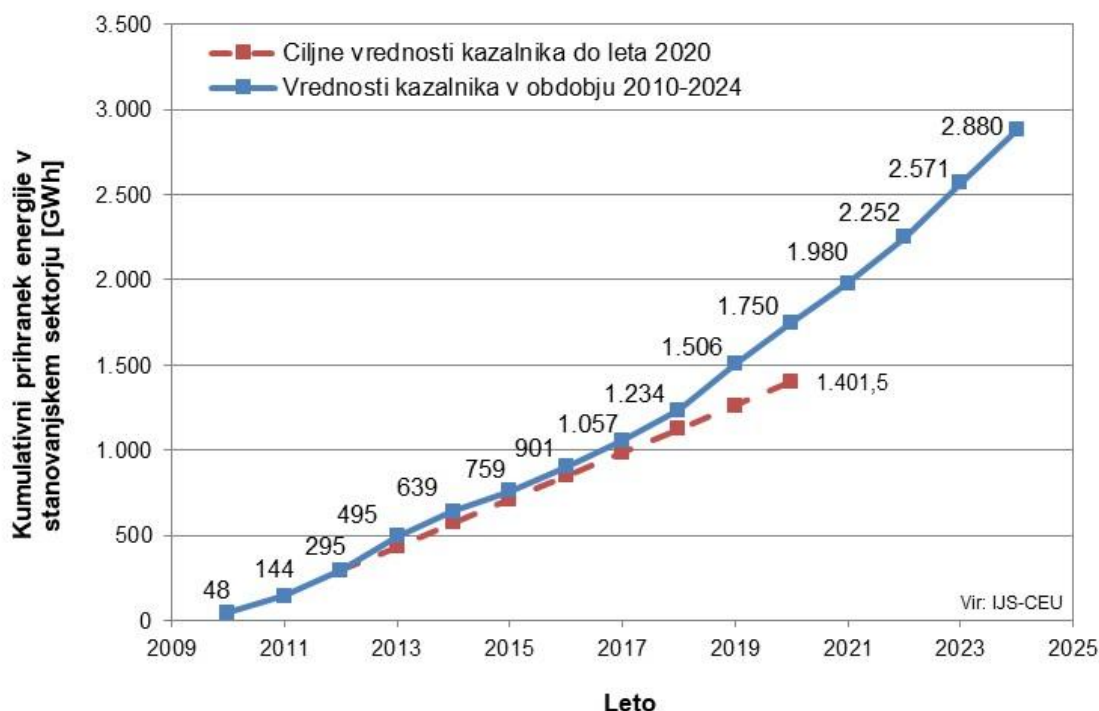
Leta 2024 je bilo z ukrepi URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju doseženo zmanjšanje rabe končne energije za 309,6 GWh⁵³, izpustov CO₂ pa za 77,3 kt. Glede na prejšnje leto se je prihranek energije zmanjšal za 3 %, zmanjšanje izpustov CO₂ pa povečalo za dober odstotek, s čimer je bilo najvišje v opazovanem obdobju. Kumulativni prihranek končne energije, torej ob upoštevanju vseh ukrepov, izvedenih v obdobju 2010–2024, je ob koncu leta 2024 znašal 2.880 GWh. Kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ je leta 2024 znašalo 536 kt⁵⁴.

V obdobju 2021–2024 je bilo doseženo zmanjšanje rabe energije za 1.130 GWh, kar je predstavljalo 39 % kumulativne vrednosti za celotno opazovano obdobje, pri čemer je bilo v obdobju 2021–2024 letno povprečje doseženih prihrankov z 282 GWh za 47 % višje od letnega povprečja celotnega obdobja. Zmanjšanje izpustov CO₂ je v obdobju 2021–2024 znašalo 264 kt CO₂ ali 49 % kumulativne vrednosti za celotno opazovano obdobje. Letno povprečje doseženega zmanjšanja izpustov je bilo v obdobju 2021–2024 s 65,9 kt CO₂ za 84 % višje od letnega povprečja celotnega obdobja. K temu je zlasti prispevala sprememba strukture ukrepov, ki jih z nepovratnimi sredstvi podpira Eko sklad, saj so leta 2024 OVE ukrepi po številu predstavljali že skoraj dve tretjini vseh ukrepov, po prihranku energije 81 %, po zmanjšanju izpustov pa celo 93 %. Številsko presega letna izvedba ukrepov rabe OVE ukrepe URE od vključno leta 2018 dalje. Obe indikativni vrednosti, zastavljeni v skladu s projekcijami iz NEPN 2024 z uporabo metod za izračun prihrankov, sta bili leta 2024 doseženi.

52 <https://evropskasredstva.si/app/uploads/2025/09/sfc2021-PRG-2021SI16FFPR001-3.1-print-to-pdf-s-sklepom-EK.pdf>

53 Podatki za shemo obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanke so preliminarni.

54 S spremembo Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije leta 2015 so se pri ukrepih Eko sklada pojavile težave pri korektnosti izračuna zmanjšanja izpustov CO₂, zato sta bila podatka za leti 2015 in 2016 ocenjena.

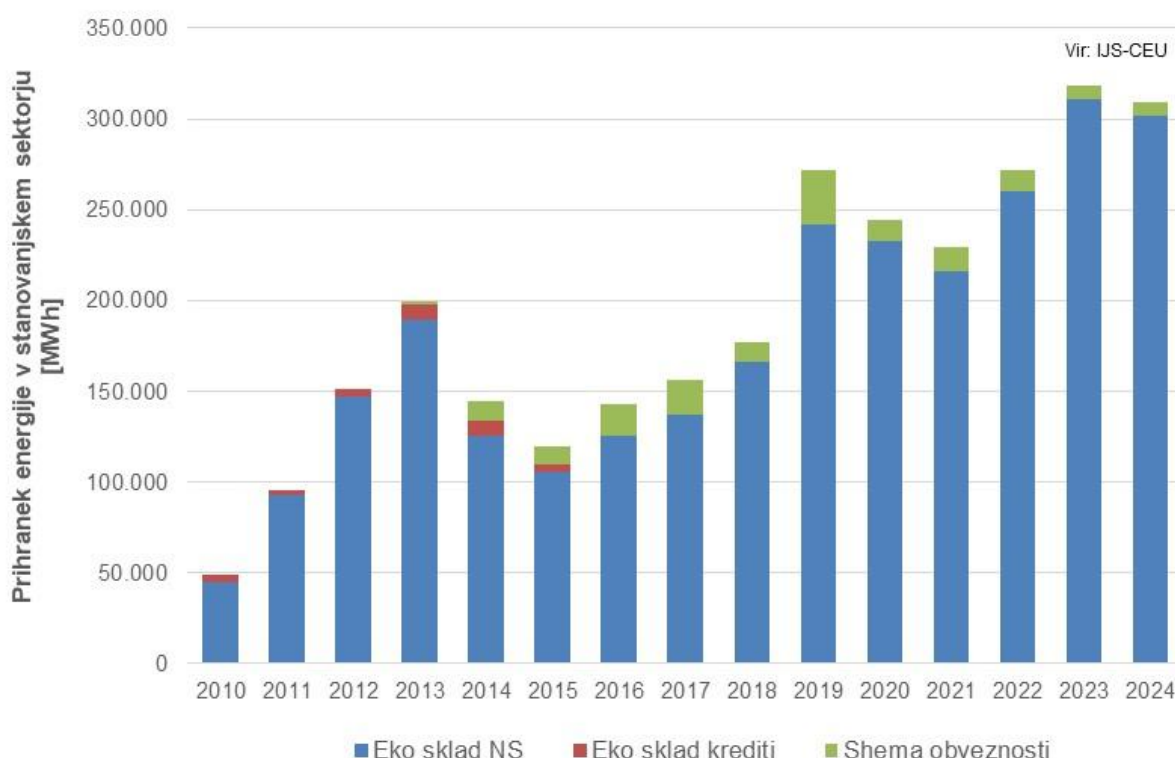

Slika 19: Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2010–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)
Cumulative energy savings due to the implementation of EE and RES measures in the residential sector in the period 2010–2024 and the indicator's target values up to 2020 (Source: JSI-EEC)

Slika 20: Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2021–2024 in ciljne vrednosti kazalnika do leta 2030 (Vir: IJS-CEU)
Cumulative energy savings due to the implementation of EE and RES measures in the residential sector in the period 2021–2024 and the indicator's target values up to 2030 (Source: JSI-EEC)

Velika večina tako prihranka končne energije kot tudi zmanjšanja izpustov CO₂, od vključno leta 2020 dalje že okoli 95 %, je bila dosežena z ukrepi, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi Eko sklada. Obseg nepovratnih sredstev, ki jih je Eko sklad namenil ukrepom URE in rabe OVE leta 2024, je znašal 55,4 milijonov evrov in je bil glede na leto prej višji za 2 %. Z njim je Eko sklad podprl izvedbo naložb v vrednosti 280 milijonov evrov. Za leto 2024 so pri Eko skladu v prihrankih energije in zmanjšanju izpustov upoštevani tudi učinki ukrepov, izvedenih v okviru pozivov za zmanjševanje energetske revščine (pozivi ZER). Podpora Eko sklada izvajanju ukrepov v gospodinjstvih prispeva tudi k doseganju ciljev iz 8. člena *Direktive o energetske učinkovitosti (EED)* (za podrobnosti glej kazalnik [PO36] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti).

Slika 21: Prihranek končne energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju v obdobju 2010–2024 v okviru različnih programov, podatki za leto 2024 so preliminarni (Vir: IJS-CEU)
Cumulative energy savings through measures in the residential sector in the period 2010–2024 within different programs, data for 2024 are preliminary (Source: JSI-EEC)

Poleg učinkov naložb, podprtih z nepovratnimi sredstvi Eko sklada, so bili v izračun vključeni tudi učinki ukrepov, ki so bili izvedeni v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanke. Zaradi pomanjkanja podatkov, v izračunih od vključno leta 2016 dalje niso več upoštevani učinki kreditov Eko sklada. Največji skupni prihranek energije, v okviru vseh programov, je bil dosežen leta 2023. Leta 2025 bo v okviru *Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)* potekala tudi izvedba projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb v javni lasti.

Na razmerje med zmanjšanjem izpustov CO₂ in prihranki energije na splošno vpliva struktura ukrepov, dodaten vpliv nanj pa so imele tudi spremembe posameznih metodologij v

*Pravilniku o metodah za določanje prihrankov energije*⁵⁵. Poleg tega podatke o zmanjšanju izpustov CO₂ ocenjujemo kot manj zanesljive, saj gre tako pri programih Eko sklada kot tudi v shemi obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance primarno za dokazovanje doseženih prihrankov energije v okviru obveznosti 8. člena EED. Glede na ambicioznost ciljev do leta 2030, z NEPN 2024 sta v stavbah predvidena 20-odstotno zmanjšanje rabe energije glede na leto 2020 in 70-odstotno zmanjšanje izpustov CO₂ glede na leto 2005 (za podrobnosti glej kazalnik [PO12] Raba končne energije, izpusti CO₂ in delež OVE v stavbah), je v prihodnje treba zagotoviti ustrezno intenzivnost izvajanja ukrepov v gospodinjstvih v skladu z načrtovanim obsegom iz NEPN 2024 in to čim bolj enakomerno in usmerjeno zaradi sočasnega doseganja ciljev zelene gospodarske rasti.

Metodologija

Cilji povzeti po:

- Cilji za leto 2020 so povzeti po [Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 \(OP TGP\)](#), [Akcijskem načrtu za energetska učinkovitost za obdobje 2014–2020](#) in [Akcijskem načrtu za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 \(oboje AN URE\)](#).
- Cilja za leto 2030 sta določena na podlagi projekcij za pripravo [Posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije iz leta 2024 \(NEPN 2024\)](#) z uporabo metod za izračun prihrankov. Na ta način so bile izračunane primerljive vrednosti z dejanskimi doseženimi prihranki.

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Zbirko podatkov za projekte, ki prejmejo nepovratna sredstva v okviru pozivov Eko sklada, vodi Eko sklad, zbirko podatkov o projektih, izvedenih v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov energije za zavezance, pa Agencija za energijo. Podatki so izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije*⁵⁵. Podatki se nanašajo na že izvedene projekte.

Metodologija obdelave podatkov:

Kazalnik zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju prikazuje kumulativne letne učinke ukrepov, ki so bili izvedeni v obdobju od leta 2010 do opazovanega leta. Vsebuje dva podkazalnika: kumulativni prihranek končne energije (GWh) in kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ (kt CO₂). Kazalnik je definiran kot vsota prihranka končne energije oz. zmanjšanja izpustov CO₂ v opazovanem letu in kumulativnega (večletnega) prihranka končne energije oz. zmanjšanja izpustov CO₂, doseženega v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju⁵⁶. Za izračun kazalnika, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

55 Do leta aprila 2021 (Ur. l. RS, št. [57/21](#)) je bil v veljavi Pravilnik iz leta 2015 (Ur. l. RS, št. [67/15](#) in [14/17](#)).

56 Glede na to, da so življenjske dobe izvedenih ukrepov URE in rabe OVE tipično daljše do 10 let, je navedeni način izračuna zaenkrat še korekten. Po preteku življenjske dobe posameznih ukrepov je namreč treba začeti z odštevanjem njihovih učinkov od kumulativnih vrednosti. V prihodnje se bosta kazalnika izračunavala samo z novo časovno vrsto od leta 2021 dalje, zato takšno odštevanje ne bo potrebno.

- prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Prihranek končne energije je izračunan kot vsota prihrankov končne energije, doseženih z različnimi ukrepi URE in rabe OVE, za katere je mogoče pridobiti nepovratna sredstva oz. so bili izvedeni v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov energije za zavezanca, brez prihranka električne energije. Do vključno leta 2015, ko so bili v izračunih upoštevani tudi učinki kreditov Eko sklada, je bila v izogib podvajanju pri projektih, ki so za izvedbo pridobili tako nepovratna sredstva kot tudi kredit Eko sklada, polovica doseženih prihrankov upoštevana pri učinkih nepovratnih sredstev, polovica pa pri učinkih kreditov. Leta 2019 je prišlo do nekaterih sprememb pri pripravi in obdelavi podatkov Eko sklada, zato so podatki za leto 2019 s podatki za prehodna leta primerljivi samo v omejenem obsegu;
- kumulativni prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov, brez prihranka električne energije, dosežen v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta⁵⁶;
- zmanjšanje izpustov CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Način izračuna je enak kot pri izračunu prihranka končne energije v opazovanem letu;
- kumulativno zmanjšanje izpustov CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in rabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov, doseženo v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta⁵⁶.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Prihranek končne energije, brez prihranka električne energije, v opazovanem letu:							
• nepovratna sredstva Eko sklada	GWh	Eko sklad	2010–2024	marca za preteklo leto	enkrat letno	19. 5. 2025	ne
• krediti Eko sklada	GWh	Eko sklad	2010–2015	marca za preteklo leto	enkrat letno	-	ne
• shema obveznega doseganja prihrankov	GWh	Agencija za energijo	2010–2024	maja za preteklo leto	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
Kumulativni prihranek končne energije, brez prihranka električne energije	GWh	MOP	2010–2023	Kazalniki Podnebno ogledalo	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
Zmanjšanje izpustov CO ₂ v opazovanem letu:							
• nepovratna sredstva Eko sklada	kt CO ₂	Eko sklad	2010–2024	marca za preteklo leto	enkrat letno	19. 5. 2025	ne
• krediti Eko sklada	kt CO ₂	Eko sklad	2010–2015	marca za preteklo leto	enkrat letno	-	ne

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
shema obveznega doseganja prihrankov	kt CO ₂	Agencija za energijo	2010–2024	maja za preteklo leto	enkrat letno	31. 7. 2025	ne
Kumulativno zmanjšanje izpustov CO ₂	kt CO ₂	MOP	2010–2023	Kazalniki Podnebno ogledalo	enkrat letno	31. 7. 2025	ne

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 3

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: /

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki:

- [PO36] Zmanjšanje rabe energije v sistemu obveznosti energetske učinkovitosti

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 29. 9. 2025

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

Priloga 4: Kazalniki s področja energetske učinkovitosti – promet

Doseganje ciljev NEPN na področju prometa spremljamo z naslednjima kazalnikoma:

- **[PO02_PROMET]** Izpusti CO₂ iz novih in vseh osebnih vozil (poglavje 4.1),
- **[PO03_PROMET]** Delež OVE v energiji goriv za pogon vozil (poglavje 4.2).

4.1 [PO02_PROMET] Izpusti CO₂ iz novih in vseh osebnih vozil

KLJUČNO SPOROČILO

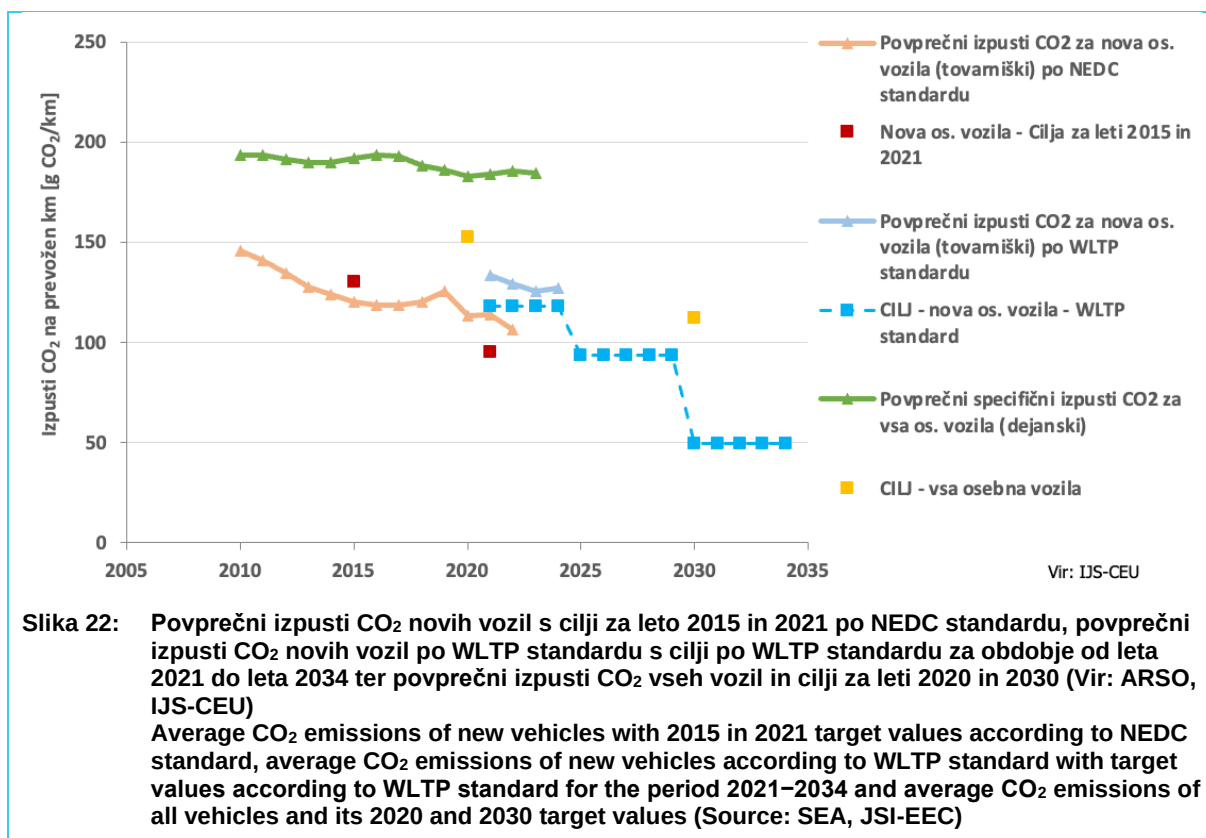
S povečevanjem deleža električnih osebnih vozil so se izpusti CO₂ v letih 2022 in 2023 zmanjšali, v letu 2024 pa zaradi znižanja deleža nekoliko povečali v primerjavi z letom prej. Zaostanek za ciljno vrednostjo je skoraj 34-odstoten.

Povprečni izpusti vseh osebnih vozil so se v letu 2022 v primerjavi z letom prej povečali. V letu 2023 so se povprečni izpusti zmanjšali nazaj na približno raven iz leta 2021. Ciljne vrednosti niso bile dosežene.

KEY MESSAGE

With the increasing share of electric passenger vehicles, CO₂ emissions decreased in 2022 and 2023, but increased slightly in 2024 compared to the previous year due to the decrease in the share. The gap to the target value is almost 34%.

The average emissions of all passenger vehicles increased in 2022 compared to the previous year. In 2023, the average emissions decreased back to approximately the level of 2021. The target values were not achieved.

Položaj v DPSIR

Obremenitve

Trend

Definicija

Izpusti CO₂ novih osebnih vozil nakazujejo gibanje povprečnih izpustov CO₂ za nova vozila na podlagi tovarniških podatkov in so pokazatelj spremembe ogljičnega odtisa novih vozil. Z zniževanjem odtisa novih vozil se postopoma z zamenjavo voznega parka znižuje tudi skupni ogljični odtis vseh osebnih vozil. Na izpuste CO₂ na prevožen kilometer pomembno vpliva tudi način vožnje. Izpusti CO₂ na prevožen kilometer za vsa vozila prikazujejo dejanske podatke, saj so rezultat modeliranja na podlagi podatkov o dejanski porabi goriva. Manjši izpusti na prevožen kilometer ob enaki količini prevoženih kilometrov vplivajo na zmanjšanje izpustov, ob povečanem obsegu prevoženih kilometrov pa na ohranitev izpustov oz. manjše povečanje. Osebnna vozila k skupnim izpustom CO₂ iz prometa prispevajo približno 60 % izpustov. Specifični izpusti CO₂ za nova vozila izhajajo iz baze registriranih vozil, specifični izpusti CO₂ za vsa vozila pa so izračunani na podlagi povprečne porabe osebnih vozil iz modelskih podatkov modela COPERT, ki se uporablja za izračun evidenc izpustov, in z uporabo emisijskih faktorjev za različna goriva (dizelsko gorivo, motorni bencin, utekočinjen naftni plin).

Cilj(i)

Cilj OP TGP je bil zmanjševanje CO₂ izpustov novih in vseh osebnih vozil. Cilj za povprečne CO₂ izpuste novih osebnih vozil v letu 2015 je znašal 130 g CO₂/km, ciljna vrednost za obdobje 2021–2024 pa je 95 g CO₂/km. Ciljna vrednost za obdobje 2025–2029 je 93,6, za obdobje 2030–2034 pa 49,5 g CO₂/km. Od leta 2035 je cilj 0 gCO₂/km. Cilj za dejanske povprečne specifične izpuste CO₂ za vsa osebna vozila v letu 2020 je bil 152 g CO₂/km. Ciljna vrednost za dejanske povprečne specifične izpuste CO₂ za vsa osebna vozila za leto 2030 pa je 111,9 g CO₂/km.

Komentar

Povprečni izpusti CO₂ novih vozil so od leta 2010 do leta 2015 skoraj linearno padali in so bili leta 2015 z vrednostjo 120 g CO₂/km za 17,6 % nižji kot leta 2010. V letih 2016 in 2017 se je trend zmanjševanja povprečnih izpustov novih vozil popolnoma ustavil, v letih 2018 in 2019 so se celo povečali ter se v letu 2020 ponovno zmanjšali, in sicer za skoraj 10 % na 113 g CO₂/km. V letu 2021 so povprečni izpusti novih vozil ostali skoraj nespremenjeni, kar je pomenilo, da cilj za leto 2021 v višini 95 g CO₂/km ni bil dosežen. V letu 2022 so se povprečni izpusti novih vozil ponovno zmanjšali, in sicer za 6 % in so znašali 107 g CO₂/km po NEDC ter 129 gCO₂/km po WLTP standardu. V letu 2023 smo specifične izpuste novih vozil izračunavali le še po WLTP standardu in so ti znašali 126 gCO₂/km, v letu 2024 pa so se povišali na vrednost 127 gCO₂/km. Cilj za obdobje 2021–2024 (118 gCO₂/km) tako ni bil dosežen. Precej vpliva na zniževanje povprečnih izpustov novih vozil je imelo v preteklosti izkoriščanje pomanjkljivosti NEDC merilnega cikla (New European Driving Cycle), zaradi česar se je povečevala razlika med tovarniškimi podatki in dejansko rabo energije ter povprečnimi izpusti CO₂. Študija ICCT⁵⁷ je pokazala, da je razlika leta 2001 znašala 8 %, medtem ko je leta 2015 v povprečju dosegla 39 %. V letih 2016 in 2017 se razlika ni povečevala. Ustavitve povečevanja razlike sovpada z uvedbo novega merilnega cikla WLTP (Worldwide Harmonized Light Vehicles Test Procedure). WLTP je stopil v veljavo za nove tipe avtomobilov septembra 2017, za vsa novo registrirana vozila pa septembra 2018. Od 1. 1. 2019 imajo vsa vozila, ki so v prodaji, objavljene samo podatke po WLTP merilnem ciklu. Prenehanje izkoriščanja pomanjkljivosti starega merilnega cikla je razkrilo, da se kljub povečevanju učinkovitosti vozil, povprečna specifična raba vozil ne zmanjšuje, ker se povečujeta velikost in teža vozil ter tudi moč njihovih motorjev. V zadnjem času se to najbolj očitno kaže kot SUV fenomen. V letu 2024 so se povprečni izpusti iz novih vozil povečali prvič od začetka spremljanja WLTP v Sloveniji oziroma od leta 2021. Spreminjanje vrednosti povprečnih izpustov v Sloveniji je predvsem posledica spreminjanja deleža električnih vozil (BEV in PHEV) in v zelo majhni meri posledica znižanja izpustov vozil z motorji z notranjim zgorevanjem.

Povprečni izpusti vseh osebnih vozil ne predstavljajo eksaktnega podatka, temveč so izračunani na podlagi modelske ocene o rabi energije osebnih vozil in njihovih prevoženih kilometrov v modelu COPERT. V obdobju 2012–2016 je opazen trend naraščanja, v letih 2018 in 2019 pa so se, po majhnem znižanju leta 2017, povprečni izpusti znatneje povečali

57 From laboratory to road, A 2018 update of official and "real-world" fuel consumption and CO₂ values for passenger cars in Europe, ICCT, 2019

in so znašali 178,3 gCO₂/km oziroma 186,1 gCO₂/km. V letu 2020 so se ponovno zmanjšali, in sicer na 183 gCO₂/km. V letu 2021 so povprečni izpusti vseh osebnih vozil ostali skoraj nespremenjeni (184 gCO₂/km). V letih 2022 in 2023 so se povprečni izpusti vseh osebnih vozil neznatno spremenili (185 gCO₂/km v letu 2022 in potem nazaj na 184 gCO₂/km v letu 2023). Zastavljena ciljna vrednost v letu 2020 je bila znatno nižja od dejanske vrednosti in tako ni bila dosežena. Spremembe so zelo počasne in ni mogoče zaznati doslednega trenda zmanjševanja. Nedoseganje je posledica počasnejšega razvoja pri uvajanju električnih osebnih vozil ter izničitvenja izboljšanja učinkovitosti vozil z večjimi, težjimi ter močnejšimi vozili.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji za vsa osebna vozila za leti 2020 in 2030 so povzeti po [Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 \(OP TGP\)](#), za nova osebna vozila pa po [EU uredbi 2019/631](#).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Za izračun povprečnih izpustov novih vozil potrebujemo bazo registriranih vozil dostopno na spletni strani portala OPSI. Za izračun povprečnih izpustov vseh osebnih vozil pa so uporabljeni podatki, ki so poročani Evropski Komisiji v sklopu poročanja po uredbi o upravljanju, in sicer kazalniki po prilogi XI

(https://cdr.eionet.europa.eu/si/eu/mmr/art07_inventory/ghg_inventory/envzbghrq/SVN_2023_Art13_AnnexXI_Indicators.xlsx). Upoštevani so izpusti iz osebnih vozil in prevoženi kilometri.

Metodologija obdelave podatkov:

Povprečni izpusti za nova osebna vozila (g CO₂/km) so izračunani kot povprečje povprečnih izpustov posameznih novih osebnih vozil. Novo osebno vozilo je definirano kot osebno vozilo, ki je bilo registrirano v istem letu, kot je bilo izdelano.

Povprečni izpusti vseh osebnih vozil (g CO₂/km) so izračunani kot kvocient izpustov CO₂ osebnih vozil ter prevoženih kilometrov osebnih vozil. Izpusti CO₂, ki so izračunani z modelom COPERT, pa so povzeti iz kazalnikov v okviru mehanizma spremljanja izpustov TGP (Uredba o upravljanju), ki so vsako leto poročani Evropski komisiji s strani ARSO. V letu 2018 so bili izpusti CO₂ v cestnem prometu izračunani na novo, z upoštevanjem bolj natančnih podatkov o prevoženih kilometrih po razredih vozil, zato so se izpusti CO₂ na prevožen kilometer za vsa vozila spremenili za celotno časovno vrsto.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Povprečni izpusti CO ₂ novih osebnih vozil	gCO ₂ /km	Baza registriranih vozil (MzI; Evidenca registriranih vozil – presek stanja; posredovano po spletni pošti)	2005–2024	V začetku leta za preteklo leto	enkrat letno	20. 8. 2025	/
Izpusti CO ₂ iz osebnih vozil	kt CO ₂	Kazalniki v okviru Uredbe o upravljanju (števec kazalnika TRANSPORT CO) Model COPERT (ARSO)	2005–2023	Podatki so EK poročani 15. marca skupaj z evidencami izpustov za leto X – 2	enkrat letno	20. 8. 2025	/
Prevoženi km osebnih vozil	Mkm	Kazalniki v okviru Uredbe o upravljanju (imenovalec kazalnika TRANSPORT CO) Model COPERT (ARSO)	2005–2023	Podatki so EK poročani 15. marca skupaj z evidencami izpustov za leto X – 2	enkrat letno	20. 8. 2025	/

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 2

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: 2

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 4. 9. 2025

Avtorja: Marko Đorić in Matjaž Česen, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka* za MOPE

4.2 [PO03_PROMET] Delež OVE v energiji goriv za pogon vozil

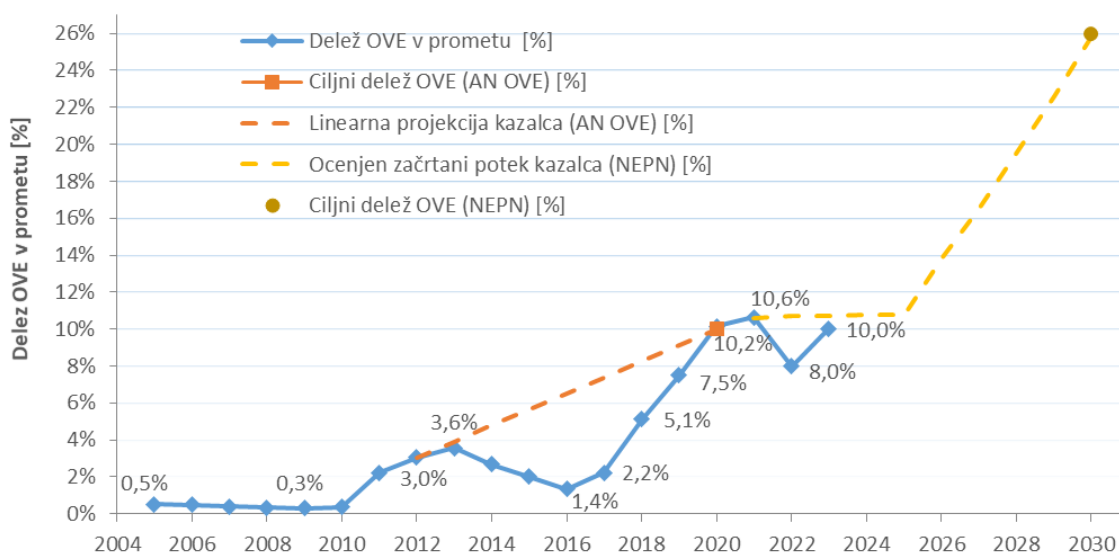
KLJUČNO SPOROČILO

V letu 2023 se je delež OVE v prometu, po občutnem padcu v letu 2022, ponovno povečal in je znašal 10 %. S tem je za neobvezujočim ciljem za leto 2023 iz Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN) zaostal za 0,7 odstotnih točk.

KEY MESSAGE

In 2023, the share of RES in transport, after a significant drop in 2022, increased again and amounted to 10%. With this, it was 0.7 percentage points behind the non-binding 2023 target from the National Energy and Climate Plan (NECP).

Vir: IJS-CEU, podatki SURS, AN OVE

Slika 23: Gibanje deleža OVE v prometu v obdobju 2005–2023 v primerjavi s ciljem za leto 2020, linearno trajektorijo med letoma 2012 in 2020, ciljem za leto 2030 in ocenjenim začrtanim potekom med letoma 2021 in 2030 (Vir: SURS, IJS-CEU)

Share of RES in transport in the period 2005–2021 in comparison to the 2020 target value, the linear trajectory between 2012 and 2020, 2030 target value and to the estimated trajectory line between 2021 and 2030 (Source: Statistical office of RS, JSI-EEC)

Položaj v DPSIR

Obremenitve

Trend

Definicija

Raba obnovljivih virov energije (OVE) v prometu zmanjšuje izpuste toplogrednih plinov (TGP). Pri rabi tekočih biogoriv nastajajo izpusti TGP, vendar se to gorivo obravnava kot CO₂ nevtravno, kar pomeni, da se izpustov CO₂ v evidencah ne upošteva. Ker izpusti TGP nastajajo tudi pri proizvodnji biogoriv, poleg tega pa se s proizvodnjo biogoriv lahko povzroča drugo okoljsko škodo, se v deležu OVE upošteva samo biogoriva, ki so bila pridobljena na trajnosten način. Raba električne energije v prometu ne povzroča izpustov, vendar pa izpusti nastajajo pri njeni proizvodnji. V deležu OVE se zato upošteva samo električna energija, ki je proizvedena iz OVE. Poleg izboljšanja učinkovitosti, spremembe strukture prevozov ter zmanjšanja potreb po prevozih, je to zelo pomemben element zmanjševanja izpustov iz prometa. Sporočilno je kazalnik *Delež OVE v energiji goriv za pogon vozil* identičen kazalniku ogljična intenzivnost prometa, zato slednjega ne prikazujemo posebej. S povečevanjem deleža OVE se ogljična intenzivnost prometa zmanjšuje in obratno. Delež se izračuna kot kvocient rabe obnovljivih virov v prometu in rabe motornega bencina, dizla, biogoriv in električne energije v prometu. K rabi obnovljivih virov energije se prištevajo tekoča in plinasta biogoriva, OVE del električne energije ter OVE del vodika.

Cilji

V projekcijah izpustov toplogrednih plinov do leta 2020, ki so bile podlaga za pripravo OP TGP, je bilo predpostavljeno, da bo Slovenija leta 2020 dosegla 10-odstotni delež OVE v prometu, kar je bilo skladno s ciljem v Direktivi OVE (2009/28/ES). Ciljne vrednosti za vmesna leta so bile določene z linearno interpolacijo. Za leto 2030 je v NEPN 2024 zastavljen neobvezujoči cilj, in sicer 26-odstotni delež OVE v prometu. Tudi tukaj so ciljne vrednosti za vmesna leta določene z linearno interpolacijo, pri čemer je vrednost za leto 2025 določena na podlagi projekcij.

Komentar

Delež OVE v prometu se je v obdobju 2005–2013 povečeval, v letih 2014, 2015 in 2016 pa se je stanje znatno poslabšalo. Zaostajanje za indikativnim letnim ciljem je v letu 2016 že znašalo 5 odstotnih točk. V letu 2021 se je delež OVE v prometu že peto leto zaporedoma povečal. V letu 2022 se je delež močno zmanjšal in v tem letu zaostal 2,7 odstotnih točk za indikativnim ciljem. Zmanjšanje je bilo posledica nižje stopnje primešavanja distributerjev, ker so imeli s strani države odpustek zaradi visokih cen pogonskih goriv. V letu 2023 se je ponovno povečal vendar še vedno zaostal 0,7 odstotnih točk za indikativnim ciljem. Povečevanje deleža OVE je v največji meri posledica večjega primešavanja biogoriv (zlasti biodizla) kot rezultat sprejema spremenjene uredbe o oblikovanju cen reguliranih naftnih derivatov leta 2017, ki pri izračunu cene reguliranih goriv uvaja tudi dodatek za biokomponento, kar omogoča distributerjem goriv, da del stroškov za biogoriva prenesejo v končno ceno goriv. Delež biogoriva v deležu OVE v prometu je v letu 2023 znašal slabih 8 odstotnih točk, 1,7 odstotnih točk je znašal prispevek električne energije v železniškem prometu in 0,3 odstotnih točk v cestnem prometu.

Metodologija

Cilji povzeti po:

Cilji do leta 2020 so povzeti po [Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 \(OP TGP\)](#), do leta 2030 pa po [Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu \(NEPN\) sprejetem leta 2024](#).

Podatki za Slovenijo

Metodologija zbiranja podatkov:

Podatke za Slovenijo zbira SURS na podlagi Zakona o državni statistiki. Podatke o porabi biogoriv pridobi od Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, ki so mu distributerji goriv dolžni vsako leto poročati skladno z Uredbo o obnovljivih virih energije v prometu.

Metodologija obdelave podatkov:

Delež obnovljivih virov energije v prometu (%) se izračuna kot kvocient rabe obnovljivih virov energije v prometu in vsote rabe motornega bencina, dizelskega goriva, tekočih in plinastih biogoriv ter električne energije v prometu. K obnovljivim virom energije se prištevajo tekoča biogoriva, plinasta biogoriva, OVE električna energija v prometu (zmnožek celotne rabe električne energije v prometu in deleža OVE v proizvodnji električne energije) ter vodika obnovljivega izvora. Z letom 2021 je z uveljavitvijo direktive OVE iz leta 2018 (2018/2001/EU) prišlo do spremembe v metodologiji in sicer so se spremenili multiplikativni faktorji: tekoča biogoriva iz priloge IX se upoštevajo s faktorjem 2, raba električne energije iz OVE v cestnih vozilih s faktorjem 4 (prej faktor 2,5), raba električne energije iz OVE v železniškem prometu s faktorjem 1,5 (prej s faktorjem 1) ter raba biogoriv v pomorstvu in letalstvu s faktorjem 1,2.

Podatkovni viri

Podatkovni niz	Enota	Vir	Obdobje uporabljenih podatkov	Razpoložljivost podatka	Frekvenca osveževanja podatkov	Datum zajema podatkov	Mednarodna primerljivost podatkovnega niza
Delež OVE v prometu	%	SURS (podatek dostopen na spletni strani SiStat; (Energetski kazalniki, Slovenija, letno) Podroben izračun je dostopen na EUROSTAT spletni strani	2005–2023	podatki so na voljo oktobra za preteklo leto	enkrat letno	20. 8. 2025	/

Opredelitev kazalnika:

Relevantnost kazalnika: 1

Točnost uporabljenih podatkov: 1

Časovna primerljivost: 1

Prostorska primerljivost: 2

Drugi viri in literatura: /

Povezani kazalniki: /

- [EN24] Delež obnovljivih virov v bruto rabi končne energije

Datum zadnje osvežitve kazalnika: 4. 9. 2025

Avtorja: Marko Đorić in Matjaž Česen, IJS-CEU, pripravila v sklopu naloge *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka za MOPE*